

مجله ایران مهر

«حماسه تماشایی»

تصاویری از راهپیمایی باشکوه ملت در ۲۲ بهمن

امیدی که با موافقت رهبر انقلاب زنده شد

کش و قوس های اعتبار ۱۵۰ میلیون دلاری گردوغبار

افول ستاره بختی که ندر خشید

نگاهی به مشکلات کهنه آبیاری نوین

تنها مرزی که بازارچه و گمرک ندارد

بررسی موانع روابط تجاری با ترکمنستان

فهرست مطالب

جامعه ایران

- ۵ باران آمد «جهانگیری» هوای آلوده کرج را ندید
- ۶ بارش در دیار برف‌های سنگین نصف شد/ استفاده از پساب در صنایع آب بر
- ۸ بازگشت به خانه‌های ترک خورده روی گسل/ تردید مردم، توجیه مسئولان
- ۹ خشکسالی در بام ایران تشدید شد/ زردکوه در حسرت برف و باران
- ۱۱ حقوق معلولین در میان قوانین شهرسازی خاک می خورد
- ۱۲ خشکسالی در خراسان جنوبی می تازد/ اعتبارات پا پس می کشد
- ۱۴ دیوارهای سربی و زندگی خاکستری در «دباغ چال»
- ۱۶ روایت زندگی مردمانی که درگیر فقر و اعتیادند
- ۱۸ شکستن «حریم خصوصی» بیمار در مراکز درمانی دولتی/ نقض حق خلوت
- ۱۹ فضای سبز راهکار کاهش آلودگی هوای اراک/ طرح هزارهکتاری بر زمین ماند
- ۲۰ کابوس خطرناک خزر/ از اصرار دولت تا مخالفت مازندرانی‌ها
- ۲۲ کشوقوس‌های ۱۵۰ میلیون دلار گردوغباری/ موافقت رهبری مشکل راحل کرد
- ۲۴ معلمی که مشق عشق می کند/ سنگ صبوری برای دانش آموزان نیازمند
- ۲۶ یک روز در فرودگاه امام؛ از ۲۰ هزار تومانی تا انتظار ۴ روزه

فرهنگ و هنر ایران

- ۲۹ «لاتاری» برگ برنده جشنواره فجر اصفهان شد/ غربت داستان «بوقریب»
- ۳۰ طرح‌های نو در مسیر پایتختی کتاب ایران/ افزایش مطالعه به لطف سفرشهری
- ۳۲ اقبال عمومی از لاتاری، مصادره و عرق سرد/ ۵ هزار گیلانی به سینما رفتند
- ۳۳ بلیت‌های میلیونی در بازار سیاه/ اعتلای فرهنگ حلقه گم شده کنسرت‌ها
- ۳۴ سینمایی که به روستاها برده شد/ انتقال مفاهیم انقلابی به جوانان
- ۳۵ بهمنی که بر سر رژیم پهلوی فروریخت/ استقبال میلیونی از امام امت
- ۳۶ رسوم محلی ناجی آشفتنگی فکری کودک/ کودکان خواستار تربیت خود شدند
- ۳۷ روایتی از روزهای انقلاب/ موجی که از مدرسه فیضیه به حوزه کمالیه رسید
- ۴۱ گلایه زاهدانی‌ها از نمایش فیلم «شعله ور» در جشنواره فجر
- ۴۲ هنری که نذر عاشقی شد/ اینجا اعتقاد بر تار و پود قالی گره می خورد

شناسنامه مجله

مدیر مسئول: علی عسگری

شورای سردبیری: سید امیرحسین دهقانی،
محمدسجاد رحمانی

دبیر تحریریه: صدیقه حسینی

مدیر هنری: محبوبه عزیزی

با تشکر از: دبیران استانی خبرگزاری مهر
و سرپرستان ۳۱ استان خبرگزاری مهر

شماره تماس: ۴۳۰۵۱۱۹۰
پست الکترونیک:

Township@mehrnews.com

آدرس: ایران، تهران، خیابان استاد نجات
الهی، کوچه بیمه، پلاک ۱۸

علاقمندان می توانند مقالات و مطالب خود را
برای مجله ایران مهر ارسال کنند.

فهرست مطالب

میراث ایران

- ۴۴ برف راه گردشگران تبریز را نمی بندد/ گردشگری زمستانی در آذربایجان
- ۴۵ تاز یانه باد و باران بر تن «سنگ نوشته»/ اثر سلجوقی فرسوده شد
- ۴۶ تفرجگاه زمستانی در دل کویر یزد/ ۸۰ کیلومتر تاهیجان برف بازی
- ۴۸ جشنی برای مرغوب ترین «درگس» ایران/ خانه گل نرگس عطرافشانی می کند
- ۴۹ دروازه های ورودیه هگمتانه سامان یابد/ «همدان ۲۰۱۸» و سیمای آشفته شهر
- ۵۱ روح زندگی در قیصریه دمیده شد/ اتحاد کسبه برای بازسازی بازار
- ۵۴ گلیم هر سین در قبضه دلان/ دسترنجی که به تاراج می رود!

اقتصاد ایران

- ۵۶ آذربایجان غربی کریدور ترانزیت بین المللی/ پایانه مرزی تقویت شود
- ۵۸ تنها مرزی که بازار چه و گمرک ندارد/ ظرفیت روابط تجاری با ترکمنستان
- ۶۰ زنجیره بازرشی که ناقص است/ لزوم توسعه صنایع پائین دست پتروشیمی
- ۶۱ سهم ناچیز ظرفیت قم در صادرات/ نوسانات ارز بازار را ملتهب می کند
- ۶۲ صنعتی برای افزایش درآمد در روستا/ بازار فرش و گلیم ایلام رونق گرفت
- ۶۴ کلنگ عسلویه شمال بر زمین ماند/ وعده های پتروشیمی گلستان ۱۱ ساله شد
- ۶۵ مشکلات کهنه آبیاری نوین؛ افول ستاره بختی که ندرخشید
- ۶۸ موانع اتصال قزوین به مازندران/ محوری که مسیر شمال را کوتاه تر می کند
- ۷۱ نعمت گاز، گرمای امید بخش زندگی در ۱۰۶۰ روستای «استان برف و سرما»

حماسه تماشایی

■ اصرار به بازگشت مردم به خانه های ترک خورده در حالی ادامه دارد که مسئولان نگران ایجاد شهر کانکسی و مردم نگران وقوع لرزه مجدد هستند، اینجا شهریست که هنوز ساماندهی نشده است.

■ همیشه فریاد برای حمایت از جامعه معلولین در پشت تریبونها بلند است اما روزی که وقت عمل برای بهبود زیرساخت ها برای آسان سازی تردد معلولین می شود، عملکردمان به همان شیب سازی های ورودی ادارات ختم می شود.

■ دیوارهای سربی رنگ «دباغ چال»، حکایت از زندگی خاکستری مردمانی دارد که در زیر آوار آسیب های اجتماعی در این محله، زندگی که نه بلکه روزگار می گذارند و نفس می کشند.

■ سرنوشت گردوغبار در خوزستان همیشه اسیر اماواگر بوده است، چه وعده هایی که در طول ۱۵ سال اخیر برای رفع این پدیده شوم به مردم خوزستان داده شد ولی در نهایت به فرجام نیکی نرسید.

جامعه ایران

باران آمد «جهانگیری» هوای آلوده کرج را ندید

ساره نوری

سپیده غفاری

مسئله تعطیلی پنجشنبه‌ها در استان البرز که بار ترافیک ملی را به دوش می‌کشد مطالبه‌ای است که در روز آمدن معاون اول رئیس جمهور به استان به دلیل بارندگی هوا دیده نشد.

در حالی انتظار می‌رفت در جریان سفر یک‌روزه معاون اول رئیس‌جمهور به استان البرز پیگیری طرح تعطیلی پنجشنبه‌ها برای خروج از آلودگی هوای کلان‌شهر کرج و استان البرز نتیجه‌ای به دنبال داشته باشد که در نهایت با اعلام جهانگیری نسبت به حساسیت دولت در خصوص تعطیل نشدن روزهای پنجشنبه در البرز این طرح مسکوت باقی ماند.

شهروندان کلان‌شهر کرج در حالی نخستین روز از هفته جاری را به پیشواز اسحاق جهانگیری و شش تن از وزرای دولت رفتند که انتظار داشتند نخستین سفر هیئت دولت دوازدهم به استان البرز نویدبخش باشد و مطالبه تعطیلی پنجشنبه‌ها به گوش مسئولان برسد مطالبه‌ای که به حق است زیرا دود ترافیکی ملی سال‌ها است که به چشم البرزنشینان می‌رود.

شنبه سی‌ام دی‌ماه وقتی جهانگیری به البرز آمد، هوا بارانی بود، آن مرد آمد، آن مرد در باران آمد، آن مرد وقتی آمد که آسمان البرزی بارانی بود و باران آلودگی را شسته بود و این مهم دلیلی شد که مرد دوم دولت تدبیر و امید از مطالبه اصلی البرزنشینان درک درستی

حساسیت معاون رئیس‌جمهور به تعطیلی استان‌ها

همه‌مهمایی در شورای اداری البرز و ستاد اقتصاد مقاومتی استان به جریان افتاد و بارقه امید برای تحقق این مطالبه دیرینه بر چشمان مسئولان و البته رسانه‌های پیگیر نشست. جهانگیری اما در پاسخ به مدت‌ها چشم انتظار مردم و مسئولان برای پیگیری اجرای طرح تعطیلی پنجشنبه‌های البرز گفت: که نسبت به این موضوع حساسیت وجود دارد. جهانگیری در پاسخی صریح اعلام کرد: بر مسئله تعطیلی پنجشنبه‌های استان حساسیت داریم که این امر اجرایی نشود.

معاون اول رئیس‌جمهور همچنین گفت: استاندارانی همچون استاندار سابق البرز به صورت غیر قانونی تصمیماتی را گرفتند، دخالتی نکردیم اما با شکایت فردی به دیوان عدالت این مهم لغو شد اما پیگیری‌های لازم را انجام خواهیم داد.

جهانگیری در حالی وعده داد که موضوع تعطیلی پنجشنبه‌ها در استان البرز را در شورای اداری کشور مطرح می‌کند که خود غروب روز سی‌ام دی ماه پس از سفری یک‌روزه به البرز با مترو به پایتخت بازگشت، جهانگیری همان شب در صفحه شخصی اینستاگرام خود عکسی منتشر کرد که حکایت از متروسواری آقای معاون اول داشت.

آقای معاون اول در توضیح عکس منتشر شده در صفحه اینستاگرامش نوشت: البته شاید یکی از دلایل متروسواری جهانگیری صف طولانی ترافیک اتوبان کرج - تهران باشد!

در پایان باید گفت؛ ساکنان البرز هم به جهت تنفس دود خودروهای ملی سال‌ها است که به حساسیت فصلی مبتلا شده‌اند و به نظر می‌رسد باید برای علاج این درد مزمن و قدیمی تیماری دیگر بجویند. مسئولان البرزی به حکم وظیفه دغدغه مردم را پیگیری کردند حال باید دید این پرونده نیمه‌مختموم چگونه با تصمیم هیئت دولت در شورای اداری کشور بسته خواهد شد.

حاصل نکند.

در حالی همه رسانه‌ها در نشست شورای اداری که با حضور جهانگیری و شش تن از وزرا برگزار شد چشم انتظار نویدی راهگشا برای کاهش آلودگی هوای کلان‌شهر کرج بودند که با اتمام حجت مرد دوم دولت دوازدهم تکلیف بر همه مشخص شد.

در جلسه شورای اداری محمدعلی نجفی استاندار البرز و نمایندگان مردم کرج در مجلس شورای اسلامی نیز صدای مردم را به گوش مسئولان رساندند، اما چون هوا ابری بود بار دیگر مطالبه دیرینه البرزنشینان در

دود ترافیک خودروها گم شد. نجفی که در ابتدای صحبت‌های خود در ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی که تصمیماتش و مصوبه و قابلیت اجرایی شدن دارد، خطاب به معاون رئیس‌جمهور، وضعیت اجرای پروژه‌های حوزه راه را تشریح کرد و گفت: تکمیل این طرح‌ها حداقل به دو سال زمان نیاز است و با توجه به وضعیت آلودگی هوا کرج که ناشی از تردهای ملی است این استان نیاز به پالایش هوا در روزهای پایانی هفته دارد.

محمدجواد کولیوند نماینده مردم کرج در مجلس شورای اسلامی نیز در این جلسه به دنبال تأیید صحبت‌های استاندار مطالبه یک جمعیت میلیونی را بار دیگر روز میز دولت گذاشت تا حکم نهایی صادر شود.

eshaqjahangiri

33m

♥ 5,040 likes

eshaqjahangiri .

امشب- بازگشت از سفر استانی البرز به تهران با مترو

هر میزان بارش‌ها در مدت زمان باقی مانده از سال اتفاق بیفتد، جبران کاهش بارندگی‌ها را نخواهد کرد. از طرفی با توجه به اینکه دمای هوا بالا است، این امر باعث تبخیر شدن بارش‌ها می‌شود.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای زنجان نیز در این رابطه می‌گوید: میزان بارش‌ها در استان زنجان از اول مهرماه امسال تا ۱۸ دی‌ماه حدود ۴۷.۱ میلی‌متر بوده که نسبت به پارسل ۵۲ درصد کاهش دارد.

یوسف رضاپور بر مدیریت مصرف آب در استان زنجان تأکید کرده و می‌افزاید: متأسفانه امسال بارش‌ها در استان نسبت به سال‌های گذشته کاهش داشته و مشکل آب جدی است.

وی به میزان مصرف آب در بخش‌های مختلف در استان زنجان اشاره کرده و یادآور می‌شود: مصرف آب در بخش کشاورزی ۹۱ درصد، بخش صنعت ۴ درصد و آب شرب ۵ درصد است و میزان مصرف آب در بخش صنعتی در استان از متوسط کشوری بالاتر است.

رضاپور تأکید می‌کند: ذخیره آب سد تهم از لحاظ حجمی ۳۶ میلیون مترمکعب است و این ذخیره از سال‌های گذشته مانده است و در حال حاضر مشکل آب جدی است و ۴۶۰ لیتر در ثانیه از آب سد تهم برای آب شرب زنجان استفاده می‌شود.

وی به وضعیت آب در سد تهم اشاره کرده و یادآور می‌شود: سد تهم ۲۰ درصد نسبت به سال قبل کسری مخزن دارد. رضاپور از وجود بیش از ۱۷ هزار و ۸۲۶ حلقه چاه، ۷۳۰ قنات و ۵ هزار و ۸۹۶ چشمه در استان زنجان خبر داده و ابراز می‌کند: شاهد اضافه برداشت به میزان ۱۵۲ میلیون لیتر از چاه‌های استان هستیم و دشت زنجان سالانه ۵۵ سانتی‌متر افت سطح آب زیرزمینی دارد. همچنین دشت زرین‌آباد ۷۲ سانتی‌متر و دشت ابهر ۱۴۰ سانتی‌متر افت سطح آب زیرزمینی در سال را تجربه می‌کند.

اگر در مصرف آب مدیریت نکنیم، سال آینده مجبور به جیره‌بندی خواهیم شد

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای زنجان با بیان اینکه ذخیره آب پشت سد تهم از ۴۳ میلیون مترمکعب در سال گذشته به ۳۶ میلیون مترمکعب در سال جاری رسیده است، اظهار می‌کند: با توجه به شرایط خشک‌سالی، کاهش بارندگی، افت منابع آب زیرزمینی و وضعیت بارش‌های سال جاری در استان، اگر در مصرف آب خود دقت نکنیم، سال آینده باید آب شرب در استان جیره‌بندی شود.

رضاپور، فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی از طریق رسانه‌های استانی و ملی را در این زمینه مؤثر خوانده و می‌گوید: کشاورزان و بهره‌برداران منابع

آب را در این زمینه باید آگاه کرد، متأسفانه بسیاری از مصرف‌کنندگان الگوی مصرف آب را در بخش‌های کشاورزی، صنعت، خدمات و شرب رعایت نمی‌کنند چون عمق کمبود آن را درک و احساس نکرده‌اند و باید در جریان مشکل قرار گیرند.

وی به مردم استان در زمینه روند مصرف آب در همه زمینه‌ها به‌ویژه در بخش کشاورزی هشدار داده و می‌گوید: باید در مصرف آب مدیریت کرده و الگوی مصرف را رعایت کنیم تا از مشکل آب نجات پیدا کنیم.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای زنجان از بحرانی بودن پنج دشت استان زنجان از تعداد هفت دشت موجود خبر داده و می‌افزاید: عمده مصرف منابع آبی کشور در بخش کشاورزی است. رضاپور تصریح می‌کند: ضمن اجرای همه برنامه‌های حوزه آب، مشارکت مردم است و اگر خواهان خروج از خشک‌سالی هستیم باید الگوی مصرف را مدنظر قرار دهیم.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان زنجان نیز می‌گوید: تعداد ۸ هزار و ۵۰۰ حلقه چاه غیرقانونی و تنها ۱۲۰ حلقه چاه برای تأمین آب شرب است.

علیرضا جزه‌قاسمی ادامه می‌دهد: بیش از ۷۰۰ هزار مشترک در ۲۱ شهر استان زنجان تحت پوشش این شرکت هستند و تاکنون هیچ مشکلی به لحاظ کمی و کیفی در ارائه خدمات به مردم وجود نداشته است. جزه‌قاسمی، بخش صنعت را یکی از مصرف‌کنندگان عمده آب در کشور معرفی کرده و می‌افزاید: با استفاده از ظرفیت پساب تولیدی در تصفیه‌خانه‌های استان می‌توان علاوه بر اینکه مطمئن‌ترین و پایدارترین منبع آب را در اختیار صنایع قرار داد، از اتلاف بی‌رویه آب سالم در صنایع نیز جلوگیری و پساب را جایگزین آن کرد.

ضرورت استفاده از پساب در صنایع آب بر

جزه‌قاسمی با اشاره به اینکه تصفیه‌خانه شهر زنجان در حال حاضر به‌تنهایی سالانه ۱۰ میلیون مترمکعب پساب تولید می‌کند، می‌گوید: این پساب می‌تواند به‌راحتی در بخش صنعت و برای صنایع رده‌های الف و ب نظیر فولاد، ریخته‌گری، پتروشیمی و صنایع روی-که حساسیت بالایی در مصرف آب ندارند- مورد استفاده قرار گیرد که علاوه بر جلوگیری از اتلاف آب سالم و پاک در این صنایع، از آلودگی محیط‌زیست نیز به نحو چشم‌گیری جلوگیری می‌شود.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان زنجان ادامه می‌دهد: در حال حاضر با تولید پساب فاضلاب به میزان ۳۷۷ لیتر در ثانیه در استان زنجان آمادگی داریم ۲۸ درصد از آب موردنیاز صنایع در استان زنجان را تأمین کنیم که در افق طرح، این رقم به ۵۰ درصد

نیز خواهد رسید.

جزه‌قاسمی یادآور می‌شود: طبق آمار اعلامی، صنایع استان زنجان به میزان ۱۳۶۷ لیتر بر ثانیه آب مصرف می‌کنند که با جایگزینی پساب صنعتی با آب شرب می‌توان گام‌های بزرگی در تأمین آب مورد نیاز شهروندان برداشت.

۲۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی به آبیاری تحت فشار مجهز شد

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان نیز معتقد است: در مجموع در استان زنجان از سال ۹۳ تاکنون بیش از ۲۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی استان زنجان به آبیاری تحت فشار مجهز شده است. حسین جعفری همچنین از مسدود کردن ۱۲۵ حلقه چاه در نیمه نخست امسال و ۸۳۲ حلقه چاه غیرمجاز در شش ماهه دوم پارسل خبر داده و اظهار می‌کند: تاکنون از مجموع ۷ هزار و ۳۶۹ حلقه چاه غیرمجاز استان، حدود هزار و ۳۱۲ حلقه چاه مسدود شده است و امیدواریم در نیمه دوم امسال و با همراهی دستگاه قضایی، تعداد بیشتری از چاه‌های غیرمجاز استان را مسدود کرده و با متخلفان برداشت غیرقانونی از ذخایر آب استان، برخورد شود.

جعفری به اجرای طرح آبیاری تحت فشار در استان زنجان اشاره کرده و می‌افزاید: در مجموع در استان زنجان از سال ۹۳ تاکنون بیش از ۲۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی استان زنجان به آبیاری تحت فشار مجهز شده است.

وی اظهار می‌کند: در برهه کنونی استفاده از روش آبیاری تیپ، برای آبیاری محصولات زراعی متداول شده است و این روش در آبیاری در مناطقی که تلفات آب در حین آبیاری زیاد است می‌تواند جایگزین خوبی برای روش‌های مرسوم آبیاری نظیر نواری و شیاری باشد.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان به طرح آبیاری تحت فشار در استان زنجان طی سال گذشته اشاره کرده و یادآور می‌شود: خوشبختانه اجرای طرح آبیاری تحت فشار در استان زنجان به‌خوبی محقق شده است.

جعفری از اجرای مطلوب طرح آبیاری تحت فشار در استان زنجان خبر داده و اظهار می‌کند: این طرح در استان با استقبال خوب کشاورزان همراه بوده و اولویت مهم این سازمان اجرای طرح آبیاری تحت فشار است و توجه به موضوع باعث صرفه‌جویی در مصرف آب می‌شود.

کاهش هزینه‌های برق و انرژی مصرفی از مزایای آبیاری تحت فشار است

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان به مزایای سیستم‌های آبیاری تیپ اشاره کرده و می‌افزاید: در این روش شاهد کاهش مصرف آب به میزان ۲۰ درصد نسبت به بارانی و ۶۰ درصد نسبت به سطحی بوده و می‌توان گفت که بهترین سیستم برای مزارعی که دارای کمبود آب هستند، به شمار می‌رود.

جعفری ابراز می‌کند: افزایش عملکرد در واحد سطح به میزان حدود ۳۰ درصد و افزایش کیفیت محصولات کشاورزی، امکان تزیین سم و کود توسط نوارهای آبیاری، امکان آبیاری تنها با باز و بسته کردن یک شیر و کاهش هزینه‌های برق و انرژی مصرفی در مقایسه با سیستم‌های بارانی از مزایای آبیاری تحت فشار است.

در پایان گفتنی است از هفت دشت استان، پنج دشت شرایط بحرانی دارد و در راستای تقویت این دشت‌ها طرح‌هایی همچون طرح تعادل‌بخشی و تغذیه مصنوعی در استان انجام می‌شود.

بازگشت به خانه‌های ترک خورده روی گسل / تردید مردم، توجیه مسئولان

اسما محمودی

اصرار به بازگشت مردم به خانه های ترک خورده در حالی ادامه دارد که مسئولان نگران ایجاد شهر کانکسی و مردم نگران وقوع زمین لرزه مجدد هستند، اینجا شهر یست که هنوز ساماندهی نشده است.

پس از گذشت ۴۰ روز از زمین لرزه کوهبنان اوضاع این شهر هنوز ساماندهی نشده است، در حالیکه هزار و ۴۰۰ خانوار این شهر همچنان در چادر زندگی می کنند به گفته مسئولان تاکنون فقط ۱۰۶ کانکس توزیع شده است و بسیاری از مردم هنوز در مسیر صحیح برای اسکان موقت قرار نگرفته اند.

در این میان توجیه مسئولان و مردم برای ایجاد این بلا تکلیفی در شهر شنیدنی است و بخشی از تصمیم گیری نیز که توسط مسئولان انجام شده همراه با ریسکی است که می تواند برای مردم سنگین تمام شود.

۴۰ میلیون وام برای ساخت خانه مقاوم با واقعیت بازار فاصله دارد

پس از زمین لرزه ۵.۲ ریشتری گروه های ارزیابی که از سوی استانداری کرمان و بنیاد مسکن واحدهای مسکونی ۱۱ هزار شهروند کوهبنانی را بررسی کردند، نتیجه این بررسی درجه بندی کردن خانه از حیث میزان تخریب در زلزله بوده در همین چارچوب اختصاص کانکس به زلزله زده ها انجام شده است. در واقع خانوارهای درجه یک که خانه آن ها به کلی صدمه دیده بود قرار شد کانکس دریافت کنند و خانوارهای درجه دو از دریافت کانکس محروم ماندند. حالا ۴۰ روز پس از زمین لرزه این خانوارهای درجه دو که اکثرا خانه هایشان ترک خورده یا بخشی از خانه قابل اسکان است در چادر ها مانده اند و قصد بازگشت به خانه ها ندارند.

از سوی دیگر مسئولان دولت در استان کرمان بر این عقیده هستند که این افراد باید به خانه های خود برگردند و پس از ثبت نام و ارائه تسهیلات کار ساخت خانه های جدید را شروع کنند.

این راهکار هر چند در نگاه اول معقول به نظر می رسد اما با کمی دقت می توان به این مساله پی برد که در پس این تصمیم هیچ گونه نگاه واقع بینانه ای وجود ندارد.

مردم کوهبنان اکثرا معدنکار و کشاورز هستند که متاسفانه از محروم ترین اقشار استان کرمان محسوب می شوند خانه هایی که در زمین لرزه تخریب شدند در واقع تنها دارایی این مردم بوده است در حال حاضر در بهترین وضعیت ممکن ۴۰ میلیون تومان تسهیلات در اختیار مردم قرار می گیرد در شرایط فعلی و با نرخ سرسام آور مصالح و عدم کنترل قیمتها در کوهبنان که می توان نمونه آن را در عرضه ۵ میلیونی یک کانکس ۲ میلیونی جستجو کرد در صورت تخریب کامل خانه های نیمه ویران عملا امکان ساخت یک اتاق، حمام و سرویس بهداشتی هم در بهترین شرایط ممکن با اما و اگر امکان پذیر است.

در حالیکه مسئولان می گویند مردم دل از چادر ها نمی کنند و نمی خواهند به خانه های خود (که اکثرا ترک خورده هستند) برگردند اما کسی به این نکته توجه نمی

گسل کوهبنان فعال است / مردم برای فرار از سرما به خانه های ترک خورده برمی گردند اما کمبود نقدینگی حالا دو راه واقع بینانه در مقابل مردم قرار داده است اول اینکه در چادر ها بمانند تا ببینند در آینده چه وضعیتی رقم می خورد که این امر با مشقات فراوانی از جمله تحمل یخبندان شدید و سرمای سوزان کوهستانهای شمال کرمان همراه است و راه دوم نیز برگشتن به خانه هایی است که بر اثر زلزله ترک خورده اند و در صورت بروز زمین لرزه دیگر امکان ریزش آنها زیاد است.

برگشت مردم به خانه هایی که در طرح بازرسی و ارزیابی مسئولان درجه دوم تشخیص داده شده اند یکی از گزینه های مسئولان برای تامین اسکان موقتی تا زمان بازسازی کامل محسوب می شود.

این راهکار در کنار اینکه می تواند یک راه موقتی آسان و دم دستی باشد اما در صورت بروز زمین لرزه مجدد می تواند یک تراژدی را در شهر کوهبنان ایجاد کند، درصد ریسک پذیری این تصمیم گیری را می توان در مقالات مربوط به گسل کوهبنان در اینترنت جستجو کرد، گسلی که از آن به عنوان یکی از فعال ترین گسل های کشور یاد می شود.

با پخش چند فیلم از صدا و سیما و شبکه های اجتماعی حساسیتها در خصوص وضعیت ۱۴۰۰ خانوار

کنند که دغدغه مردم چیست و چرا نمی خواهند چرخه تخریب و ساخت و ساز مجدد قرار گیرند.

این مردم می دانند که با ۴۰ میلیون تومان نمی توانند خانه بسازند و از سوی دیگر پرداخت اقساط این وامها و همچنین ضمانتهایی که بابات آنها دریافت می شود نیز برای مردم قابل انجام نیست.

همچنین مسئولان دریافت کانکس را نیز منوط به ویران کردن خانه ها و آوار برداری کرده اند که البته همین شرط نیز این مخاطره را در پیش روی مردم قرار داده است که همین سقف نیمه ویران را نیز از دست می دهند و به دلیل عدم توان مالی امکان تکمیل خانه جدید خود را نخواهند داشت.

مردم کوهبنان نقدینگی ندارند

در واقع تمام مشکلات موجود در کوهبنان از یک جا نشات می گیرد و آن عدم وجود نقدینگی در دست مردم و محرومیت است و راه هایی نیز که از سوی مسئولان مقابل روی آنها قرار گرفته است در این شرایط امکان پذیر نیستند.

روند کند واگذاری کانکس به مردم که حالا آزار دهنده تر از همیشه شده است با این پیش فرض انجام می شود که از ایجاد یک شهر کانکسی و عدم تمایل مردم برای آغاز ساخت و ساز جلوگیری کند.

چادرنشین کوهبنانی بیشتر از گذشته شده است.

امیدواریم سفر رئیس جمهور به کوهبنان موجب تسریع در اسکان موقت باشد

نماینده مردم زرنند و کوهبنان در مجلس شورای اسلامی اظهار داشت: با پیگیریهای صورت گرفته قرار شده است رئیس جمهور در جریان سفر به کرمان از کوهبنان نیز بازدید داشته باشد و از نزدیک در جریان مشکلات مردم قرار گیرد.

حسین امیری افزود: در خواست واضح ما از رئیس جمهور در سفر خود تسریع در بازسازی و رفع مشکلات مردم با توجه به کمبود ها و محرومیت های شهر کوهبنان است.

وی بیان کرد: متأسفانه استان کرمان زلزله خیز است و در ماه های گذشته شاهد بروز زمین لرزه های متعدد در استان بودیم که این امر مقاوم سازی سازه های استان به خصوص در مناطق زلزله خیز شمالی را گوش زد می کند.

امیری ادامه داد: ما می خواهیم مسئولان از نزدیک در جریان حرف ها و مشکلات جدی مردم منطقه قرار گیرند، پرداخت تسهیلات بازسازی باید تسهیل شود و شرایط سخت از میان برداشته شود ضمن اینکه برای مردم کوهبنان هم باید میزان تسهیلات ۱۰ میلیون افزایش یابد همان طور که برای کرمانشاه ایت اتفاق

افتاد زیرا با ۴۰ میلیون تسهیلات نمی توان ساخت و ساز و مقاوم سازی را انجام داد.

وی در خصوص واگذاری کانکس نیز گفت: باید سخت گیریها در این خصوص برداشته شود زیرا اگر مردم مشکل نداشتند عملاً در چادر های زندگی نمی کردند هوای منطقه به شدت سرد است و مردم با مشکل مواجه هستند.

۱۰۶ کانکس توزیع شده است/ افراد متقاضی ۱۴۰۰ خانوار!

معاون عمرانی استاندار کرمان نیز اظهار داشت: تا ابتدای هفته جاری ۱۰۶ کانکس در اختیار زلزله زده ها قرار گرفته است و این روند ادامه خواهد یافت در این خصوص قرار دادی با بنیاد مسکن منعقد شده است و تعداد قابل توجهی کانکس در استان کرمان تامین می شود که بخشی از آنها به افرادی که نیاز دارند تحویل داده می شود.

آیت الله موسوی افزود: از مردم می خواهیم با مسئولان همکاری بیشتری داشته باشند تا بتوانیم روند آوار برداری و پرداخت تسهیلات را با شتاب بیشتری انجام دهیم. در واقع این روند هر چند که به درازا بکشد بازسازی منطقه نیز طولانی تر خواهد شد.

وی بیان کرد: اسکان موقت از نظر ما یعنی یا چادر و یا کانکس که کانکس ها در مرحله اول به افرادی داده شده است که خانه آن ها به کلی ویران شده

است. در واقع در این خصوص ارزیابی صورت گرفته است و دقیقاً طبق برنامه ریزی و ارزیابی ها نیز عمل می شود به همین دلیل از کسانی که خانه های آنها استحکام دارند می خواهیم ترس را کنار بگذارند ضمن اینکه تسهیلات لازم نیز در نظر گرفته شده است و مردم باید هر چه سریعتر ثبت نام کنند که کار آوار برداری و بازسازی و مقاوم سازی انجام شود.

معاون عمرانی استاندار کرمان بیان کرد: باید بازسازی با سرعت بیشتری شروع شود و مردم باید برای دریافت تسهیلات پرونده تشکیل دهند و سریعتر کار را آغاز کنند. مسئولان پای کار هستند مردم نیز باید کنار آنها پای کار بیایند.

وی نیز از بانک های عامل خواست زمینه تسریع در ارائه خدمات بانکی و تسهیلات بازسازی را با سرعت بیشتری انجام دهند.

سرمای زمستان باعث شده ساکنان خانه هایی که از استحکام بیشتری برخوردار هستند اما ترک خورده اند، به خانه های خود بازگردند و از سوی دیگر زمین لرزه های کوهبنان نیز همچنان ادامه دارد. چون این رویه یکی از راه های حل مشکل کوتاه مدت اسکان از سوی مسئولان است، باید مسئولیت خسارت های جانی در زمین لرزه های احتمالی آینده را نیز برعهده مسئولانی گذاشت که تصمیم گرفته اند مردم به این خانه ها بازگردند.

خشکسالی در بام ایران تشدید شد/ زرد کوه در حسرت برف و باران

در حالی که آخرین روزهای پاییز در گذر است، اما آسمان چهارمحال و بختیاری خیال باریدن ندارد و حسرت بارش باران در مهمترین فصل بارش باران بر دل مردم این استان مانده است.

سیدمحمد رضا موسوی

استان چهارمحال و بختیاری سرچشمه سه رودخانه بزرگ زاینده رود، کارون و دز در حالی فصل پاییز را سپری کرد که بارندگی ها در این فصل بسیار ناچیز بوده است.

ابره های این سامانه بارشی ساعت ها آسمان چهارمحال و بختیاری را پوشانده بود که اما هیچ گونه بارش قابل توجهی برای این استان در پی نداشت. مدیر کل هواشناسی چهارمحال و بختیاری اظهار داشت: میزان بارندگی سال زراعی جاری (از ابتدای مهرماه تاکنون) ۳۹ میلی متر بوده است.

شاهرخ پارسا با اشاره به کاهش ۹۳ درصدی بارندگی در چهارمحال و بختیاری، اظهار داشت: میزان بارندگی سال زراعی جاری چهارمحال و بختیاری نسبت به میانگین سال زراعی کامل ۹۳ درصد کاهش بارندگی دارد.

مدیر کل هواشناسی چهارمحال و بختیاری بیان کرد: در گذشته هر ساله کوه رنگ پر بارش ترین منطقه چهارمحال و بختیاری گزارش می شده است، در حالی که هم اکنون بارندگی لردگان از کوه رنگ بیشتر شده است.

وی ادامه داد: در حال حاضر لردگان با بارش ۱۰۵ میلیمتر بیشترین بارش را در سال زراعی جاری چهارمحال و بختیاری داشته است.

مدیر کل هواشناسی چهارمحال و بختیاری ادامه داد: میزان بارش کوه رنگ در سه ماهه ابتدای فصل زراعی جاری ۷۰ میلی متر است.

وی بیان کرد: در حال حاضر ۶۵ درصد استان چهارمحال و بختیاری دچار خشکسالی شدید و ۲۰ درصد استان دچار خشکسالی متوسط است.

مدیر کل هواشناسی چهارمحال و بختیاری بیان کرد: در حال حاضر چهارمحال و بختیاری جزو استان های خشک کشور قرار گرفته است.

وی ادامه داد: کاهش بارش ها در چهارمحال و بختیاری تهدیدی برای منابع آب زیرزمینی به شمار می رود و امیدواریم در سه ماه باقی مانده فصل بارش شاهد بارش های قابل توجه برف و باران در این استان باشیم.

کاهش بارش ها در چهارمحال و بختیاری همچنان تداوم دارد و وضعیت موجود بیانگر این است که خشکسالی در این استان همچنان ادامه دارد.

فصل پاییز با وزش بادهای موسمی یکی از مهمترین فصل های پر بارش در چهارمحال و بختیاری در گذشته به شمار می رفته که این امر موجب تقویت منابع آب زیر زمینی، تالاب ها و دریاچه ها می شده است. در حال حاضر ابرها می آیند و از آسمان چهارمحال و بختیاری بدون هیچگونه بارشی عبور می کنند. آخرین سامانه بارشی که در فصل پاییز وارد چهارمحال و بختیاری شد، موجب بارش بسیار ناچیز در این استان شد.

خلاصه آمار ماهیانه
آذر ۱۳۹۶

مجموع بارندگی ماهیانه	رطوبت (%)		دما (°C)			ایستگاه
	میانگین حداکثر	میانگین حداقل	میانگین	حداکثر مطلق	حداقل مطلق	
4	67	22	2.4	16.4	-14.5	شهرکرد
7.9	65	23	3.1	15.1	-12.2	بروجن
3.8	59	21	3	14.3	-11.3	بن
4.6	53	23	5.3	16.6	-7.1	سامان
9.6	69	22	3.5	16.3	-12.4	سورسختان
66.8	83	26	2.6	13.1	-11.5	کوههرنگ
99.8	87	37	6.9	17.6	-4.4	لردگان
29.9	75	23	4.6	16.4	-8.1	فارسان
4	70	22	3.7	16.3	-11.2	فرخشهر
30.3	76	32	2.6	14	-11.8	بلداجی
35.2	73	29	7.6	18	-3.3	اردل
27	62	25	3	13	-7.6	آورگان
4	63	22	2.5	15	-10	گندهمان
10.5	69	24	3	15	-12	دزک
62.6	74	29	7.4	17	-2.8	مالخلیفه

رئیس خانه کشاورز چهارمحال و بختیاری گفت: وضعیت بارندگی در چهارمحال و بختیاری قابل مقایسه با سال های پر بارش گذشته نیست.

ظاهر نوربخش عنوان کرد: خشکسالی و کاهش بارش ها موجب ایجاد خسارت های مختلف در بخش کشاورزی این استان شده است.

وی بیان کرد: در گذشته هر ساله بارش های قابل توجه باران در آبان ماه در این استان گزارش می شده که کشاورزان با بارش باران و نرم شدن خاک اقدام به شخم زدن اراضی دیم می کردند و کشت دیم پاییزه خود را انجام می دادند.

رئیس خانه کشاورز چهارمحال و بختیاری ادامه داد: اما اخیرا بارش ها آنقدر در این استان کم بوده است که رطوبت در خاک نفوذ نکرده و زمین ها خشک هستند. وی تاکید کرد: کاهش بارش ها و خشکسالی بر روی منابع آب های زیر زمینی استان تاثیر گذاشته و سطح آنها بسیار پایین آمده است و در برخی نقاط نیز فرونشست زمین گزارش شده است.

رئیس خانه کشاورز چهارمحال و بختیاری بیان کرد: کاهش بارش ها مطمئنا در سال آینده بر روی بخش کشاورزی تاثیر منفی خواهد گذاشت.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری چهارمحال و بختیاری گفت: کاهش بارش ها و خشکسالی در چهارمحال و بختیاری بر روی منابع تامین آب شرب در مناطق مختلف این استان تاثیر گذاشته است و مشکلات کم آبی را ایجاد کرده است.

قدرت الله بگیلیری فرد عنوان کرد: در سال گذشته مشکل کم آبی در برخی نقاط استان از جمله فرخ شهر، بروجن، فرادنبه، سفید دشت مشاهده شود و تامین آب شرب را با مشکل مواجه کرد.

میانگي بارش ها در نقاط مختلف چهارمحال و بختیاری

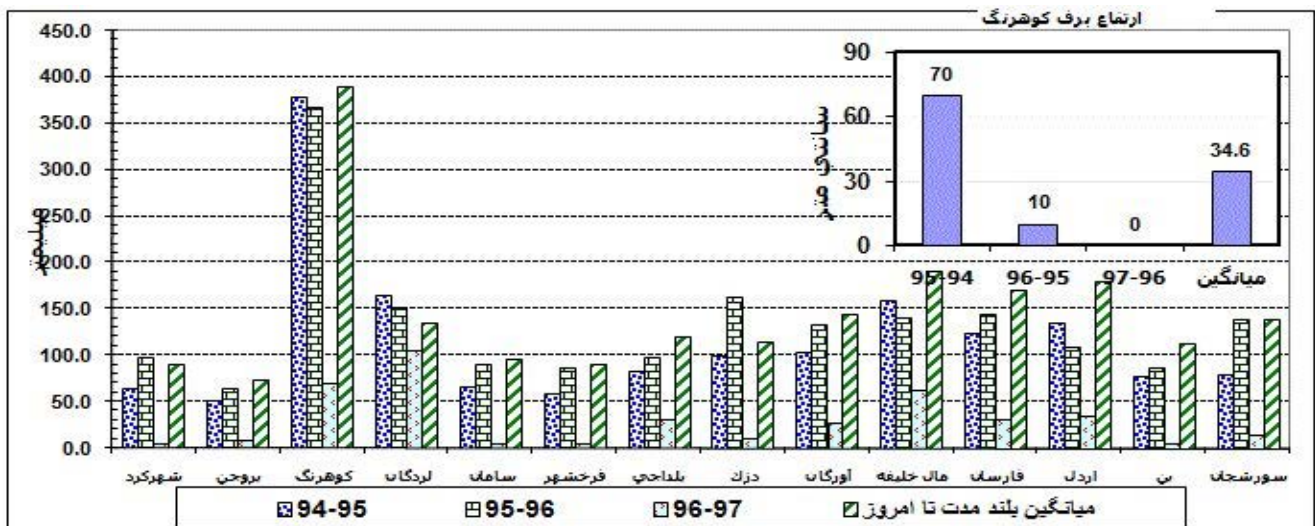
وی با اشاره به وجود ۱۹۱ حلقه چاه آب شهری در چهارمحال و بختیاری، گفت: از مجموع ۱۹۱ حلقه چاه در استان ۱۵۱ حلقه چاه وارد مدار مخزن هستند و مابقی چاه ها خشک شده اند.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری چهارمحال و بختیاری ادامه داد: چهارمحال و بختیاری ۹ سال متوالی با کمبود بارندگی و خشکسالی مواجه است و سال به سال کاهش بارش در استان چهارمحال و بختیاری تشدید می شود.

وی افزود: باید در مسیر صرفه جویی در مصرف آب در این استان حرکت کرد.

ایستگاه	میزان بارندگی سال زراعی جاری (برحسب میلیمتر) در چند ایستگاه استان و مقایسه با سالهای قبل														
	96/09/29	95-96	96-97	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	02-03			
شهرکرد	64.8	51.0	379.0	165.1	66.5	59.2	81.9	98.6	103.2	159.9	124.3	134.1	76.7	78.5	154.4
بروجن	97.8	64.4	367.6	150.7	91.1	85.8	97.9	163.6	133.0	140.4	143.9	108.9	86.7	138.6	151.6
بن	4.0	7.9	70.0	105.1	4.6	4.0	30.3	10.5	27.0	63.1	29.9	35.3	3.8	13.2	39.0
سامان	90.3	74.3	389.4	134.7	96.1	90.0	120.2	114.2	143.9	191.1	169.7	179.8	111.7	138.8	169.3
سورسختان	325.9	249.2	1357.4	535.7	337.1	289.3	396.8	447.1	530.6	594.2	504.3	538.6	344.9	436.1	580.0
کوههرنگ	-96%	-88%	-81%	-30%	-95%	-95%	-69%	-94%	-80%	-55%	-79%	-68%	-96%	-90%	-74%
لردگان	-96%	-89%	-82%	-22%	-95%	-96%	-75%	-91%	-81%	-67%	-82%	-80%	-97%	-90%	-77%
فارسان	-98%	-97%	-95%	-80%	-99%	-99%	-92%	-98%	-95%	-89%	-94%	-93%	-99%	-97%	-93%
فرخشهر	40-96	67-96	66-96	37-96	73-96	76-96	78-96	81-96	81-96	79-96	79-96	79-96	79-96	79-96	79-96
بلداجی	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

* جدول ها مربوط به هواشناسی استان است

حقوق معلولین در میان قوانین شهرسازی خاک می خورد

کهگیلویه و بویراحمد استانی است که نیازهای معلولین در نگاه شهرسازان دیده نشده و حقوق معلولین در حوزه مناسب سازی برای استفاده یکسان در خدمات در قوانین خاک می خورد.

در بسیاری از کشورها شهرسازی ها با در نظر گرفتن شرایط مختلف و همچنین امکان تسهیل در تردد عابرین انجام می شود، اما در کشور ما و به خصوص استان کهگیلویه و بویراحمد این مهم کمتر مورد توجه قرار گرفته و صدای عصا سفیدها، ویلچر سواران و جامعه معلولین در جولان مسائل دیگر به نحو مطلوب شنیده نمی شود.

بی شک برای دیدن ضعف های این حوزه نگاه کارشناسی نیاز نیست و هر کس با کمی قدم زدن در خیابان های شهر یاسوج و دیگر شهرهای استان به عمق مشکلات پی می برد.

همیشه فریاد برای حمایت از جامعه معلولین در پشت تریبونها بلند است اما روزی که وقت عمل برای بهبود زیرساخت ها برای آسان سازی تردد معلولین می شود، عملکردمان به همان شیب سازی های ورودی ادارات ختم می شود.

در کهگیلویه و بویراحمد نیز این مطالبه به حق، به نحو مطلوب رسانه ای نشده است و اوج این موضوع به سال ۹۲ و به برگزاری جشنواره تئاتر معلولین در یکی از سالن های شهر بازمی گردد که معلولین تقدیر شده نتوانستند برای دریافت جایزه خود به روی سن بروند. این نمونه ای از صدها مشکل در این حوزه است که هنوز برای رفع آنها از کف خیابانها تا راه پله های ادارات دولتی فکری نشده است.

مشاور استاندار کهگیلویه و بویراحمد در امور ایثارگران در این مورد گفت: مواد قانونی مختلفی از جمله ماده ۲ قانون جامع حمایت از حقوق معلولین تاکید فراوانی بر حمایت از این حوزه دارد.

محمود داریام افزود: قانون و مقررات شهرسازی برنامه ریزی و طراحی برای تسهیل حرکت معلولین در سطح شهر را الزامی می داند و همه متولیان موظف هستند که نسبت به رعایت ضوابط کامل در ساخت و سازها اقدام کنند.

داریام به برنامه سوم توسعه و هدفگذاری هایی برای ارتقای توانایی معلولین با هدف تساوی فرصت ها و مشارکت معلولین اشاره کرد و گفت: در همین راستا مناسب سازی امکان عمومی، خصوصی و دولتی محوریت اهداف قرار گرفت و این سوال وجود دارد که امروزه چه میزان از هدفگذاری ها محقق شده است. وی افزایش ظرفیت ها و مناسب سازی توسط شهرداری ها با آماده سازی و مناسب سازی معابر عمومی با اولویت معابر اصلی و نزدیک به تقاطع ها را از دیگر هدفگذاری های برنامه سوم توسعه دانست و گفت: همچنین در راستای سیاست های کلی این حوزه، مناسب سازی بناها و مراکز خدمات عمومی و خدمات شهری با محوریت جانبازان، معلولین و ... مورد تاکید قرار گرفت.

عدم رعایت قانون مناسب سازی معابر برای معلولین

مشاور استاندار در امور ایثارگران با اشاره مجدد به ماده

وجود ۱۸ هزار معلول در کهگیلویه و بویراحمد

مدیرکل بهزیستی کهگیلویه و بویراحمد از شناسایی بیش از ۱۸ هزار معلول در استان خبر داد و گفت: بیش از شش هزار معلول در استان از خدمات مستقیم بهزیستی بهره مند شده اند.

علیرضا موسوی امجد افزود: در مجموع ۱۸ هزار نفر از خدمات غیر مستقیم بهزیستی بهره مند می شوند.

موسوی امجد نرخ معلولیت در استان را بالاتر از میانگین کشوری دانست و ابراز داشت: راه اندازی یک آزمایشگاه مجهز و کامل ژنتیک برای شناسایی و کنترل آسیب های مربوط به اختلالات ژنتیکی و کاهش معلولیت ها ضروری است.

وی تصریح کرد: معلولیت های ژنتیک و مادرزادی بیشترین فراوانی در میان معلولیت ها در استان را دارند.

مسئولین خود را جای معلولین بگذارند

علی، جوانی است که در سانحه رانندگی دچار معلولیت شده و با ما همکلام می شود. از علی می پرسیم آیا معلولیت محدودیت است؟ او با لبخندی تلخ بر لبانش می گوید، بستگی دارد که محدودیت را در چه ببینیم، ما معلول نخبه و هنرمند و کسانی که پیشرفت کرده اند کم نداریم. البته که معلولیت محدودیت نیست، اما مشکلاتی را در جامعه برای فرد معلول به وجود می آورد. روی ویلچر من بشین و به آن طرف خیابان برس و من فریاد خواهم زد که معلولیت محدودیت نیست.

علی نیز ضعف های زیرساختی در حوزه شهری را از عوامل بروز مشکلات برای تردد معلولین در شهر می داند.

وی خواستار رفع محدودیت های زیرساختی در حوزه معلولین است و می گوید، مسئولین لحظه ای خود را جای علی و علی ها بگذارند.

گرچه اقداماتی در راستای مناسب سازی ظرفیت ها برای معلولین انجام شده است، اما در نقاط مختلف استان تا رسیدن به نقطه مطلوب فاصله بسیار است و این موضوع می طلبد که مسئولان عزم بیشتری داشته باشند، تا ویلچری با دلهره به جلو حرکت نکند، عصای نابینایی از ترس گم کردن مسیر نلرزد و سهم معلولین از پیاده روهای شهر در حد یک عبور و مرور ساده مشخص شده باشد.

۲ قانون جامع حمایت از حقوق معلولین گفت: طبق این قانون کلیه وزارت خانه ها، سازمان ها، مؤسسات، شرکت ها و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند در طراحی، تولید و احداث ساختمان ها، اماکن عمومی و معابر و وسایل خدماتی به نحوی عمل نمایند که امکان دسترسی و بهره مندی این ظرفیت ها برای معلولان و افراد عادی فراهم شود.

داریام نقش شهرداری در صدور پروانه و تاکید بر مناسب سازی برای معلولین را ضروری دانست و بیان داشت: طبق تبصره ۲ این قانون، شهرداری ها موظفند از صدور پروانه احداث و پایان کار برای آن تعداد از ساختمان ها و اماکن عمومی و معابری که استانداردهای تخصصی مربوط به حوزه معلولان را رعایت نکرده اند، خودداری کنند.

داریام تصریح کرد: مسئولین ما باید یک روز را با ویلچر سر کار بیایند تا به ابعاد ضعف های زیرساختی در حوزه مناسب سازی شرایط برای معلولین پی ببرند.

مشاور استاندار در امور ایثارگران نقش رسانه ها در تحقق مطالبات معلولین را محسوس دانست و بیان داشت: تا زمانی که رسانه ها از مسئولین مطالبه گر خواسته های عموم نباشند، نمی توانند به جایگاه خود دست یابند.

داریام نگاه صرفا سیاسی در حوزه رسانه را یک آسیب دانست و اظهار کرد: فعالیت و نقد منصفانه در حوزه هایی مانند عدم مناسب سازی ظرفیت ها برای معلولین به رشد خدمات برای این حوزه کمک می کند.

وی افزود: رسالت ها روزی محقق می شوند که مطالبه گر حقوق مردم باشیم.

داریام با بیان اینکه در جمهوری اسلامی ایران نیز دسترسی یکسان به خدمات برای همه مورد تاکید است، خاطر نشان کرد: بهبود شرایط ارائه خدمات به جامعه معلولین همکاری همه دستگاه ها، بخش ها و اقشار مختلف جامعه را طلب می کند.

داریام با گلایه از عدم مناسب سازی معابر و تقاطع ها در شهر یاسوج، گفت: حتی افرادی که از لحاظ جسمی در وضعیت مناسبی قرار دارند، گاهی برای عبور از برخی چهارراه ها و میدان ها به دلیل عدم ظرفیت سازی و پیش بینی برای عابرین دچار مشکل می شوند.

خشک سالی در خراسان جنوبی می تازد / اعتبارات پاپس می کشد

کاهش ۹۲ درصدی میزان بارندگی های خراسان جنوبی طی پاییز امسال و تداوم دو دهه خشک سالی وضعیت حادثر از سال های قبل را نشان می دهد اما اعتبارات استان سال به سال کمتر می شود.

عالیه نخعی

خشک سالی، واژه ای که مردم خراسان جنوبی حدود دو دهه است با آن خو گرفته اند، در تمام این سال ها چشم امید مردم به آسمان بوده و آسمان هر سال بیشتر از سال قبل قهر خود را بر طبیعت خشک کویر نشان داده است.

امسال خراسان جنوبی وارد بیستمین سال خشک سالی شده، آمارها نیز خبرهای خوشی برای مردم استان ندارند و تداوم دو دهه خشک سالی را نشان می دهند. کشاورزان خراسان جنوبی بهار و تابستان گذشته را به سختی پشت سر گذاشته اند و تمام امیدشان به پاییز و زمستان بود تا بلکه باران رحمت الهی پایان سال ها خشکی را برای آن ها نوید دهد اما پاییز امسال نیز خشک تر از هر سال دیگری سپری شد و زمستان نیز هنوز قطره ای امید را در دل مردم زنده نکرده است.

آنطور که مدیرکل هواشناسی خراسان جنوبی می گوید میزان بارندگی ها در پاییز امسال تنها ۰.۶ میلی متر بوده که نسبت به دوره بلند مدت حدود ۹۲ درصد کاهش را نشان می دهد از طرفی طی سال های گذشته به طور مداوم شاهد افزایش وضعیت دمایی استان بوده ایم و این ها در کنار میزان تبخیر بالای سه هزار میلی متری وضعیت قرمز استان را حادثر کرده اند.

خشک سالی بسیار شدید در ۴۶ درصد استان

مدیرکل هواشناسی خراسان جنوبی از کاهش ۲۵ درصدی بارندگی ها در استان طی سال زراعی گذشته نسبت به بلند مدت خبر داد و گفت: میانگین بارندگی سال زراعی گذشته ۸۸.۵ میلی متر بوده است. علیرضا خندان رو بیان کرد: از نظر کاهش بارندگی ها خراسان جنوبی بعد از استان های خوزستان و کهگیلویه و بویر احمد سومین استان کشور بوده است. وی با بیان اینکه بر اساس شاخص های SPI دوره هفت ساله در حال حاضر ۱۰۰ درصد مساحت استان تحت تاثیر خشک سالی قرار دارد، عنوان داشت: بر اساس این شاخص ها هم اکنون ۳۸ درصد استان با خشک سالی متوسط، ۲۶ درصد خشک سالی شدید و ۳۶ درصد نیز با خشک سالی بسیار شدید مواجه است. به گفته خندان رو خراسان جنوبی یکی از چهار استانی است که در یک دوره ۱۲ ماهه ۱۰۰ درصد مساحت آن درگیر با خشک سالی شده است.

خندان رو ادامه داد: همچنین بر اساس شاخص های خشک سالی در یک دوره یک ساله ۱۲ درصد مساحت استان درگیر خشک سالی خفیف، ۴۵ درصد خشک سالی متوسط، ۳۸ درصد خشک سالی شدید و پنج درصد نیز خشک سالی بسیار شدید شده است.

افزایش یک درجه ای وضعیت دمایی استان

وی با بیان اینکه یکی از شاخص های مد نظر SPI بارندگی، دما، رطوبت و تبخیر است، بیان داشت: در سال گذشته وضعیت دمایی استان نسبت به بلند

مدت یک درجه افزایش یافته است. مدیرکل هواشناسی خراسان جنوبی اضافه کرد: همچنین میزان تبخیر در استان بالای سه هزار میلی متر است که از استان هایی با تبخیر بسیار بالا است. خندان رو با اشاره به اینکه خشک سالی از سال ۷۹ در استان آغاز شده است، عنوان داشت: طی این سال ها میزان گرد و خاک، کاهش آب های زیر زمینی و کاهش بارندگی ها روز به روز در حال افزایش بوده است.

کاهش ۹۲ درصدی بارندگی های پاییز

وی همچنین از کاهش ۵۰ درصدی بارندگی ها در پاییز امسال نسبت به سال گذشته خبر داد و گفت: میزان این بارندگی ها نسبت به دوره بلند مدت نیز حدود ۹۲ درصد کاهش را نشان می دهد.

در کنار وضعیت حادثر بارندگی های استان، افزایش یک درجه ای وضعیت دمایی و تبخیر بالای سه هزار میلی متری طی سال های گذشته وضعیت برداشت از سفره های آب زیر زمینی ثابت مانده است و همین امر سبب کسری ۱۸۰ میلیون متر مکعبی مخازن آبی استان شده است.

کاهش آبدهی قنوات به یک سوم

حسین امامی با اشاره به اینکه تخلیه قنوات در سال ۷۸ بالغ بر ۶۰۰ میلیون مترمکعب بوده است، بیان کرد: این میزان در حال حاضر به ۲۰۰ میلیون متر مکعب یعنی حدود یک سوم کاهش پیدا کرده است. وی ادامه داد: این در حالی است که طی این سال ها برداشت از منابع آبی ثابت بوده و همین امر سبب

کسری مخزن شدید منابع آبی استان شده است. مدیرعامل شرکت آب منطقه ای خراسان جنوبی، میزان کسری مخازن استان را ۱۸۰ میلیون متر مکعب عنوان کرد و گفت: با اقدامات انجام شده از جمله کنتورگذاری چاه ها و اصلاح شبکه ها بخشی از این کسری مخزن جبران شده با این وجود کماکان حدود ۱۲۷.۵ میلیون مترمکعب کسری مخازن آبی را داریم.

امامی ادامه داد: علاوه بر این در سه دهه گذشته بالغ بر ۳.۳ میلیارد متر مکعب از سفره های آب زیرزمینی استان برداشت شده است.

وی با بیان اینکه ادامه این رویه عوارض زیادی برای منابع آبی استان داشته است، عنوان داشت: با ادامه این روند بسیاری از چاه های آبی نیاز به کف شکنی داشته و کیفیت آب نیز به شدت طی این سال ها کاهش پیدا کرده است.

وضعیت حاد فرونشست های زمین در سرایان

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای خراسان جنوبی، فرونشست لایه های زمین را یکی دیگر از عوارض خشکسالی در استان برشمرد و افزود: این پدیده به صورت فزاینده در سرایان مشاهده شده اما در برخی از مناطق وضعیت حاد پیدا کرده است.

به گفته امامی در سال گذشته به صورت وسیع شاهد شکاف لایه های زمین در سطحی به طول ۳۲ کیلومتر در شهرستان سرایان بوده ایم.

وی همچنین به افزایش شوری آب به عنوان یکی دیگر از عوارض خشکسالی در استان اشاره کرد و گفت: با تداوم خشکسالی در استان شوری آب به شدت افزایش پیدا کرده و در برخی از مناطق چاه ها نیز به

صورت کامل خشک شده اند.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای خراسان جنوبی با اشاره به وجود ۴۰ محدوده مطالعاتی در استان، عنوان داشت: از این تعداد ۱۷ محدوده آزاد و ۲۳ محدوده ممنوعه اعلام شده است.

امامی اضافه کرد: با تداوم خشکسالی در استان دشت های ممنوعه بحرانی استان از دو دشت در دهه ۸۰ به هشت دشت در حال حاضر افزایش پیدا کرده است.

خسارت ۴۸۱ میلیارد تومانی خشکسالی در بخش کشاورزی

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی از خسارت ۴۸۱ میلیارد تومانی خشکسالی به بخش کشاورزی استان در سال زراعی گذشته خبر داد و گفت: این رقم در مقایسه با سال زراعی قبل از آن

حدود دو برابر شده است.

هاشم ولی پور مطلق با اشاره به خسارت ۲۸ میلیارد تومانی خشکسالی به باغات استان در این مدت، بیان کرد: علاوه بر این در سال زراعی گذشته خشکسالی و بی آبی بالغ بر ۳۷ میلیارد تومان به مزارع کشاورزی استان خسارت زده است.

وی همچنین از خسارت ۱۶۷ میلیارد تومانی خشکسالی به منابع آبی استان در سال زراعی گذشته خبر داد و گفت: بیشترین حجم خسارت خشکسالی به بخش زراعت و باغات استان بوده است.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی، بیشترین حجم خسارت خشکسالی را در شهرستان بشرویه عنوان کرد و گفت: کمبود بارندگی و خشکسالی در سال گذشته بالغ بر ۱۸۴ میلیارد تومان به شهرستان بشرویه خسارت زده است.

ولی پور مطلق اضافه کرد: همچنین شهرستان خوسف با ۷۱ میلیارد تومان و شهرستان فردوس با ۶۷ میلیارد تومان به ترتیب بیشترین حجم خسارت خشکسالی را به خود اختصاص داده اند.

وی با بیان اینکه خشکسالی های چندین ساله در استان در بخش زراعی و باغی سبب خشک شدن درختان، کاهش محصول و بد کیفیت شدن محصولات شده است، عنوان داشت: در بخش دام و طیور نیز خشکسالی ها سبب کاهش جمعیت دام، کاهش میزان شیردهی، افزایش عدم باروری و سقط جنین دام شده است.

با وجود اینکه طبق نظر کارشناسان خشکسالی در استان نه تنها در سال جاری تداوم خواهد داشت بلکه اکنون بعد از دو دهه کمبود بارندگی خود را بدتر از سال های قبل نشان خواهد داد اما امسال استان خراسان جنوبی در ردیف های آخر جدول بودجه کشور قرار گرفته و هنوز هم وعده های انتقال آب به استان تنها بر روی کاغذ باقی مانده است.

دیوارهای سربی و زندگی خاکستری در «دباغ چال»

بهاره نوری
دیوارهای سربی رنگ «دباغ چال»، حکایت از زندگی خاکستری مردمانی دارد که در زیر آوار آسیب های اجتماعی در این محله، زندگی که نه بلکه روزگار می گذارند و نفس می کشند.

پدیدار شدن سکونتگاه های غیررسمی یکی از نمودهای نامبارک زندگی شهری است که نحوه برخورد با معضلات، ساماندهی، توانمندسازی و بازآفرینی ساکنان این سکونتگاه ها از چالش های پیش روی نهادهای شهری و استانی به شمار می آید. هرچند مسئولان از نبود محلات آلوده در مازندران خبر می دهند و پاکسازی این محلات را رسانه ای می کنند اما آنچه در واقعیت جامعه نمایان است فراگیری زخم چرک گرفته آسیبها در محلات سکونتگاهی غیررسمی است.

به گفته کارشناسان حوزه راه و شهرسازی مازندران که به عنوان متولی اصلی شناسایی مناطق سکونتگاهی و حاشیه نشینی انجام وظیفه می کند؛ ۱۹ محله فرودست در استان شناسایی شده است و مساحت سکونتگاه های غیررسمی این استان به هزار و ۱۰۰ هکتار می رسد که جمعیتی حدود ۱۵۰ هزار نفر را در خود جای داده است به طوری که می توان از ۵ محله غفاری و چمران ساری، مهرگان (عباس آباد) نکا، سمنادشت قائم شهر، کتی شرقی و غربی بابل، امت آباد (دباغ چال) و اسپیری امل به عنوان شناخته شده ترین محله های سکونتگاهی غیررسمی مازندران نام برد که با معضلاتی همچون نداشتن سیستم فاضلاب شهری مناسب، اسکان غیررسمی، فقر، فساد، اعتیاد و برخوردار نبودن از حداقل شاخص های کیفیت زندگی شهرنشینی و هضم نشدن در اجتماع شهری دست و پنجه نرم می کنند.

زندگی خاکستری محله دباغ چال

دیوارهای سربی رنگ محله «دباغ چال» امل یکی از مناطق پرخطر و حاشیه نشین مازندران از زندگی خاکستری زیر سقف آسمان آبی اما زمینی بی رحم روایت می کند که در استان ساکنان این محله سهمی جز پس مانده های زندگی شهری برجای نگذاشته است.

در جهان امروزی که بی نام بودن از دشوارترین مقولات زندگی اجتماعی است اما اینجا مردم محله دباغ چال هویتی برای خود ندارند و نامی از آن ها در هیچ شناسنامه ای ثبت نشده است. حوا قرانیان یکی از زنان میان سال دباغ چالی از وضعیت نابسامان و نبود امکانات در این محله گلایه می کند و می گوید: ۹ سال است که شوهرم را از دست داده ام تنها با نوهام زندگی می کنم که ۱۳ ساله است اما شناسنامه ندارد.

وی که ورودی خانه اش به باریکی عبور تنها یک نفر است شرمزده از مهمان ناخوانده ای که به محله آمده است زندگی سخت دباغ چال را جلوی چشمانم تصویر کرد و به دختری که در کنار در ایستاده بود اشاره کرد و ادامه داد: حمام و آشپزخانه نداریم، زندگی ما همین است که می بینید با نوه ۱۳ ساله ام زندگی می کنم که یتیم است و جز من کسی را ندارد؛ خواستگار دارد اما پولی نداریم که برایش جهیزیه ای بخریم.

فرزندش هم سقفی برای زندگی ندارد. در میان آب های رها شده در خیابان وزنایی که به تمام چشم به دنبال سهم خود از زندگی می گردند؛ ساکنان این محله از مسئولان شغل، خانه، امکانات بهداشتی و زندگی همچون دیگر مردمان شهر می خواهند آنچه در هیچ کجای جهان همچون اینجا به دست آوردنش آن قدرها هم سخت نیست.

اقدامات خوبی در سکونتگاه های غیررسمی انجام شد

عیسی قاسمی طوسی مدیرکل امور اجتماعی و فرهنگی استانداری مازندران اقدامات صورت گرفته در سکونتگاه های غیررسمی و مناطق حاشیه نشین را خوب توصیف می کند اما آن را کافی نمی داند وی بایان اینکه بعد از ورود مقام معظم رهبری و تأکید ایشان بر مقوله آسیب های اجتماعی اقدامات خوبی در این زمینه صورت گرفته است، گفت: جلسات متعددی برای رسیدگی به وضعیت سکونتگاه های غیررسمی در مازندران برگزار کردیم و امیدواریم که اقدامات صورت گرفته ادامه یابد.

قاسمی طوسی با اعلام اینکه فعالیت های خوبی در ۵ محله در مازندران در حال انجام است، یادآور شد: فعالیت های صورت گرفته به صورت مرحله به مرحله انجام می شود و امکانات مورد نیاز این مناطق برای کاهش آسیب های اجتماعی در اختیار آنان قرار خواهد گرفت.

وی به بازدید علیرضا یونسی معاون سیاسی و امنیتی استاندار از محله نوبنیاد ساری به عنوان یکی از سکونتگاه های غیررسمی اشاره کرد و بایان اینکه ۳۱ منطقه در مازندران شناسایی شده است، اظهار داشت: حاشیه نشینی در مازندران همچون استان های دیگر گسترده نیست و این محلات در بافت شهری قرار گرفته اند.

مدیرکل امور اجتماعی و فرهنگی استانداری مازندران به محله عباس آباد نکا از دیگر مناطق حاشیه ای به عنوان طرح پایلوت کشوری اشاره کرد و افزود: در محله مهرگان (عباس آباد نکا) کارهای خوبی مانند احداث سالن ورزشی، مدرسه، پارک و ساخت جدول، فضای سبز و تعریض خیابان صورت گرفت.

زن اهل دباغ چال یادآور شد: چرا دروغ بگویم مستمری ۴۰ هزار تومانی می پردازند اما کفاف زندگی را نمی دهد برای وام هم ضامن می خواهند که ندارم. به گفته زنان محله شوهرانشان برای گذراندن روزگار کارگری می کنند اما بابت یکی از شهروندان آملی چنین نمی گوید او دباغ چال را محله ای مملو از آسیب های اجتماعی می داند و می گوید تن فروشی، دلالی مواد مخدر، کودک فروشی، تکدی گری و بزه شغل اصلی ساکنان این محله است.

وی که بازدید را از محله دباغ چال توصیه نمی کند، یادآور شد: شبها کسی اجازه ورود به این محله را ندارد؛ اینجا معدن همه آسیب های اجتماعی است. کودکان دباغ چالی که پشت لنز دوربین می چرخند و مسافت زیادی رابه دنبال ماشین می روند نهمانان محله اند، مردان کوچکی که در نبود بزرگ ترها کار حفاظت از محدوده را برای ممانعت از ورود هر غریبه ای بر عهده دارند. در ادامه نرگس از دیگر ساکنان دباغ چال خانه نیم ساخته ای را نشان می دهد و می گوید: این ویرانه که می بینید خانه ام است، شورا خراب کرده و قول داده که برایم بسازد اما چهار ماه است که خبری نشد.

برخلاف روال معمول جوامع شهری اینجا زندگی از قانون خاصی پیروی نمی کند زنانی که در خیابان ظرف می شویند، مردانی که کز کرده بر دیوار حائل محله مشغول استعمال مواد هستند و کودکان سیه چرده ای که دور مادرانشان می چرخند و هنوز شناخت درستی از فقر ندارند.

نداشتن محل اسکان مناسب، نبود امکانات بهداشتی همچون حمام، چاه دفع فاضلاب و گاز عمده ترین مشکلات رفاهی محله است هرچند نبود اشتغال و نداشتن درآمدی مناسب برای گذران زندگی نیز مشکل فراگیر این محله به شمار می آید.

اینجا نام ایندز معمول تر از نقاط دیگر به گوش می رسد آنچه جان برخی از ساکنان این محله را می گیرد و به صفحه زندگی سخت آنان خطی از سکوت می اندازد. نسرین یکی از ساکنان محله از ابتدای بردارش به ایدز از طریق سرنگ آلوده می گوید و ادامه می دهد: برادرم ۱۲ سال است که از دواج کرده و یک بچه دارد؛ حالا دکترها جوابش کرده اند و زن و

وی در پاسخ در خصوص محله دباغ چال آمل گفت: اداره کل راه و شهرسازی با احداث خانه محله، اداره کل بهزیستی نیز با ایجاد پایگاه خدمات اجتماعی و دانشگاه علوم پزشکی با استقرار پایگاه «دی آی سی» در دباغ چال به ارائه خدمات در آن منطقه می پردازند.

پایین بودن سطح فرهنگ مناطق حاشیه‌ای بزرگ‌ترین معضل است

رئیس اداره عمران و بهسازی شهری اداره کل راه و شهرسازی مازندران با اشاره به اینکه دولت با ایجاد خط اعتباری در چند قالب اقدام به ساماندهی این محلات کرده است، تصریح کرد: مهم‌ترین نگاه دولت در خصوص این محلات اقدام جمعی با مشارکت دستگاه‌های مرتبط با این امر است. وی از پیش‌بینی اعتبارات اختصاصی برای حاشیه‌نشینی و توانمندسازی سکونتگاه‌های غیررسمی خبر داد و افزود: سهم مازندران در اعتبارات حاشیه‌نشینی مبلغ ۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان و در اعتبارات سکونتگاه‌های غیررسمی ۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان است.

میرزا پور به فعالیت‌های پیش‌بینی شده وزارت راه و شهرسازی در خصوص این محلات اشاره و خاطرنشان کرد: ارتقاء خدمات در حد میانگین شهری، بهبود زیرساخت‌ها و منظر شهری، نوسازی مسکن و طرح‌هایی در قالب افزایش ظرفیت و مشارکت ساکنین محلات همراه با توانمندسازی فرهنگی و اقتصادی از برنامه‌های پیش‌بینی شده این وزارت است. از این رو شاید بتوان گفت هر چند مسئولان استانی از ارائه خدمات مناسب در این حوزه خبر می‌دهند اما صدای گوش‌خراش ایدز، فقر، فساد و اعتیاد در این محله‌ها خاطر بسیاری از ساکنان شهرهای مازندران را آزرده و هنوز راه درازی برای ساماندهی آن باقی گذاشته است.

سعید آرام مدیر کل بهزیستی مازندران برخی از ساکنان مناطق حاشیه‌نشین را فاقد هر نوع امکانات بهداشتی عنوان می‌کند و زندگی این قشر از جامعه را شایسته تحول می‌داند و در خصوص فعالیت‌های این اداره کل در مناطق حاشیه‌ای مازندران می‌گوید: بهزیستی مازندران در این مناطق خدمات حمایتی و مشاوره‌ای را ارائه می‌دهد. وی از احداث پایگاه‌های خدمات اجتماعی در این

محله‌ها خبر داد و افزود: ایجاد مهدهای حاشیه‌ای و ارائه خدمات مشاوره‌ای و آموزشی رایگان به همراه حضور پررنگ مددکاران در این حوزه‌ها از جمله خدمات این اداره است.

فاطمه پورفاطمی معاون امور اجتماعی اداره کل بهزیستی مازندران اما در ادامه گفتگو با مهر پایین بودن سطح فرهنگ محله‌های پرخطر و سکونتگاه‌های غیررسمی را موجب به تأخیر انداختن اثرات خدمات اجتماعی دانست اما خدمات بهزیستی در این زمینه را گسترده خواند و از وجود ۹ پایگاه خدمات اجتماعی در محلات حاشیه‌نشین مازندران خبر داد و گفت: پایگاه جدیدی نیز تا پایان سال جاری برای ارائه خدمات اجتماعی در محله قنبرآباد بهشهر احداث خواهد شد.

پورفاطمی به انواع آسیب‌های مناطق حاشیه‌نشین اشاره کرد و افزود: اعتیاد، خودفروشی، معضل کودکان خیابانی، تحصیلات پایین و وجود بافت فرسوده شهری همراه با فقر فرهنگی از آسیب‌های این مناطق هستند.

وی به بیان توضیحاتی در خصوص محله دباغ چال آمل پرداخت و با اشاره به اینکه ۷۸۰ خانوار در این محله از شرایط اجتماعی حادثی برخوردارند، افزود: از این تعداد ۴۸۶ نفر آنان زن و مابقی مرد هستند که ۲۰۰ نفر برای استفاده از خدمات بهزیستی به این اداره معرفی شدند.

معاون امور اجتماعی اداره کل بهزیستی مازندران به فعالیت‌های انجام‌شده در این محله پرداخت و ادامه داد: احداث پایگاه بسیج، احداث سالن ورزشی سرپوشیده، ساخت سرویس بهداشتی و حمام، احداث خیابان و جدول‌سازی، لوله‌کشی گاز برای ۱۶ خانوار، دیوارکشی زمین‌های منطقه، ایجاد انشعاب آب و دیگر خدمات از جمله کارهای عمرانی انجام‌شده توسط دستگاه‌های مختلف است.

وی با اشاره به اینکه بهزیستی نقش تسهیل‌گر را ایفا می‌کند، افزود: برپایی بیش از ۱۲۰ جلسه مشاوره، برگزاری کلاسهای مهارت‌آموزی از سوی سازمان فنی و حرفه‌ای، معرفی ۱۵۰ نفر به اداره کار، معرفی ۱۵ نفر به ثبت‌احوال برای صدور شناسنامه، معرفی ۲۵۰ نفر به کمیته امداد برخی از فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در منطقه دباغ چال آمل بوده است.

هر چند خدمات ارائه‌شده توسط دستگاه‌های مرتبط

اجتماعی در محله‌های پرخطر در بافت شهری مازندران گسترده است اما اثرگذاری آن بر قشر دورمانده از فضای شهری که در بطن جوامع پذیرفته نمی‌شوند امری دشوار به نظر می‌رسد.

کیفیت پایین زندگی حاشیه‌نشین‌ها نسبت به میانگین شهری

سعید میرزا پور رئیس اداره عمران و بهسازی شهری اداره کل راه و شهرسازی مازندران متولی اصلی شناسایی محلات حاشیه‌ای و سکونتگاه‌های غیررسمی را وزارت راه و شهرسازی می‌داند و بایان اینکه سکونتگاه‌های غیررسمی محدوده‌هایی هستند که در بافت شهری و خارج از برنامه توسعه شهر ایجاد شده‌اند، گفت: در این محدوده‌ها و محلات مشکلات کالبدی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی به صورت تشدید یافته‌ای وجود دارد و ساکنان این مناطق به صورت رسمی در اقتصاد شهر سهم نیستند و در فرآیند تولید محتوای اقتصادی شهر مشارکت ندارند.

وی ادامه داد: دستگاه‌های مختلف بنا بر استانداردهای خود اقدام به شناسایی محلات با مشکلات فرهنگی و اجتماعی می‌کنند اما وزارت راه و شهرسازی بر اساس قوانین بالادستی متولی شناسایی محلات حاشیه‌نشین یا سکونتگاه‌های غیررسمی است.

میرزا پور با اشاره به اینکه ساکنان سکونتگاه‌های غیررسمی در اقتصاد سیاه و غیررسمی شهرها سهم هستند، بیان داشت: ناپایداری سازه‌های مستقر و مشکلات استحکام ساختمان‌ها در این مناطق نیز از دیگر معضلات این سکونت‌گاه‌ها است.

وی بایان اینکه شناسایی محدوده‌ها و بازآفرینی شهری پایدار از اولویت‌های راه و شهرسازی برای توانمندسازی سکونتگاه‌های غیررسمی است، ادامه داد: این محلات نسبت به میانگین سرانه خدمات شهری از سطح خدمات پایین‌تری برخوردار هستند.

میرزا پور از تشکیل ستاد بازآفرینی شهری پایدار جهت ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی در مازندران خبر داد و به فعالیت این ستاد اشاره کرد و گفت: رویکرد این ستاد با همکاری دستگاه‌های مرتبط به صورت گسترده‌تری در حال انجام است که توانمندسازی و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و پرهیز از هرگونه برخورد کالبدی از رویکردهای این ستاد است.

MEHR NEWSAGENCY
Photo: Rahele Hesari

روایت زندگی مردمانی که درگیر فقر و اعتیادند

مهمین نورافروز
نزدیک به ۲۰ سال از اسکان مهاجران
در حاشیه شهر فاضل آباد می گذرد
و ساکنان این حاشیه بی نام و نشان
همچنان در شرایط نامناسبی به سر می برند.

آلونک‌هایی شبیه به خانه، پوشیده با کاهگل و پتوهای کهنه آویزان بر پنجره‌ها، کوچه‌های گلی همراه با سنگلاخ، تجمع سگ‌های ولگرد و موش‌ها که تن هر رهگذری را می‌لرزاند، تنها گوشه‌ای از حکایت کوتاه زندگی دردناک مردمانی است که به جرم حاشیه‌نشینی به فراموشی سپرده شده‌اند. نگاه معصومانه کودکان با صورت‌های آفتاب سوخته و رنگ پریده، اشک‌های مادری که ملتسانه درخواست کمک دارد، زنان و مردانی که در اوج جوانی گرفتار اعتیاد شده‌اند و ازدواج زود هنگام دختران، همگی گواه رنج این مردم به حاشیه رفته است. مردمانی خسته از روزگار که شغل بیشتر آن‌ها کارگری در کوره‌ها و تفکیک زباله‌های بازیافتی از سطل‌های زباله شهرداری است، که اگر نباشد، خدا می‌داند چه بر سرشان خواهد آمد. این حاشیه شهر فاضل آباد است، با اتاق‌های ۹ تا ۱۲ متری بدون امکانات گرمایی، حمام و سرویس بهداشتی مناسب، که گه گذاری موش و گربه هم به داخل آن رفت و آمد می‌کند.

اعتیاد و بیکاری امانان را بریده است

سمیرا که زن ۴۵ ساله‌ای است، در ادامه می‌گوید: اینجا بیشتر از آنکه محل زندگی باشد، شبیه زباله‌دانی است. مردم ساکن شهر، آت و آشغال‌های اضافی خود را اینجا

می‌آورند و کنار خرابه‌های خانه‌های پیمان رها می‌کنند. او ادامه می‌دهد: سال‌ها است از نعمت گاز، مدرسه، بهداشت و حمام محرومیم و مسئولان توجهی به مشکلات ما ندارند.

سمیرا می‌گوید: فرزندنام همین جا در همین اتاق ۱۲ متری به دنیا آمدند و بزرگ شدند، اما به اجبار دخترانم را ۱۴ سالگی شوهر دادم، چون توان سیر کردن شکم آن‌ها را نداشتم.

اشک‌های گوشه چشمش را با روسری گلدارش پاک می‌کند و ادامه می‌دهد: اعتیاد و بیکاری امانان را بریده است، بعضی وقتها مجبوریم برای زنده ماندن دست به کارهایی بزنیم که فکرش خودمان را رنج می‌دهد، اما فقر و بدبختی چاره‌ای جز این برایمان نگذاشته است.

زباله‌گردی شغل اصلی مردان حاشیه نشین

هنگام صحبت با سمیرا مرد میانسالی باصدا بلند و شکایت کنان از وضعیت زندگی‌اش، به طرفم می‌آید و می‌گوید که قبض آب خانه‌اش ۲۰۰ هزار تومان آمده و مجبور به پرداخت آن است.

محمود آقا ادامه می‌دهد: خانه‌ای که حمام و حیاطی برای شستشو ندارد، پرداخت این مبلغ پول آب برای ساکنانش بی‌انصافی است.

او با گلایه‌مندی از کم توجهی مسئولان شهر فاضل آباد نسبت به ساکنان این حاشیه می‌گوید: آنها فقط هنگام انتخابات و رای گیری مارا می‌شناسند و وعده رسیدگی می‌دهند، اما همینکه کارشان تمام شد، دیگر ما را نمی‌شناسند و از ما روی برمی‌گردانند.

او که پدر چهار فرزند است می‌گوید: پسرانم با سن بسیار کمی که دارند، با زباله‌گردی و کارگری به خرج خانه کمک می‌کنند، اما درآمدهای بیشتر از

خورد و خوراکمان نیست. در حال عکاسی از قبض محمود آقا بودم که چند کودک دو تا پنج سال با پاهای برهنه لباسم را کشیدند و از من خواستند تا از آنها عکس بگیرم. ذوقی که آنها برای انداختن این عکس‌ها دارند شاید بر چهره کمتر کودکی با امکانات دیجیتالی امروز برای عکس گرفتن دیده‌ام.

زمان گذشت و همچنان پای درد دل ساکنان غریب حاشیه شهر فاضل آباد نشسته بودم، که هنگام غروب منظره‌ای توجهم را جلب کرد.

درست کنار بی برقی و نبود امکانات در این سکونتگاه بی نشان، کمی آنطرف‌تر، ساختمان‌های نوساز بلند شهرو برگ‌های زرد درختان، با تابش نور چراغ برق‌ها خودنمایی می‌کند.

معصومه خانم زن میانسال دیگری است که دستم را می‌گیرد و کشان کشان به سمت خانه‌اش می‌برد، ورودی خانه‌اش یک پتوی بلند کهنه است که وقتی آن را کنار می‌زند، منظره آن طرف پتو دل هر بیننده‌ای را به درد می‌آورد.

خانه‌ای بنا شده از چند بلوک با کف گلی و تکه فرش کهنه به همراه چند تکه اسباب و اثاثیه همه دارایی او از زندگی است.

می‌گوید شوهرش مدت‌ها است که بیمار است و زمین گیر شده، پولی برای دوا و دکتر ندارد، گاهی وقت‌ها هم سهم غذایی را به شوهرش داده و خودش سر بی‌شام زمین گذاشته است.

از دواج‌های ثبت نشده، درد دخترکان حاشیه نشین

آنچه که در این بین ذهنم را مشغول کرده، حضور دخترکان کم سنی است که نوزاد به دست در گوشه‌ای ایستاده‌اند و گویا منتظرند تا کمی هم پای

عضو شورای شهر فاضل آباد وضعیت دختران و کودکان این منطقه را در معرض خطر عنوان می‌کند و می‌گوید: خطرهای اجتماعی زیادی آنان را تهدید می‌کند و ضروری است تا هر چه سریع‌تر برای آن چاره‌ای اندیشید.

او می‌گوید: ازدواج‌های بدون ثبت قانونی و فرزندآوری، از معضلاتی است که دختران زیر سن قانونی را تهدید می‌کند و کودکان نیز در معرض سوء تغذیه و اسارت در گروه‌های تکدی‌گری و مافیای اعتیاد قرار دارند.

دردهایی که پایان ندارد

مشکلات اینجا همچنان ادامه دارد. کودکان فاقد شناسنامه، بی‌هیچ هویتی در این محلات پرسه می‌زنند و بی‌هیچ آموزشی در فقر رشد می‌کنند. کودکانی که حشاشان کودکی کردن، تغذیه مناسب، آموزش، امنیت، بهداشت و عشق است، روزگار خود را در معرض انواع آسیب‌ها و معضلات می‌گذرانند.

امروز فقر ناشی از بیکاری بر پیکره بیشتر حاشیه شهرهای استان سایه افکنده است و بستر مناسبی برای رشد انواع بزه و آسیب شده‌اند.

MEHR NEWSAGENCY
PHOTO: RABELE HESARI

MEHR NEWSAGENCY
PHOTO: RABELE HESARI

MEHR NEWSAGENCY
PHOTO: RABELE HESARI

درد دل آنها بنشینیم.

مریم که ۱۴ سال بیشتر ندارد، نوزاد به بغل می‌گوید: ۱۳ ساله بودم که مرا به عقد پسری ۳۰ ساله درآورند. او ادامه می‌دهد: هنگام وضع حمل از بردن من به بیمارستان امتناع کردند، اما با وخیم‌تر شدن حال مرا سریع به بیمارستان رساندند که به گفته پزشک، اگر دیرتر رسیده بودم، خودم و نوزادم هر دو در دم جان می‌دادیم.

اینها تنها گوشه‌ای از غم و فقر همه چند خانواری است که در حاشیه فاضل آباد زندگی می‌کنند و به‌رغم همجواری با شهر، اما از کمترین امکانات رفاهی، شهری، آموزشی و بهداشتی برخوردار نیستند.

با فرار سیدین شب از آنها جدا می‌شوم. افکارم در فضای غریب و غربت‌زده محله‌های پر از فریاد و ناله‌های گوش خراش جا مانده است. سرنوشت دخترکان این خانه‌ها به کجا ختم خواهد شد؟ سرنوشت کودکان پاره‌هنگ که به جرم گناه نکرده، به آینده‌ای نامعلوم چشم دوخته‌اند و حتی نمی‌توانند با خیال آسوده شب را سر کنند، چه می‌شود؟

شهرداری بودجه ندارد، نیازمند کمک خیران هستیم

در حالی که فقر این مردم سال‌ها است بیخ گوش مسئولان شهری فاضل آباد فریاد می‌زند، عضو شورای این شهر می‌گوید، بودجه شهرداری کفاف رسیدگی به وضعیت حاشیه‌نشین‌ها را نمی‌دهد.

محمدرضا گزمه بابیان اینکه هنوز نامی برای این محله حاشیه نشین در نظر گرفته نشده است، گفت: مشخص نیست چرا تا کنون و به‌رغم سال‌ها زندگی حاشیه نشینان در این نقطه از شهر، برای آن نامی انتخاب نشده است و ساکنان آن به نوعی بی‌هویت مانده‌اند.

وی ادامه می‌دهد: کمبود بودجه و ضعف فرهنگی، اقتصادی، افزایش اعتیاد و پناه بردن به برخی اعمال آسیب‌زا موجب شده تا بجای رایزنی با متولیان، دست نیاز به سمت خیران دراز کنیم، شاید راهگشای حل مشکلات این مردم حاشیه‌نشین باشد.

گزمه می‌گوید: تامین امکاناتی چون مدرسه، بهداشت، حمام و گاز فقط با کمک خیران امکان‌پذیر است و شورا سعی دارد در برنامه‌های جدید خود با جمع‌آوری کمک، بخشی از مشکلات این ساکنان به حاشیه نشسته را حل کند.

شکستن «حریم خصوصی» بیمار در مراکز درمانی دولتی / نقض حق خلوت

در مراکز آموزشی درمانی دولتی در سایه فراموش شدن حق حریم خصوصی، بیماران با چالش دست به دست شدن بین کادر آموزشی و تعرض به حقوق خود مواجه می شوند.

بیمار مثل مرغ سرکنده بالا و پایین می پرید که بالا بروید و پایین بیایید اجازه نمی دهم دیگر معاینه شوم، از درد به خودش می پیچید و داد می زد که خسته شدم از بس دست به دست بین دانشجویان چرخیدم.

اینچنین صحنه ها را گاه در بیمارستانها و مراکز آموزشی درمانی می بینیم، بیمارانی که با حال پریشان و بی تابشان به اورژانس مراجعه می کنند و باید یک دست بین دانشجویان پزشکی و پرستاری و انترن و رزیدنت و سر آخر هم پزشک متخصص بچرخند تا پذیرش شوند.

«مراجعه به مراکز آموزشی درمانی یعنی شما حاضر شده اید در صورت لزوم به آموزش با کادر پزشکی همکاری کنید» این همان جواب تکراری است که پس از اعتراض بیمار و همراهانش با آن روبه رو می شوند و حق و حقوق بیمار برای رعایت حریم خصوصی اش را با این جواب زیر سوال می برند.

برخی بیماران تمایل دارند تا بیماری و مشکل خود را با پزشک معالج به صورت خصوصی شرح دهند، اما ناگهان با حضور همزمان تعداد زیاد افراد در سطوح مختلف آموزشی روبرو می شوند که اقدام به گرفتن شرح حال و معاینه می کنند و در اغلب اوقات باعث اضطراب بیشتر بیمار می شوند.

حضور همزمان ۶ دانشجوی روی سر بیمار!

یکی از مراجعین به بخش اورژانس مرکز آموزشی درمانی معتمدی کرمانشاه اظهار داشت: در ابتدای ورودم به اورژانس که حال خوبی هم نداشتم حدود ۶ تا ۷ نفر با روپوش سفید در اورژانس نشسته بودند که برای معاینه همه با هم روی سرم آمدند.

سمیرا که حال مناسبی نداشت و باردار بود افزود: در آن زمان به خاطر اینکه چندین ساعت صدای قلب جنینم را نشنیده بودم اضطراب شدیدی داشتم و با

مراجعه با اورژانس و حضور چندین دانشجو روی سرم و استفاده آنها از اصطلاحات پزشکی که من متوجه نمی شدم با هم چه می گویند، حالم بدتر شد.

وی ادامه داد: به نظر بیمارستان های دولتی معمولا همه این مشکل را دارند، چون در مراجعه با بیمارستان های دیگر هم این مشکل برایم پیش آمده و وقتی اعتراض کردم به من گفتند می توانی به بیمارستان خصوص مراجعه کنی!

منشور حقوق بیمار در مورد رعایت حریم خصوصی چه می گوید؟

اما در متن منشور حقوق بیمار در ایران ابلاغی سال ۸۸ آمده است که «این منشور با توجه به ارزشهای والای انسانی و مبتنی بر فرهنگ اسلامی و ایرانی و بر پایه برابری کرامت ذاتی تمامی گیرندگان خدمات سلامت و با هدف حفظ، ارتقا و تحکیم رابطه انسانی میان ارائه کنندگان و گیرندگان خدمات سلامت تنظیم شده است».

در بند ۴ این منشور تصریح شده است که «ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد».

در این بند همچنین بیان شده که «در تمامی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود، ضروری است بدین منظور تمامی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد» و اینکه «فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می شوند می توانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند».

این اصل رازداری این حق را به بیمار می دهد که از رازداری پزشک و دیگر اعضای تیم معالج برخوردار باشد و حضور بالینی افرادی که مستقیما در روند درمان شرکت ندارند را موقوف به کسب اجازه از بیمار می کند.

بیمار حق دارد بخواهد فقط پزشک معالج معاینه اش کند

معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نیز اظهار داشت: برخی از بیمارستان های دولتی، مراکز آموزشی درمانی است و رده های مختلف دانشجوی و رزیدنت و دستیار... در این مراکز آموزش می بینند و

حضورشان طبیعی است. دکتر بهمن روشنی بیان داشت: در خیلی از موارد ابتدا رزیدنت ها اولین پزشکی هستند که بیمار را ویزیت می کنند و اینها طبیعی است و نمی توانیم جلوی آموزش آنها را بگیریم. وی همچنین تصریح کرد: اینکه اگر مریضی اعتراض داشته باشد و نخواهد کسی معاینه اش کند این حق بیمار است که درخواست کند تنها پزشک خودش آنرا معاینه کند.

بیماران از حقوق خود آگاهی ندارند

یکی از مراجعه کنندگان به بیمارستان های دولتی کرمانشاه نیز در پاسخ به اینکه آیا از حقوق بیمار اطلاع دارد یا خیر اظهار داشت: نه متأسفانه از این موضوع اطلاعی ندارم.

سعید رحمتی بیان داشت: به نظرم اغلب افراد از این حقوق مطلع نیستند و قطعاً همین موضوع هم باعث نادیده گرفته شدن حقوق بیماران و عدم رعایت این حقوق از سوی طرف مقابل می شود چون وقتی یک حق مطالبه نشود قاعدتا فراموش می شود.

وی با اشاره به ضرورت تبیین این حقوق در جامعه تصریح کرد: اطلاع بیماران از حقوقشان در زمان مراجعه به مراکز درمانی موجب حفظ کرامت آنها می شود و در صورت نقض این حقوق از طریق مراجع ذی صلاح بتوانند آنها را پیگیری کنند.

به گزارش مهر، این چالش دست به دست شدن بین رده های مختلف دانشجویی در مراکز آموزشی درمانی که اکثر بیماران با آن روبرو می شوند، همواره گلایه های فراوانی را به همراه داشته و تاکنون نیز برای آن راه چاره ای در نظر گرفته نشده تا هم دانشجویان آموزش های لازم را فراگیرند و هم حقوق بیماران در این زمینه پایمال نشود.

حالا با این وجود برای حل این موضوع دو رویکرد باید پیگیری شود که یکی از آنها آگاهی شهروندان از حقوق بیمار با به کارگیری ظرفیت رسانه ها و شبکه های اجتماعی و دیگری توجیه کادر درمانی بیمارستانها و دانشجویان در رده های مختلف در خصوص رعایت منشور حقوقی بیماران است تا ضمن حفظ کرامت انسانی گیرندگان خدمات سلامت، روابط بین بیماران و کادر درمانی نیز ارتقا یابد.

فضای سبز راهکار کاهش آلودگی هوای اراک / طرح هزار هکتاری بر زمین ماند

ده سال پس از تصویب طرح جامع کاهش آلودگی هوای اراک و ابهام در زمان اجرای این مصوبه، زخم ناسور آلودگی هوای این شهر با بی توجهی به گسترش فضای سبز، هر سال عمیق تر می شود.

تمین مامقانی نژاد

شهریورماه سال ۱۳۸۶ بود که طرح جامع کاهش آلودگی هوای اراک، در جلسه هیات وزیران وقت به تصویب رسید تا روزنه امیدی برای حل مشکل آلودگی هوای این شهر صنعتی پدیدار شود. طبق ماده ۱۱ این مصوبه ۱۹ ماده ای، صنایع فعال در محدوده و حریم شهر اراک مکلف شدند ظرف مدت دو سال، یک پنجم از عرصه تحت اختیار خود را به فضای سبز تبدیل کنند.

همچنین طبق ماده ۱۳ همین مصوبه، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی استان مرکزی موظف شدند طی مدت پنج سال، سالیانه ۲۰۰ هکتار از اراضی ملی و دولتی اطراف شهر اراک را با رعایت ضوابط مربوطه، برای ایجاد پارک جنگلی و فضای سبز، در اختیار اداره کل منابع طبیعی استان قرار دهند تا پس از ایجاد فضای سبز، برای نگهداری و بهره‌برداری تحت مدیریت شهرداری اراک قرار گیرد.

بر مبنای آنچه ذکر شده، هدفی که طرح جامع کاهش آلودگی هوای اراک در رابطه با مبحث فضای سبز این شهر دنبال می کرد، ایجاد یک هزار هکتار فضای سبز طی مدت پنج سال بود تا به این ترتیب، حجمی از بار سنگین آلودگی هوا که بر ریه های این شهر صنعتی فشار وارد می کند برداشته شود.

امروز نه تنها مدت پنج ساله مصوبه مذکور برای ایجاد یک هزار هکتار فضای سبز سپری شده، بلکه یک دهه از تصویب طرح جامع کاهش آلودگی هوای اراک می گذرد، این در حالی است که هنوز مشخص نیست تعهدات سازمان های مسئول در ایجاد هزار هکتار فضای سبز چه زمانی عملیاتی خواهد شد.

مسئله ایجاد فضای سبز در محدوده شهر اراک از این لحاظ از اهمیت برخوردار است که واحدهای صنعتی بزرگ آلاینده محدوده این شهر امکان تعطیل شدن و... را ندارند و انتقال آنها به نقطه دیگر نیز ممکن است سال ها به طول بیانجامد، بنابراین در کنار اقداماتی همچون نوسازی ناوگان حمل و نقل و... ایجاد فضای سبز یکی از مهمترین راهکارهایی است که باید برای حفظ سلامتی ساکنان این شهر عملیاتی شود. با این وجود شاهد آن هستیم که پس از گذشت یک دهه، حتی نیمی از مساحت تعیین شده برای ایجاد فضای سبز در محدوده شهر اراک نیز تحقق نیافته و طرح جامع کاهش آلودگی هوای اراک همچون بسیاری دیگر از طرح ها، پس از یک دهه همچنان گرفتار دست انداز کمبود اعتبار و سایر مشکلات است.

تسریع در تحقق ایجاد فضای سبز ۱۰۰۰ هکتاری برای اراک ضروری است

نماینده مردم اراک، کمیجان و خنداب در مجلس در این رابطه اظهار داشت: اجرای مصوبه ایجاد یک هزار هکتار فضای سبز در شهر اراک که ده سال پیش در خلال طرح جامع کاهش آلودگی هوای اراک به

تصویب رسیده، یکی از ضرورت های این شهر است که با گذشت ده سال متأسفانه بر زمین مانده است. علی اکبر کریمی گفت: به منظور حل بخشی از مشکل آلودگی هوای شهر اراک، شهرداری بایستی مصوبه ۱۰ ساله ایجاد یک هزار هکتار فضای سبز را که بر زمین مانده، اجرایی کند.

نماینده مردم اراک، کمیجان و خنداب در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: با توجه به اهمیت فضای سبز در بهبود شرایط آلودگی هوای شهر اراک، این مهم از اقداماتی است که باید در اراک پیش از پیش مورد توجه قرار گیرد و تاکنون نیز در اجرای آن کوتاهی شده است.

وی افزود: بخشی از اقداماتی که برای مشارکت در کاهش آلودگی هوا توسط شهرداری ها انجام می شود در طرح جامع کاهش آلودگی اراک برای شهرداری پیش بینی شده که ساماندهی ترافیک شهری، نوسازی و توسعه ناوگان نقلیه عمومی و همچنین ایجاد و گسترش فضای سبز از آن جمله است.

نماینده مردم اراک، کمیجان و خنداب در مجلس شورای اسلامی بیان کرد: مدیریت شهری جدید اراک و شورای پنجم این شهر بایستی تسریع در روند ایجاد فضای سبز شهر اراک را در دستور کار قرار دهند، چراکه سهم به سزایی در کنترل و کاهش معضل آلودگی هوای این شهر دارد.

کریمی خاطر نشان ساخت: علاوه بر ضرورت ایجاد فضای سبز در محیط شهری اراک و اطراف آن، باید برنامه اصولی برای حفظ فضای سبز موجود در برخی مناطق از جمله سنجان و... صورت پذیرد چراکه ایجاد فضای سبز جدید هزینه های زیادی به دنبال دارد که باید با حفظ پوشش موجود از این هزینه ها جلوگیری شود.

اجرای فضای سبز ۳۰۰ هکتاری سبک نیازمند تأمین اعتبار است

شهردار کلانشهر اراک نیز در این زمینه اظهار داشت: اخیراً به منظور ایجاد ۷۰۰ هکتار فضای سبز مذاکراتی با استاندار مرکزی، معاون عمرانی استاندار و رئیس شورای شهر اراک به انجام رسید که استاندار مرکزی قول مساعدت برای تأمین بودجه این پروژه داد.

داود تاجران افزود: تپه سبک در راستای اجرای این پروژه به شهرداری اراک تحویل داده شده که این

منطقه دارای مساحتی معادل ۳۰۰ هکتار است، اما مشکل ما در حال حاضر تأمین آب این منطقه است که پیگیر رفع این مشکل هستیم.

شهردار کلانشهر اراک خاطر نشان کرد: انتقال سیستم آبیاری به دره سبک مدت زمانی حدود یک سال وقت لازم دارد تا بتوانیم آبیاری قطره ای را در دره سبک اجرایی کنیم، هم اکنون مجری این طرح نیز مشخص شده است.

تاجران تصریح کرد: در نظر داریم امسال مراحل کاشت نهال را در این منطقه به انجام برسانیم تا یک سال جلوتر باشیم و پیش از فرارسیدن فصل گرم سال بتوانیم سیستم آبیاری قطره ای را در این منطقه مستقر کنیم و از طریق مکانیزه و با استفاده از منابع آب منطقه سنجان و پساب موجود این محدوده را آبیاری کنیم. وی ادامه داد: مقرر است ۳۰۰ هکتار از منطقه سبک را امسال زیر کاشت قرار دهیم، پس از اینکه زمین این منطقه در اختیار شهرداری قرار داد شد تمامی وظایف آن بر عهده شهرداری است.

شهردار کلانشهر اراک عنوان کرد: باتوجه به اینکه این طرح در بودجه امسال شهرداری در نظر گرفته نشده، استانداری مرکزی تأمین اعتبار این طرح را به عنوان اولویت پیگیری می کند تا سازمان برنامه و بودجه استان این اعتبار را با فوریت در اختیار شهرداری قرار دهد و هر چه سریعتر کارهای زیرساختی و زیربنایی این طرح را آغاز کنیم.

تاجران بیان کرد: از جمله مهم ترین موانعی که در روند اجرای سریع این پروژه قرار دارد، بازگشایی مسیر لازم در دل کوه، ایجاد جاده و انتقال مصالح به منطقه مرتفع سبک برای ایجاد مخزن آب به منظور آبیاری درختان است.

با وجود آن که تنگناهای مربوط به بودجه و اعتبار، یکی از دلایل مهم روی زمین ماندن مصوبه ایجاد یک هزار هکتار فضای سبز در محدوده شهر اراک است، اما به نظر می رسد در این زمینه بایستی در سال های گذشته، عزم و هماهنگی جدی تری از سوی نهادهای مسئول وجود می داشت تا منجر به اجرای طرح در زمان مقرر شود. با این اوصاف، هم اکنون نیز دیر نشده و می توان با عملیاتی کردن این مصوبه مهم و حیاتی برای شهر اراک، بخش عمده ای از مشکل آلودگی هوا را برطرف کرد و سلامتی بیشتر را برای مردم به ارمغان آورد.

کابوس خطرناک خزر / از اصرار دولت تا مخالفت مازندران‌ها

علیرضانوری

در حالی نمایندگان و تشکل‌های زیست‌محیطی از انتقال آب خزر به‌عنوان یک کابوس و طرح خطرناک یاد می‌کنند که زمزمه‌هایی مبنی بر از سرگیری این پروژه توسط دولت شنیده می‌شود.

موضوع انتقال آب دریای خزر در سالهای اخیر به دغدغه مسئولان و کارشناسان و دوستداران محیط‌زیست در شمال کشور از جمله مازندران تبدیل شده است اما انگار دولت همچنان روی حرف خود باقی مانده است. از سالیان قبل بحران آب و تشدید آن در برخی از مناطق کشور، فکر انتقال آب را در ذهن مسئولان ایجاد کرد تا بتوان از این طریق مشکل را برطرف کرد. اجرای طرح انتقال آب خزر به استان‌های مرکزی ایران طی یک ماه اخیر دوباره با اعلام رئیس‌جمهور سر زبان‌ها افتاده است، طرحی که هنوز هم اماواگرهای بسیاری با خود دارد.

ایجاد کانال آبی که شمال و جنوب ایران را به هم متصل کند رؤیایی دیرینه است، اولین طرح توسط مهندس هومان فرزاد در سال ۱۳۴۵ نوشته شده که وی این طرح را به سازمان پژوهش‌های علمی کشور ارائه داد.

بر اساس این طرح باید بین دریای خزر و خلیج فارس دریاچه‌هایی ایجاد شود تا این دو دریا به هم متصل شوند، سال‌ها بعد و در دوران پس از انقلاب نیز طرح

دیگری هم توسط مسعود قمی به نخست‌وزیر وقت ارائه شد و ساخت این کانال در دوران دولت سازندگی و اصلاحات نیز بررسی شد. این طرح جزو آن طرح‌های پرسروصدایی بود که در زمان ریاست جمهوری احمدی‌نژاد نیز مطرح شد و در آن زمان نیز با انتقادات بسیاری روبه‌رو بود.

سرانجام کلنگ این پروژه توسط محمود احمدی‌نژاد زده و بعد از مدتی متوقف شد ولی مجدد وزارت نیرو قصد دارد این طرح را اجرا کند و حتی در این خصوص نیز ارزیابی زیست‌محیطی را انجام داده‌اند و طرح آن به سازمان محیط‌زیست نیز ارائه شده ولی جوابی‌های از سوی محیط‌زیست در این خصوص صادر نشده است. یکی از مهم‌ترین نگرانی‌هایی که در زمینه اجرای این طرح ذهن بسیاری را به خود مشغول کرده عواقب و نتایجی است که اجرای این طرح برای محیط‌زیست منطقه چه در مبدأ، چه در مسیر و چه در مقصد در پی خواهد داشت. این طرح علاوه بر این که از نظر اقتصادی دارای بار مالی بسیار بالایی است، رؤیایی است که دولت‌های قبل و بعد از انقلاب درگیر آن بوده‌اند. دکتر اسماعیل کهروم فعال محیط‌زیست و مشاور رئیس سازمان محیط‌زیست کشور در حاشیه جشنواره کاکایی‌ها در تنکابن درباره چالش‌های زیست‌محیطی مازندران گفت: یکی از این چالش‌ها زمزمه انتقال آب دریای مازندران به سمنان است که من هیچ پشتوانه علمی و فایده‌ای در آن نمی‌بینم.

وی بابیان اینکه از ابتدا این نظریه، مخالفت متخصصان محیط‌زیست را در پی داشت، افزود: من نمی‌دانم که

این کار با چه هدفی می‌خواهد انجام شود زیرا به فرض انجام شدن آن، آب شور باید شیرین شود که در این صورت باید نمک آب جدا شده که سبب شوری بیش‌ازحد آب دریای خزر و از بین رفتن موجودات دریایی خواهد شد.

کهروم اضافه کرد: از سویی دیگر، خاک ناسازگار سمنان مناسب کشاورزی نبوده و اگر آب دریای خزر با صرف هزینه بالا به آنجا انتقال یابد، محصولات کشاورزی نیز با هزینه زیادی تولید شده و توجیه اقتصادی ندارد.

مشاور سازمان محیط‌زیست کشور بابیان اینکه دریای خزر بین چند کشور همسایه مشاع است، اظهار داشت: ما به‌طور شریکی بر یک سفره نشستیم و نمی‌توانیم هر طوری که دلمان بخواهد رفتار کنیم.

کهروم اظهار امیدواری کرد که سیاستمداران کشور سلاقی منطقه‌ای خود را کنار گذاشته و به تمام ایران بیندیشند.

این فعال محیط‌زیست با اشاره به جدی بودن بحران آب در کشور بیان داشت: کشور ما سالانه ۴۲۰ میلیارد مترمکعب آب دریافت می‌کند که از این میزان فقط یک چهارم آن مورد استفاده قرار و مابقی به دریا، رودخانه‌ها و کویر می‌ریزد.

وی با انتقاد از ساخت سد‌های بی‌شمار و غیر کارشناسی شده، خاطر نشان کرد: این سدها باعث می‌شوند تا آب با سرعت زیادی تبخیر شده و ذخایر آبی کشور کاهش یابد.

کهروم بابیان اینکه ۳۰ میلیارد مکعب آب در پشت سدها تبخیر می‌شود، تصریح کرد: از ۹۰ میلیارد مکعب

MEHR NEWSAGENCY
Photo: Mehdi Pedramkhou

MEHR NEWSAGENCY
Photo: Mehdi Pedramkhou

کش و قوس های ۱۵۰ میلیون دلار گردوغباری / موافقت رهبری مشکل را حل کرد

اعتبار ۱۵۰ میلیون دلاری مقابله با گردوغبار خوزستان به طور قطع در بودجه ۹۷ گنجانده می شود ولی شواهد حکایت از آن دارد که این اعتبار در آستانه حذف بود اما موافقت رهبری آن را احیا کرد.

علی نوازی

سرنوشت گردوغبار در خوزستان همیشه اسیر اماواگر بوده است، چه وعده‌هایی که در طول ۱۵ سال اخیر برای رفع این پدیده شوم به مردم خوزستان داده شد ولی در نهایت به فرجام نیکی نرسید. چه شعارهایی که در سفرهای استانی و رسمی و غیررسمی به خوزستانی‌ها پیشکش شد ولی مردم استان همچنان با گردوغبار داخلی و خارجی و عواقب ناگوار آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

سفر حسن روحانی در جریان مبارزات انتخاباتی برای تصاحب دولت دوازدهم شاید شاه بیت این شعارها بود. زمانی که در ورزشگاه تختی اهواز و در مواجهه با مردمی که شعار می‌دادند، گفت که این مشکل را حل می‌کند و برای واقعه دی‌ماه سال قبل که گردوغبار باعث قطع برق و تلفن همراه و اینترنت شده بود، گفت که «آن شب من و برادرم جهانگیری تا صبح بیدار بودیم و اشک ریختیم».

در این مدت همیشه عامل وقوع گردوغبارهای خوزستان به آن سوی مرزها حواله شده است ولی کیست که نداند؛ کانون‌های گردوغبار خوزستان هر سال فعال‌تر از همیشه می‌شوند و امسال باز هم به غلظت ۶۶ برابری رسیدند. کانون‌های گردوغبار داخلی که سال‌هاست با وعده‌های رنگارنگ، بیابانی‌تر از همیشه شده‌اند، با یک تصمیم حل می‌شوند، آن هم رساندن آب به کام تشنه آنها است.

آخرین حاشیه‌ای که در خصوص پدیده گردوغبار، نفس‌های تنگ مردم خوزستان را تنگ‌تر کرد، حذف اعتبار ۱۵۰ میلیون دلاری مهیار گردوغبار خوزستان از لایحه بودجه ۹۷ بود که اعتراض‌های بی‌شماری را به دنبال داشت، هرچند این اعتبار در نهایت از سوی کمیسیون تلفیق در بودجه گنجانده شد و تأیید رهبر معظم انقلاب اسلامی برای برداشت از صندوق توسعه ملی را نیز به همراه داشت ولی اگر اعتراض‌هایی در کار نبود، مثل آب خوردن این اعتبار از ردیف‌های بودجه سال ۱۳۹۷ حذف می‌شد.

خبر شوک آور

نخستین روز بهمن ماه امسال و در اوج گردوغبارهای ویرانگر ۶۶ برابری در شهرهای مختلف خوزستان که این استان را فلج و مردم را خانه‌نشین کرده بود، خبری مثل شوک در بین خوزستانی‌ها منتشر شد. معاون توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط‌زیست در جریان این خبر گفته بود که در مجلس شورای اسلامی، بودجه مقابله با گردوغبار خوزستان در سال ۹۷ حذف شده است.

کریم شافعی با اشاره به پیشنهاد سازمان محیط‌زیست برای پیش‌بینی بودجه گردوغبار در سال ۹۷ تصریح کرد: در لایحه بودجه پیشنهادی به مجلس شورای اسلامی ۱۵۰ میلیون دلار برای مقابله با گردوغبار جنوب کشور از جمله خوزستان در نظر گرفته شد که متأسفانه توسط کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی حذف شد.

تکذیب به سرعت باد

این خبر شوک‌آور که توپ مشکلات زیست‌محیطی خوزستان را به زمین مجلس انداخته بود، در عرض چند دقیقه از سوی برخی نمایندگان مجلس تکذیب شد.

طیبه سیاوشی عضو کمیسیون تلفیق مجلس در همان دقایق اولیه انتشار خبر با اشاره به اظهارات معاون سازمان محیط‌زیست در مورد حذف اعتبار مقابله با ریزگردها در کمیسیون تلفیق گفت: این اظهارات اشتباه فاحشی بوده که معاون سازمان محیط‌زیست مرتکب شده و باعث شده مردم خشمگین شوند.

سیاوشی اضافه کرد: اگر کسی با مسائل بودجه‌ای آشنا باشد متوجه می‌شود این اعتبار که رقم آن به دلار پیش‌بینی شده مربوط به صندوق توسعه ملی است و حذف آن در اختیار مجلس نیست. ما فعلاً این جدول را کنار گذاشته‌ایم زیرا هنوز اذن رهبری را برای آن دریافت نکرده‌ایم.

تکذیب‌های دیگری هم به سرعت از سوی دولت و مجلس از راه رسید ولی برای مردم دیگر باورش سخت

شده بود و مردم خوزستان مثل ۱۵ سالی که از آغاز پدیده گردوغبار طی شده دیگر نمی‌توانستند باور کنند که در پشت پرده خبری نیست و به قول معروف می‌گفتند «تا نباشد چیزکی...» چرا که در این میان برخی نمایندگان خوزستان به صورت مستقیم و غیرمستقیم گفته بودند که این اعتبار در آستانه حذف شدن بود که شاید اگر معاون محیط‌زیست این خبر حذف را رسانه‌ای نمی‌کرد، بودجه ۹۷ کشور رنگ اعتبار ۱۵۰ میلیون دلاری مقابله با گردوغبار را به خود نمی‌دید.

جلیل مختار نماینده مردم آبادان در مجلس شورای اسلامی در نشست علنی یکشنبه یکم بهمن‌ماه یعنی در همان روز مجلس شورای اسلامی در تذکر شفاهی خود خطاب به رئیس‌جمهور گفت: مسئله بحران ریزگردها نیز مانند حادثه پلاسکو و سانچی مهم است.

وی در ادامه با بیان اینکه باید مانند تمام بحران‌ها به مسئله ریزگردها رسیدگی شود، اظهار کرد: متأسفانه ردیف بودجه مهیار ریزگردها از قانون بودجه امسال در کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۹۷ حذف شده است.

کرد: باید معضل گردوغبار را در محل ایجاد شده از بین برد، در حوزه محیط زیست باید حق آبه زیست محیطی هر استان، منطقه و حوزه آبریز داده شود تا در طبیعت آثار خود را بگذارد اگر حق آبه زیست محیطی در طبیعت اختصاص داده شود زمین شهرهایی که گردوغبار در آن تولید می‌شوند به کانون تولید گردوغبار تبدیل نخواهد شد.

وی با تأکید بر اینکه دولت تمام توان خود را برای بهبود شرایط به ویژه در زمانی که موضوع سلامتی و زندگی روزمره مردم مطرح است، به کار می‌گیرد، ادامه داد: هزینه درمان بیماری ناشی از مشکلات زیست محیطی بسیار بالاتر از پیشگیری آن است؛ بنابراین این مشکل در زندگی، آرامش و سلامت مردم تأثیرگذار است.

اکنون این اعتبار ۱۵۰ میلیون دلاری برای مقابله با گردوغبار خوزستان و مشکلات ناشی از آن به صورت قطع در بودجه سال آینده گنجانده می‌شود و به لحاظ اعتباری هیچ مشکلی برای طرح‌های مهار این پدیده در داخل کشور وجود ندارد ولی دولت و مجلس بدانند، راهکار اصلی حل مشکل گردوغبار خوزستان از کانال‌های بودجه و مالی نمی‌گذرد بلکه این مشکل با تخصیص حق آبه های طبیعی و خدادادی به عرصه‌های خوزستان و جلوگیری از انتقال آب بین حوزه‌های قابل حل شدن است، موضوعی که دولت تمایلی به رعایت آن ندارد.

MEHR NEWSAGENCY
Photo: Mohammad Mohsenifar

است، بهبود محیط زیست، آبخیزداری و ساماندهی پسماندهای کل کشور یکی دیگر از عناوین است که مورد اول در بند «س» و عنوان دوم در بند «ث» ماده ۳۸ قانون برنامه بودجه سال ۱۳۹۷ در حوزه پسماند و گردوغبار و محیط زیست تکلیف شده است.

معاون توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به بودجه تعیین شده از سوی دولت اظهار کرد: دولت برای اینکه گردوغبار در خوزستان و سراسر کشور و همچنین پسماندها خانگی که در قانون برنامه ششم توسعه تکلیف شده است را ساماندهی کند ۱۵۰ میلیون دلار برای بند «س» ماده ۳۸ پیش بینی و دو میلیارد دلار برای بند ث تعیین کرده است.

شافعی با بیان اینکه در حال حاضر گردوغبار بسیاری از استان‌های کشور را دچار مشکل کرده است، بیان

بازگشت امید

در نهایت این اعتبار وارد بودجه سال ۱۳۹۷ شد و رهبر معظم انقلاب هم آن را تأیید کردند تا امید در میان آن همه گردوغبار و مشکلات تنفسی به اردوی خوزستانی‌ها سرک بکشد. جلیل مختار نماینده مردم آبادان در مجلس روز سوم بهمن‌ماه گفت: خوشبختانه مقام معظم رهبری اجازه و اذن برداشت ۱۰۰ میلیون دلار برای مقابله با ریزگردها و همچنین ۵۰ میلیون دلار برای بهسازی برق خوزستان را از طریق صندوق توسعه ملی صادر کردند که قطعاً این موضوع تأثیر به‌سزایی در مقابله با این معضل و بهبود وضعیت هوای خوزستان خواهد داشت.

اما با اعتبار قابل توجه قرار است چه اتفاقی برای خوزستان رخ دهد؟

کریم شافعی معاون توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط در خصوص بودجه مقابله با گردوغبار در لایحه بودجه ۹۷ گفت: در جدول بند «و» ذیل تبصره ۴ لایحه بودجه رقم ۱۵۰ میلیون دلار برای مقابله با ریزگردها در کشور و رفع مشکل برق خوزستان تعیین شده است.

وی در این باره افزود: در این جدول ۱۱ عنوان از سوی دولت پیشنهاد و اعتبار در نظر گرفته شده که یکی از این ۱۱ عنوان مقابله با ریزگردها در کشور و رفع مشکل برق استان خوزستان است، برای این عنوان ردیف بودجه ۱۵۰ میلیون دلاری تعیین شده

MEHR NEWSAGENCY
Photo: Mehdi Pedramkhoo

معلمی که مشق عشق می کند / سنگ صبوری برای دانش آموزان نیازمند

در گوشه ای از استان قزوین یک معلم با همه محدودیت ها، معنای واقعی عشق و علاقه به فرزندان ایران اسلامی را نه در شعار که در عمل نشان داده است.

محمد رضا جباری

در روزگاری که خسته از ماشینی شدن زندگی، دوری از محبت و ایثار و کمک شده ایم هر از گاهی انسانهایی پیدا می شوند که انسانیت و محبت و ایثار را به ما یادآوری می کنند.

الناز سیدپور معلم مقطع ابتدایی مدرسه ستایش در روستای رحمت آباد بزرگ از توابع دشتابی بویین زهرا در استان قزوین است.

بانویی معلم با یک دنیا آرزو برای دستگیری از نیازمندان، معلمی با عشق به هموع، شیفته شغلش که هرگز خسته نمی شود.

به سختی توانستیم با این معلم جوان هم صحبت شویم و گفتگو کنیم، نگران بود صحبتی کند و دیگران ناراحت شوند و یا احساس کنند که می خواهد خود را مطرح کند.

البته با تجربه ای که داشتیم و با این نوع افراد روبرو شده بودم زبانش را می دانستم زیرا بارها با خیرینی مواجه شده بودم که به هیچ وجه دوست نداشتند نامشان زیاد مطرح شود نکند که اجرشان کم شود و این کار خیر تظاهر و ریا تلقی شود.

با همان تجربه قلبی آنقدر صحبت کردیم و اطمینان دادم که این کار برای ترویج فرهنگ خیرخواهی و جلب رضایت خیرین برای کمک به دانش آموزان روستاست و با مدیران آموزش و پرورش صحبت کردیم تا رضایتش جلب شد تا با ما هم صحبت شود، این گفتگو با اصرار خبرنگار برگزار شد تا جامعه از کنار انسانهایی که فقط دنبال نیت خیرخواهانه و کاری خدایسندانه هستند به سادگی عبور نکند و این افراد شاخص فراموش نشوند و البته ما نیز امیدوار شویم که همچنان خوبی و خیر و نیکی و انسانیت در جامعه جاری و ساری است و ما هم یاد گرفتیم کار خیر را فراموش نکنیم.

معلمی جوان با نیتی بزرگ و انسانی

سیدپور از خودش می گوید و از این که چرا به مدرسه روستای رحمت آباد رفت از خاطراتش و نگرانی از مشکلات دانش آموزان روستایی و آنچه با همه وجود درخواست می کرد این بود که به جای پرداختن به او و مثلا فداکاریش به مسئولان بگویند روستاها فراموش نشود.

اینجا ایثار قسمت می کنند

سید پور شش سال است معلم مقطع ابتدایی است و در روستای رحمت آباد از توابع بخش سگزآباد بویین زهرا تدریس می کند و بیش از ۴ سال است در این منطقه خدمت می کند.

سیدپور یک دختر ۵ ساله دارد و اهل اردبیل است و از انگیزه هایش برای خدمت در این روستای محروم می گوید: خدمت در روستا بویژه اگر محروم باشد احساس دیگری دارد و شما از این که خدمت ماندگاری انجام می دهید راضی هستید و من هم هر چند از دیدن

مالی خانواده قادر نیست به بیمارستان رفته و مداوا شود.

وی اظهار داشت: این دانش آموز را با سختی فراوان توانستم در بیمارستان بستری کنم تا جراحی شود ولی مشکلات دیگری پیدا کرد و عفونت گوش و چشم دارد و باید درمان ریشه ای شود.

معلم فداکار روستای رحمت آباد که در کنار عاطفه ای عمیق و سرشار از انسانیت، دلی ملامال از رنج و اندوه دانش آموزان نیازمند و بیمار خود دارد از کودکی می گوید که باید برای مداوا حتما به تهران برود اما خانواده اش قادر به تهیه هزینه های آن نیستند لذا تلاش می کند تا به قزوین بیاید و بستری شود.

سید پور اضافه می کند: این کودک را بستری کردیم. درمان مستمر نیاز دارد و چون دختر بچه است از خانواده نمی توان جدا کرد و سه نفر از دانش آموزان مشکلات شنوایی و قلبی دارند که باید به آنها نیز کمک شود.

دانش آموزی که حتی خانواده نمی داند

مشکل شنوایی دارد

این معلم باز می گوید: دانش آموزی دارم که تا پایه پنجم کسی نمی دانست مشکل شنوایی دارد و لب خوانی می کرد و به ما هم نگفته بودند تا این که توانستم با کار بیشتر کمی مشکلش را برطرف کنم. لهار، روستایی که افسرده است

سیدپور از دانش آموزی که دل درد شدید دارد و از درد کبود می شود و قادر به درس خواندن نیست، دانش آموزی با ناراحتی قلبی و کسانی که حتی لقمه ای برای خوردن ندارند می گوید و ما را نیز متاثر می کند که آیا می شود در کنار گوشمان این همه نیازمند باشد و ما با هم هزینه های میلیونی در کارهایی کنیم که هیچ فایده و خروجی ندارد و بگوئیم ای کاش مثلا به جای همایش های بی نتیجه هزینه ها را در این کارها مصرف می کردیم.

مشکلات روستا انگیزه خدمت را بیشتر کرده

است

در شرایطی که بسیاری از افراد در تنگنا از مسئولیت

مشکلات روستا در رنج هستیم اما خوشحالم که گاهی برای علم آموزی دانش آموزان این منطقه برداشته ام. گاهی آنقدر مشکلات بچه های روستا زیاد است که درس را فراموش میکنم و پس از گریه و غصه خوردن به فکر چاره ای برای حل مشکلات خانوادگی و مالی آنها هستم.

فقط درس نمی دهم / سنگ صبوری بچه ها هستیم

این معلم وظیفه شناس می گوید: خیلی از بچه ها اصلا دوست ندارند از مشکلات خودشان صحبت کنند چون به معلم اعتماد ندارند و نگران هستند نکند رازشان برملا شود و خجالت بکشند اما من آنقدر به آنها نزدیک شده ام که بسیاری از آنها با من درد دل می کنند و شده ام سنگ صبوری دانش آموزان و امیدوارم لیاقت آن را داشته باشم تا ضمن رازداری برای رفع نیازهایشان همت کنم.

وی توصیه ای به همکاران خود دارد و می گوید: دختران دانش آموز معمولا کمتر درد دل می کنند اما اگر ارتباط عاطفی شما قوی باشد مانند عضو خانواده به شما اعتماد می کنند و شما می توانید با رازهای درونشان آشنا شوید و آنگاه با درکی متقابل روش تدریس را انتخاب کنید. به معلمان همکار خودم به عنوان یک معلم کوچک توصیه می کنم شرایط بچه ها را درک کنند و با آنها ارتباط عاطفی داشته باشند تا درس برای بچه ها قابل فهم باشد.

همسری همراه معلم فداکار

وی با ابراز تشکر از همسر خود اظهار می دارد: مشکلات بچه ها را ابتدا با همسرم مطرح می کنم سپس دنبال راهکار می گردیم و تا جایی که شرایط مالی خودمان اجازه می دهد نیازهای مالی آنها را برطرف می کنیم و در گام بعدی با کمک برخی خیرین و چند تن از اولیاء تلاش می کنیم نیازهای دانش آموزان محروم را تامین کنیم.

سید پور که امروز معلم چند کودک بیمار هم هست اضافه می کند: دانش آموزی دارم که ناراحتی قلبی دارد و با عفونت سر کلاس درس می آید و بدلیل فقر

خود را دیده ابزار احساسات کرد و با علاقه درس می خواند.

سیدپور بیان کرد: متأسفانه مسئولان بیمارستان برداشت اشتباهی کردند و ابتدا تصور کردند می خواهیم خودنمایی کنیم و برای آنها مشکل ساز می شود لذا چند روز اجازه ندادند به بیمارستان بروم و وقفه ای در درس این کودک ایجاد شد اما آنقدر خواهش کردم تا اجازه دادند پس از نامه کتبی والدین دانش آموز و موافقت آنها دوباره به بیمارستان بروم و درس بدهم.

این روش آنقدر تأثیرگذار بود که خودم هم باور نمی کردم این دانش آموز حتی بیماری خود را فراموش کرده و با انگیزه درس بخواند و هر بار که درس در روی تخت تمام می شد با همه وجود سوال می کرد خانم معلم فردا هم می آید؟ و من جواب مثبت می دادم.

وی از عدم همراهی برخی با خودمی گوید و اظهار می دارد: خیلی ها می گویند چرا در روستا مانده ای و برای کودکانی که ضعیف هستند و توان یادگیری ندارند وقت می گذاری در حالی که این حرف ها مرا آزار می دهد انگیزه بیشتری برای خدمت به این دانش آموزان پیدا میکنم.

وظیفه داریم انسانیت و محبت را هم درس دهیم

سیدپور می گوید: وظیفه معلم فقط درس دادن کتابها نیست بلکه باید انسانیت، محبت، عاطفه و مهربانی و کمک به دیگران را هم یاد دهد البته اول خودش عامل باشد و سپس توصیه کند.

وی اظهار داشت: امروز با همه وجود می گویم که کودکان به همه رفتارهای معلم خود توجه می کنند و نوع لباس پوشیدن، سخن گفتن، رفتار و گفتارش و همه کارهایی که انجام می دهد برای بچه ها الگوست و باید ما معلمان به اخلاق و انسانیت توجه بیشتری داشته باشیم.

سیدپور گفت: ما وظیفه نداریم فقط کتاب را در طول سال تمام کنیم بلکه باید روش ما به گونه ای باشد تا در پایان سال یک الگوی رفتاری مناسب هم ارائه کنیم تا تغییری در منش و رفتار و عواطف آنها ایجاد شود.

دست نیاز به سوی خیرین

وی در ادامه از خیرین درخواست کمک کرد و گفت: روستای «رحمت آباد» مشکلات و نیازهای زیادی دارد و دانش آموزان هم با مصائب زیادی روبرو هستند که تنها با کمک خیرین می توان برخی از نیازهای آنها را برطرف و دعای خیر بدرقه راه خیرین کرد.

سیدپور اضافه کرد: این روستا هیچ مکانی برای ورزش و هیچ وسیله ای برای تفریح و ورزش ندارد و با کمک خیرین می توان این روستا را از محرومیت خارج کرد. امروز بیش از هر چیز دیگر باید همه ما دنبال حلقه مفقود شده انسانیت، محبت، مهربانی، تعهد، وجدان و کمک به دیگران در هر شغل و کار و مسئولیتی بگردیم و خود را نیز تلنگری بزنییم که در هیچ زمانی نیازمندان را فراموش نکنیم و در این میان معلمان چه زیباست در کنار همه سختی ها که در تدریس متحمل می شوند با خواندن این گزارش و گفتگو کمی هم به فکر درک شرایط دانش آموزان و نزدیک شدن به آنها برای اعتماد بیشتر باشند تا کیفیت تحصیل نیز بالا برود. می توان هم معلم بود و هم انسانی فداکار و سنگ صبور برای لحظه هایی که شاید هیچگاه در زندگی تکرار نشود.

دانش آموزان روستا به من بیشتر نیاز دارند. شناخت دانش آموزان و درک متقابل بچه ها می تواند بهترین روش تدریس باشد. این هم توصیه دیگر معلم روستای رحمت آباد است.

پسر ۱۱ ساله ای که در بیمارستان درس را فراموش کرد

این معلم فداکار ادامه می دهد: یک دانش آموز ۱۱ ساله دارم که مشکل کم خونی داشت و بسیار ضعیف شده بود و بالاخره در بیمارستانی در قزوین بستری شد. وقتی دیدم دوهفته است در بیمارستان بستری شده نگران شدم که از درس عقب می ماند و چون تازه به درس علاقمند شده بود فکر کردم شاید عقب بیفتد و انگیزه اش هم کم شود و از طرف دیگر چون خانواده ضعیفی داشت و کمتر می توانستند برای ملاقات بیایند تصمیم گرفتم به بیمارستان بروم و آنجا درس بدهم.

تشکیل کلاس خصوصی در بیمارستان

وی اضافه کرد: وقتی اولین بار به بیمارستان رفتم این دانش آموز باور نمی کرد و با شادی زیاد، گویی مادر

شانه خالی می کنند این زن معلم فداکار هر بار که با مشکل دانش آموز خود روبرو می شود با انگیزه بیشتری درس می دهد.

وی می گوید: باور کنید هر گاه که از مشکلات این بچه ها به ستوه می آیم با علاقه بیشتری سرکلاس حاضر می شوم و با جان و دل بیشتری درس می دهم زیرا احساس می کنم این افراد نیاز بیشتری به من دارند و مسئولیت من سنگین تر است.

تأثیر رفتارم در ارتقاء کیفیت تحصیل دیده می شود

سید پور همچنین گفت: باور کنید نمی خواهد از خود تعریف کنم اما با این روش تدریس بچه ها با علاقه بیشتری درس می خوانند و همان بچه هایی که حروف را نمی شناختند امروز نامه می نویسند و باخاطربا سواد شدن و یاد گرفتن اشک شوق می ریزند.

عشق و علاقه به بچه ها خستگی من را از تن خارج می کند و هیچ نگران کمبودها و مشکلات تدریس در این مدرسه و رفت و آمد نیستم و فقط از بیماری و مشکلات مالی دانش آموزان و خانواده آنها رنج می کشم ولی حاضر نیستم به شهر منتقل شوم زیرا

یک روز در فرودگاه امام؛ از زیر انداز ۲۰ هزار تومانی تا انتظار ۴ روزه

اوضاع فرودگاه امام خمینی (ره) پس از بارش برف و ازسرگیری پروازها، انتقادات فراوانی را در بین مسافران به همراه داشته است، خبرنگار مهر وضعیت این فرودگاه را روایت می‌کند.

درحالی که کاهش بارش برف و باران در سال جاری نگران کننده شده بود به یکباره طی روزهای اخیر بارش برف سنگین برف در استان های مختلف از جمله تهران، پایتخت نشینان را خوشحال و درعین حال متولیان را غافلگیر کرد.

بارش برف در سراسر استان تهران آغاز شد، اما آنچه در این بین بیش از همه توجه را به خود جلب کرد، انسداد محورهای مواصلاتی تهران- کرج، آزادراه تهران- ساوه، جاده قدیم تهران- ساوه، آزادراه تهران- قم، محور قدیم تهران- قم و محورهای حسن آباد در شهرستان ری بود.

تعدد محورهای مواصلاتی غرب تهران و نیز بار ترافیکی گسترده ای که در این محورها وجود دارد، سبب شد، تا با انسداد این محورها مشکلی بزرگتر از برف سنگین در ۲۰ کیلومتری پایتخت روی دهد، جایی که به گفته ابراهیم تاجیک نوری، معاون امداد و نجات لاله احمر استان تهران، فقط در محور حسن آباد ترافیک حدود ۱۰ کیلومتری و صفوف فشرده خودروها در برف شکل گرفته بود.

اما بارش برف در غرب استان تهران تنها راه های ارتباطی زمینی را با مشکل مواجه نکرد، بلکه در فرودگاه بین المللی امام خمینی (ره) و فرودگاه مهرآباد به عنوان ۲ فرودگاه مهم، پروازهای داخلی و بین المللی پایتخت به دلیل کاهش دید افقی نیز لغو شد، تا جایی که اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور که به استان فارس سفر کرده بود، در راه بازگشت به تهران به دلیل کاهش دید افقی قادر به فرود در مهرآباد نشد و مجدداً به شیراز بازگشت.

لغو پروازها تا ۲ روز بعد ادامه یافت و پس از آن پروازها در این فرودگاه بنا بر اعلام مسئولان از سر گرفته شد. در این بین مسافران فرودگاه امام خمینی (ره) برای پروازهای خود به دلیل قرار داشتن این فرودگاه در خارج از شهر و محدوده ای برف گیر با مشکلات

کسی هم به مردم پاسخگو نیست. وی افزود: زیرانداز را به مردم ۲۰ هزار تومان می فروشند، کارت را برای خواندن نماز ۵۰۰۰ تومان می فروشند، یک کافی شاپ اینجا است، که ۲۰ الی ۴۰ هزار تومان بالاتر از قیمت های معمول اجناس خود را به فروش گذاشته است.

خرید اجباری بلیت گران تر و نرخ کرایه سرسام آور تاکسی ها

یک مسافر که تبعه پاکستان بود و قصد سفر به لاهور را داشت گفت: ۴ روز است که پرواز از طریق شرکت ماهان دارم، اما نه پرواز صورت می پذیرد، نه هتل به ما داده شده است.

خانم دیگری که از استانبول به تهران آمده بود، در خصوص کرایه تاکسی ها گفت: ۵۰۰ هزار تا یک میلیون تومان نرخ کرایه ها برای تهران توسط خودروهای مسافربر اعلام می شود.

این کرایه های سرسام آور سبب شد، تا مدیر ارتباطات و امور بین الملل مترو تهران از حرکت قطارهای مترو تا ساعت ۲۴ امشب به سوی فرودگاه امام (ره) خبر داده و اعلام کند: مسافران می توانند از خط یک متروی تهران و ایستگاه های شهری، شاهد و نمایشگاه شهر

متعددی در تردد به سوی فرودگاه مواجه شدند. برای این که مشکلات تردد به فرودگاه امام (ره) را ببینیم، تمام محورهای مواصلاتی منتهی به این فرودگاه را به صورت مجزا مورد بررسی قرار می دهیم.

آزادراه تهران-قم، محور قدیم تهران-قم و آزادراه تهران- ساوه نیز مسدود بود و امکان تردد در این محور عملاً امکان نداشت و مسافران درحالی که از سوی شرکت های هواپیمایی برای سفر به فرودگاه فراخوانده می شدند، مشکلات عمده ای برای رسیدن به این فرودگاه داشتند، ولی مجبور بودند، خود را به فرودگاه برسانند، اما در فرودگاه چه چیزی انتظار آن ها را می کشید؟

با حضور در فرودگاه امام خمینی (ره) به صورت میدانی اوضاع در این فرودگاه را گزارش داده است.

زیرانداز ۲۰ هزار تومان!

یکی از مسافران که در این فرودگاه حضور داشت، با تشریح اوضاع فرودگاه اظهار داشت: هیچ چیز در فرودگاه سر جای خود نیست، نه مدیر پرواز، نه مسئول فنی، نه دفتر ایرلاین، نه ترافیک هوایی، نه گیت، نه چکینگ و نه آب و غذا پخش می کنند،

مشکل است، صف‌های متعدد مردم، چیزی است که مشاهده می‌شود.

به گفته تعدادی از مسافران، زمانی که پس از ۱۵ ساعت انتظار در فرودگاه امام(ره) سوار بر هواپیما شدند و ۵ ساعت در هواپیما ماندند، مجدداً از هواپیما پیاده شده و موفق به پرواز نشدند.

یک مسئول: اوضاع عادی شده است

محمود فتوحی، سرپرست برنامه‌ریزی و ساماندهی امور شهری و مسئول عملیات زمستانی فرودگاه امام(ره) فروش زیرانداز به مبلغ ۲۰ هزار تومان را تکذیب کرد و اظهار داشت: در حال حاضر شرایط در فرودگاه امام(ره) به حالت عادی بازگشته و پروازها طبق برنامه انجام می‌شود.

وی که ۵ آذرماه ۹۶ در گفتگویی به آمادگی فرودگاه امام برای زمستان خبر داده بود، در پاسخ به این سؤال که برای راه‌های دسترسی به فرودگاه امام مانند تهران-قم و تهران-ساوه چاره‌ای اندیشیده شده است؟ این‌طور پاسخ داده بود: علاوه بر تیم عملیات برف‌روبی در ایرساید ما در بخش لندساید تیم جداگانه‌ای داریم که در دو قسمت شرقی و غربی اتوبان دسترسی ساوه و قم مستقر می‌شوند و در هر کدام از ایستگاه تجهیزات زمستانی فراهم شده است، تمام جاده‌های دسترسی ورودی به فرودگاه امام (ره) در زمستان پاک‌سازی خواهد شد.

اما برف نشان داد، که نه تنها برای مشکلات زمستانی راه‌های فرودگاه امام(ره) چاره‌ای اندیشیده نشده است، که در مدیریت داخلی این فرودگاه نیز ضعف‌های عمده‌ای وجود دارد.

شرایط عادی تر شده است

خبرنگار مهر که ساعت ۲۱ هم در فرودگاه امام(ره) حاضر شد، اوضاع این فرودگاه و پروازها را بسیار بهتر از گذشته توصیف کرد.

جمعیت حاضر در فرودگاه بیش از حالت عادی است و افراد زیادی در انتظار پرواز به سر می‌برند، اما میزان جمعیت بسیار کم‌تر از افراد منتظر در فرودگاه طی ظهر و بعدازظهر بود.

مشاهدات عینی از گیت خروجی فرودگاه امام(ره) این بود، که شرایط در این گیت عادی و قیمت خودروها و تاکسی‌های فرودگاه نیز به نرخ‌های معمول برگشته است.

به‌هرروی، بر کسی پوشیده نیست، که حجم پروازهای فرودگاه امام(ره) بیش از میزان ظرفیت این فرودگاه بوده و لغو پروازها در روزهای برفی نیز بر این میزان افزوده است، اما پاسخگویی به مسافران و پیش‌بینی شرایط ویژه و نظارت بر عملکرد واحدهای گوناگون در این شرایط، از بدیهی‌ترین مبانی مدیریت بحران و ایجاد رضایتمندی عمومی است.

برخی اعتراضات و انتقادات به تأخیر پروازها در نوع خود جالب بود، فردی با در دست داشتن یک تابلو به کنایه اعلام آمادگی برای برف‌روبی و کمک برای آماده کردن شرایط پرواز هواپیماها را اعلام کرده بود.

حجم پروازهای فرودگاه امام بیش از ظرفیت است

سختگوی سازمان هواپیمایی کشور که هنگام تهیه این گزارش در فرودگاه امام(ره) حضور داشت، گفت: در فرودگاه امام(ره) هم باید پروازهای همراه با تأخیر و هم پروازهای برنامه‌ای انجام شود و به همین دلیل ازدحام مسافر در فرودگاه را شاهد هستیم.

رضا جعفرزاده گفت: فرودگاه امام(ره) برای اسکان مسافرانی که پرواز آن‌ها با تأخیر مواجه می‌شود، هتل دارد، اما این هتل یک گنجایشی داشته و پاسخگوی همه مسافران نیست، حجم فرودگاه به نسبت پذیرش و تقاضایی که دارد، کم‌تر است، در این شرایط هوایی نیز باید پروازها ایمن انجام شود، چراکه شرایط برای انجام پروازها خیلی عادی نیست، هواپیما در این شرایط یخ‌زدایی نیاز دارد.

وی اظهار داشت: شرکت‌های هواپیمایی باید علاوه بر پروازهای فعلی، پروازهای گذشته را نیز انجام دهند و مسافرانی که در زمان لغو پروازها باید سفر می‌کردند، به مسافران فعلی اضافه می‌شوند و شرایط جوی در اراده کسی نیست، شرکت هواپیمایی نمی‌خواهد که هم متضرر شود و هم موردانتقاد مسافران قرار بگیرد. وی در پاسخ به این سؤال که چرا هشدارهای سازمان هواشناسی سبب آماده‌باش فرودگاه و شرکت‌های هواپیمایی نشده است، گفت: هواشناسی وقوع یک سامانه را پیش‌بینی می‌کند و می‌تواند بگوید هوا نامناسب است، اما حجم بارش‌ها در این مقدار را کسی تصور نمی‌کرد، می‌تواند بگوید فردا باران می‌آید، اما میزان بارش در چه حد است و آیا هواپیما امکان پرواز دارد، یا خیر، قابل پیش‌بینی نیست.

سختگوی سازمان هواپیمایی کشور در پاسخ به این سؤال که چه زمانی شرایط عادی خواهد شد، اضافه کرد: فکر می‌کنم، طولی نخواهد کشید تا شرایط عادی شود، در حال حاضر نیز پروازها به‌خوبی و منظم در حال انجام است و هم اکنون مدیران عامل

آفتاب به‌سوی فرودگاه امام انتقال یابند. مسافر دیگری که از جنت‌آباد به فرودگاه امام(ره) آمده بود نیز گفت: ساعت ۱۱ از جنت‌آباد راه افتادم، ساعت ۱۵:۳۰ به فرودگاه رسیدم، اما کسی پاسخگو نیست، خطوط ارتباطی مختل و نحوه برقراری ارتباط با بیرون از این محوطه عملاً ناممکن است.

هم‌وطن دیگری که از شهرستان قزوین به فرودگاه آمده است و چند روزی سرگردان بوده، گفت: ساعت ۷ صبح قرار بود پرواز داشته باشیم، شب گفتند پرواز لغو شد و بعد که سراغ بلیت رفتیم، اعلام کردند که بلیت گیر نمی‌آید و بلیت را به‌اجبار ۲۱۵ هزار تومان گران‌تر خریدم، ۳ روز است، به دلیل یک مقدار برف با این مشکلات مواجه هستیم، این مطلب را باید به چه کسی بگوییم.

وی افزود: تأخیرهای متعدد و ابطال کارت پرواز از مشکلاتی است که در این فرودگاه داشتیم.

پیاده کردن مسافران پس از ۵ ساعت انتظار در هواپیما

فرد سرگردان دیگری نیز که همراه با فرزند کوچک خود در فرودگاه حضور داشت، گفت: من از زنجان با این جاده خراب آمدم و قرار بود ساعت ۱۱ به بعد پروازها انجام شود، اما ساعت ۱۶ به من پیامک لغو پرواز را داده‌اند.

وی از برخورد بد مسئولین شرکت هواپیمایی و عوامل گلابه‌داشت و افزود: متولیان می‌گویند، ربطی به ما ندارد، پرواز لغو شده و هر کاری می‌خواهید بکنید، درحالی که آن‌ها وظیفه دارند، زمانی که بلیت را می‌فروشند، خدمات ارائه دهند، این رفتار درست نیست، من با زن و بچه اسیر فرودگاه در شهر غریب شده‌ام، تکلیف من چیست.

این اتفاقات در حالی است، که سازمان هواشناسی نسبت به بارش برف شدید در تهران هشدار داده بود، اما هرچه بیشتر می‌نگریم، کم‌تر از آمادگی برای این روزها شواهدی می‌بینیم، تنها خود مردم هستند، که به کمک یکدیگر آمده‌اند و حتی برای کمک به مسئولان اعلام آمادگی کرده‌اند!

طبق گفته‌های برخی از مسافران، آن‌ها یک تا ۲ روز در فرودگاه امام(ره) خوابیده‌اند و هتلی به آن‌ها داده نشده است، آن‌ها از عدم سرویس‌دهی به مسافران توسط تاکسی‌ها به‌شدت گلایه‌مند هستند.

یکی از مسافران که به‌سختی خود را به فرودگاه رسانده بود، گفت: زمانی که اینجا آمدم، دسترسی برای بازگشت نداریم، گویا آخر دنیا فرودگاه امام(ره) است، بی‌نظمی در خدمات‌دهی آن‌قدر زیاد است، که باور این که در فرودگاهی بین‌المللی حضور داریم

■ کارشناسان معتقدند یکی از دلایل بروز آشفتگی فکری در کودکان بی توجهی والدین به انتقال موارث فرهنگی به آنان است، موضوعی که به آن از سوی متولیان تربیت کودک در اردبیل تأکید می‌شود.

■ وارد جمع که می‌شود حاضران با شور و شعف خاصی که از حضور یک مبارز انقلابی در چشم‌هایشان دویده به احترامش می‌ایستند.

■ همانطور که از اسمش پیدا است جشنواره فیلم عمار به صورت مردمی برگزار می‌شود و نقش اصلی در برگزاری، اکران و اجرا را خود مردم برعهده دارند و دولت در آن نقشی ندارد.

■ یکی از راه‌های ترویج مطالعه و گسترش فرهنگ کتابخوانی قرار گرفتن یارمهربان در سفرهای درون شهری است زیرا، کتاب‌های امانتی بهترین همراهی است که نه هزینه‌ای روی دست مسافر می‌گذارد و نه جای او را در راه تنگ می‌کند.

فرهنگ و هنر ایران

«لاتاری» برگ برنده جشنواره فجر اصفهان شد / غربت داستان «ابوقریب»

با نمایش فیلم «لاتاری» بالاخره سیمرغ بخت بر سر جشنواره فجر اصفهان نشست و مخاطبان اصفهانی پس از تماشای این فیلم با لبخند و رضایت سینماها را ترک کردند.

فاطمه کازرونی

با گذشت دو روز از جشنواره فجر در اصفهان و با توجه به نمایش فیلم‌هایی مانند امپراتور جهنم، اتاق تاریک، هایلایت، جشن دلتنگی، تنگه ابوقریب و کامیون کم کم مخاطبان هنر دوست اصفهان از پرواز سیمرغ فجر در اصفهان نا امید شده و برخلاف سال‌های گذشته در ساعات پایانی شب حضور کمترین مخاطبان سینمایی را شاهد بودیم.

در این میان برخی فیلم‌ها مانند «امپراتور جهنم» به کارگردانی پرویز شیخ طادی و «ابوقریب» به کارگردانی بهرام توکلی مخاطبان زیادی را به سینما کشاند که ناراضی از سینما بیرون رفتند و برخی مثل «کامیون» از کامپوزیا پرتوی گرچه مخاطب کمتری داشت اما تماشاگران را با لبخندی کوچک بر لب راهی خانه‌هایشان کرد.

خوش یمنی «لاتاری» برای جشنواره فجر اصفهان

اما شب گذشته در سومین روز اکران فیلم‌های جشنواره فجر در اصفهان، «لاتاری» به کارگردانی محمدحسین مهدویان برگ برنده جشنواره فجر در اصفهان شد و گویی برای مسئولان نهادهای فرهنگی اصفهان نیز خوش یمنی به همراه آورد به نوعی که با مشارکت موسسه بهمن سبز حوزه هنری بالاخره فیلم‌های معروفی مانند «به وقت شام» و «بمب» نیز بر بال سیمرغ هشتم فجر در اصفهان نشست.

لاتاری که شب گذشته سینما سپاهان را لبریز از جمعیت مشتاق و دوست دار فرهنگ و هنر کرده بود، با دیگر فیلم‌های مهدویان به ظاهر تفاوت زیادی دارد اما ریشه‌های پربر این فیلم نیز همانند «ماجرای نیمروز» از اندیشه هوشمندانه و میهن‌دوستانه کارگردان تغذیه می‌شود.

جسارت قابل تحسین مهدویان در ساخت «لاتاری»

جسارت مهدویان در ساخت این فیلم قابل تحسین است چراکه به شکلی واضح به موضوعی می‌پردازد که در کمتر فیلمی شاهد آن بوده ایم. در واقع کارگردان این فیلم همانند فیلم‌های مستندگونه خود سراغ سوژه‌های ناب رفته است، داستان فیلم در ابتدا عاشقانه به نظر می‌رسد و مخاطب را از تغییر موضع مهدویان در فیلمسازی متعجب می‌سازد اما در ادامه لاتاری تقابل نسل‌های جدید انقلاب با نسل‌های اول و دوم را به تصویر می‌کشد و جنگ نسل با غیرت امروز را در جبهه‌ای جدید روایت می‌کند.

فیلم از صحنه‌های ناغافلگی که مخاطب را متعجب می‌کند سرشار است، نیم ساعت آخر فیلم تماشاگران از صدلی سینما تکان نمی‌خورند چراکه شخصیت نخست داستان به دنبال یافتن دلیل خودکشی نامزد خود به دبی آمده است و همراهی یک جانباز موجه دفاع مقدس به همراه دو دوست دیگر وی که هر کدام روحیاتی مختص به خود را دارند لحظات طنزی را رقم می‌زنند.

دانسته اند اما نباید فراموش کنیم که جای فیلم‌های با مخاطب خاص در جشنواره فجر نیست بلکه سینمای هنر و اندیشه صدلی ویژه برای این نوع فیلم‌ها در نظر گرفته است.

امپراتور جهنمی که «شکارچی شنبه» نشد

فیلم «امپراتور جهنم» نیز با توجه به فیلم قبلی کارگردان مخاطبان خوبی را جذب سینما کرد اما اصفهانی‌ها از این فیلم رضایت چندانی نداشتند و امپراتور جهنم برخلاف برخی پیش‌بینی‌ها نتوانست موفقیت شکارچی شنبه را تکرار کند.

نرگس کامیابی یکی از مخاطبانی است که شب گذشته پس از تماشای «امپراتور جهنم» در سانس ۲۹۰ و ۳۰ دقیقه از سینما فلسطین بیرون آمده است.

وی با ابراز نارضایتی از این فیلم به مهر می‌گوید: احساس من از تماشای این فیلم این است که تنها تعدادی صحنه اکشن با عجله بسیار در کنار یکدیگر چیده شده است به نوعی که اگر این فیلم سال گذشته ساخته نشده بود تصور می‌کردم که برای رسیدن به سی و ششمین جشنواره فجر این همه تعجیل را در آن شاهد هستیم.

این مخاطب اصفهانی ادامه می‌دهد: من فیلم قبلی پرویز شیخ طادی یعنی «شکارچی شنبه» را بسیار دوست داشتم اما این فیلم نه تنها داعش را به درستی به تصویر نکشیده است بلکه بسیاری از صحنه‌ها و حتی بازی بازیگران آن گویی تکرار فیلم شکارچی شنبه است.

تکرار بازی «شکارچی» در «امپراتور جهنم»

وی با بیان اینکه در واقع بازیگر اصلی این فیلم گویی همان نقش شکارچی را دارد اما در قالب دیگری فرو رفته است، ابراز داشت: از دیدگاه من فیلم داری آشفتگی خاصی است.

کامیابی با تأکید بر اینکه انتخاب یک بازیگر یکسان برای نقشی تقریباً مشابه شکارچی شنبه درست نبوده است، تأکید می‌کند: برخی بازیگران مانند پرویز پرستویی در فیلم‌های حاتمی‌کیا در نقش‌های متفاوتی که همه مرتبط با موضوع دفاع مقدس است بازی‌های خارق‌العاده

الته در این بخش تا حدودی جملاتی به ظاهر شعاری از شخصیت‌های داستان می‌شنویم، اما این جملات که بعضاً لحظات طنزی را رقم می‌زند اتفاقاً در این بخش از داستان ضروری به نظر می‌رسد چراکه مخاطب تاکنون فضایی سنگین و تلخ، ناشی از خودکشی دختری را تجربه کرده است که در پس زمینه ذهن خود می‌داند چه بر سر وی آمده است و در شرایطی که پدر نوشین نیز اسیر نوعی روزمرگی و منفعت‌اندیشی است، مخاطب لحظات سختی را تجربه می‌کند به نوعی که رگ غیرت هر ایرانی برافروخته می‌شود.

لاتاری و تغییر جبهه جنگ با دشمنان دین و میهن

بنابر نظر یکی از مخاطبان این فیلم، اتفاق‌های نهایی از تلخی داستان لاتاری می‌کاهد و گرچه شاید تا حدودی باورناپذیر یا روایی به نظر می‌رسد اما از واقعیت نیز دور نیست چراکه می‌خواهد این اندیشه را به ذهن متبادر سازد که همانگونه که رشادت‌های رزمندگان در شرایط خاص دوران دفاع مقدس با وجود دور از ذهن بودن عملیاتی شده است مبارزه با شیوخ عربی که در امر قاچاق دختران و در کنار آن جنایت‌های دیگر نقش دارند نیز دور از ذهن نیست به شرطی که فراموش نکنیم که اکنون تنها جبهه جنگ با دشمن در ظاهر عوض شده است.

نوع فیلم برداری لاتاری به دیگر مستندهای مهدویان شباهت دارد اما روایت داستان را به جز در برخی صحنه‌ها واقعی‌تر کرده است. در برخی صحنه‌ها مانند اطلاع خانواده دختر از خودکشی وی بازی خوبی از بازیگران شاهد نیستیم و مصنوعی به نظر می‌رسد.

«سوء تفاهم» برای جشنواره فجر یا سینمای هنر و تجربه؟

برخلاف لاتاری سینما سپاهان شب گذشته با اکران سوء تفاهم به کارگردانی احمدرضا معتمدی مخاطب چندانی را بر صدلی‌های خود ندید و به دلیل روایت غیر جذاب برای عموم مخاطبان بسیاری از تماشاگران در همان لحظات اولیه سالن را ترک کردند. البته برخی کارشناسان داستان این فیلم را خاص

های نابی را به تصویر می کشد اما پس از نیم ساعت به دلیل تداوم صحنه‌های جنگی برای برخی مخاطبان خسته کننده می‌شود.

نکته جالب اینکه پس از یک ساعت که برخی جوانان قصد ترک سالن را دارند به ناگاه گره داستانی کوتاهی در فیلم ابوقریب ایجاد می‌شود که بار دیگر مخاطبان را در تردید ترک سالن فرو می‌برد.

غربتی که بر دل «تنگه ابوقریب» نشست

تنگه ابوقریب می‌توانست با خاطراتی از رزمندگان در پشت جبهه جنگ که خیلی دیر در فیلم به آن پرداخته می‌شود تملیف شود اما حتی این لحظه‌ها نیز در داستان فیلم گذراست و در نهایت این حسرت را در دل مخاطب به جای می‌گذارد که چه لحظاتی و صحنه‌های نابی در این فیلم به دلیل نبود خط داستانی حیث می‌شود. در واقع نیازی نبوده است که کارگردان کل جنگ را در یک ساعت و نیم به نمایش بگذارد و به خوبی می‌توانست از این محتوای غنی برای چندین فیلم دفاع مقدس استفاده کند اما گویی فیلم مشاور جنگی مناسبی نداشته است.

سه روز از جشنواره فیلم فجر در اصفهان سپری شد و این امید می‌رود که اضافه شدن چهار فیلم جذاب سی و ششمین جشنواره فیلم فجر، چراغ سینماها را تا نیمه شبهای این بهمن ماه نسبتاً سرد روشن نگه دارد.

و طبیعی ترسیم شده است که گویی سفر در زمان ممکن شده است و مخاطب به بیش از ۳۰ سال قبل و جبهه های جنگی سفر می‌کند؛ این موضوعی است که همه تماشاگران از نسل‌های مختلف بر آن متفق القول هستند.

مشکل اصلی «تنگه ابوقریب» این است که خط داستانی مشخصی ندارد و به مستند نیز شباهت ندارد و از سویی مخاطب نسل سوم و چهارم انقلاب را نمی‌تواند تا انتها در کنار خود قرار دهد.

جانبازی جنگ که خود در دوران دفاع مقدس در منطقه ابوقریب حضور داشته است صحنه‌های فیلم را بسیار واقعی توصیف می‌کند و از فیلم راضی است اما نباید فراموش کنیم که نسل سوم و چهارم قرار نیست یادآوری خاطرات را با «تنگه ابوقریب» شاهد باشند چراکه هیچ نوع ترسیم ذهنی از این تنگه و وقایع رخ داده ندارند؛ به همین دلیل است که شاید لیلای میرزایی ۲۳ ساله به مهر می‌گوید که تا زمانی که چند خط انتهایی فیلم درباره تنگه ابوقریب را بر پرده سینما نخوانده است از داستان فیلم نیز سر در نیارده است و تازه با دیدن نام شهدای تنگه و داستان آنها متوجه شده که در «تنگه ابوقریب» چه رخ داده است.

در واقع تنگه ابوقریب یک ساعت و نیم کامل در جبهه جنگ و در میان صدای تیر و تفنگ می‌گذرد و صحنه

ای داشته‌اند اما این دلیل نمی‌شود که از این شیوه در تمام فیلم‌ها و برای تمام بازیگران استفاده کنیم. نکته قابل توجه در «امپرتور جهنم» اینکه برخی صحنه‌های فیلم مانند آب گرفتن مسجد و کشته شدن یکی از روحانیون سنی در ابتدا به نظر نمادین می‌رسد اما در ادامه مشخص می‌شود صحنه‌های واقعی را شاهد بودیم که به واقع در نظر مخاطب بسیار غیرواقعی و نامرتبط جلوه می‌کند. البته با توجه به اینکه سال گذشته برای نمایش این فیلم در جشنواره فجر مشکلاتی ایجاد شد این احتمال می‌رود که فیلم دارای حذفیاتی باشد که شاید عدم انسجام فیلم از این امر ناشی شود.

واکنش‌های متفاوت نسل‌های انقلاب درباره «تنگه ابوقریب»

فیلم «تنگه ابوقریب» در طول دو بار اکران در هشتمین جشنواره فجر اصفهان، مخاطبان خوبی را به سینما کشاند اما واکنش نسل‌های مختلف در برابر این فیلم بسیار جالب توجه بود در واقع نسل‌های اول و دوم انقلاب فیلم را بسیار جذاب ارزیابی کردند اما نسل‌های سوم و چهارم انقلاب دیدگاهی متفاوت داشتند.

آرزوی سفر در زمان با تنگه ابوقریب ممکن می‌شود در تنگه ابوقریب صحنه‌های جنگی به اندازه‌ای زیبا

طرح‌های نود در مسیر پایتختی کتاب ایران / افزایش مطالعه به لطف سفر شهری

می‌رود؛ «م.ف» که راننده یکی از تاکسی‌های اینترنتی شیراز است پیرامون اینکه کتاب‌های یادشده را کسی هم می‌خواند، عنوان می‌کند: ۵ جلد کتاب بوده که شرکت در اختیار ما گذاشته که در خودرو در دسترس مسافر قرار گرفته که شاید برخی را مسافران امانت برداشته‌اند.

وی در عین حال می‌گوید: همه خودروهای این ناوگان از کتاب برخوردار نیستند و برخی از رانندگان که علاقه مند به کتاب هستند اقدام به چنین کاری به طور داوطلبانه می‌کنند؛ معمولاً مسافرانی که اهل ادبیات هستند و کتابخوان در طول یک تا ۲ ماه این

جدید ورود پیوسته و در جیب روکش صندلی پشتی خودرو خویش دو جلد کتاب گذاشته می‌گوید: مدتی است در قالب پویش «کتاب گردون» با همکاری یکی از ناشران مطرح کشور با هدف ترویج فرهنگ کتابخوانی به اشتراک گذاری کتاب به اختیار رانندگان این ناوگان اینترنتی کتاب‌هایی در خودرو گذاشته می‌شود تا مسافران چنانچه از آن خوششان آمد برداشته و پس از خواندن در سفر بعدی کتاب امانت گرفته را در خودرو دیگری بگذارند.

با توجه به این کار نیک که در گسترش فرهنگ کتابخوانی از جمله ابتکارهای استارت آپی به شمار

شهر ادبیات تاکنون در کسب پایتختی کتاب ایران موفقیتی نداشته، اما همواره از گزینه‌هایی است که در کسب عنوان پایتختی کتاب ایران در جایگاهی قرار داشته که نیازمند طرح‌های نو است.

محمدحسین نیکوپور

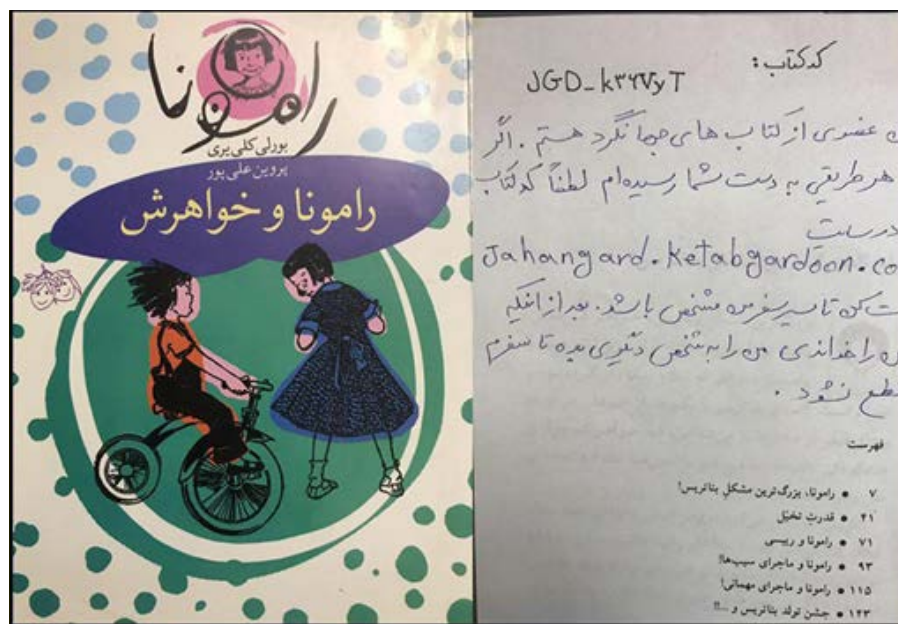
یکی از راه‌های ترویج مطالعه و گسترش فرهنگ کتابخوانی قرار گرفتن بارمهربان در سفرهای درون شهری است زیرا، کتاب‌های امانتی بهترین همراهی است که نه هزینه‌ای روی دست مسافر می‌گذارد و نه جای او را در راه تنگ می‌کند.

در سال‌های اخیر بسیار شنیده ایم و دیده ایم که رانندگان ناوگان همگانی بخشی از خودرو خود را به کتاب اختصاص داده تا مسافران درون شهری در دقایقی که مهمان این سفر کوتاه با گاهی بلند هستند چند کلامی از بارمهربان بهره ببرند و وقت خود را به جای مجادله‌ها و بحث‌های معمولاً اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به بطالت نگذرانند.

بده بستان کتاب در تاکسی/ پس از خواندن برگردان

در این میان طرح‌هایی نظیر «کتاب یک صفحه ای» و «مترو کتاب»، «مدرسه کتاب» و... در میان آنها که مسافر دائمی یا موردی قطار شهری یا دیگر ناوگان همگانی هستند به مرور از استقبال برخوردار می‌شود؛ چنانچه گاهی شهروندان هم در لحظاتی که راهی مقصدی هستند دست از گوشی همراه بردارند و به کتابی که در ایستگاه‌های مترو یا اتوبوس شهری قرار گرفته عنایتی داشته باشند.

یکی از رانندگانی که به ناوگان تاکسی‌های اینترنتی

کتاب یک صفحه ای منتشر می کند، وجه تمایز این کتاب با کتاب های معمولی در شیوه ارائه آن دانسته و می افزاید: این کتاب ها تک برگ است و خواننده می تواند پس از مطالعه آن را به دوستان خود هدیه دهد؛ مطالعه یک دقیقه ای کتاب های یک صفحه ای در اماکن عمومی، تاکسی، مترو، اتوبوس، بانک و هر جا که یک دقیقه وقت آزاد دارید جایگزین مطلوبی برای درد دل با موبایل و بازشنایی و آشنی با کتاب عزیز آن یار وفادار خواهد بود.

میرعظیمی در قالب طرح «کتاب گالری» تاکنون ۳۰ برنامه نمایشگاهی پیرامون کتاب های تک برگ برگزار کرده و دست به ابتکاری در جهت سرمایه گذاری فرهنگی زده است که در طولانی مدت اثر خود را در گسترش فرهنگ مطالعه مفید خواهد گذاشت.

این در حالیست که به گفته وی، با خواندن کتاب یک صفحه ای که خواندنش بیش از یک دقیقه طول نمی کشد، یک دقیقه به سرانه مطالعه مردم اضافه می شود؛ کتاب یک صفحه ای دوست دارد مردم آن را در زمان های مرده شان بخوانند.

او اضافه می کند: طرح مترو کتاب که از فروردین سال جاری کلید زده شد و با نصب جعبه های مخصوص کتاب در تمامی ایستگاه های متروی شیراز در حال اجراست؛ در این طرح سازمان قطار شهری شیراز فضای بسیار مناسبی را برای ترویج کتاب خوانی ایجاد کرده و با حمایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان فارس و حمایت مالی نیکوکاران حامی کتاب در شرکت های خصوصی و سازمان همیاری شهرداری های استان فارس روز به روز شاهد استقبال مسافران مترو از این طرح بوده ایم.

این در حالیست که مسافران مترو با ورود به هر ایستگاه کتاب یا کتاب های یک صفحه ای از جعبه های تعبیه شده بر می دارند و در زمان انتظار در ایستگاه یا در مدت زمان سفر مطالعه می کنند و در ایستگاه بعدی کتاب را در جعبه ای دیگر قرار می دهند. میرعظیمی در خصوص «مدرسه کتاب» هم عنوان می کند: بسیاری از مدارس با استقبال از کتاب یک صفحه ای، دانش آموزان را تشویق به کتاب خوانی می کنند؛ اختصاص زمانی برای مطالعه یا برگزاری مسابقات کتاب خوانی موجب می شود تا فرهنگ های مبارکی مثل قرض دادن کتاب، گفتگو و هم فکری در مورد موضوعات مفید کتاب و باری جویی و هم اندیشی دانش آموزان با یکدیگر و مربیان در مدرسه و مشورت با خانواده در خانه نیز احیاء گردد.

وی همچنین در قالب طرح «کتاب گالری» در پی این است که شیوه های نوین ارائه کتاب به افراد جامعه و ترویج کتاب به روش های جدید در دستور کار قرار دهد، بنابر این با یاری و تلاش جمعی از دانشجویان کتاب های یک صفحه ای بصورت تابلو در آمده و در محیط های عمومی نظیر سینما، نمایشگاه ها، فرودگاه، رستوران و آموزشگاه ها به نمایش گذاشته شدند.

میرعظیمی می افزاید: مراجعین این مراکز دقیقی از وقت خود را با توقف در مقابل هر یک از این تابلوها به مطالعه می پردازند؛ برگزاری کتاب گالری ها می تواند تاثیر مثبتی را روی مراجعین بگذارد و موجب جذب و بازشنایی بیشتر نسل نوجوان به کتاب و مطالعه شود.

در راستای تحقق پایتختی کتاب ایران توسط شهرداب و هنر آنچه بیش از همه مورد توجه قرار گرفته طرح های اینچنینی است که می تواند شیراز را گزینیه کسب این عنوان کند.

و کتاب را به نفع بعدی بدهید. به همین ترتیب نفع بعدی می تواند مشخصات خودش و محل جدید کتاب شما را ثبت کند؛ با این روش می توانید مسیر حرکت کتابتان را بزودی در وب سایت کتاب جهانگرد دنبال کنید. می توانید در حاشیه کتاب برداشت خود را از مطالب آن بنویسید یا در ابتدای کتاب پیامی برای خوانندگان بعدی آن بگذارید.

مهدی میرعظیمی از کسانی است که طراحی «کتاب یک صفحه ای» را برای نخستین بار در شیراز به اجرا گذاشت و سپس با طرح های «مترو کتاب» و «کتاب گالری» به گسترش و ترویج کتابخوانی هنگام سفر و رفت و آمدهای شهری کمک شایانی کرده است.

به گفته میرعظیمی بسیاری از مشکلاتی که افراد جامعه با آن مواجه اند در اثر ناآگاهی پدید می آید؛ ناآگاهی آنگاه بیشتر جلوه گر می شود که فرهنگ ها و خرده فرهنگ ها از شهرها و آبادی های دور و نزدیک گرد هم می آیند بی آنکه به هنجاری یکسان پایبند باشند، در این میان اگر بدفرهنگی ها را نیز در نظر بگیریم مشکلات روز به روز پیچیده تر خواهند شد. وی بر این باور است که بی شک نقش مراکز و سازمان های مسئول را در آموزش فرهنگ صحیح نمی توان نادیده گرفت اما آنچه مهم تر است حرکت به سوی آگاهی آحاد جامعه است؛ پدربزرگ ها و مادربزرگ های ما با امثال و قصه های حکمت آمیزی که بزرگترهایشان برایشان نقل می کردند تربیت می شدند و رفتارهای اجتماعی متناسب با دوران خود را می آموختند.

میرعظیمی عنوان می کند: حال آن که امروز ما از فقدان آن بزرگترها در رنجیم یا در هیاهوی شبکه های اجتماعی و رسانه های رنگارنگ، صدای آنان را نمی شنویم. در این میان معضل دیگری که بر بار ناآگاهی ما می افزاید کتاب نخوانی است.

وی با بیان اینکه یکی از دلایلی که کتاب نخوان ها برای کتاب نخوانی خود ارائه می دهند کم وقتی است ادامه می دهد: به عبارتی دیگر کم وقتی علت کتاب نخوانی و کتاب نخوانی علت نا آگاهی و نا آگاهی سرچشمه بسیاری از مشکلات جامعه امروز ماست.

کتاب، جایگزین مطلوبی برای درد دل با موبایل / یک دقیقه به سرانه مطالعه مردم اضافه می شود

او که چندی است در طرحی نو برای گسترش فرهنگ مطالعه و کتابخوانی، برای اولین بار آثاری تحت عنوان

کتاب را امانت گرفته و در سفر بعدی خود آنرا در خودروی بعدی که درخواست می دهند می گذارند. وی اظهار می کند: دست کم ۶ تا ۷ جلد کتاب که اغلب هم ادبیات و رمان هست در خودروی می گذاریم که برای مثال از تاکسی من اکنون ۵ جلد در دست مسافران قرار دارد که می خوانند و به راننده بعدی تحویل می دهند.

وی در خصوص شیوه انتخاب کتاب های می گوید: شرکت، کتاب ها را با همکاری یکی از ناشران انتخاب کرده و در دسترس مشتریان خود قرار می دهد.

در حالیکه که کتاب ها را ورق می زبم دستگیر می شود که دست کم ۲ عنوان از آن متعلق به ادبیات داستانی آلمان است و یکی هم از آثار نویسندگان داخلی است که به گفته این راننده خوش ذوق بیشتر اهالی ادبیات داستانی مشتری این کتاب ها هستند. این در حالیست که حاشیه نویسی در کتاب دیده می شود.

او در مورد اینکه آیا خودش هم اهل مطالعه است پاسخ می دهد: به کتاب علاقه ای ندارم اما، در فضای مجازی مطالب مفید را می خوانم.

نخواندن کتاب کار پسندیده ای نیست / فضای مجازی به اندازه کتاب ارزش ندارد

وی با این وجود که باور دارد نخواندن کتاب کار پسندیده ای نیست عنوان می کند: معمولا چون فرصت مطالعه ندارم ترجیح می دهم در هنگام فراغت از مطالب ریز و درشتی که در فضای مجازی قرار دارد استفاده کنم.

«ف» که از سوی همسر خود مورد شماتت قرار گرفته که چرا کتاب نمی خواند می گوید: او هم اعتقاد دارد آنچه در فضای مجازی است به اندازه کتاب ارزش ندارد و فقط موجب اعتیاد به اینترنت می شود. وی البته وجود مطالب مفید در فضای مجازی را رد نمی کند و می افزاید: سرگرمی ها و نکات جالب در این شبکه ها وجود دارد که برخی هم برای زندگی روزمره مفید هستند اما لذت کتاب خواندن را ندارد. این در حالیست که در قالب طرح «بخوان و جا بگذار» مسافران این امکان را هم دارند که چنانچه کتابی در اختیارشان هست و مناسب سفرهای کوتاه و درون شهری است در تاکسی قرار داده تا دیگران هم استفاده کنند.

لبه ها و شیرازه کتاب هایی که من در این سفر درون شهری و کوتاه می بینم نشان از این دارد که مطالعه آنان از سوی مسافران کم نیست و حتی اگر در حد توری هم بوده باشد می تواند این انگیزه را در شهروندان بر انگیزد که دقیقی را با کتاب همسفر و کوتاه دل به حرفهای درون آن بدهند.

آسان شدن دسترسی به یار مهربان / کتاب یک صفحه ای مسافر مترو و نزد دانش آموزان

از دیگر سو طراحان پویش یادشده اعتقاد دارند: اگر کتاب خوانده شده در قفسه کتابتان زیاد دارید و دوست دارید کتاب هایی را که خوانده اید دوستان، آشنایان و یا حتی همسایه هایتان بخوانند، اگر آمار سرانه مطالعه در ایران شما را نگران می کند و دوست دارید مردم سراسر کشور به کتاب هایی که شما می خوانید دسترسی داشته باشند، اگر دوست دارید در یک پروژه فرهنگی شرکت کنید کفایت مشخصات خود و کتابی را که می خواهید به کسی بدهید در وب سایت کتاب جهانگرد ثبت کنید و یک کد رهگیری دریافت کنید، کد رهگیری را در صفحه اول کتاب بنویسید

اقبال عمومی از لاتاری، مصادره و عرق سرد / ۵ هزار گیلانی به سینما رفتند

طی روزهای گذشته بیش از پنج هزار نفر در گیلان به تماشای فیلم های جشنواره نشستند و لاتاری، مصادره و عرق سرد با بیشترین اقبال رو به رو شدند.

مریم اصغری

همزمان با آغاز اکران فیلم های سی و ششمین جشنواره فجر، استان گیلان نیز همانند سال گذشته اقدام به اکران تعدادی از فیلم های بخش سودای سیمیرغ کرده است.

طی برنامه ریزی و هماهنگی های انجام شده هفته های قبل از آغاز این جشنواره، ۱۲ فیلم شامل جشن دلتنگی، هایلایت، مصادره، اتاق تاریک، عرق سرد، لاتاری، کامیون، شعله‌ور، امپراطور جهنم، تنگه ابوقریب، سرو زیر آب و فیلسافه برای اکران در سالن میرزا کوچک رشت در نظر گرفته شد.

افتتاحیه این مراسم نیز روز جمعه ۱۳ بهمن ماه جاری با حضور عوامل فیلم دلتنگی و با حضور فیروز فاضلی مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی، سید امیر مصباح معاون هنری و سینمایی این اداره کل، برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شورای شهر رشت، هنرمندان استانی و علاقه مندان به هنر سینما برگزار شد.

طی روزهای گذشته اکران این فیلم ها در استان گیلان با استقبال خوبی در بخش کودک و فیلم های سینمایی بزرگسال همراه بود به گونه ای که با توجه به حجم بالای تماشاگر اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی گیلان طی رایزنی و مشورت با سازمان سینمایی کشور اقدام به اضافه کردن سانس فوق العاده در ساعت ۲۲ شب کرده است.

حسن ظهیر مدیرکل صدا و سیما مرکز گیلان، سرهنگ عباس بایرامی معاون هماهنگ کننده سپاه قدس گیلان، علی پورحسن مدیرکل امور اجتماعی و فرهنگی استانداری گیلان از جمله مسئولان ارشد استانی هستند که در روزهای گذشته برای تماشای فیلم های جشنواره به محل اکران فیلم ها مراجعه کردند.

ضرورت برگزاری نشست های نقد و بررسی در حاشیه اکران فیلم ها

فاطمه یکی از کسانی است که برای تماشای فیلم های این جشنواره به سینما میرزا کوچک رشت آمده بود با اشاره به اینکه یکی از علاقه مندان به هنر بازیگری و سینما است، اظهار کرد: خوشحالم از اینکه می توانم همزمان با برگزاری جشنواره برخی از فیلم های این فستیوال را در گیلان ببینم.

وی ضمن تقدیر و تشکر از این اقدام اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان، افزود: در سال های گذشته همیشه از اینکه فرصتی برای دیدن فیلم های جشنواره دست نمی داد ناراحت بودم.

شهروند رشتی با اشاره به استقبال خوب گیلانیان از اکران فیلم ها، خاطر نشان کرد: امیدواریم مسئولان مربوطه چنین اقداماتی را در راستای ارتقای سطح آگاهی و دانش هنری شهروندان گیلانی در بخش های دیگر نیز ادامه دهند.

وی تأکید کرد: یکی دیگر از انتظارات ما از مسئولان

وی با بیان اینکه این اکران ها تا روز ۲۲ بهمن در سینما میرزا کوچک رشت ادامه دارد، افزود: خوشبختانه در سه روز نخست اکران شاهد استقبال خوب مردم هنردوست استان گیلان بوده ایم.

سیدامیر مصباح در ادامه با بیان اینکه براساس برنامه ریزی های صورت گرفته قرار بود این فیلم ها در چهار سانس اکران شوند، گفت: با توجه به استقبال پرشور علاقه مندان گیلانی طی رایزنی های انجام شده با سازمان سینمایی کشور مجوز اضافه کردن یک سانس فوق العاده برای نمایش برخی از فیلم ها در ساعت ۲۲ شب نیز برای استان گیلان دریافت شد. وی جشن دلتنگی، هایلایت، مصادره، اتاق تاریک، عرق سرد، لاتاری، کامیون، شعله‌ور، امپراطور جهنم، تنگه ابوقریب، سرو زیر آب و فیلسافه را از جمله فیلم های دانست که طی این مدت در استان گیلان اکران شده و می شود.

فروش ۱۲۰۰ بلیت در ساعات ابتدایی

وی با اشاره به اکران یک فیلم در بخش کودکان، افزود: خوشبختانه با همکاری آموزش و پرورش استان گیلان و مدیران مدارس، تعداد زیادی از دانش آموزان موفق به تماشای فیلم فیلسافه در بخش کودک شده اند.

معاون هنری و سینمایی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی گیلان در ادامه به آمار حضور تماشاگران در روزهای گذشته نیز اشاره کرد و افزود: طی سه روز نخست اکران فیلم بیش از پنج هزار نفر از این فیلم ها دیدن کرده اند.

وی با بیان اینکه بلیت فروشی برای فیلم ها نیز به دو صورت خرید اینترنتی و حضوری در نظر گرفته شده، گفت: در همان ساعات ابتدایی اعلام آغاز فروش هزار و ۲۰۰ عدد بلیت به فروش رسید که نشان از علاقه مندی گیلانیان به هنر سینما است.

به گفته مصباح استقبال از خرید اینترنتی بلیت ها به گونه ای بوده که در همان روزهای ابتدایی بلیت برخی از فیلم ها به صورت آنلاین به اتمام رسید.

وی همچنین به استقبال از برخی فیلم ها نیز اشاره کرد و گفت: تاکنون لاتاری، مصادره و عرق سرد بیش از دیگر فیلم ها با اقبال عمومی در گیلان همراه بوده است.

حوزه فرهنگ و هنر در سال های آینده دعوت از عوامل فیلم ها و برگزاری نشست های نقد و بررسی در حاشیه برگزاری این اکران ها است که امیدواریم سال آینده تحقق یابد.

شهروند رشتی برگزاری نشست های نقد و بررسی با حضور بازیگران، کارگردانان بزرگ سینمای کشور را کلاس آموزش خوبی برای هنردوستان و علاقه مندان به هنر سینما در استان برشمرد.

وی با بیان اینکه تاکنون توانسته دو فیلم این جشنواره را ببیند، گفت: حتما اگر فرصت شود باقی فیلم ها را نیز از نزدیک می بینم.

افزودن سانس فوق العاده به دلیل استقبال شهروندان گیلانی

معاون هنری و سینمایی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی گیلان نیز با اشاره به اکران فیلم های بخش سودای سیمیرغ سی و ششمین جشنواره فیلم فجر در استان گیلان، اظهار کرد: اکران ۱۲ فیلم این بخش از روز ۱۴ بهمن ماه در استان گیلان آغاز شده است.

بلیت‌های میلیونی در بازار سیاه / اعتلای فرهنگ حلقه گم‌شده کنسرت‌ها

اخیرا مطالبی درباره فروش بلیت برخی کنسرت‌ها به قیمت‌های میلیونی شنیده می‌شود که مدیرکل ارشاد آذربایجان شرقی ایجاد بازار سیاه را به متولیان برگزاری کنسرت‌ها نسبت می‌دهد.

بهنام عبداللهی

مدیر یکی از موسسات برگزارکننده کنسرت در تبریز ادعا می‌کند یک گروه جوان خواننده که اواخر دی به تبریز آمده بودند، ۱۲ هزار بلیت برای کنسرت خود فروخته‌اند. یعنی ۳ روز ۲ سانس تبریز میزبان این گروه بود با مبلغ میانگین بلیت‌های ۶۰ هزار تومانی. تا اینجای کار استقبال و تقاضای بالای مخاطبین و مردم از کنسرت و گروه جلوه می‌کند اما اینکه گاهی بلیت این کنسرت‌ها تا یک میلیون تومان در بازار سیاه به فروش رسیده، چیزی است که علامت تعجب را به ایستادن در این نقطه از نوشتار وا می‌دارد.

«سایت را می‌بندند و جیب‌شان را بازمی‌کنند»

مدیر موسسه موسیقی که مسئولیت برگزاری کنسرت این گروه جوان را در تبریز برعهده داشت از سواستفاده برخی از استقبال بالای مردم خبر می‌دهد: «مجموعه‌ای هم‌زمان با باز شدن فرآیند خرید بلیت اینترنتی که اختیار و نظارت آن از دست موسسه سلب گردیده بود، سایت را مسدود کرده و ظرفیت را تکمیل نشان دادند در حالی که همان بلیت‌ها را در بازار سیاه تا یک میلیون تومان به فروش رساندند.» او نارضایتی خود را از صندوق بازنشستگان فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اعلام می‌کند و از استعفای خود از برگزاری کنسرت می‌گوید: «با مشاهده این روند در اجرای کنسرت، طی نامه‌ای از اجرای آن کناره‌گیری کردم ولی با وعده رسیدگی به موضوع و برخورد با عاملان این اقدام، دوباره مجاب به برگزاری کنسرت شدم.»

«قوانین جدید برای کنسرت‌ها در نظر گرفته‌ایم»

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان شرقی نیز می‌گوید از ماجرا خبر دارد و پیگیر آن شده است. او اظهارات مسؤل برگزاری کنسرت را تکذیب می‌کند: «بازار سیاه را گاهی متولیان اجرا به‌وجود می‌آورند نه ارشاد و مجموعه‌های وابسته به آن.»

محمد محمدپور برای توضیح می‌دهد که بعد از این کنسرت و حاشیه‌هایی که به‌وجود آمد، تمهیداتی توسط ارشاد اندیشیده شده است: «از این پس کنسرت‌ها نمی‌توانند تمدید شوند و بیش از یک سانس داشته باشند؛ به همین دلیل در تبلیغات خود باید این موضوع را به صراحت اعلام کنند.» این روزها حال سالن‌های تبریز خوب است؛ هر شب چندین تئاتر اجرا می‌شود و چندین گروه موسیقی به‌روی صحنه می‌روند؛ اما سوال این است که آیا این رشد کمی، صرفاً به رونق اقتصاد هنری کمک کرده یا اعتلای فرهنگ را نیز در پی داشته است؟

برگزاری ۴۰ کنسرت در کمتر از ۶ ماه در تبریز

محمدپور می‌گوید تقاضای مردم و مخاطبان است که باعث افزایش کمی کنسرت‌ها در تبریز شده: «اما اداره فرهنگ و ارشاد هیچ محدودیتی برای اجرا موسیقی‌های سنتی آذربایجانی قائل نمی‌شود و هر گروهی با هماهنگی

سنتی استفاده می‌کنند یا برای اشعار عرفانی از آلات موسیقی مدرن بهره می‌گیرند.»

این استاد حوزه موسیقی معتقد است آثار گروه‌های جوان جدید تنها می‌توانند مخاطبان را در کوتاه‌زمان راضی نگه دارند و نیز مخاطب نمی‌تواند بیش از چندبار به این موسیقی‌ها گوش بسپارد: «خود خواننده‌ها و گروه‌ها نیز بیش‌تر از یک سال ماندگار نخواهند شد.»

او آرزو می‌کند: «جای مکتب موسیقی اصیل تبریز در این روزها خالی است و امیدوارم در آینده‌ی نزدیک شاهد افتتاح چنین مکتبی باشیم که حاصل کار تربیت در این مکتب، در سالن‌های اجرا بدرخشند.»

تمامی آمارها، ارقام، و مبالغی که در جریان کنسرت‌های تبریز رد و بدل می‌شوند نشان می‌دهند که فرهنگ و هنر منظور اصلی مخاطبان از حضور در سالن‌ها و نیز متولیان اصلی از برگزاری کنسرت‌ها نبوده است.

اخیرا شنیدیم پسر نوجوانی هنگام خروج از سالن اجرای کنسرت به دوست خود گفت: «خیلی خوش گذشت...!»؛ همین جمله چه مرز ظرفیتی ست بین مخاطب موسیقی و مشتری آن! آینده موسیقی ما باب میل کدام دسته خواهد بود و نقش فرهنگ بومی و منطقه‌ای در کدام نقطه قرار می‌گیرد؟ آیا این کنسرت‌ها به اعتلای فرهنگ این مرز و بوم منجر خواهند شد؟

می‌تواند اجرای عمومی داشته باشد.»

از او اهمیت اقتصاد فرهنگی و هنری سخن به میان می‌آورد که تامین نیازهای مادی تولیدکنندگان آثار موسیقی هم باید مدنظر قرار بگیرد: «از طریق برگزاری جشنواره‌های مختلف و متعدد نیز تلاش می‌کنیم به بحث کیفی آثار تولیدی در حوزه موسیقی توجه داشته باشیم.»

آمارها نشان می‌دهد از تابستان امسال تاکنون بیش از ۴۰ کنسرت در تبریز اجرا شده است و همین آمارها هم نشان می‌دهند جوانانی که فقط چند قطعه آهنگ از آن‌ها منتشر شده، توانسته‌اند چندین روز و چندین سانس را به خود اختصاص دهند درحالی برخی از اساتید موسیقی کشور تنها فرصت اجرای یک‌بار را برای مردم داشته‌اند.

داوود آزاد، استاد حوزه موسیقی سنتی و تلفیقی ایرانی معتقد است باید به جوانان عرصه موسیقی فرصت این را داد که فعالیت کنند و سبک و سیاق خود را پیاده کنند. او حتی به رکوردشکنی جهانی یکی از جوانان خواننده ایرانی در مورد تعداد کنسرت‌ها اشاره می‌کند: «اما تاریخ بهترین فضات را خواهد کرد.» آزاد درباره سبک و سیاق موسیقی گروه‌های جوان نوظهور نیز سخنانی به میان می‌آورد: «نمی‌توان اسم سبک جدیدی را که جوانان به‌وجود آورده‌اند سبک تلفیقی نامید؛ آثار این جوانان بیش‌تر به این شکل هستند که برای شعرهای روزمره از آلات موسیقی

سینمایی که به روستاها برده شد / انتقال مفاهیم انقلابی به جوانان

نکته مهم جشنواره عمار مردمی بودن و اکران فیلم‌ها در شهرها و روستاهای دورافتاده برای انتقال ارزش‌های انقلاب است.

یاسر سالاری

همانطور که از اسمش پیدا است جشنواره فیلم عمار به صورت مردمی برگزار می‌شود و نقش اصلی در برگزاری، اکران و اجرا را خود مردم برعهده دارند و دولت در آن نقشی ندارد.

درست است جشنواره فیلم عمار که در سال ۱۳۸۹ و آن هم در ۹ دی اولین تولدش بود، اما و برخلاف نگاه خیلی‌ها که فکر می‌کردند این جشنواره یک ساله خواهد بود تاکنون ادامه داشته و روز به روز بر مخاطبان آن افزوده می‌شود.

مقام معظم رهبری نیز در دیدار با دست‌اندرکاران این جشنواره فرمودند به موضوعاتی مانند دین و معارف دینی و همچنین انقلاب اسلامی و ارزش‌های انقلاب در این جشنواره خوب پرداخته شده و تأکید کردند: نگاه به هنر اسلامی و سینمای دینی باید نگاهی بلندمدت و همراه با برنامه‌ریزی دقیق و امید به آینده و بهره‌گیری مناسب از ابزار هنر برای تأثیرگذاری حداکثری باشد.

شاید نقطه قوت این جشنواره همان مردمی بودن و رفتن به روستاها و شهرهای دور افتاده همراه با تقویت ارزش‌های انقلاب اسلامی باشد که توانسته این همه فیلمساز و مخاطب را دور خود جمع کند.

چند سالی هست که فیلم‌های جشنواره عمار در شهرستان گناباد اکران می‌شود و ما نیز برآن شدیم تا حال و هوای جشنواره را در گناباد از زبان مخاطبین آن جویا شویم.

روحیه امید به من القاء شد

به روستای «رهن» محلی که قرار بود فیلم‌ها در آن اکران شود رفتیم. پس از پرس و جویی متوجه شدیم فیلم‌ها در مسجد روستا قرار است اکران شود که ما نیز برای تهیه گزارش به جمع مخاطبین پیوستیم.

به سمت مسجد که حرکت می‌کردیم نشانه‌هایی از شلوغی دیده می‌شد. ماشین‌هایی که در مسیر پارک شده بودند و کفش‌هایی که در جاکفشی بود نشان از استقبال خوب جوانان از این جشنواره بود.

وارد مسجد که شدیم روی پرده بزرگی فیلم در حال نمایش بود. ما نیز همراه دیگران به تماشای فیلم پرداختیم. جالب بود که گرمای فیلم‌ها بر سرمای مسجد چربیده بود. هیچ کس از سرما چیزی نمی‌گفت و در حال دیدن فیلم‌ها بودند.

پس از اکران به سراغ آقای ۴۵ ساله که به همراه فرزندش به دیدن فیلم‌ها آمده بود رفتیم و از حال و فضای فیلم‌ها پرسیدیم که اظهار کرد: من تخصصی در فیلم‌سازی ندارم ولی آنچه به من القا شد روحیه‌امیدی بود که این فیلم‌ها به فرزندم و من داد.

وی که از اکران فیلم در روستا بسیار خرسند بود افزود: می‌توانم بگویم که من هرکار می‌کردم نمی‌توانستم به خوبی این فیلم‌ها، ارزش‌های انقلاب اسلامی را به فرزندم بفهمانم و این بزرگترین نکته این فیلم‌ها است.

نوجوانی ۱۲ ساله به نام سعید که به گفتگوی ما گوش می‌داد گفت: فیلم‌های خوبی امسال آمده،

افزایش کمی آن، باید به سمت افزایش کیفیت فیلم‌ها حرکت کنند و در زمان اختتامیه نیز حتماً به فیلمسازان شهرستانی دقت بیشتری کنند. این فیلمساز گنابادی عنوان کرد: باید این فیلم‌ها را برای مخاطبینی که با ارزش‌های انقلاب اسلامی غریبه هستند به نمایش بگذاریم زیرا این گروه بیشتر نیاز به دیدن این فیلم‌ها دارند.

اکران ۱۵۰ فیلم جشنواره مردمی عمار در گناباد

مسئول برگزاری جشنواره مردمی فیلم عمار در گناباد گفت: از ابتدای شروع جشنواره مردمی عمار که فیلم‌ها به دست ما رسیده تاکنون تعداد ۱۵۰ فیلم به نمایش گذاشته شده است.

مجتبی یعقوب زاده اظهار کرد: فیلم‌های اکران شده در قالب‌های مستند، پویانمایی و نماهنگ بوده که تاکنون بیش از هزار نفر این فیلم‌ها را دیده‌اند.

وی ابراز کرد: برای بحث تبلیغات اکران‌ها از طریق فضاهای مجازی، نصب پوستر و تراکت در شهر اقدام شد که متأسفانه استقبال کمتری را به ویژه از سمت مسئولان شاهد بودیم.

یعقوب زاده بیان کرد: پایه جشنواره عمار مردم هستند و در شرایطی که دشمن در حال تهاجم فرهنگی به سمت ما است این جشنواره می‌تواند در جلوگیری از این تهاجم کمک شایانی کند.

مسئول برگزاری جشنواره فیلم‌های مردمی عمار گناباد گفت: بخش فیلم‌ها در روستاها و مکان‌هایی که سینما و یا اکران فیلم در آنجا نیست بارزترین نقطه این جشنواره است.

وی خاطرنشان کرد: تاکنون فیلم‌های جشنواره در حوزه علمیه امام رضا(ع)، امامزاده سلطان محمد عابد کاخک و مساجد شهر و روستاها اکران شده است.

یعقوب زاده خاطرنشان کرد: در حال برنامه‌ریزی برای بخش فیلم‌ها در نماز جمعه و اکران در برخی منازل شهدا در شهرستان هستیم.

سال گذشته فیلم‌ها کمی ضعیف‌تر بود. سعید که از دیدن فیلم بسیار خوشحال به نظر می‌رسید ادامه داد: ما که نمی‌توانیم برویم سینما ولی هر سال سینما می‌آید به روستای ما و می‌توانیم فیلم ببینیم.

وی با همان ذوق زدگی که داشت اسم فیلم‌هایی که دیده بود را با سرعت برای ما نام می‌برد.

حسین رجایی از جوانانی بود که امشب فیلم‌ها را دیده و تحلیل فنی می‌کرد گفت: فیلم‌ها امسال دارای کیفیت بهتری هستند. سال گذشته برخی فیلم‌ها از برش‌های فیلم‌های دیگران استفاده کرده بودند که امسال شاهد این‌گونه فیلم‌ها ساختن نبودیم.

وی افزود: نوع فیلم‌های جشنواره عمار باعث شده که خیلی از جوانان روستایی با فاصله زیادی که از تهران دارند به فکر فیلم ساختن بیافتند و سعی می‌کنند از موضوعات مختلف برای جشنواره فیلم بسازند.

از هنر سینما در راستای اهداف ارزشی استفاده شود

برای بررسی بهتر جشنواره عمار در گناباد سری به انجمن سینمای جوان این شهر زدیم و استاد محمد برداران یکی از فیلمسازان قدیمی استان خراسان رضوی در خصوص جشنواره مردمی عمار گفت: یکی از موفقیت‌های جشنواره عمار پرداختن به موضوعات ارزشی است.

وی افزود: من معتقدم هنرمندان متعهد باید از هنر سینما در راستای اهداف ارزشی استفاده کنند و ما نیز تعداد ۲۰ فیلم از گناباد به جشنواره ارسال کرده‌ایم. محمد برداران در خصوص برنامه ریزی جشنواره نیز اظهار کرد: به نظر می‌رسد با توجه به افزایش آمار ارسال فیلم‌ها به جشنواره باید نظارت بیشتر شود و فیلم‌های با سطح کیفیت بالاتری در این جشنواره پذیرش شود.

وی ابراز کرد: مسئولین برگزاری جشنواره به جای

بهمنی که بر سر رژیم پهلوی فروریخت / استقبال میلیونی از امام امت

ده فجر فرصت تجدید خاطرات ماندگاری است که مردم از آن روزهای پر جوش و خروش دارند، یادآور استقبال از مردی که هیمنه رژیم ۲۵۰۰ ساله طاغوت را فروریخت و انقلابی بزرگ در جهان به پا کرد.

سیده مرزیه میرقادر

تردید دارند. او و دوستانش، اینکه به بهشت‌زها بروند یا یک‌راست به فرودگاه، خانه اقوامشان به بهشت‌زها نزدیک‌تر است، اما دل‌هایشان به سمت مهرآباد پر میزند. از خانه که خارج می‌شوند نزدیکی‌های میدان آزادی نظرشان به سمت بهشت‌زها می‌رود، با این سیل جمعیت قطعاً رسیدن به فرودگاه ساعت‌ها زمان می‌برد.

بهشت‌زها هم دست کمی از مسیر آزادی تا فرودگاه نداشت این را «رجعیلی مقیسه» از مبارزان سال‌های انقلاب می‌گوید که ۱۲ بهمن‌ماه را از نزدیک در دیده‌هایش قاب کرده است و خاطراتش را با مرور می‌کند. وی و دوستانش به دنبال جایگاهی برای بهتر دیدن امام و بهتر شنیدن صدایش بودند و البته در این میان اخبار فرودگاه را هم دهان‌به‌دهان پیگیری می‌کردند و بالاخره در میان ازدحام جمعیت آن‌ها هم گم می‌شوند و امام ساعتی بعد از ورود به فرودگاه و استقبال سیل جمعیت به بهشت‌زها می‌رود و این اولین بار است که حجت‌الاسلام مقیسه صدای امام را از نزدیک می‌شنود و اهت «هن در دهان این دولت می‌زنم» وی و دوستانش را به وجد می‌آورد و البته به پیروزی امیدوارتر می‌کند.

حجت‌الاسلام مقیسه که این روزها ۶۰ سالگی‌اش را تجربه می‌کند از مبارزان انقلابی است؛ فردی که ۱۱ ماه طعم اسارت در زندان رژیم پهلوی را هم چشیده است، البته در سن ۱۶ سالگی هم حدود دو هفته به دلیل تجمع در فیضیه بازداشت بوده و بعد از آن در سال ۵۵ هم دوباره دستگیر شده و بعد از ۱۱ ماه اسارت از زندان آزاد می‌شود و البته به گفته خودش این زندان رفتن‌ها هرگز نتوانست جلوی مبارزاتش را بگیرد و درگیری و مبارزاتش تا ۲۲ بهمن ادامه داشته است.

وی در گفته‌هایش فقط و فقط از سیل جمعیت می‌گوید اینکه در بهشت‌زها دیگر این سیل جمعیت بود که آن‌ها را به این سو و آن سو می‌برد و البته اشک شوق هم در کنار این سیل جمعیت سیلی دیگر به راه انداخته بود.

دستور بستن فرودگاه انقلابی به پا کرد

غلامحسین توحیدی منش هم از دیگر مبارزان انقلابی سال‌های قبل است، او از روزهای قبل از ۱۲ بهمن خود را از قم به تهران رسانده بود و روزها در انتظار امام خمینی (ره) مسیر فرودگاه تا محل اقامتش را که یکی از حسینیه‌های اطراف بود طی می‌کرده است.

توحیدی منش که این روزها در ۶۶ سالگی گرد پیری بر چهره‌اش نشسته از دستور بختیار برای بستن فرودگاه می‌گوید. اینکه این دستور انگار انقلابی دیگر به پا کرد و مردم در میدان انقلاب که آن زمان میدان ۲۴ اسفند بود با رژیم درگیر شدند و البته تعدادی از افراد هم در این درگیری به شهادت رسیدند و این درگیری مقدمه‌ای شد که شاپور بختیار از ترسی که به جاننش افتاده بود فرودگاه را از زره‌پوش‌ها خالی و مهرآباد آماده ورود قدم‌های امام باشد.

به گفته این مبارز انقلابی حتی خبر شهادت وی در این

روز به خانواده‌اش داده می‌شود و برادرانش در پی یافتن او به تهران می‌آیند اما وی بعداً با بازگشت به خانه خبر سلامتی‌اش را به مادرش می‌دهد.

توحیدی منش البته از جانبازان انقلاب هم محسوب می‌شود به گفته وی روز ۱۶ بهمن سال ۵۷ هنگامی که در درگیری‌ها برخی از نارنجک‌ها عمل نمی‌کرده است، وی در حال بررسی آن‌ها بوده که یکی از این نارنجک‌ها در دستانش منفجر می‌شود و او از جمله معذور افرادی است که بعد از ۱۲ بهمن ۵۷ طعم زخمی شدن و جانبازی انقلاب را هم می‌چشد.

غلامحسین توحیدی منش در ادامه سخنانش بر فدکاری و گذشت مردم تأکید دارد و بر همدلی‌هایی که حاکم بود. وی بر این باور است که اگر فدکاری و گذشت‌ها نبود قطعاً انقلابی رخ نمی‌داد، اینکه انقلاب ابتدا در درون مردم شکل یافته و از آنجا نمود عملی پیدا کرد.

وی مثالی هم در این زمینه دارد اینکه وقتی افراد و مبارزان دستگیر می‌شدند افراد محل بخشی از هزینه خانواده وی را تأمین می‌کردند و اگر فردی در جریان تظاهرات زخمی می‌شد تا بیمارستان و ادامه درمان وی را همراهی می‌کردند.

خاطرات تبعید همراه با آیت الله فاضل لنکرانی

محسن عندلید هم از دیگر مبارزان است، طلبه جوان آن روزها که طعم اسارت و تبعید را چشیده است. وی هم با از دستگیری‌اش در سال ۴۹ و یک سال زندان می‌گوید و البته سختی‌ها و شکنجه‌های آن روزها.

وی پس از آزادی در آذرماه سال ۵۰، مجدد در شهریور سال ۵۲ به همراه گروهی که آن زمان به عنوان «گروه ۲۵ نفره» معروف بوده به همراه مرحوم آیت الله فاضل لنکرانی و مرحوم آیت الله مشکینی دستگیر شده است.

حجت‌الاسلام عندلید بعد از دستگیری به مدت سه سال به همراه آیت الله فاضل لنکرانی به شهر بابک تبعید می‌شود و در آنجا در محضر این عالم درس حوزوی را پیگیری می‌کند هر چند که به گفته خودش شهرتانی بعد از اطلاع از این ماجرا از برگزاری جلسات درس جلوگیری کرده و فشار بیشتری را به آن‌ها تحمیل می‌کند.

وی روزهای قبل از ۱۲ بهمن را یادآور می‌شود؛ گرچه

برخی از مواقع به دلیل گذشت زمان برخی از روزها را به خوبی به یاد ندارد اما تأکید می‌کند که وی در آن موقع ممنوع المنبر بوده اما این ممنوعیت هم نتوانسته بود او را از مبارزه دور کند.

حجت‌الاسلام عندلید در ادامه می‌گوید که در روزهای بهمن سال ۵۷ در یکی از روستاهای اطراف اراک مشغول تبلیغ بوده و در آنجا هم مباحث مبارزاتی را دنبال می‌کرده است.

وی در سخنان جالبی که به خوبی هم به یاد دارد می‌گوید: مردم وقتی متوجه شدند بختیار اعلام کرده که فرودگاه را می‌بندد و به امام اجازه ورود نمی‌دهد مردم این روستا می‌گفتند که حاضرند دست‌هایشان را در کنار یکدیگر قرار دهند تا باند فرودگاهی باشد و هوایم‌ای امام بر روی دست‌هایشان بنشیند. وی این گفته مردم را با خوشحالی و شور و شغف خاصی تعریف می‌کند.

حجت‌الاسلام عندلید در ادامه از روز ۱۲ بهمن می‌گوید اینکه وقتی متوجه شده که بالاخره در میان امام و اگرها و تهدیدها هوایم‌ای امام به زمین نشسته است بلافاصله از همان روستا خود را به تهران رسانده و در بهشت زهرا مستقر شده و سخنرانی کوبنده آن روز امام را از نزدیک شنیده است.

وی هم از خروش ملت در بهشت زهرا می‌گوید، اینکه از تمامی شهرها و روستاهای کشور مردم خود را به بهشت زهرا رسانده بودند، اینکه مردم از سخنرانی امام به وجد آمده بودند و همه مطمئن شدند که دیگر رژیم پهلوی در کار نیست و انقلاب به پیروزی رسیده است.

به گفته وی بعد از سخنرانی آن روز، او و آیت الله قدوسی و حدود ۴۰ اتوبوس که همگی از طلاب بودند بعد از بهشت زهرا به سمت مدرسه علوی که در آن موقع محل استقرار امام بود حرکت کردند تا با امام دیداری را از نزدیک داشته باشند.

بالاخره در میان همه داد و فریادهای پوشالی بختیار و هجمه‌های ترس و وحشتی که رژیم ایجاد کرده بود امام در ۱۲ بهمن با استقبال میلیونی که شاید در تاریخ بی‌نظیری بی‌سابقه باشد به کشور بازگشت و ۱۰ روز بعد رژیم‌یی که تا دندان مسلح بود و حمایت تمامی کشورهای قدرتمند را همراه داشت مغلوب اراده ملت شد و انقلاب به پیروزی رسید.

رسوم محلی ناجی آشفته‌گی فکری کودک / کودکان خواستار تربیت خود شدند

بی‌توجهی است.

نیازهای کودک دیده نمی‌شود

هاجر جمادیه تصریح کرد: هدف از برگزاری نمایشگاه‌هایی از این دست معرفی ابزارهای تربیتی است که شور و شوقی برای کودکان داشته و به سادگی می‌تواند به باروری فکری و تربیتی آن‌ها منجر شود.

وی با بیان اینکه شیوه تربیتی امر و نهی مستقیم در بیشتر مواقع کارساز نیست، اضافه کرد: این در حالی است که با کمک ادبیات و هنر می‌توان همان آموزه را به صورت غیرمستقیم به کودک یاد داد و این یادگیری به مراتب عمیق‌تر است.

مدیرکل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان تأکید کرد: از جمله مهم‌ترین آموزه‌های ما آداب‌ورسوم ما است که در درس‌های متعددی برای کودکان دارند و خود کودکان نیز برای یادگیری آن علاقه نشان می‌دهند.

جمادیه با اذعان به اینکه کودکان اردبیلی در نمایشگاه با موضوع جشن‌های سرزمین من به زیبایی بسیاری از رسوم سنتی را با دستان کودکان انعکاس داده‌اند، ادامه داد: این موضوع نشان می‌دهد کودک علاقه‌مند به یادگیری است و نباید از این علاقه‌مندی غافل شد. کارشناسان معتقدند بی‌توجهی به نیازهای کودکان به حدی افزایش یافته که موجب شده این نیازها حتی دیده نشود و اختلالات روحی روانی متعددی در بین کودکان شکل بگیرد.

کودک امروز مضطرب‌تر است

با وجود اینکه کودکان امروز یک اتاق مستقل، دنیایی از اسباب‌بازی‌ها، کیف‌های پر از لوازم‌تحریر، کمد‌های پر از لباس و لپ‌تاپ، رایانه، تبلت، گوشی همراه و غیره و غیره دارند اما به عقیده کارشناسان به مراتب مضطرب‌تر از کودکان دیروز هستند.

معاون بهداشتی علوم پزشکی استان اردبیل گفت: به دلیل ضعف‌های تربیتی اختلالات افسردگی، پرخاشگری و بیش‌فعالی در بین کودکان دیده می‌شود.

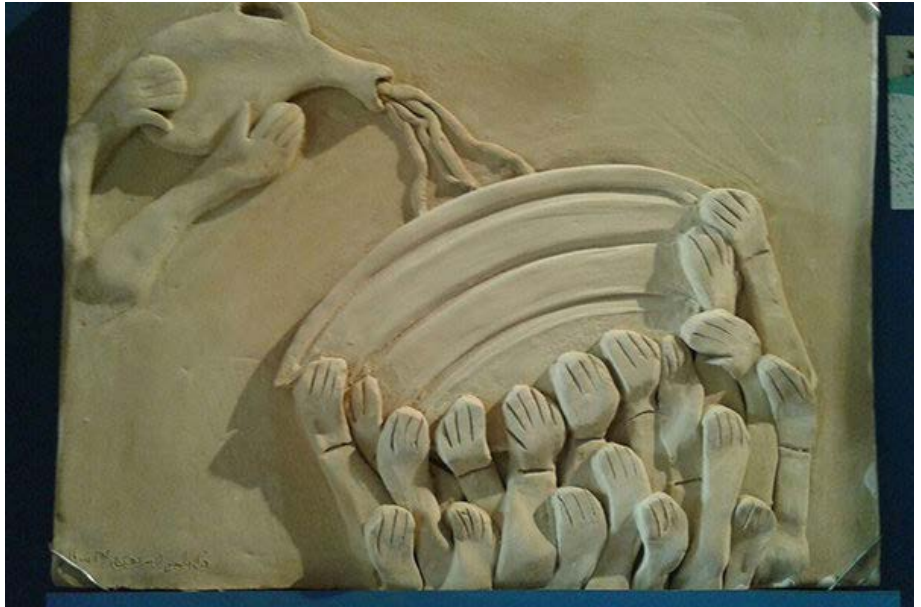
بابک نخستین تصریح کرد: اغلب والدین گمان می‌کنند تأمین مادی کودک کافی است اما مطالعات سلامت روان کودکان نشان می‌دهد سه اختلال ذکر شده در بین کودکان پنج تا ۱۸ ساله اردبیلی شایع است.

وی اضافه کرد: متأسفانه در اغلب خانواده‌ها نیاز کودک دیده نمی‌شود و به جای تربیت فکری، کودک به پله آمال مادر و پدر تبدیل شده تا سرخوردگی و آرزوهای دست نیافته او را جبران کند.

معاون بهداشتی علوم پزشکی استان تأکید کرد: تک‌فرزند، مشاجرات والدین در کنار کودک، بی‌توجهی به الگوسازی مناسب برای کودکان و بی‌توجهی به ارزش‌گذاری واقعی به کودک از مشکلات تربیتی امروز است.

کودکانی که با انگشت‌های ظریف و شکننده و خلاق خود گل رس را ورز داده و فرهنگ و تاریخ محل سکونت خود را شکل داده‌اند با زبان بی‌زبانی می‌گویند که منتظر اقدامی متفاوت از سوی والدین خود هستند.

کودکانی که تبلت و لپ‌تاپ و لباس‌های سنت نیز نتوانسته نیازهای آن‌ها را پاسخ دهد و شاید لازم است به این اندیشید که تعریف درستی از نیاز کودک نداشتیم و کمی در تربیت وی راه به اشتباه رفتیم.

تربیت کودک فراهم سازند.

یکی دیگر از شهروندان نیز معتقد است والدین امروز بیشتر به تأمین مادی کودک توجه دارند تا تربیت روح و روان وی.

احمدزاده متذکر شد: متأسفانه این موضوع در بین خانواده‌ها باب شده که کودک باید از البسه متنوع، لوازم الکترونیکی و اسباب‌بازی‌های مختلف و حتی اتاق مجزا از بدو تولد برخوردار باشد؛ در حالی که در گذشته چنین الزام و تأکیدی نبود.

این شهروند معتقد است چنین مسائلی موجب شده تلاش پدر و مادر نیز بیشتر معطوف تأمین نیازهای مادی کودک شود و تربیت فکری وی در حاشیه قرار گیرد.

کتاب خواندن مادرم را دوست دارم

در بررسی‌های میدانی مشاهده شد که در اغلب خانواده‌ها توجهی به انتقال تاریخ، فرهنگ و آداب‌ورسوم غنی محل سکونت به کودکان صورت نمی‌گیرد. در واقع این موضوع در درجات پایینی اهمیت تربیت کودک گنجانده شده است.

اما خود کودکان مشتاق و علاقه‌مند به آشنایی با آداب‌ورسوم محلی خود هستند. تا جایی که رومینا رستمی گفت: من کتاب‌هایی که داستان‌های آذری دارد و در مورد آداب‌ورسوم ما است را دوست دارم.

رومینا بارها از مادرش خواسته برایش کتاب بخواند اما مادر با اینکه شاغل نیست علاقه‌ای به این کار نشان نداده و رومینا خودش کتاب‌هایش را خوانده است. وی گفت: یکبار مادرم قبول کرد و کتابی برایم خواند اما از سؤال‌هایم در مورد اتفاقات کتاب ناراحت می‌شد و می‌گفت حرف او را قطع می‌کنم.

داستان رومینا تجربه کودکان بسیاری است. بطوریکه به گفته مدیرکل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان اردبیل کودک با دو ابزار ادبیات و هنر می‌تواند از انحرافات فکری دورمانده و تربیت صحیح داشته باشد اما این دو ابزار مورد

کارشناسان معتقدند یکی از دلایل بروز آشفته‌گی فکری در کودکان بی‌توجهی والدین به انتقال مورث فرهنگی به آنان است، موضوعی که به آن از سوی متولیان تربیت کودک در اردبیل تأکید می‌شود.

نویس بهنود

نمایشگاه تولیدات هنری کودکان اردبیلی بهانه‌ای بود تا کودکان بخشی از حرف‌های نگفته خود را با بزرگ‌ترها در میان بگذارند. این نمایشگاه که به همت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان برگزار شد، برای متولیان کودک و والدینی که تمایل دارند در تربیت فرزند خود راه اشتباهی را طی نکنند، حرف‌های زیادی برای گفتن داشت.

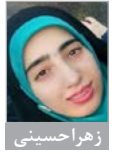
بررسی تولیدات هنری به ویژه در بخش تولید مجسمه و تابلو با گل رس نشان می‌دهد، کودکان علاقه‌مند به یادگرفتن آداب‌ورسوم اصیل منطقه محل سکونت خود هستند اما سؤال اینجا است که آیا متولیان کودک و والدین نیز علاقه‌ای به این موضوع نشان می‌دهند یا نه؟

بسیاری از پدر و مادرها وقت تربیت کودک را ندارند!

یکی از شهروندان اردبیلی معتقد است هر چند تعداد فرزند در خانواده‌های اردبیلی رو به کاهش بوده و به یک یا دو فرزند کاهش یافته است اما پدر و مادرها در گذشته به مراتب با حوصله و صبوری بیشتری نسبت به تربیت فرزند خود اقدام می‌کردند.

نسرین محمدی گفت: متأسفانه خود والدین از آشفته‌گی‌های فکری متعدد رنج می‌برند و بسیاری را به محیط خانه و تربیت کودک انتقال می‌دهند. وی افزود: اغلب مشکلات اقتصادی و سایر مشکلات نزد کودکان مطرح می‌شود در حالی که به جای طرح مشکلات والدین می‌توانند محیط امن و سالمی برای

روایتی از روزهای انقلاب / موجی که از مدرسه فیضیه به حوزه کمالیه رسید

روایت روزهای انقلاب از غروب پنجشنبه‌های مدرسه فیضیه و درس اخلاق امام (ره) تا حوزه علمیه کمالیه، داستان مبارزاتی است که کفن پوش به میدان آمدند و عقب‌نشینی نکردند.

وارد جمع که می‌شود حاضران با شور و شغف خاصی که از حضور یک مبارز انقلابی در چشم‌هایشان دویده به احترامش می‌ایستند؛ با همان روحیه مردمی که از مبارزان انقلابی سراغ داریم، دستش را به نشانه احترام و سلام برای همه بلند می‌کند، مثل همیشه لبخند بر لب دارد؛ لبخندی از روزهای سخت مبارزه که به پیروزی شیرین ختم شد.

چند نفری از طلبه‌های جمع به کمکش می‌روند و او را روی نخستین صندلی بالای مجلس می‌نشانند، مبارز سال‌های گذشته هنوز مبارز و انقلابی مانده است، بارها او را در راهیمایی‌ها دیده‌ام، با آنکه سن و سالی از او گذشته و توانی برای حضور همیشگی در مراسم‌های مختلف را ندارد اما در این روزهای بهمنی باز هم با سری پرشور، دلی پرامید و روحیه‌ای انقلابی برای بزرگداشت انقلاب حاضر است.

اهل لرستان نیست اما سال‌ها زندگی با مردم شهر، حضور در کسوت امام‌جمعه موقت خرم‌آباد و حاکم شرع، همراهی با مردم در سختی‌ها و مشکلات و حضور همیشگی او در بین بازاریان و مردم باعث شده

تا اهالی شهر همه او را بشناسند و «آیت‌الله عباسعلی صادقی قهاره» را همشهری خود بدانند؛ در روزهای انقلاب به همراه آیت‌الله کمالوند در صف اول تظاهرات بوده و در راه پیروزی انقلاب بارها به زندان رفته و شکنجه‌شده، با علما و روحانیون بزرگ اسلام در ارتباط بود و پس از پیروزی انقلاب هم به‌عنوان حاکم شرع امور قضایی مردم را حل‌وفصل می‌کرد.

در مورد تاریخ تولدش می‌پرسم و می‌گوید: من عباسعلی صادقی قهاره در روستایی در ۴۰ کیلومتری اردستان به نام «قهساره» مشهور به «کیسار» متولد شدم، مردم روستا کتاب‌هایی از مرحوم مجلسی می‌خواندند که شرح حال پیامبر اکرم (ص)، غزوات و شرح حال ائمه بودند و به فارسی ترجمه‌شده بود. پدرم هم به آن کتاب‌ها علاقه‌مند بود و چند جلد از آن‌ها را داشت؛ بعد از این که چند بار آن‌ها را مطالعه کردم متوجه شدم پدرم در گوشه یکی از آن‌ها تاریخ تولدم را به این شکل نوشته است «ربیع‌الاول ۱۳۴۴ قمری، یعنی ۱۳۰۴ شمسی»

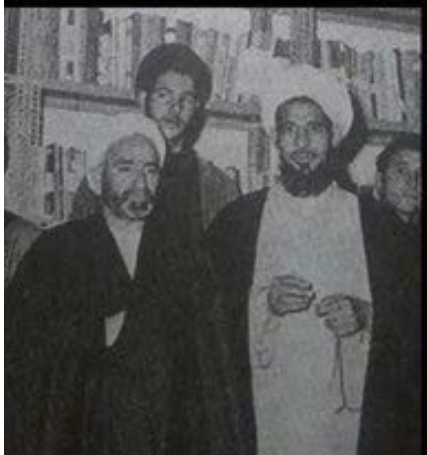
آیت‌الله صادقی در کنار پدر

۹۲ سال دارد اما پای ثابت همه همایش‌های انقلابی در حوزه علمیه کمالیه خرم‌آباد است، روزهای انقلاب را به چشم دیده و حالا هر زمان که احساس کند خطری انقلاب را تهدید می‌کند به میدان می‌آید، با همان زنگی و نشاطی که از روزهای مبارزه او در ذهن‌ها باقی است در میدان حاضر می‌شود.

در مورد پدر و مادرش می‌گوید: پدرم در همان روستای

قهساره به مکتب رفته بود و اهل مطالعه بود؛ تاریخ پیامبران، تاریخ اسلام و مانند این‌ها را مطالعه و برای دیگران هم تعریف می‌کرد، مردم خیلی با او ارتباط داشتند، خوششان می‌آمد پیش او بیایند؛ مادرم هم سواد مکتبی داشت، آن قدر که در ماه مبارک رمضان سحرها همیشه دعای سحر می‌خواند از اول تا آخر ماه دعای سحر ترک نمی‌شد قرآن هم می‌خواند.

از او می‌پرسم جریان طلبه شدنش از کجا و کی شروع شد؛ با احساس شادی که در چهره‌اش نمایان است، در خاطرات سال‌های دور غرق می‌شود؛ «از هفت‌سالگی طلبه شدم، با شوقی که برای آموختن داشتم بیشتر اوقات در منزل پدر بزرگم بودم، روحانی بود و او هم ذوق داشت که به من درس بگوید و من را به سمت حوزه سوق دهد، ۱۲ ساله بودم و دایمی‌ام چند سالی از من بزرگ‌تر بود که از خانواده جدا شدیم و به مدرسه «جده» بزرگ اصفهان رفتیم، در هر حجره یک یا دو طلبه ساکن بودند؛ به من و دایمی‌ام هم یک حجره دادند، اتاق بزرگی روی روی در ورودی مدرسه بود که آیت‌الله شیخ محمدحسن نجف‌آبادی در آن نماز جماعت می‌خواند و درس می‌داد، به دلیل شرایط آن روزها حوزه اساتید زیادی نداشت، طلبه‌ها معمولاً پیش آن‌هایی درس می‌خواندند که در سطح بالاتر بودند، از بین طلبه‌هایی که آن روزها در مدرسه «جده» بزرگ بودند فقط آیت‌الله منتظری را به یاد دارم او در سش مقدم‌تر از من بود چند حجره آن طرف‌تر ساکن بود و باهم سلام و احوال‌پرسی داشتیم»

ندانستن اسلام در انتخاب کننده و انتخاب شونده را مطرح کرد؛ هدفشان این بود که گروه‌های ضد اسلام به میدان بیایند و در نتیجه اسلام عقب‌نشینی کند. فکر می‌کردند تا مرحوم بروجردی فوت شده در قم کسی نیست که در مقابل نخست وزیر و هیئت دولت قیام کند»

در مورد واکنش امام به این قبیله مباحث و جریان‌ها تاکید می‌کند: امام وقتی می‌شنید چیزی به ضرر اسلام است دیگر طاقت نمی‌آورد، هم می‌گفت و هم علما و طلاب را تحریک می‌کرد، بعد بقیه به پیروی از ایشان وارد صحنه می‌شدند.

این مبارز انقلابی یادآور می‌شود: مثلاً در مورد جریان «انجمن‌های ایالتی و ولایتی» در بروجرد حاج شیخ محمد بروجردی اطلاعیه داد در خرم‌آباد آیت‌الله سید عیسی جزایری و آیت‌الله کمالوند اطلاعیه دادند، من و مرحوم الیاسی در آذرماه از طرف مبلغین و طلاب علوم دینی خرم‌آباد به آیت‌الله گلپایگانی تلگرافی با این مضمون ارسال کردیم «پیرو تلگراف و طومارهای عدیده عموم طبقات در مورد انجمن‌های ایالتی و ولایتی، اینک مجدداً طلاب علوم دینی و مبلغین تا حصول نتیجه قطعی در هر مرحله پشتیبانی کامل خود را از آیات عظام اعلام می‌داریم» رونوشتی از این تلگراف را برای امام خمینی و آیت‌الله شریعتمداری ارسال کردیم.

دائم مبارزه می‌کردیم و هیچ وحشتی هم نداشتیم

از آیت‌الله صادقی در مورد جمع مبارزان انقلابی می‌پرسم، اینکه در آن زمان عموماً اجتماع مردم و روحانیون در کجا بود؛ می‌گوید: آن روزها پایگاه انقلاب حوزه علمیه و مدرسه کمالیه بود، گاهی اوقات هم در منزل جمع می‌شدیم، منزل ما و منزل آقای سیف السادات، حتی در چند نوبت جلسه گرفتیم جلسه‌هایی که مسجد حوزه علمیه از مردم پر می‌شد گاهی آقای نیازی سخنرانی می‌کرد، گاهی مرحوم آقا سید مصطفی موسوی که بعدها در مسجد سیدخدان امام جماعت شد و گاهی آقای الیاسی صحبت می‌کرد به‌رحال دائم مبارزه بود و ما هم هیچ وحشتی نداشتیم.

صحبت‌ها را به ادامه ماجرای انجمن‌های ایالتی و ولایتی وصل می‌کند، «سراسر علمای ایران به نخست‌وزیری علم اعتراض کردند، آقای شیخ علی محمد بروجردی در تلگرافش شعری هم نوشت که (تورا تیشه دادند که هیزم کنی نه اینکه دین را از بیخ و بن کنی)، بعضی‌ها هم در عنوان تلگراف می‌نوشتند (علم برو حیا کن شرمی ز مصطفی کن)، به‌رحال آن‌ها فکر می‌کردند روحانیون چهارتا تلگراف می‌زنند، سخنرانی می‌کنند و بالاخره خسته می‌شوند.»

لغو لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی با استمرار اعتراضات روحانیون

روزهای مقاومت و ایستادگی روحانیون و مردم بر سر اصول و ارزش‌های اسلامی را مرور می‌کند، «مرحوم خوانساری که در مسجد امام تهران (مسجد شاه سابق) و مسجد سید عزیز الله پیش‌نماز بود و موقعیت خوبی در تهران داشت وقتی دید که دولت تسلیم نمی‌شود و کم‌کم ماجرا سرد می‌شود اعلامیه داد که برای حفظ شئون اسلام فردا در مسجد امام جلسه دعا است؛ اسمش دعا بود در واقع می‌خواستند علیه علم و دار و دست‌هاش اعتراض عمومی راه بیندازند؛ ساعت ۱۲ شب هیئت دولت مصوبه را لغو کردند و بعد رفتن خدمت مرحوم خوانساری و گفتند ما مصوبه را لغو کردیم این هم صورت جلسه و این هم امضای همه اعضای دولت، خواهش می‌کنیم شما جلسه دعا برگزار نکنید، خطر

تبلیغ به خارج از قم بروم ایشان گفتند خوب است بروید کوهدهشت (یکی از شهرستان‌های لرستان) یک نامه هم برای مؤمنان کوهدهشت نوشتند.

بعد از آن سفر هم بعضی وقت‌ها می‌آمدم، با مردم عشایر هم خیلی خوب آشنا شده بودم و در بین عشایر شروع به تبلیغ کردم، با افرادی که آشنا بودم مانند آقا نجف و آقا میرزایگ به روستاها می‌رفتم و تبلیغ می‌کردم؛ البته آن موقع روستاها به آن شکل وجود نداشت، حتی در خود کوهدهشت هم بیشتر مردم چادرنشین بودند، خانه بسیار کم بود من هم به روستایی می‌رفتم که مثلاً ده خانوار بودند و مسائل شرعی می‌گفتم، مردم نسبت به مسائل شرعی خیلی آگاهی نداشتند و از گفتن مسائل شرعی خوششان می‌آمد.

غروب روزهای پنجشنبه و درس اخلاق امام (ره) در مدرسه فیضیه

دوباره به اصل گفتگو و دیدارهایی که با امام (ره) داشته‌اند برمی‌گردیم، تأملی می‌کنند و به خاطراتی که هنوز در ذهن دارد رجوع می‌کند، «همان اوایل که ما به قم رفته بودیم امام یک ساعت به غروب روزهای پنجشنبه در زیر کتابخانه مدرسه فیضیه درس اخلاق می‌گفتند هم طلبه‌ها می‌آمدند هم بازاری‌ها، مقید بودم در این درس حضور داشته باشم.» «بارها و بارها خدمت امام می‌رفتم، گاهی مطالب علمی مطرح می‌شد، در یکی از آن موارد حضرت امام هم نشستند بودند و چند نفر از فضلا هم بودند و همین بحث بود که شرایط در ضمن عقد در چه صورتی لازم‌الاجراست، در میان حضار هیچ‌کس حاضر الذهن نبود، اتفاقاً من این مطلب را به‌تازگی در کتاب «مکاسب» شیخ مرتضی انصاری که کتاب مفصلی است برای طلبه‌های خرم‌آباد درس گفته بودم و روایات در ذهنم بود؛ شروع کردم به گفتن متن روایات یک‌دفعه دیدم امام نگاهی کرد و گفت: آقای صادقی خوب آماده هستید»

هنوز لیخندی که از این تعریف امام داشته را بر لب دارد؛ با سرزندگی خاصی که در تعریف خاطراتش دارد من را هم به وجد می‌آورد. از او در مورد اتفاقات خاصی که پیش از انقلاب افتاد و منجر به واکنش علما و مردم شد می‌پرسم؛ به جریان «انجمن‌های ایالتی و ولایتی» و «کاپیتولاسیون» اشاره می‌کند. ادامه می‌دهد: «اسدالله علم انجمن‌های ایالتی و ولایتی را در هیئت دولت تصویب و قضیه کتاب آسمانی و شرط

از هم حجره شدن با شهید مطهری و آشنایی با امام (ره)

به میان صحبت‌هایش می‌روم و می‌پرسم چطور شد که به قم رفتید؛ صحبت‌هایش را این‌طور ادامه می‌دهد که «از حوزه قم و سابقه‌اش چیزهایی شنیده بودم، شنیده بودم حاج عبدالکریم حائری اول می‌خواهد در اراک حوزه تأسیس کند ولی آن‌طور که دلش می‌خواست سر نمی‌گیرد در نتیجه به قم می‌آید و مدرسه فیضیه قم شکل می‌گیرد، متولی مدرسه فیضیه آقای صاحب الداری اهل بروجرد بود، از طرف حاج شیخ عبدالکریم حائری متولی شده بود، من و دایم‌ام گفتیم از اصفهان آمده‌ایم و حجره می‌خواهیم، حجره‌ای که به ما داد خیلی کوچک بود و اوایل فقط من و دایم‌ام بودیم؛ چند روز بعد شهید مطهری هم آمد؛ شهید مطهری همان موقع هم خیلی متین، سنگین و متفکر بود، مشخص بود که روحیه‌ی انسان‌های اهل فکر را دارد»

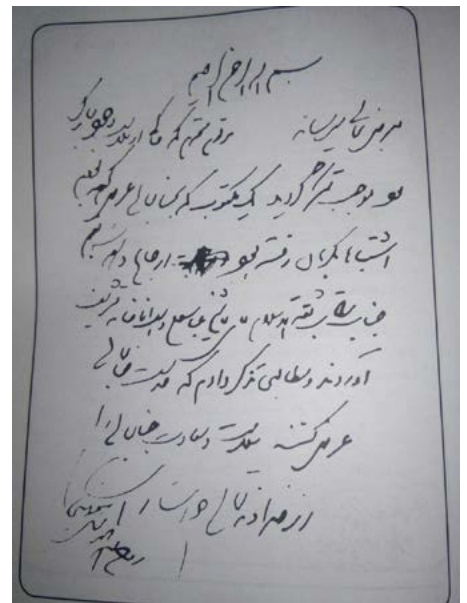
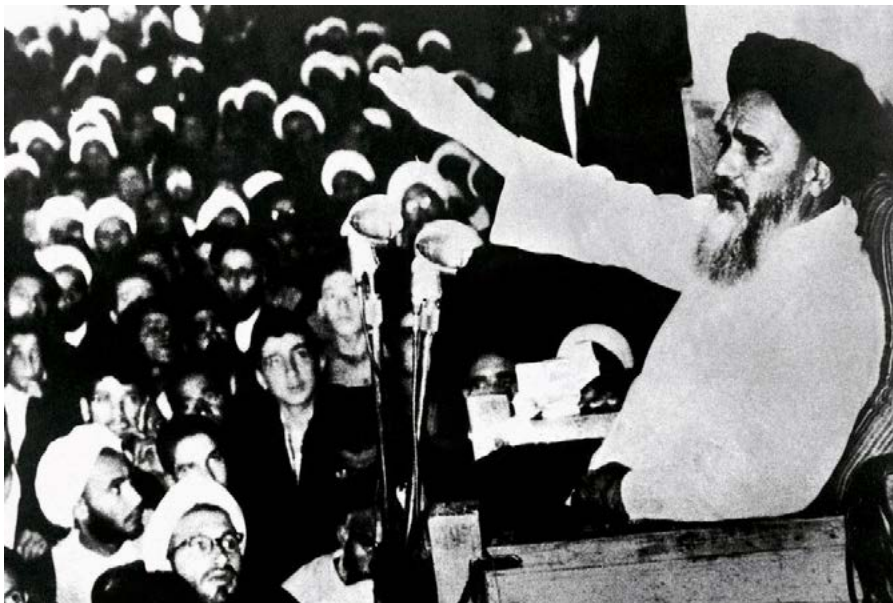
در همان سال‌ها با امام (ره) آشنا شدید؛ لیخندی بر لب می‌نشانند و می‌گویند: یک سال در همان حجره در مدرسه فیضیه بودیم، بعد حجره‌ای به ما دادند که آن حجره شب خواب نداشت و در اختیار چند نفر از بزرگان حوزه بود، امام (ره)، آقای بهاء‌الدینی و چند نفر دیگر به آنجا رفت و آمد می‌کردند. از آن موقع با مرحوم آقای بهاء‌الدینی و امام راحل آشنا شدم که آن موقع طلبه‌ای فاضل بودند و ۳۷ تا ۳۸ سال داشتند. شخصیت فوق‌العاده امام آن موقع هم مشخص بود، این بزرگان در آن حجره کاری نداشتند فقط وقتی می‌خواستند به مدرسه بیایند لازم بود حجره‌ای داشته باشند که دور هم بنشینند و بحث‌های علمی داشته باشند، اوایل تحصیل بود و سطح صحبت‌هایشان برایم بالا بود. معمولاً مسائل شرعی، مطالب علمی و فلسفی عنوان می‌کردند، من هم گوشه‌ای می‌نشستم و به آنها نگاه می‌کردم.

وی که خاطراتش در کتابی با عنوان «خاطرات آیت الله عباسعلی صادقی قهاره» از سوی دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی منتشر شده است؛ از اولین حضورش در جمع مردم لرستان می‌گوید: در سال ۱۳۲۴ اولین بار به خرم‌آباد آمدم، موقعی که آیت‌الله بروجردی در قم مستقر شدند آیت‌الله کمالوند هم در قم مقیم شده بود و من با ایشان آشنا شدم، به ایشان گفتم که حاضرم ماه محرم برای

جماعت مسجد علوی عصبانی بودند، تظاهرات راه انداختند، این بزرگ‌ترین تظاهراتی بود که توانسته بودیم تا آن روز شکل بدهیم، فردای تظاهرات خیابان علوی، من، سید نورالدین رحیمی، حاج شیخ مهدی قاضی، سید مجید سیف السادات و سید جعفر ورامینی جلسه گذاشتیم و تصمیم گرفتیم که به جای آقای آل اسحاق سید جعفر ورامینی نماز بخواند، دو مسجد در خرم‌آباد مرکز انقلاب بودند، مسجد جوادالائمه و مسجد علوی، برای این منظور به آقای سید جعفر ورامینی گفتیم بروید آنجا نماز بخوانید. خطر دستگیری وجود داشت و ایشان به من گفت شما استخاره کنید که بروم یا نروم، استخاره کردم بسیار خوب بود، پذیرفت و رفت. ایشان هم از ارادتمندان خاص امام بود و نمی‌توانست سخنرانی نکند و انقلابی حرف نزنند در نتیجه مشغول شد.»

حقیقت دارد یا نه، چون امام می‌خواستند قضیه را علنی کنند و اگر حقیقت نداشت و امام می‌گفت شأن امام پایین می‌آید؛ آقای رفسنجانی می‌رود تهران و این طرف و آن طرف تحقیق می‌کند، برمی‌گردد خدمت امام و می‌گویند بلکه قضیه درست است؛ حضرت امام خیلی ناراحت شدند بعد از چند روز مصادف با میلاد حضرت زهرا(س) جلسه عظیمی در منزلشان برگزار شد و ایشان هم تشریف بردند بالای منبر و شروع کردند به صحبت کردن: «قلیم ناراحت است، خواب ندارم، استراحت ندارم، خواب نمی‌گیرد از این پیشامدهایی که شده، ما را فروختند، حیثیت ما را فروختند، مملکت ما را فروختند، ملت ما را فروختند، ای علمای نجف، ای علمای قم، ای روحانیت ایران به فریاد اسلام برسید، اگر یک آمریکایی یک ایرانی را زیر بگیرد هیچ کس حق تعرض ندارد، اگر شاه ایران

دارد برای ما؛ فردا جمعیت زیادی به مسجد شاه آمد ولی افراد مرحوم خوانساری گفتند دولت تسلیم شد و جلسه تشکیل نمی‌شود و با احترام مردم را رد کردند» از او در مورد نحوه ارتباط امام(ره) با علمای خرم‌آباد می‌پرسم، چگونه مسائلی که نیاز بود در سخنرانی‌ها تأکید شود را به علما انتقال می‌دادند؛ خاطره‌ای را به ذهن می‌آورد و روایت می‌کند «حضرت امام با مرحوم آیت‌الله کمالوند ارتباط خیلی نزدیکی داشتند زمانی که آیت‌الله کمالوند و حضرت امام قم بودند من رابط این دو بودم چون تحصیل کرده بودم و نسبت به همه مراجع شناخت داشتم؛ خدمت حضرت امام هم درس می‌خواندم و با مرحوم گلپایگانی و دیگران ارتباط بسیار نزدیکی داشتم؛ لذا رابط مرحوم کمالوند و حوزه خرم‌آباد با قم من بودم.» «مستان ۱۳۴۱ آیت‌الله کمالوند گفت هر طور هست باید بروی قم و باینکه ماه رمضان مسجد داشتیم و تعطیلی نماز

تا پای مرگ و کفن پوش مبارزه می‌کنیم» «قبل از ظهر هفتم ماه مبارک رمضان در خانه سید نورالدین رحیمی با همان آقایان جلسه گذاشتیم، قرار گذاشتیم تا آزادی آقای آل اسحاق در مسجد علوی تحسن کنیم، همان روز شهربانی من و سید جعفر ورامینی را بازداشت کرد، آنجا گفتند باید دست از فعالیت بکشید، گفتیم ما تا ۵ روز در مسجد علوی متحصن هستیم و باید رئیس شهربانی تعقیب شود و آقای آل اسحاق را خلاص کنید، اگر ترتیب اثر داده نشود تا پای مرگ و کفن پوش مبارزه می‌کنیم.» «روز هشتم ماه رمضان بعد از سخنرانی جمعیت داشتند می‌رفتند، مأموری آمد و گفت خواهش می‌کنم شما یکسر بیاید شهربانی، فردا رفته شهربانی سروان صحت از اطلاعات شهربانی، آقای لیقوانی رئیس ساواک، فضایل احمدی رئیس کل شهربانی استان و ستوانیکم جزایری افتخاری معاون ساواک خرم‌آباد که جوان‌ها را اذیت و شکنجه می‌کرد در آنجا بودند. اول افتخاری شروع کرد به صحبت کردن و گفت: شما در منبر به شخص اعلیحضرت توهین می‌کنید، گفتیم: من به اعمال ایشان اهانت می‌کنم، کارهای خلاف شرع را باید به مردم بگوییم. گفت: می‌دانید مجازات آن سه سال زندان است، علیه دستگاه سلطنت صحبت کردید سه سال زندان دارد این قانون است. کتابی در دست داشت که نوشته بود طبق ماده فلان از قانون فلان اهانت به شخص اعلیحضرت موجب سه

رازیر بگیرد کسی حق تعرض ندارد، ما را فروختند...» بعد خطاب به شاه می‌گوید «ای مردک برای چه ما را فروختی و این کار را کردی؟ ای مردک کاری نکن که وقتی از ایران بروی مردم جشن بگیرند» بعد امام را گرفتند و بردند؛ در همه ایران به دستگیری امام اعتراض کردند.»

روحانیون شهر در مساجد خود سخنرانی‌های تند را شروع کرده بودند...

انگار خاطراتش به‌روزهای سخت مبارزه نزدیک‌تر شده، با دقت و تأمل جزئیات مبارزات روحانیون خرم‌آباد که خودش در مرکز آن‌ها بوده را تعریف می‌کند: «روحانیون شهر در مساجد خود سخنرانی‌های تند را شروع کرده بودند، قبل از ماه رمضان در مسجد علوی به‌جای سید فخرالدین رحیمی که در تبعید بود آقای سید محمد آل اسحاق نماز می‌خواند؛ او را شیخ مهدی قاضی به سفارش سید محمد نقی شاه‌رخ‌بی به خرم‌آباد آورد، وقتی به خرم‌آباد آمد ساواک من را برد و قدری بازخواست کرد؛ آقای آل اسحاق روحیه مبارزه داشت، خوب صحبت می‌کرد و مطالب را می‌پروانند و علیه دستگاه خیلی صحبت می‌کرد، ایشان تا سوم ماه رمضان نماز جماعت و سخنرانی برگزار کرد و او را گرفتند و به زندان بردند.»

«شب پنجم رمضان مردم از دستگیری دوباره امام

جماعت در ماه رمضان برای روحانیت سنگین است به قم رفتیم، آیت‌الله کمالوند گفتند لازم است که شما بروید و پرسید که چه مطالبی باید در ماه رمضان بیشتر گفته شود به‌خصوص در شب‌های احیا تقریباً بعد از افطار، خدمت آیت‌الله گلپایگانی رسیدم و ایشان دستوراتی فرمودند؛ ساعت ۱۱ شب خدمت حضرت امام رسیدم مطالب آیت‌الله کمالوند را خدمتشان گفتم ایشان هم دستوراتی دادند، من هم آن مطالب را خدمت مرحوم کمالوند عرض کردم؛ دستورات حضرت امام بیشتر در مورد مردم و بیدار کردن آن‌ها بود.»

جریان «کاپیتولاسیون» و دستگیری امام(ره)

استکان جای خود را برمی‌دارد و به ما هم تعارف می‌کند، می‌گوید گلویی تازه کنیم و بعد ماجرای لایحه کاپیتولاسیون را تعریف می‌کنم. جای خود را تمام نکرده دوباره رشته کلام را به دست می‌گیرد؛ «مجلس تصویب کرد که اتباع آمریکایی در ایران مصونیت دارند و هیچ دادگاهی در ایران حق ندارد محاکمه‌شان کند، این را مجلس سنا تصویب کرد و به شاه گفتند که باید امضا کند تا در ایران آزاد باشند که هر غلطی خواستند بکنند.»

این موضوع به گوش حضرت امام رسید تحقیق کردند و آقای رفسنجانی را می‌فرستند تهران و می‌گویند شما با تهران آشنایی دارید برو با هر کدام از نماینده‌ها که خودی هستند صحبت کن که این

سال زندان است. گفتم: ما این‌ها را اصلاً قبول نداریم ما فقط احکام اسلام را قبول داریم و لاغیر این‌ها که جزو احکام اسلام نیست. چهار نفر از هیئت دولت یا چند نفر از قضات این‌ها را تصویب کردند، هر کس خلاف شرع مقدس اسلام عمل کند ما باید به مردم تذکر بدهیم، هر کس می‌خواهد باشد، این را که گفتم همه عصبانی شدند. رئیس ساواک اشاره کرد به رئیس شهربانی و گفت: خوب این مطلب تمام است. جا ندارد که ایشان دستگیر شود؟ الآن ببریدش زندان با این عقیده و برنامه‌ای که این‌ها دارند دیگر نمی‌شود توقف کرد. می‌گوید قانون را قبول ندارد و این قانون طاغوتی است. فضایل احمدی گفتند: شخص ایشان را الآن بگیریم فایده ندارد باید یک تصمیم کلی بگیریم، ایشان با پای خودش آمده

می‌خورد؛ بعد از چند روز من را به سلول بزرگ‌تری بردند، آیت‌الله موحدی کرمانی و آیت‌الله دستغیب آنجا بودند؛ دوستانی که باهم دیگر دستگیر شده بودیم طبقه پنجم بودیم ولی سید نورالدین رحیمی طبقه چهارم بود؛ حدود ۱۳ نفر بودیم که در یک سلول جایمان داده بودند.»

«بعد از ۲ ماه و اندی بلندگو من را صدا زد؛ رفقا خیال کردند می‌خواهند آزادم کنند لذا رفقا از جمله شهید رحیمی سفارش کردند که به خانواده‌ها خبر بدهم و بگویم با ما کاری ندارند، مأمور آمد و من را برد دفتر، دست‌ها و چشم‌هایم باز بود در این حین یک‌مرتبه دستبند آوردند و دستبند زدند و چشم‌هایم را هم بستند، گفتم مگر آزاد نشدم؟ گفتند می‌خواهیم شما را به زندان قصر ببریم»

متر بود همه همت مان این بود که هر طور شده یک روز هم آرامش نباشد، اگر مدرسه‌ها شروع می‌شد و محصل‌ها می‌رفتند سر کلاس سعی مان این بود که کلاس‌ها تعطیل شود که همین‌طور هم شد، قضات دادگاه، دانشگاه‌ها، دبیرستان‌ها و بازار همگی اعلام همبستگی کردند تقریباً دیگر انقلاب همگانی شده بود.

از برخورد عاملان رژیم شاهنشاهی با تظاهرات کنندگان می‌پرسم، می‌گوید: وقتی شاه رفت خودش هم می‌دانست دیگر بر نمی‌گردد اما قبل از رفتن شاه احتمال می‌دادیم که یک‌دفعه فشار زیادی بیاورند و مردم را قتل‌عام کنند، به‌خصوص که چند ماه قبل از پیروزی انقلاب یکسری نیروی گارد از جای دیگر به خرم‌آباد آورده بودند.

روزها در خیابان تیراندازی می‌کردند و گاز اشک‌آور می‌زدند و شب‌ها در هتل جهانگردی استراحت می‌کردند؛ دستگاه سابقه‌کشتار مردم را داشت. در میدان ژاله و میدان شهدای تهران تعداد زیادی را کشتند ولی روزهای بعد مردم بیشتر از دحام کردند؛ علت این روحیه امام بود، امام عقب‌نشینی نکرد و مردم هم مطیع بودند، امام یک فکر مستقل تمام عیار داشت و از هیچ چیزی باک نداشت، مهم قدرت روحی است. امام تمام نقشه‌هایی را که آمریکا و انگلیس به‌بختیار می‌دادند نقش بر آب کرد.

می‌گوید شیوه حضور مردم خرم‌آباد در تظاهرات متفاوت بود، ادامه می‌دهد: روز تاسوعا قبل از ظهر در میدان امام خمینی جمع شدیم، به روش عزاداری مردم خرم‌آباد چند دسته تشکیل دادیم و به سمت «درب دلاکان» حرکت کردیم. جلوی هر دسته یکی از روحانیون حرکت می‌کرد. در عزاداری خرم‌آبادی دسته‌های عزاداری در حین حرکت در خیابان‌ها نوحه‌خوانی می‌کنند ولی ما شعار هم می‌دادیم؛ بعد از پایان مراسم با مردم قرار گذاشتیم روز عاشورا دسته‌های عزاداری در میدان امام خمینی جمع شوند. روز عاشورا دوباره هر کدام جلوی یک دسته از مردم حرکت کردیم و به میدان امام رفتیم.

هرچه به‌روزهای بازگشت امام به میهن نزدیک می‌شود با خیالی آسوده‌تر و چشم‌هایی پر از غرور روایت را ادامه می‌دهد، هرچه از آن‌ها روزها به خاطر دارد انتظاری شیرین برای دیدن امام (ره) و مردمی پر ذوق و امید برای آینده‌ای با حق انتخاب و حاکمیتی مردمی و اسلامی است.

بعدا از سخنرانی تاریخی امام کار حکومت تمام شد

آخرین تکه‌های روایت خود را این‌گونه ادامه می‌دهد: یک روز قبل از ورود امام با چند نفر رفتیم دانشگاه تهران، کمیته استقبال تشکیل شده بود و گروهی می‌خواستند به فرودگاه بروند، من هم می‌خواستم بروم ولی جا نبود، رفتم به خیابان آزادی مقابل مسجد صاحب‌الزمان (عج)، مردم از فرودگاه تا بهشت‌زهر منتظر ایستاده بودند. جوان‌ها مردم را راهنمایی و به کنار خیابان هدایت می‌کردند و وسط خیابان را به‌اندازه یک ماشین خالی کرده بودند. بعدها مطلع شدم آن دوستانی که به فرودگاه رفته بودند موفق نشدند امام را ببینند؛ آنجا منتظر بودم که سه ماشین آمد، جمعیت طوری متراکم بود که نمی‌شد جلو بروم، ماشین‌ها به‌جز حمت می‌رفتند و مدام بوق می‌زدند که مردم کنار بروند. جوان‌هایی که نظم را برقرار می‌کردند تلاش می‌کردند مردم را عقب بزنند ولی ممکن نبود. همراه با جمعیت راه افتادم و به سمت بهشت‌زهر رفتم؛ در بهشت‌زهر بعد از سخنرانی تاریخی امام کار حکومت تمام شد.

آیت‌الله صادقی و جمعی از روحانیون

از راهپیمایی‌های مسجد علوی تا میدان شهدا

از آیت‌الله صادقی می‌خواهم کمی از روزهای پس از آزادی از زندان و ادامه مبارزات انقلابیون بگوید؛ نفسی تازه می‌کند و می‌گوید: تقریباً در اواخر مهرماه از زندان آزاد شدیم، چهارم و پنجم آبان ماه به خرم‌آباد رسیدیم؛ ماه محرم نزدیک بود و هرروز در شهر بین مردم چه معلمان چه دانش‌آموزان و گروه‌های دیگر درگیری وجود داشت، مردم روی ما خیلی حساب می‌کردند یعنی هرچه می‌گفتیم مردم می‌گفتند چشم؛ چه من و چه رفقای دیگر که زندان رفته بودند مرتب راهپیمایی داشتیم. با مبارزین قم در ارتباط بودیم و از آن‌ها برای روش مبارزه خط می‌گرفتیم؛ راهپیمایی از میدان شهدا شروع می‌شد به میدان امام خمینی ختم می‌شد یا از مسجد علوی شروع می‌شد تا میدان شهدا ادامه داشت. فضای تظاهرات مردم را مرور می‌کند و ادامه می‌دهد: در راهپیمایی‌ها وقتی مردم شعار علیه شاه می‌دادند عده‌ای در دو طرف خیابان تماشاگر بودند. هر وقت به کسانی می‌رسیدیم که بی‌تفاوت بودند شعار می‌دادیم «سکوت هر مسلمان خیانت است به قرآن» تا برای شرکت در راهپیمایی تحریک شوند؛ در کنار اینکه تلاش می‌کردیم همه را به میدان بکشانیم خطوط را با کمونیست‌ها و باقی گروه‌ها مشخص می‌کردیم؛ با رئیس کمونیست‌های به‌واسطه مبارزه سلام و علیک داشتیم از او خواستیم که در تظاهرات طرفدارانش را از مذهبی‌ها جدا کند، مثلاً در صفوف تظاهرات اول ما مذهبی‌ها می‌رفتیم و شعار می‌دادیم بعد آن‌ها می‌آمدند، بینمان فاصله‌ای حدود ۱۰

اینجا و حتماً به دیگران پیغام داده، این صحیح نیست که ایشان را بازداشت کنیم. در استانداری شورای تأمین تشکیل می‌دهیم در شورای تأمین استاندار، فرمانده لشکر و مدیرکل دادگستری هستند. هر نظری که دادند عمل می‌کنیم ایشان را الآن بگیریم فایده ندارد»

ماجرای دستگیری آیت‌الله صادقی

«ساعت ۴ بعد از نصف شب می‌خواستیم سحری بخورم، در زندان تا در را باز کردم مأمور پایش را لای در گذاشت که من در را نبندم، گفت: لباس‌هایت را بپوش و بیا، می‌دانستم دیگر تصمیم خودشان را گرفتند و چاره‌ای ندارم. در خانه چشمانم را بستند. یک نفر دست مرا گرفت و من را سوار ماشین کردند و بردند شمشیرآباد، وقتی که به شمشیرآباد رسیدیم من را در ماشین دیگری که شبیه آمبولانس بود گذاشتند؛ وقتی سوار ماشین شدم دیدم که یک نفر دیگر هم پیش من است سؤالی از او پرسیدم و از صدایش فهمیدم حاج شیخ مهدی قاضی است»

این مبارز انقلابی از زندانی شدن در سلول انفرادی می‌گوید و معتقد است روحانیون را برای جلوگیری از انجام تبلیغات در بین مردم دستگیر می‌کردند و در زندان‌های سیاسی حبس می‌کردند؛ شرح بازجویی‌های خود در زندان را روایت می‌کند و ادامه می‌دهد: بعد از عید فطر بازجویی تمام شد و به سلول اجتماعی رفتیم؛ اتاقی که ۵ تا ۶ نفر داخلش بودند؛ سید محمد نقی شاهرخی هم آنجا بود. اتاق خیلی کوچک بود و وقتی می‌خواهیدیم پاهایمان به هم

گلایه زاهدانی ها از نمایش فیلم «شعله ور» در جشنواره فجر

ششمین دوره فیلم فجر زاهدان در حالی با نمایش فیلم «شعله ور» آغاز شد که پس از اتمام این فیلم بسیاری از اهالی فرهنگ از نحوه نمایش استان در این فیلم گله مند بودند.

جواد قتیبری

شب گذشته در حالی ششمین جشنواره فیلم فجر زاهدان همزمان با سی و ششمین دوره جشنواره فیلم فجر با اکران «فیلم شعله ور» در سالن «هلال» زاهدان آغاز به کار کرد که این شب خاطره انگیز برای همه سیستان و بلوچستانی های حاضر در این سالن پس از اتمام این فیلم با تلخی به پایان رسید.

در این مراسم که جمعی از مسئولین فرهنگی و همچنین نخبگان استان سیستان و بلوچستان حضور داشتند پس از مقدمات ابتدایی مراسم و تشکر ویژه از مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی سیستان و بلوچستان از سوی مجری برنامه و همچنین یاد کردن از «حمید نعمت الله» کارگردان فیلم «شعله ور» از سوی آقای مدیر کل، بالاخره این فیلم پس از ساعت ها تأخیر پخش شد که ای کاش که پخش نمی شد.

فیلم «شعله ور» داستان زندگی مردی را روایت می کند که احساس می کند به جایی نرسیده است و این احساس او و همه زندگی اش را تحت تأثیر قرار می دهد و به اعتیاد روی می آورد و ادامه داستان که بخشی از آن در منطقه سیستان می گذرد.

اما نکته ای که مردم استان سیستان و بلوچستان را آزرده خاطر کرده است نشان دادن چهره ای غیر واقعی و سیاه از این استان است که متأسفانه در برخی دیگر از آثار سینمایی پیش از این نیز تکرار شده است.

میزان ناراضی مردم و اهالی فرهنگ استان سیستان و بلوچستان از نمایش این فیلم آنقدر زیاد بود که مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی سیستان و بلوچستان در همان شب متنی را در اختیار رسانه ها قرار داد و اظهار داشت: فیلم «شعله ور» ساخته حمید نعمت الله، داستان زندگی مردی است که حسادت می ورزد، ولی چهره خوبی از مردم سیستان و بلوچستان را نشان نمی دهد.

اکران فیلم «شعله ور» باعث اعتراض بسیاری از هنرمندان و مردم استان سیستان و بلوچستان شد حسین مسگرانی افزود: اکران این فیلم در ششمین جشنواره فیلم فجر زاهدان باعث اعتراض بسیاری از هنرمندان و مردم عزیز سیستان و بلوچستان شد.

وی خاطر نشان کرد: اینجانب بلافاصله در تماس با بنیاد سینمایی فارابی، سازمان سینمایی و عوامل و سازندگان فیلم «شعله ور» اعتراض مردم فهیم و فرهنگ مدار استان را اعلام و این موضوع را به جد پیگیری خواهم کرد.

مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی سیستان و بلوچستان بیان کرد: همچنین به نشانه اعتراض به این فیلم اعلام می کنم که فیلم «شعله ور» دیگر بار در زاهدان اکران نخواهد شد.

نکته جالب توجه اینجاست که جناب مدیر کل در مراسم افتتاحیه شب گذشته و در ابتدای مراسم اعلام کرد که ما از عوامل محترم این فیلم از جمله کارگردان برای حضور در این مراسم دعوت کرده ایم! و نکته عجیب تر اینکه سال گذشته و پیش از اکران فیلم در مراسمی از عوامل این فیلم در استان تقدیر به عمل آمده است.

شده است تأکید کرده اند.

از همین رو امین حیایی بازیگر مطرح سینما و تلویزیون سال گذشته در گفت و گو با یکی از رسانه ها با اشاره به اخبار و سخنان نادرستی که درباره سیستان و بلوچستان در سطح کشور مطرح می شود، اظهار داشت: پیش از حضور در سیستان و بلوچستان اخبار زیادی مبنی بر وجود ناامنی و شرارت در این استان شنیده بودم که پس از حضور متوجه شدم هیچ کدام از این شایعات صحت ندارد.

بازیگر نقش اول فیلم سینمایی «شعله ور» افزود: مردم سیستان و بلوچستان علاقه وافری به هنر و هنرمندان دارند و این علاقه آنها در برخورد و همراهی با عوامل ساخت فیلم «شعله ور» به وضوح نمایان شد.

علاوه بر این خود آقای نعمت الله هم پس از شنیدن انتقاد مخاطبان سیستانی به فیلم «شعله ور» گفت: من واقعا تحت تأثیر مردم این سرزمین قرار گرفتم زیرا این میزان از سخاوت و میهمان نوازی بی نظیر است.

وی افزود: هم حرفتان را می فهمم و هم گله تان را شنیدم اما در سرتاسر فیلم عشق به آن سرزمین مشخص است.

کارگردان فیلم «شعله ور» ادامه داد: کاراکتر ما با خودش اعتیاد را به آن منطقه آورد والا مردم آن منطقه با عشق و خونگرمی با او برخورد کردند.

وی خاطر نشان کرد: این فیلم راجع به کاراکترهای با ارزش سرزمین سیستان بود و همه ما عاشقان هستیم و در کنار تا هستیم تا مشکلات این سرزمین را حل کنیم. در مجموع آن چیزی که بیش از همه چیز در این موضوع خودنمایی می کند انفعال مسئولان فرهنگی استان سیستان و بلوچستان است زیرا آن ها پیش از اجازه فیلمبرداری حتما به داستان این فیلم نیز توجه نکرده اند.

و نکته مهم تر اینکه مردم منطقه سیستان با وجود همه مشکلات از جمله دو دهه خشکسالی، بیکاری و طوفان هایی که حالا دیگر در کل سال آن ها را آزار می دهد همچنان مردانه در این منطقه از ایران اسلامی مردانه از مرزهای ایران اسلامی پاسداری می کنند و کمترین توقع آن ها این است که با وجود این همه مشکل و محرومیت حداقل فیلم ها و رسانه ها چهره واقعی این استان و مردمانش را به نمایش بگذارند نه اینکه با سیاه نمایی قلب مردم آن را به آتش بکشند.

نکته قابل تأمل در این میان این است که به وضوح روشن است که مسئولین فرهنگی استان سیستان و بلوچستان از جمله اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی سیستان و بلوچستان، صدا و سیما مرکز زاهدان و همچنین حوزه هنری سیستان و بلوچستان که اتفاقا همه آنها شب گذشته در سالن حضور داشتند پیش از ساخته شدن این فیلم داستان آن را به هیچ عنوان بررسی نکرده اند.

زیرا از آنجایی که قطعا این فیلم بر طبق فیلم نامه ای از پیش تعیین شده ساخته شده است که اگر این متن پیش از اجازه فیلمبرداری در استان سیستان و بلوچستان از سوی مسئولین محترم بررسی میشد، جلوی این سیاه نمایی از چهره استان هم گرفته می شد.

از همین رو مدیر کل صدا و سیما مرکز سیستان و بلوچستان اظهار داشت: متأسفانه من خودم فیلم را ندیدم از همین رو قضاوتی هم ندارم اما قاطبه دوستان از فیلم رضایت نداشتند.

محمود دولت کردستانی افزود: مدت ها است در تلاش هستیم تا گذشته را جبران کنیم و اعتبار از دست رفته و معصومیت به ناحق لکه دار شده استان سیستان و بلوچستان را به شکلی ترمیم کنیم.

وی ادامه داد: سرانجام این فیلم هم با این شرایط ساخته شد و اکران هم شد اما برای اعتبار سینما هم که شده است، از این پس باتصویب وزارت فرهنگ و ارشاد و نظارت اداره کل ارشاد استان هر فیلمسازی که قصد دارد در این منطقه فیلم بسازد بایستی با لاجبار سوژه و فیلمنامه را به سمع و نظر تعدادی کارشناس آشنا به فیلمسازی، هنر و فرهنگ استان برساند.

وی با اشاره به اینکه اینگونه فیلم ها حتما باید قبل از اکران عمومی در یک جمع آشنا به امور، اکران خصوصی شود، خاطر نشان کرد: متأسفانه به دلیل عدم اطلاع یا اطلاع ناقص فیلمسازان و اهالی محترم سینما از حساسیت های مذهبی، قومی و فرهنگی استان لازم است فیلمنامه نویس، تهیه کننده، کارگردان و سایر گروه ها از همراهی و مشاوره مشاوران مطلع و امین بومی بهره بگیرند.

نکته دیگر اینکه برخی از عوامل این فیلم پیش از این بارها در گفت و گوهای خود با رسانه ها بر این موضوع که پیش از این چهره بدی از استان به نمایش گذاشته

هنری که نذر عاشقی شد / اینجا اعتقاد بر تار و پود قالی گره می خورد

حکیمه بهمن زاده
زنان قالیباف بسیاری در خراسان جنوبی هنرشان را نذر ابراز عشق به اهل بیت (ع) کرده و خالصانه در کارگاه‌های قالیبافی ستاد بازسازی عتبات عالیات بر تار و پود فرش گره می‌زنند.

تار و پود قالی در هم گره می‌خورد و داستان هنرمندی طرحی زیبا می‌بافد. اما این بار همه چیز متفاوت است. غرض از این هنرمندی نه کسب درآمد شخصی است و نه اینکه اتاقی از خانه‌اش را به فرش دستیباف ایرانی زینت دهد.

این بار عشق است که تار و پود فرش را گره می‌زند و اظهار ارادت به مولا علی (ع) و فرزندان پاکش به ویژه سالار شهیدان است که هنرمندانی را پای دار قالی نشانده است.

در استان خراسان جنوبی زنان هنرمند قالیباف زیادی وجود دارند که بدون هیچ گونه درخواست و دستمزدی و براساس نیات خالصانه خویش در کارگاه‌های فرش‌بافی و قالی‌بافی ستاد بازسازی عتبات عالیات فعالیت می‌کنند.

خالصانه گره بر گره می‌زنند تا فرشی بافته و در بازار فروخته شود و در آمد حاصل از آن صرف بازسازی عتبات در نجف و کربلا می‌شود.

در آمد حاصل از فروش فرش‌ها صرف توسعه حرم امام علی (ع) شده است

بر اساس گفته مسئولان ستاد بازسازی عتبات خراسان جنوبی در آخرین شورای فرهنگی و اطلاع‌رسانی ستاد بازسازی عتبات تاکنون بیشتر درآمد حاصل از فروش این فرش‌ها صرف ساخت صحن حضرت فاطمه زهرا (س) در بارگاه باشکوه حضرت علی (ع) در نجف اشرف شده تا این بارگاه باشکوه توسعه یابد.

همچنین قرار است بعد از اتمام این صحن درآمد حاصله از فروش فرش‌ها صرف ساخت صحن حضرت زینب (س) در کربلا می‌شود.

سیده فاطمه حسینی از جمله این زنان هنرمند قالیباف است که در کارگاه‌های ستاد بازسازی عتبات خراسان جنوبی فعالیت می‌کند.

وی با اشاره به اینکه حدود ۴ سال است که این کارگاه فعالیت خود را آغاز کرده است، گفت: در حال حاضر دو دار قالی در این کارگاه برپا است و تلاش ما بر پایان یافتن بافت هر قالی طی ۶ ماه است.

وقتمان را نذر اهل بیت (ع) کردیم

این بانوی هنرمند با بیان اینکه در طول ۴ سال ۶ قالی بافتیم، اظهار کرد: همه کسانی که در طول این مدت گرهی زدند، بدون هیچ‌گونه اجر و مزد و بر اساس نیات خالصانه خویش پای دار نشستند و وقت و هنر خود را نذر اهل بیت (ع) کردند.

حسینی بیان کرد: یکی به نیت شفای مریض خود، یکی به امید زیارت کربلا و دیگری به نیتی دیگر در این کار سهیم می‌شود.

وی یادآور شد: کارگاه ما گاز کشی نشده و به همین دلیل در زمستان برای گرم کردن آن مشکل داریم

ولی این مشکلات مانع از حضور در کارگاه نمی‌شود، چرا که کار ما بر مبنای اعتقاد است.

فاطمه هاشمی بانوی دیگری است که مسئولیت یکی از کارگاه‌های قالی بافی ستاد بازسازی عتبات خراسان جنوبی را بر عهده دارد. او از زیارت عاشوراها و ختم صلوات‌هایی می‌گوید که در این کارگاه زنان بافنده فرش را به نیات قلبی‌شان رسانده است.

این بانوی هنرمند نیز گفت: بانوان فعال و هنرمند هر روز با نذری در این کارگاه حاضر می‌شوند و زیارت عاشورا، حدیث کساء و یا قرآن خوانده و بعد فعالیت خود را شروع می‌کنند.

بافت ۱۲ فرش طی ۴ سال

هاشمی با اشاره به اینکه از سال ۹۲ این کارگاه فعالیت خود را آغاز کرده است، اظهار کرد: در طول این ۴ سال با توکل به خدا و توسل به ائمه معصومین (ع) توانستیم کار بافت ۱۲ فرش را به اتمام برسانیم.

وی بیان کرد: در حال حاضر دو تا فرش نه متری در این کارگاه در حال بافت است و علاقمندیم در آینده نیز این کار را همچنان ادامه دهیم.

این بانوی هنرمند بیرجندی با اشاره به این نکته که در هر دار قالی ۵ نفر می‌توانند کار کرده و یک نفر برای آنان نقشه را بخواند، ادامه داد: در ابتدا فرش خستی می‌بافتیم ولی در ادامه تصمیم گرفتیم که فرش با طرح ریزه ماهی بیافیم.

هاشمی گفت: هر چند این بانوان مخلصانه کار می‌کنند ولی در جهت تشویق معنوی، اعزام رایگان آنان به عتبات عالیات مؤثر است.

وی با اشاره به اینکه اکثر بانوان بافنده در این کارگاه بسیجی هستند، یادآور شد: در جهت معرفت‌افزایی حلقه صالحین نیز برگزار می‌کنیم.

عاتکه حسینی بانوی دیگری است که در یکی از کارگاه‌های قالیبافی ستاد بازسازی عتبات خراسان جنوبی کار می‌کند و هنرمندی‌اش را دستمایه ارادت به ساحت مقدس اهل بیت (ع) کرده است. وی خاطرات زیادی از نذرهایی دارد که در این کارگاه به اجابت

رسیده است.

حسینی گفت: اینجا همه خالصانه کار می‌کنند و از این جهت نیز دعاها و نذرها به اجابت نزدیکتر است. وی اظهار کرد: خاطررم هست یک سال برف و باران نمی‌آمد و ما نیز در همین کارگاه با کمک اهالی محل غلور نذری پختیم و بعد مدت کوتاهی قطرات باران بود که نشان می‌داد خداوند چقدر به دل‌هایی که برای اهل بیت (ع) کار می‌کند، توجه دارد.

وی بیان کرد: بانوی دیگری نیز سال‌ها از خداوند می‌خواست شیرینی داشتن فرزند را نصیب او کند و با این نذر در کارگاه پشت دار قالی نشست و الان خداوند او را به خواسته‌اش رسانده است.

این بانوی بیرجندی ادامه داد: این کارگاه یک سال و نیم است که فعالیت خود را در محل پایگاه ریحانه النبی (س) بسیج مسجد محمدیه بیرجند آغاز کرده و بانوان هنرمند فعال در کارگاه الان چهارمین فرش را می‌بافند.

از نقاط دور شهر برای بافتن فرش به کارگاه می‌آیند

حسینی یادآور شد: بانوان بسیاری به واسطه نذوراتشان از نقاط دور شهر بیرجند چون مهر شهر، حاجی آباد و حتی روستاهای اطراف برای بافت فرش به کارگاه ما که واقع در خیابان حکیم نزاری است، می‌آیند.

عشق همواره انرژی بخش انسان‌ها بوده و نیرویی بی‌بدیل به جامعه تزریق می‌کند. کاری که این بانوان هنرمند قالیباف در خراسان جنوبی انجام می‌دهند نیز بی شک از جنس محبت است. محبتی که با اعتقاد گره خورده و با هیچ معیار مادی قابل سنجش و ارزیابی نیست.

مگر نه این است اگر محبت به اهل بیت (ع) در جامعه‌ای گسترش یابد، انسان‌ها را در برابر بسیاری از آسیب‌ها ایمن می‌کند و در لحظات سخت و طوفانی زندگی آرامش بخش آنان است.

■ در حالی «سنگ نوشته» خرم آباد زیر باد و باران در حال فرسودگی و نابودی است که مسئولان میراث فرهنگی می گویند برای حفاظت از این اثر تاریخی اعتبار ندارند.

■ عطر و بویش همه را سرمست می کند، این گل سر به زیر و خوش عطر که مرغوب ترین نوعش را مردم استان فارس، به ویژه مردم روستای «جره» در شهرستان کازرون برداشت می کنند.

■ امروزه ساخت و توسعه فضاها و توجه به ورودی های شهر از نکات قابل توجه در جذب گردشگر به شمار می رود.

■ قرار بود پایتخت گلیم جهان باشد، شهری که از کهن ترین زیستگاه های بشری می نامندش و آوازه دست بافته زرین هنرمندانش در بازار گلیم ایران نام و نشانی به هم زده است.

میراث ایران

برف راه گردشگران تبریز را نمی بندد / گردشگری زمستانی در آذربایجان

بهنام عبداللہی

آذربایجان شرقی و در راس آن تبریز، دارای ظرفیت‌های بسیاری برای میزبانی از گردشگران زمستانی است اما مسئولان برای کتاب «تبریز ۲۰۱۸»، فصل زمستان را نادیده گرفته‌اند.

با آغاز سال نو میلادی از ۱۱ دی امسال، تبریز پایتخت گردشگری کشورهای اسلامی شد؛ یعنی شهری نمونه بین شهرهای ۵۷ کشور اسلامی در حوزه گردشگری. این رویداد فراملی گردشگری که با عنوان «تبریز ۲۰۱۸» شناخته می‌شود یک‌سال است و در واقع ۴ فصل از سال را در برمی‌گیرد. با اعلام خیر برگزار افتتاحیه رسمی رویداد «تبریز ۲۰۱۸» در سوم فروردین ۹۷ توسط سازمان میراث فرهنگی، معلوم شد مسئولان برای برگزاری برنامه‌های «تبریز ۲۰۱۸» ۳ فصل بهار، تابستان و پاییز را در نظر گرفته‌اند و چشم‌شان را بر روی زمستان بسته‌اند.

عده‌ای از شهروندان معتقدند چون زمستان‌های تبریز که رونق و سرد و خلوت است، موکول کردن افتتاحیه و برنامه‌های «تبریز ۲۰۱۸» به بهار چندان هم بد نشد. مسئولان نیز در این فرصت ۳ ماهه می‌توانند کم‌کاری‌های خود را جبران کنند و برنامه‌ها را به جمع‌بندی برسانند.

یک سال طلایی منهای ۹۰ روز سفید

اما چیزی که در این میان زیر پا گذاشته می‌شود، یک فصل است. یک فصل ۹۰ روزه از سالی که در آن تبریز پایتخت گردشگری کشورهای اسلامی شده. به گفته خود مسئولان شهرهای ایران بعد از ۵۷ سال دوباره فرصت این را خواهند داشت که مدعی دریافت عنوان پایتختی گردشگری جهان اسلام باشند. زمستان‌های تبریز هرچند نسبت به بسیاری از نقاط کشور روزهای سردی را در برمی‌گیرد و نیز در بسیاری از مواقع همراه با بارش است، اما در عین حال می‌تواند

برای عده‌ای جاذبه‌های خود را داشته باشد. این را محمد عیاری، کارشناس گردشگری می‌گوید. او همچنین به برخی داشته‌های تبریز در زمینه برف و زمستان اشاره می‌کند که کم‌یاب هستند و با ساماندهی آن‌ها و با الگوگیری از کشورهای که برنامه‌های خوبی برای گردشگران زمستانی اجرا می‌کنند، تاکید می‌کند که می‌شود زمستان سبزی به لحاظ حضور گردشگران داشت.

شهری که هم به کولر نیاز دارد و هم بخاری

تبریز و آذربایجان شرقی ۴ فصل را به معنای رنگارنگ خود تجربه می‌کند. سال‌هاست در خانه اهالی آذربایجان هم می‌توانید کولر پیدا کنید و هم بخاری و این یعنی باید تمام فصول را در این خطه به رسمیت شناخت و از مزایای هر کدام بهره جست. برف با زمستان‌های تبریز و استان غریبه نیست؛ هرچند در سال‌های اخیر کم‌رنگ‌تر شده اما همچنان رنگ سفید را می‌توان در ارتفاعات استان مشاهده کرد که در نوع خود یک رنگ بسیار ارزشمند در بساط رنگ‌آمیزی طبیعت به‌شمار می‌آید.

برف در دومورد از نقاط کوهستانی تبریز دوجاذبه استوار گردشگری و تفریحی به‌وجود آورده است که اغلب برای گردشگرانی که به تبریز سفر می‌کنند ناشناخت. همانطور که وجود کویری به‌نام قوم‌تپه در این استان برای گردشگران دور از انتظار بنظر می‌رسد؛ اما حقیقت این است که با تکیه بر توانایی‌های این خطه می‌توان در هر فصلی میزبان گردشگران بود.

در این گزارش بیش‌تر به معرفی دو پیست اسکی سهند و پیام می‌پردازیم. پیست اسکی سهند، در جنوب شرقی شهر تبریز و در دامنه‌های کوه سهند واقع شده است. دامنه‌های سهند در زمستان به دلیل وجود اراضی کوهستانی و دامنه‌های برف‌گیر مورد توجه ویژه علاقه‌مندان به ورزش مفرح اسکی بوده و در تابستان نیز به‌لحاظ آب و هوای مطبوع و خنک منطقه و همچنین امکان طبیعت گردی و استراحت در روستاهای زیبای همجوار با رودخانه‌های پر آب و خروشان، گردشگران

بسیاری را به خود جلب می‌کند. پیست اسکی سهند در استان آذربایجان شرقی، بزرگترین پیست اسکی شمالغرب کشور است که با توجه به وسعت منطقه و امکانات داخل پیست از جمله طول ۱۲۰۰ متری مسیر اسکی، ورزشکاران بسیاری را جهت انجام ورزش‌های زمستانی، به خود جلب کرده است.

پیست اسکی سهند از امکاناتی همچون تله اسکی، مدرسه اسکی به‌منظور آموزش و فراگیری خردسالان و بزرگسالان، یک‌دستگاه خودرو برف کوب، اقامتگاه و دیگر تأسیسات رفاهی و امکانات پذیرائی نیز برخوردار می‌باشد. پیست اسکی سهند، حدود ۶ ماه از سال مورد توجه گردشگران و طبیعت‌دوستان و علاقه‌مندان به ورزش‌های زمستانی است. چندی پیش با برپائی دومین تله اسکی پیست اسکی سهند، سرعت و ظرفیت نقل و انتقال اسکی بازان در مسیر اسکی افزایش چشمگیری یافته و ضمن برخورداری از سیستم ایمنی پیشرفته و استاندارد، ظرفیت اسکی استان را به دو برابر افزایش داده است.

بمنظور تأمین رفاه هرچه بیشتر گردشگران و طبیعت‌دوستان، امکانات زیرساختی این منطقه در دستور کار سازمان‌های ذیربط بوده و در بسیاری موارد عملیاتی و به مرحله بهره برداری رسیده است. عملیات گازرسانی و آبرسانی پیست اسکی سهند نیز که از مشکلات اساسی این منطقه بود، با مساعدت سازمان‌های مربوطه در شرف تکمیل شدن می‌باشد. مجموعه پیست اسکی سهند به عنوان یکی از بزرگترین دهکده‌های ورزش‌های زمستانی کشور شناخته شده و با نهائی شدن عملیات زیرساخت، این منطقه به یکی از مناطق مهم گردشگری استان آذربایجان شرقی تبدیل خواهد شد.

پیست اسکی سهند تبریز از سوی فدرسیون جهانی اسکی به عنوان پیست اسکی بین‌المللی ثبت جهانی شده و اصلی‌ترین منطقه استان به‌منظور انجام ورزش و تمرین ورزشکاران رشته اسکی به‌شمار می‌آید. پیست سهند، با افتخار میزبانی بسیاری از مسابقات داخلی، قهرمان کشوری و بین‌المللی را به‌عهده داشته است.

که جنگل‌های ارسباران نام دارد. این جنگل‌ها جزو بهترین مناطق سبز ایران به شمار می‌آیند و همانطور که بهار و تابستان‌شان مورد توجه گردشگران داخلی و خارجی قرار می‌گیرد، دارای زمستان‌های بسیار زیبا و دیدنی نیز هستند. حتی در داخل تبریز نیز مکان‌هایی همچون پارک بزرگ ائل‌گلی که یکی از نمادهای این شهر به شمار می‌آید، بخش قابل توجهی از شهرت خود را به تصاویر خود از زمان سرما و زمستان مدیون هستند. عده بسیاری از کودکان و جوانان با تجمع در ائل‌گلی رسم برف‌بازی را به‌جای می‌آورند و علی‌رغم سرما باز شور و نشاط را برقرار می‌سازند. یکی از گردشگران اهل تهران بعد از بازدید از تبریز و آذربایجان شرقی در سردترین روزهای زمستان سال پیش، بخاطر یک موضوع بسیار تعجب کرده بود: «این همه سوز و سرما و برف، باز مانع جریان زندگی عادی در تبریز نمی‌شود.» و البته دلیل این موضوع را می‌توان در آن دید که ریشه شهروندان نیز همچون درختان بر سرما و برف کاشته شده است.

سالانه عده کثیری از گردشگران داخلی و خارجی به این سمت روانه شوند. پیست اسکی پیام که در ارتفاعات این منطقه واقع شده است در روزهای تعطیل پذیرای بسیاری از خانواده‌های آذری است. البته تابستان‌های پیام نیز به دلیل مطبوع بودن آب و هوا و داشتن طبیعت زیبا، آب‌های روان و چمنزارهای چشم‌نواز همه‌روزه علاقه‌مندان طبیعت و گردشگری را به خود جلب می‌کند. البته گردشگری زمستانی در آذربایجان شرقی تنها به دو پیست اسکی محدود نمی‌شود و نباید فکر این را بکنید که با سوار شدن به اسکی می‌توانید تمام جاذبه‌های زمستانی تبریز و آذربایجان را زیر پا بگذارید. روستاهای زیادی اطراف تبریز و سایر شهرستان‌های آذربایجان شرقی وجود دارند که طبیعت بکرشان زمانی که به برف و سرما آمیخته می‌شوند درختانشان بی‌وزنی را در قالب بی‌برگی تجربه می‌کنند، صحنه‌های زیبایی به‌وجود می‌آورند. البته وقتی حرف از طبیعت می‌شود، نمی‌توان «شمال کوچک» آذربایجان شرقی را نادیده گرفت

پیست اسکی پیام را رقیب و رفیق پیست اسکی سهند می‌توان دانست. منطقه «پیام» یکی از زیباترین و مهم‌ترین تفرجگاه‌های مردم آذربایجان شرقی می‌باشد که در طول سال مورد توجه جهانگردان داخلی و خارجی است و در طول فصل سرما کمتر خانواده‌ای در تبریز و دیگر شهرهای آذربایجان شرقی و استان‌های همجوار را می‌توان یافت که برای انجام ورزش‌های زمستانی و نیز استفاده از طبیعت بکر و زیبای زمستانی پیام به این منطقه نرفته باشد. پیام منطقه‌ای روستایی را شامل می‌شود که در بخش مرکزی شهرستان مرند و در دامنه ارتفاعات رشته کوه میشو واقع شده و از مرتفع‌ترین گردنه‌های حد فاصل تبریز به ماکو در استان آذربایجان غربی است که تنها با مرکز استان ۵۶ کیلومتر فاصله دارد و نام محلی پیام (یام) می‌باشد که هم‌اکنون نیز همین نام در گفت و گوهای محاوره‌ای مردمان آذربایجان بر زبان‌ها جاری است. زمستان‌های سرد و برف‌گیر از دیگر ظرفیت‌های بسیار مناسب جلب گردشگر به منطقه پیام است که داشتن پیست اسکی در این منطقه باعث شده است

تازیانه باد و باران بر تن «سنگ‌نوشته» / اثر سلجوقی فرسوده شد

در حالی «سنگ‌نوشته» خرم‌آباد زیر باد و باران در حال فرسودگی و نابودی است که مسئولان میراث فرهنگی می‌گویند برای حفاظت از این اثر تاریخی اعتبار ندارند.

فاطمه حسینی

سنگ‌نوشته، نوشته‌ای تاریخی بر سنگی مکعبی شکل است که به‌صورت یکپارچه متصل به صخره‌ای طبیعی در مرکز شهر خرم‌آباد (ضلع شرقی - خیابان شریعتی) و در مسیر قدیمی شاپور خواست به خوزستان قرار دارد و نمادی از فرهنگ غنی مردمان این سرزمین است. ارتفاع متون کتیبه دار با احتساب دوپله در چهار ضلع سنگ‌نوشته، ۳۴۴ سانتیمتر است، این کتیبه به خط کوفی و زبان فارسی دورتادور ستون سنگی تحریر شده است که در گذشته به «بردنوشته» معروف بوده است. کتیبه با «بسم‌الله» شروع شده و موضوع آن مربوط به حکم امیر اسفہسالار کبیر ظهیرالدین و الدوله معین الاسلام طغرل لکتین ابوسعید برسق در خصوص بخشش علفچر در چراگاه‌های شاپور خواست و ممنوعیت برخی سنت‌هایی ناپسند در عهد سلطنت ملک‌شاه سلجوقی به تاریخ ۵۱۳ هجری قمری است.

حک شدن وعده‌های مسئولان بر روی بدن «سنگ‌نوشته»

«سنگ‌نوشته» خرم‌آباد این روزها حال‌وروز خوشی ندارد، عدم حفاظت و ساماندهی از این اثر تاریخی موجب شده تا شاهد فرسودگی و تخریب آن باشیم و در این میان بی‌توجهی مسئولان میراث فرهنگی لرستان نسبت به وضعیت این اثر تاریخی قابل تأمل است. پیش‌ازاین در تاریخ ۱۰ تیرماه سال ۹۱ عباس گودرزی مدیرکل سابق میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان در رابطه با حفاظت از این اثر تاریخی گفته بود: این سنگ‌نوشته تاریخی در خیابان دکتر شریعتی خرم‌آباد و در مرکز شهر واقع شده که این مسئله، کار حفاظت از آن را دشوار می‌کند. وی افزود: در هفته گذشته و پس از بازدیدهایی که از

گردشگری لرستان در رابطه با برنامه میراث فرهنگی برای حفاظت از این اثر تاریخی گفت: یکی از برنامه‌های ما ساماندهی و حفاظت از این اثر تاریخی است.

وی بایان اینکه برای حفاظت از این اثر تاریخی نیازمند به اعتبار هستیم گفت: مقرر بوده که تا بهمن‌ماه امسال در این زمینه از محل اعتبارات ملی برای ساماندهی و حفاظت از این اثر تاریخی اعتبار لازم اختصاص یابد.

معاون میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان تأکید کرد: ما منتظر تخصیص اعتبار به این رابطه هستیم و اگر به ما اعتبار بدهند اقدام به حفاظت از «سنگ‌نوشته» خرم‌آباد خواهیم کرد. حال باید تن نحیف «سنگ‌نوشته» خرم‌آباد در زیر باد و باران و در کنار خیابان شریعتی خرم‌آباد منتظر بماند تا شاید مسئولان اعتباری برای حفاظت از آن اختصاص دهند.

این اثر داشتیم، تصمیم گرفته شد تا برای حفاظت از این اثر شاخص و تاریخی، قابی شیشه‌ای بر روی آن نصب شود که این طرح در اسرع وقت اجرایی شد. گودرزی تصریح کرد: در این بازدیدها همچنین مصوب شد تا در کنار این سنگ‌نوشته، تابلویی با عنوان معرفی اثر نصب شود تا گردشگران در بازدید از آن، اطلاعات کافی را درباره پیشینه اثر به دست آورند. سرپرست اداره کل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان همچنین از نورپردازی این اثر تاریخی در آینده نزدیک خبر داد.

مسئولان: اعتبار نداریم!

اما امروز بعد از گذشت پنج سال نه‌تنها از نصب قاب شیشه‌ای در اطراف این اثر تاریخی خبری نیست، بلکه شاهد فرسودگی و تخریب آن در سایه بی‌توجهی مسئولان میراث فرهنگی استان هستیم. زهرا بهاروند معاون میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و

تفرجگاه زمستانی در دل کویر یزد / ۸۰ کیلومتر تا هیجان برف بازی

نیره شفیعی

بارش برف در یزد یک رویداد هیجان‌انگیز و کم‌سابقه است، رویدادی که مردم خوش‌ذوق کویر را با کمترین بارش‌ها راهی «سرخوید» می‌کند تا لذت یک روز برفی را تا مدت‌ها در ذهن آنها ماندگار کند.

بارش برف شاید برای مردم مناطق غرب، شمال و شمال‌غربی کشور یک پدیده کاملاً طبیعی باشد اما بارش برف در یزد شور و شعفی دیدنی به دنبال دارد. زمستان‌ها در اغلب مناطق یزد خیز چندانانی از بارش برف نیست اما در مناطق کوهستانی نظیر «سرخوید» که در ارتفاعات شیرکوه قرار گرفته، معمولاً میزان بارش برف به اندازه‌ای است که کوه‌های منطقه را سفیدپوش می‌کند. سفیدپوش شدن این کوه‌ها از اغلب مناطق شهری قابل مشاهده است بنابراین مردم روزهای تعطیل که میزان بارش در ارتفاعات خوب بوده، راهی «سرخوید» می‌شوند. «سرخوید»، یکی از دهستان‌های شهرستان تفت است که در فاصله ۸۰ کیلومتری از مرکز استان یزد قرار گرفته است.

کسانی که قصد دارند آخر هفته خود را در «سرخوید» بگذرانند، باید از یزد به سمت شهرستان تفت حرکت کنند و پس از عبور از روستای اسلامی و سانج به گردنه‌ای برفگیر با شیب زیاد می‌رسند.

پیست اسکی برای گذران یک روز به یاد ماندنی
بر فراز این گردنه و در سمت راست جاده در دامنه

کوه، کم‌ارتفاع‌ترین کوه به یک پیست اسکی تبدیل شده که می‌تواند از آن برای گذراندن یک روز به یاد ماندنی استفاده کنند.

معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان یزد در مورد امکاناتی که در این تفرجگاه زمستانی در نظر گرفته شده است، اظهار داشت: سرخوید یکی از تفرجگاه‌های زمستانی است که مردم یزد، تفت و برخی دیگر از شهرستان‌های استان یزد در اغلب روزهای زمستان، آخر هفته‌های خود را در آنجا سپری می‌کنند.

محمدرضا نصیری با بیان اینکه اهالی روستا به طور خودجوش در این مناطق خدماتی به مردم ارائه می‌دهند، افزود: این پیست گرچه هنوز به نسبت تعداد گردشگرانی که به منطقه مراجعه می‌کنند، امکانات کافی و مناسب ندارد اما چند سالی است که به همت اهالی سرخوید، خدماتی به مردم ارائه می‌شود.

وی بیان کرد: این پیست با استانداردهای تعریف شده فاصله دارد اما برای گذراندن یک روز برفی زمستانی مناسب است و البته لازم است با همکاری دستگاه‌های مختلف و به منظور حفظ سلامت مردم، استانداردهای اولیه در نظر گرفته شود.

برنامه‌ریزی برای ساماندهی پیست اسکی سرخوید

نصیری عنوان کرد: برنامه‌ریزی‌هایی برای ساماندهی پیست اسکی سرخوید انجام شده که با همکاری فرمانداری تفت به زودی اجرایی خواهد شد. مردم سرخوید و حتی مردم برخی نواحی دیگر استان یزد از آنجا که می‌دانند در سرمای زمستان و در برف، خوراکی‌های داغ می‌چسبند، انواع این خوراکی‌ها از چای، نسکافه، قهوه و شیر داغ تا آش شولی و رشته و

شلغم و لیورا به مردم عرضه می‌کنند. در برخی مواقع، بازارچه‌های کوچک زمستانی نیز در سرخوید به راه می‌افتد که مسافران می‌توانند برخی مایحتاج خود را از آن تهیه کنند.

گرچه وقتی اسم پیست اسکی سرخوید به گوش می‌خورد، تصور اسکی بازی حرفه‌ای در این منطقه در ذهن مخاطب قوت می‌گیرد اما واقعیت این است که گرچه عده‌ای اسکی بازی می‌کنند اما اغلب افرادی که به این منطقه سفر می‌کنند، اسکی بازی نمی‌کنند بلکه تیوپ سواری می‌کنند.

ارتفاع کوهی که مردم بر فراز آن به اصطلاح اسکی می‌کنند، زیاد نیست و بیشتر شبیه به یک تپه بلند است اما همین جاذبه، در روزهای پایانی هفته تعداد زیادی مسافر را به این منطقه می‌کشاند به نحوی که در بسیاری مواقع مردم برای رسیدن به بالای تپه و اسکی کردن، در صف می‌ایستند.

فرماندار تفت نیز در مورد منطقه سرخوید و تفرجگاه زمستانی آن به مهر گفت: پیست اسکی سرخوید یکی از تفریحگاه‌های زمستانی استان یزد است که در شمال‌غربی دهستان سرخوید واقع شده است.

استقرار نیروی انتظامی برای حفظ امنیت منطقه

محمود زارع رشکویه بیان کرد: این دهستان بر پایه آخرین سرشماری انجام شده، ۵۶۵ خانوار با جمعیتی معادل هزار و ۷۴۷ نفر جمعیت دارد که البته در سال‌های اخیر به دلیل نبود امکانات و شغل کافی، مهاجرت در آن افزایش یافته است.

وی به تشریح امکانات موجود در پیست اسکی سرخوید و استقرار نیروی انتظامی و تلاش برای ایجاد امکانات اولیه در این پیست پرداخت و اظهار داشت: البته

حداقل‌هایی برای سفر به این روستاها وجود دارد. فاطمه دانش یزدی عنوان کرد: همه روستاهای هدف گردشگری حداقل یک جاذبه تاریخی یا طبیعی دارند و روستاهایی به‌عنوان هدف گردشگری معرفی شده‌اند که واقعاً جاذبه سفر در آن‌ها وجود داشته باشد. وی با بیان اینکه بسیاری از روستاهای یزد، روستاهای باستانی هستند، افزود: حتی گردشگران خارجی برای اقامت در این روستا علاقه نشان می‌دهند.

هیجان کویرنوردی در سکوت کویر یزد

یکی از جاذبه‌هایی که هر مسافری در سفر آن را جست‌وجو می‌کند، دست یافتن به آرامش و سکون و دوری از هیاهو و شلوغی‌های روزمره است و از آنجا که کویر مظهر سکوت و آرامش و عظمت است، این خواسته با سفر به کویر دست یافتنی است.

سکوت کویر، آسمان پرستاره شب‌های کویر، دنیای ناشناخته و گاه وهم‌انگیز کویر، تنها بخشی از ویژگی‌های این سرزمین شنی است.

کویر نه تنها نشانه بخل طبیعت و دست‌تنگی آسمان برای بارش بر پهنه‌های وسیع نیست بلکه دریایی از سخاوت بی‌حد و اندازه پروردگار عالم است که فوج فوج شن، آسمان آسمان ستاره و دریا دریا سکوت نثار این بخش از کره خاکی کرده و آن را در اختیار انسان قرار داده است.

استان یزد در مرکز جغرافیایی ایران از جمله نقاطی است که از این ثروت خدادادی بی‌اندازه بهره‌مند است و مردان و زنانی سخت‌کوش و خوش‌فکر چند سالی است به فکر عرضه زیبایی‌های کویر به همه علاقمندان به طبیعت هستند.

کویری که روزگاری اغلب مردم حتی برای عبور از کرانه آن هراس داشتند و ورود به آن را مصادف با گم کردن مسیر، تشنگی و پایان زندگی می‌دانستند این روزها برای عده‌ای از جوانان این دیار پول‌ساز و برای عده‌ای از گردشگران، به مکانی برای تفریح و سفر تبدیل شده است.

بیابان‌ها و کویرهای اطراف مناطق خرانق در اردکان، فهرج در یزد، باقرآباد در بافق و ... از همواره میزبان گردشگرانی نه تنها از سراسر ایران بلکه از کشورهای اروپایی است.

جاذبه‌های کویر نه تنها در طول روز با شترسواری، موتورسواری، ماشین‌سواری، پیاده‌روی در شن‌های تفتیده کویر و ... علاقمندان بسیاری به خود جذب کرده است، بلکه شب‌های کویر نیز علاقمندان خاص خود را دارد و بسیاری از گردشگران مشتاقانه برای تماشای ستاره‌باران شب‌های کویر از نقاط مختلف کشور و حتی خارج از کشور به یزد سفر می‌کنند.

در جنوب شرقی و اصطبل، انبار و کارگاه‌های قالی بافی و ریسندهی در بخش جنوبی است.

سبک معماری این باغ ترکیبی از معماری کوشکی و حیاط مرکزی است و درختان چنار در دو طرف جوی اصلی باغ قرار دارند.

ساخت کوشک مربوط به دوره قاجار است که در سه سطح (دو طبقه و نیم) طراحی شده و زیبایی ویژه‌ای از معماری ایرانی به نمایش گذاشته است.

ثبت جهانی باغ پهلوان‌پور به همراه ۸ باغ ایرانی دیگر

این بنا در تاریخ هفتم مهر ۱۳۸۱ با شماره ثبت ۶۳۳۴ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده و پس از آن به همراه باغ دولت آباد و چند باغ ایرانی دیگر، در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسید.

باغ پهلوان‌پور در محله مزورآباد مهریز واقع شده و آب جاری در این باغ از قنات مشهور به حسن‌آباد سرچشمه می‌گیرد و به‌جز باغ پهلوان‌پور به‌طور مستقیم از هیچ‌یک از باغ‌های منطقه عبور نمی‌کند. آب قنات حسن‌آباد درختان چناری را که در حاشیه آن رویده‌اند، سیراب می‌کند. علاوه بر قنات ذکر شده این باغ از طریق دو رشته آب دیگر به نام قنات شاه حسینی و قنات مزورآباد، آبیاری می‌شود.

باغ دارای ۱۶ حقاچه (سه‌میله آب در اصطلاح محلی یزد حقاچه نامیده می‌شود) است که هر ۱۲ روز یکبار به آن متعلق می‌گیرد که زمان هر حقاچه بین ۱۰ الی ۱۱ دقیقه است که به آن «سبو» نیز گفته می‌شود. با طی کردن حدود ۴۰ کیلومتر از مرکز استان یزد، به‌راحتی می‌توان از این باغ ارزشمند، زیبا و نمونه بازدید کرد و در سایه‌سار درختان آن و در کنار جوی‌های روان و صدای آب، دمی فارغ از هیاهوی شهر آسود.

این باغ در هر یک از فصل‌های سال، زیبایی‌های خاص خود را دارد، در بهار برگ‌های تازه و شکوفه‌های رنگارنگ و هوای ملایم، در تابستان خنکای آب و سایه‌ساز درختان، در پاییز برگ‌های هزار رنگ درختان و زمین پوشیده از برگ‌های زرد و نارنجی و زمستان، سکوت و درختان عریان و ... ساعات خاطره‌انگیزی برای همگان رقم می‌زند.

همچنین مسافرانی که خسته از روزهای پرکار پایان هفته بار سفر می‌بندند تا گوشه‌ای دنج بیابند و در آن به قول شاعر دمی بیاسایند، به‌طور قطع روستاها برایشان یک پیشنهاد درجه یک است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری استان یزد در این زمینه گفت: در حال حاضر در استان یزد حدود ۵۰ روستای هدف گردشگری وجود دارد که

زیبایی‌های سخوید منحصر به زمستان نیست و در گرمای هوای تابستان در یزد و تفت، این منطقه بیلاقی بسیار خوش آب و هوا و دارای مناطق سرسبز و زیباست بنابراین سخوید علاوه بر زمستان در تابستان‌ها نیز مکان مناسبی برای سفرهای یک‌روزه است.

سخوید البته در زمستان‌ها جای مناسبی برای ماندگاری در شب نیست به ویژه برای افرادی که خانه‌ای در این منطقه ندارند بنابراین به علت برودت شدید هوا نمی‌توان شب را در ماشین یا چادر به صبح رساند.

سخوید به جز پیست اسکی، جاذبه‌های تاریخی دیگر نیز دارد، زیرا قدمت این منطقه به ۱۵۰۰ سال پیش می‌رسد و در آن زمان زرتشتی‌ها در این روستا ساکن بودند اما با وقوع سیل ویرانگر، اهالی آن به منطقه‌ای دیگر کوچ کردند اما بقایای آتشکده‌ها در این روستا باقی مانده است.

بیشتر این اهالی قدیمی در کوه‌ها زندگی می‌کردند، با کوچ این اهالی به منطقه‌های مجاور، روستا برای سالیانی بدون سکنه باقی می‌ماند و چند سال بعد کم‌کم افراد دیگری از مناطق دیگر وارد این روستا شده و به ساخت خانه و کار کشاورزی و دامپروری مشغول شدند.

اما جاذبه‌های گردشگری استان یزد به این جاذبه زمستانی محدود نمی‌شود. استان یزد را با جاذبه‌های تاریخی و میراث فرهنگی می‌شناسند اما در همه نقاط استان جاذبه‌های طبیعی نیز وجود دارد که تماشای آن خالی از لطف نیست و مهریز مجموعه‌ای از این جاذبه‌هاست.

قدم زدن در باغ پهلوان‌پور دلچسب است

در باغ پهلوان‌پور مهریز امکان اقامت و اطراق نیم‌روزه وجود ندارد اما می‌توان ساعت‌ها در عمارت و باغ و باغچه آن اوقات را سپری کرد و از آن لذت برد. در این باغ نیز سرویس‌های بهداشتی، رستوران، کافی‌شاپ و سوئیت‌هایی برای اقامت بیش از یک روز وجود دارد.

قدمت باغ پهلوان‌پور به اواخر دوره قاجار برمی‌گردد و این باغ متعلق به یکی از تجار یزدی به نام علی پهلوان‌پور بوده است.

این باغ از بناهای مهم فرهنگی تاریخی است که طبیعت، هنر و معماری را در کنار هم دارد و به دلیل روان بودن آب از میان باغ و عبور آن از میان تنه‌های سپیدار و چنار، زیبایی خاصی به این باغ بخشیده است.

مساحت باغ پنج هکتار است که شامل یک مجموعه ورودی، ساختمان کوشک یا شربت‌خانه در بخش مرکزی، بنای زمستان‌خانه در بخش غربی، برج گلین

جشنی برای مرغوب‌ترین «نرگس» ایران / خانه گل نرگس عطر افشانی می‌کند

مناطق می‌هستند که در کازرون گل نرگس را کشت می‌کنند.

وی با اشاره به وجود ۱۵۰ هکتار مزرعه دیم گل نرگس در این منطقه نیز بیان کرد: امسال ششمین جشنواره گل نرگس را داریم که با کمک دهیاری و مردم و همچنین همکاری منابع طبیعی و شورای روستا مدیریت و اجرا می‌شود.

فرماندار کازرون با اشاره به اینکه بر اساس برنامه ریزی‌های به عمل آمده هر ساله چندین هکتار بر سطح نرگسزارهای کازرون افزوده می‌شود، افزود: برای جشنواره امسال بنا شد که سه روز برنامه ادامه داشته و برنامه اصلی در روز پنجشنبه است.

علوی با اشاره به امکان صادراتی شدن این گل نیز بیان کرد: طی این سال‌ها بحث صادرات به کشورهای عربی دنبال شده و بعضی از خریداران گل نرگس کازرون را به این کشورها صادر می‌کنند. در عین حال امیدواریم با برگزاری این چنین جشنواره‌ها و معرفی گل نرگس کازرون، شرایط حضور سرمایه‌گذاران و همچنین فرآوری آن به عنوان اسانس نیز فراهم شود.

این مسئول ادامه داد: در بخش اعتبارات از محل سه درصد نفت و گاز و همچنین اعتبارات استانی، بحث زیرساخت‌ها را دنبال کرده‌ایم و از همه سرمایه‌گذاران در این بخش به خوبی حمایت خواهیم کرد و برای سالهای آینده نیز پیش‌بینی می‌کنیم با برگزاری فستیوال یک ماهه، نرگسزارهای دیگر نقاط کازرون را نیز معرفی کنیم.

به طور کلی ۷۰ درصد گل نرگس استان فارس در این شهرستان به ویژه بخش جره و بالاده تولید می‌شود که به عنوان نمونه در سال ۹۴ حدود ۳۰ میلیون شاخه گل نرگس به نقاط مختلف کشور و کشورهای حاشیه خلیج فارس صادر شده است.

با حمایت اقتصادی از کشت این گل می‌توان شرایط خوبی برای شکوفایی بیشتر گل نرگس در عرصه اقتصاد استان فارس فراهم کرد.

جشنی که برای مرغوب‌ترین گل نرگس ایران گرفته می‌شود می‌تواند به خوبی شرایط را برای حضور سرمایه‌گذاران و همچنین گردشگران فراهم کند.

منطقه عزیمت می‌کنند. بخشدار جره و بالاده بیان کرد: این جشنواره فرصت گرانبهایی است که می‌توان قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های این بخش و شهرستان را به گردشگران و بازدیدکنندگان معرفی کرد. همچنین این جشنواره باعث رونق اقتصادی این منطقه شده و اشتغال خوبی برای بومیان ایجاد کرده است.

جره خانه گل نرگس ایران

سال گذشته طی مراسمی در قالب همین جشنواره روستای جره به عنوان خانه گل نرگس ایران توسط مسئولان معرفی شد تا مهر تائیدی بر کیفیت گل‌های نرگس این منطقه باشد.

فرماندار شهرستان کازرون نیز در این رابطه گفت: سال گذشته که پنجمین دوره جشنواره گل نرگس بود، عنوان خانه گل نرگس ایران به جره تعلق گرفت.

کمال علوی گفت: سال گذشته همزمان با جشنواره، نماینده کازرون در مجلس شورای اسلامی نیز گل نرگس را در صحن مجلس بین نمایندگان توزیع کرد.

وی با اشاره به شرایط کشت و گل‌دهی نرگس نیز بیان کرد: دوره گل‌دهی نرگس متفاوت و برحسب بارش است زیرا عمده نرگسزارهای کازرون به صورت دیم هستند.

علوی با اشاره به اینکه با اولین بارشها گل نرگس شروع به رویش می‌کند، افزود: جره و بالاده، فامور و... از جمله

مرغوب‌ترین نرگس ایران باز به گل نشسته تا منطقه جره در کازرون فارس امسال هم خانه گل نرگس ایران شود.

عطر و بویش همه را سرمست می‌کند، این گل سر به زیر و خوش عطر که مرغوب‌ترین نوعش را

مردم استان فارس، به ویژه مردم روستای «جره»، در شهرستان کازرون برداشت می‌کنند.

هادی فتوحی

نرگس شهلا را مرغوب‌ترین نوع می‌دانند زیرا هم ماندگاری بالایی دارد و هم عطر و بوی بسیار دلنشینی که باعث می‌شود مردم تمام نقاط کشور خریدار آن باشند. هر ساله برای گل نرگس در منطقه جره و بالاده شهرستان کازرون جشنواره‌ای هم با نام جشنواره گل نرگس برگزار می‌شود که برای آخر هفته، ششمین دوره آن توسط بخشدار جره و بالاده و مدیر جشنواره گفت: ششمین جشنواره گل نرگس در بخش جره و بالاده شهرستان کازرون در تاریخ‌های ۱۸، ۱۷ و ۱۹ بهمن ماه سال جاری برگزار می‌شود.

عربلو بیان کرد: این جشنواره در قالب کارگروه شهرستان که بسیاری از ادارات و نهادهای شهرستان و بخش عضو هستند، برگزار می‌شود.

وی اظهار داشت: مقرر شده ۱۹ بهمن ماه که اختتامیه جشنواره است برنامه‌های مفصل و باشکوهی برای مسئولین شهرستان، استان، خارج از استان و میهمانان اجرا شود.

بخشدار جره و بالاده عنوان کرد: در این جشنواره غرفه‌هایی تدارک دیده شده که این غرفه‌ها صنایع دستی بومی و محلی، غذاهای بومی و آداب و رسوم محلی جهت بازدید گردشگران ارائه می‌کنند.

مدیر جشنواره گفت: گردشگران و توریست‌های زیادی از سراسر کشور و حتی خارج از کشور که بیش از ۶۰ هزار نفر هستند جهت بازدید از گلزار نرگس جره که به عنوان خانه گل نرگس ایران تعیین شده به این

دروازه‌های ورودی و رودبه هگمتانه سامان یابد / «همدان ۲۰۱۸» و سیمای آشفته شهر

عینی هویت و شخصیت شهر به حساب می‌آید و اولین مکانی است که بیشتر مسافران با آن برخورد دارند و به‌طور حتم بخش عمده تصویر شهر، در لحظه ورود به شهر شکل می‌گیرد بنابراین پرداختن به حل مشکل ورودی‌های شهر و فراهم کردن محیطی که در نگاه اول حس ناخوشایند در بیننده ایجاد نکند، اجتناب‌ناپذیر است.

یک شهروند همدان بایان اینکه متأسفانه مبادی ورودی شهر همدان نه تنها زیبایی خاصی ندارد بلکه به محلی برای مشاغل مزاحم از جمله مکانیکی و فروش سنگ‌قبر و این چنین مشاغلی اختصاص یافته است، گفت: این بی‌نظمی‌ها فضای مناسبی از شهر همدان را به گردشگران ارائه نمی‌دهد.

پروانه کتابی بایان اینکه در ورود به برخی شهرهای کشور حس ناخوشایندی به انسان دست می‌دهد در حالی که همدان این امتیاز را ندارد، گفت: اقدامات در راستای ساماندهی ورودی‌های شهر همدان باید به‌گونه‌ای انجام شود که روحیه شادابی را به شهر تزریق کند.

وی بایان اینکه فضای داخلی شهر همدان نیز تنها در ایام نوروز حال و هوای به نسبت بهتری دارد و پس از آن رها می‌شود، گفت: اتفاقاً چند روز پیش مسیرم به یکی از پل‌های همدان می‌رسید که دقایقی در آن محل منتظر همسر و فرزندانم بودم و ناخودآگاه پایه پل نظرم را جلب کرد و از دیدن بدنه و دیواره این پل در همدان شوکه شدم چراکه قطعاً هزینه زیادی برای زیباسازی آن انجام شده بود اما به حال خود رها شده و رفته‌رفته چهره زیبای خود را از دست داده کما اینکه

میزبانی همدان در برنامه‌های جهانی به نظر می‌رسد ضرب العجل برای حل این مشکل که سال‌ها مانند خوره به جان شهر همدان افتاده ضرورتی انکارناپذیر است.

اختصاص یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون تومان برای ساماندهی ورودی‌های شهر همدان در همین راستا دی‌ماه امسال در حالی که جلسات در خصوص برنامه‌ریزی برای میزبانی شایسته همدان در این رویداد جهانی یکی پس از دیگری برگزار می‌شد، در جلسه‌ای در شورای شهر همدان بر ساماندهی ورودی‌های شهر تأکید شد چراکه استاندار همدان در آخرین اظهارنظر خود پیرامون این مشکل آن از اختصاص یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون تومان برای ساماندهی ورودی‌های شهر همدان خبر داده بود.

در همین جلسه بود که رئیس کمیسیون فنی عمرانی شورای شهر همدان ساماندهی ورودی‌های شهر همدان را یکی از مطالبات قدیمی و به‌حق مردم و مسئولان دانست و با توجه به اهمیت رویداد «همدان ۲۰۱۸» عنوان کرد: تسریع در روند ساماندهی این طرح با بهترین کیفیت ممکن آغاز شده است.

علی رحیمی فرماندار بایان اینکه برای اجرای طرح ساماندهی مسیر ورودی ملایر به همدان ۱۴ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال از اعتبارات استانی اختصاص یافته است اما برای تکمیل آن شهرداری نیز ۱۷ میلیارد ریال هزینه خواهد کرد، گفت: طرح‌های موقت نیز برای ساماندهی ورودی شهر از میدان امام حسن (ع) در نظر گرفته شده است.

ناگفته پیداست که ورودی شهر بیان‌کننده و شناسنامه

سال آینده رویداد «همدان ۲۰۱۸»، با حضور مهمانانی از کشورهای آسیایی برگزار می‌شود اما همچنان ورودی و سیمای شهر شرایط مناسبی ندارد و چهره خوشایندی برای گردشگران به نمایش نمی‌گذارد.

پروین قادری

امروزه ساخت و توسعه فضاها و توجه به ورودی‌های شهر از نکات قابل توجه در جذب گردشگر به شمار می‌رود و هر شهری که ادعای مسافرپذیری داشته باشد باید تفاوت خود با شهرهای دیگر را به رخ مسافران ورودی به آن شهر بکشد تا اثبات کند که مسافرپذیر بودن و جاذبه توریستی داشتن، ادعایی نادرست در مورد آن شهر نبوده است.

ورودی‌های شهر همدان چندان شایسته نام بلندآوازه آن نیست

شهر همدان به‌عنوان پایتخت تاریخ و تمدن ایران زمین که چند ماهی است به‌عنوان میزبان رویدادی جهانی با عنوان «همدان ۲۰۱۸» معرفی شده دارای سه محور ورودی اصلی شامل تهران - همدان، کرمانشاه - همدان و ملایر - همدان است که به نظر می‌رسد وضعیت ورودی‌های شهر همدان چندان شایسته نام بلندآوازه آن نیست.

البته ناگفته نماند که بارها ساماندهی ورودی‌های شهر همدان به‌عنوان یک مطالبه اصلی از سوی مردم و مسئولان عنوان شده است اما امسال با توجه به

نوشته‌های نازیبایی روی پایه پل درج شده بود و دو قسمتی از آن نیز بارها اعلامیه و اطلاعیه نصب شده بود و رد چسب باقی مانده بود. یکی دیگر از شهروندان همدانی نیز بابیان اینکه ورودی هر شهر نماد فرهنگ آن شهر است و گردشگران با ورود به آن برداشت اولیه از آن شهر به دست می‌آورند، گفت: ورودی هر شهر نقش مهمی در میزبانی از مهمانان داشته و در واقع نقش دعوت کننده دارد. کمالاتی که زیبایی چهره شهر همدان نیز کم از ورودی آن ندارد.

اگر وضعیت شهر نابسامان باشد سرمایه‌گذاری در آن انجام نمی‌شود

احسان محمدی بابیان اینکه هر ورودی با نماد و ویژگی‌های خاص خود می‌تواند ایجاد حس تعلق و هویت در میان ساکنان ایجاد کند و گردشگران را به شهر فراخواند، گفت: ورودی هر شهر ویرین شهر و نشان‌دهنده وضعیت آن است و اگر وضعیت شهر نابسامان باشد سرمایه‌گذاری در آن انجام نمی‌شود و

ایران زمین مطرح است و ورودی‌های شهر همدان باید در شان همدان باشد، گفت: در ورودی همدان از سمت ملایر از ۳ ماه قبل اقدامات لازم شروع شده است. مولوی بابیان اینکه تعریض معبر، جدول‌گذاری و اجرای رفوژ این مسیر در برنامه است، گفت: در ورودی همدان از سمت تهران نیز اقداماتی صورت گرفته و معبر بازگشایی شده اما در مسیر رفت و خروجی مشکلاتی وجود داشت که رایزنی برای حل آن ادامه دارد و در صورت رفع مشکل تا قبل از عید نوروز اقدامات اولیه انجام خواهد شد.

رئیس شورای شهر همدان با تأکید بر اینکه ورودی شهر همدان از سمت کرمانشاه شرایط مطلوب‌تری دارد، گفت: احداث یک پارک نواری در این مسیر نیز در دست اقدام است.

وی همچنین بابیان اینکه امسال در شهر همدان شاهد بارش اندک باران بودیم و دلیل شاداب نبودن فضای شهر همدان را در این امر می‌توان دید، گفت: تلاش‌هایی در حوزه فضای سبز شهری انجام خواهد شد.

حوزه بهتر باشد، اما شاهد ناراضی‌تری از سوی مردم هستیم.

وی بابیان اینکه بنده هم از این ادغام ناراضی بودم، ادامه داد: مدیر این مجموعه به تمامی کارهای این دو و در حال حاضر نظارت لازم بر روی کارها وجود ندارد و مدیر توانایی مدیریت این دو مجموعه را ندارد و معاونین هم در حد خود انجام وظیفه می‌کنند اما مدیر موظف به انجام این کارهاست.

چهره شهر همدان متحول می‌شود

رئیس کمیسیون خدمات شهری شورای شهر همدان به در پیش بودن رویداد «همدان ۲۰۱۸» اشاره کرد و بابیان اینکه در جلسات مرتبط با ۲۰۱۸ به دنبال فضا سازی مناسب هستیم، گفت: برنامه‌ریزی برای ۲۰۱۸ ممکن است چهره شهر را متحول کند اما در فصل خوبی نیستیم و طی یک ماه آینده کار شروع می‌شود و اجازه نمی‌دهیم ۲۰۱۸ تحت تأثیر

سرمایه‌گذار غیربومی حاضر به سرمایه‌گذاری در آن شهر نیست.

وی بابیان اینکه برای داشتن شهر زیبا باید مردم و مدیران باهم همراه باشند، گفت: حفظ شهر وظیفه شهروندان است و باید ارزش آنچه برایش هزینه شده است را بدانند.

رئیس شورای شهر همدان نیز بابیان اینکه ساماندهی ورودی‌های شهر همدان با هدف رونق گردشگری در دستور کار است، گفت: ورودی هر شهر بیانگر توجه مدیران به آن است و توجه ویژه به ورودی‌ها می‌تواند نظر مسافران را برای اقامت در شهر جلب کند.

ابراهیم مولوی با اشاره به میزبانی همدان در رویداد «همدان ۲۰۱۸» عنوان کرد: این دو رویداد بین‌المللی که همدان را در بسیاری زمینه‌ها مطرح خواهد کرد یک پتانسیل است که همدان را در ایجاد درآمد پایدار شهری کمک خواهد کرد.

ساماندهی ورودی‌ها و بهبود وضع موجود لازم و اجتناب‌ناپذیر است

وی با تأکید باینکه ساماندهی ورودی‌ها و بهبود وضع موجود لازم و اجتناب‌ناپذیر است، گفت: زیرساخت‌های پذیرش گردشگر در شهر همدان تا حدودی فراهم شده به طوری که سال ۹۳ صدور پروانه ساختمانی برای احداث هتل رایگان و از این منظر ۱۲ مجوز ساخت هتل صادر شد.

وی بابیان اینکه همدان به‌عنوان پایتخت تاریخ و تمدن

اجرای دیواره سبز در بلوار بهشت همدان

رئیس کمیسیون خدمات شهری شورای شهر همدان نیز بابیان اینکه در مورد ورودی‌های شهر همدان ورودی سمت ملایر از سمت سد اکباتان حدود یک کیلومتر در محدوده شهری قرار گرفته و در حال تعریض است، گفت: در قسمت‌های نزدیک باغ بهشت همدان که از نظر دید و منظر خراب است اجرای دیواره سبز در نظر گرفته شده که اگر طرح را اجرا کنند وضعیت تا حدودی ساماندهی خواهد شد.

کامران گردان ادامه داد: با توجه به وجود مغازه‌های سنگ فروشی و مشاغل مزاحم بی‌شمار در این مسیر اجرای این طرح کار سختی بوده هر چند اموری در حال انجام است.

وی بابیان اینکه دیواره سبز جداری سیمانی یا فلزی است که با نورپردازی و با کاشت گونه گیاهی از جمله پیچک ساخته می‌شود تا جلوی فضای نامناسب شهر را بگیرد، گفت: نمونه این طرح در میدان قائم همدان اجرا شده است.

وی بابیان اینکه دیواره سبز موقت است، گفت: با توجه به تأخیر در انتخاب شهردار همدان کارها عقب‌افتاده و ما هم از اینکه کار در بلوار بهشت همدان نیمه‌تمام مانده راضی نیستیم.

گردان بابیان اینکه یکی از دلایل تأخیر در انجام کارها ادغام سازمان زیباسازی و فضای سبز شهری است، گفت: با توجه به ادغام سازمان‌ها پارک‌ها و فضای سبز با زیباسازی انتظار می‌رفت فعالیت‌ها در این

ناهماهنگی‌ها قرار گیرد.

وی بابیان اینکه سعی می‌کنیم شهر را از لحاظ مدیریت شهری و مبلغان شهری به بحث ۲۰۱۸ برسانیم، به وضعیت بلوار فرودگاه همدان نیز اشاره کرد و گفت: در بلوار فرودگاه همدان طرح جامع خوبی برای آزادسازی مسیر در نظر گرفته و با دو کارخانه کیوان و خوش‌نوش که در مسیر عبور هستند مذاکره شده تا عقب‌نشینی داشته باشند و فضا باز شود. گردان اضافه کرد: بر اساس ماده ۸ قانون شهرداری‌ها تعریض خروجی همدان به سمت تهران صورت می‌پذیرد.

همدان ظرفیت‌های بسیاری برای جذب توریست و گردشگر دارد

با این تفاسیر آنچه مسلم است اینکه همدان ظرفیت‌های بسیاری برای جذب توریست و گردشگر دارد و باید ضمن فضا سازی مناسب شهر و سامان دادن به ورودی شهر نه تنها حس خوشایندی را برای تشویق گردشگران به حضور در همدان ایجاد کرد بلکه به گونه‌ای برنامه‌ریزی کرد که همدان به مقصد گردشگری تبدیل شود.

چهره شهر همدان باید حال و هوای دیگری به خود بگیرد و کرختی و حال ناخوش آن سامان یابد تا گردشگران و مسافران با قدم زدن در معابر و خیابان‌های آن خاطراتی زیبا با خود به یادگار ببرند و رغبتشان برای حضور دوباره در این شهر دوچندان شود.

روح زندگی در قیصریه دمیده شد / اتحاد کسبه برای بازسازی بازار

ابتدایی خود را به عنوان بازار زرگرها حفظ کرده است.

کسبه قیصریه آستین بالا زدند / بازسازی بازار بدون کمک مالی دولتی

اما پس از چند قرن مجموعه ابراهیم خان که یکی از زیبا ترین بخش های بازار را تشکیل می دهد به دلیل عدم رسیدگی مسئولان متولی دچار خسارت های قابل توجهی شد، تنها بخش هایی از این مجموعه بزرگ که همچنان فعال هستند بازار قیصریه و مدرسه ابراهیمیه هستند که هر دو این بناها از تازبانه تخریب دور نبوده اند.

اما در کنار بی عملی مسئولان متولی بناهای تاریخی کرمان برگی جدید از تاریخ در بازار کرمان رقم خورده که در تاریخ ماندگار شده است.

بازاریان قیصریه در اقدامی فرهنگی و خود جوش و بدون اینکه توقعی از کسی داشته باشند با جمع آوری هزینه مرمت این بازار از جمع کسبه بازار اقدام به مرمت کامل بازار کرده اند.

جالب اینکه در جریان بازسازی بازار حتی یک آجر هم از بخش دولتی کمک گرفته نشده است و تمامی هزینه ها و مراحل کار، بدون اینکه بازار تعطیل شود توسط بازاریان انجام شده است.

این در حالی ست که تا قبل از مرمت بازار قیصریه به خصوص در بخش شمالی بازار، فرسودگی بخش های مختلف سقف، بدنه، درب و کف بازار نگرانیهای عمده ای برای بازاری ها ایجاد کرده بود.

همین امر باعث شد عده ای از بازاریان به پیشنهاد یکی از کسبه بازار گرد هم جمع نشوند و پس از روی هم گذاشتن

ابراهیم خان ظهیرالدوله که از ۱۲۱۶ تا ۱۲۴۰ هجری قمری در کرمان حکومت می کرد پس از حمله عمویش آقا محمد خان بر صدارت کرمان نشست اما بر خلاف محمد خان، وی از در، مسالمت و دلجویی با اهالی کرمان درآمد و قنات ها و مزارع و راههای و مجموعه های عام المنفعه زیادی در دوران او ساخته شد.

ابراهیم خان برای بازگشت زندگی به کرمان با الهام از مجموعه گنجعلیخان که مربوط به دوران صفویه می باشد، در مجاورت این مجموعه یکی از باشکوه ترین بناهای کرمان را شامل، مدرسه، بازار، حمام، آب انبار احداث کرد که تاثیر بسیار زیادی در رونق و آبادانی دوباره شهر کرمان گذاشت.

وی پس از احداث قیصریه بهترین استاد کاران حرفه های مختلف را به کرمان دعوت کرد و به آنان لقب خان داد که می توان به حضور «شکر الله خان» که به خان طلا و «فتح الله خان» که به خان نقره معروف هستند اشاره کرد، حجره های این دو که قریب دو قرن پیش در کرمان حضور یافتند هنوز در بازار قیصریه کرمان وجود دارد و قیصریه نیز کاربرد

ازار قیصریه کرمان که تا چندی قبل در حال تخریب بود با اتحاد و همکاری بازاریان بار دیگر به دوران اوج خود باز گشته و به یکی از مهمترین جاذبه های تاریخی کرمان تبدیل شده است.

اسما محمودی

بازار کرمان به عنوان بزرگترین راسته بازار ایران یکی از بی نظیر ترین آثار تاریخی جهان محسوب می شود این بازار کلکسیون از کهن ترین آثار ادوار مختلف تاریخی ایران است، در واقع اجزای مختلف این بازار در یک زمان مشخص ساخته نشده است، وقتی در بازار شهر گام برمی دارید مجموعه ای از نمادهای معماری دوران مختلف تاریخی از مقابل چشمان بیننده گذر می کند و همین امر این بازار را به موزه سبک های مختلف معماری تاریخی تبدیل می کند.

در واقع در طول صدها سال هر یک از حکمرانان کرمان بخشی بر این بازار بزرگ افزوده اند و در نهایت مجموعه فعلی پدید آمده است.

مجموعه ابراهیم خان مروارید بازار کرمان است / آغاز دوران درخشش اقتصادی کرمان
یکی از درخشان ترین بخش های این بازار مجموعه ابراهیم خان است، این بازار در واقع بعد از حمله آقا محمد خان قاجار به کرمان احداث شده است، محمد خان که پس از حمله بیرجمانه اش به کرمان و قتل لطفعلیخان در بم فجایع انسانی بی شماری را در شهر کرمان رقم زد، موجب شد کرمان به یکی از بدترین دوران خود وارد شود.

محمد خان که چشمان کرمانیها را کور کرده و از سرهای آنان مناره ساخته و کرمان را به ویرانه تبدیل کرد، شهر را به دروازه های فقر و فلاکت وارد کرده بود. طبق نوشته تاریخ دانان و سفرنامه نویسان، کرمان قبل از حمله محمد خان مرکز تجارت شرق کشور بوده و کاروان های متعدد از شرق دور برای رسیدن به مرزهای آبی کشور از کرمان عبور می کردند، اما پس از محمد خان قاجار، ابراهیم خان ظهیرالدوله برای خروج این شهر از رکود و قحطی و دلجویی از مردم شهر در اولین ابتکارش اقدام به توسعه زیر ساخت های شهر کرد.

سهام ۳۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومانی به وسیله هر یک از کسبه کف و بدنه و پشت بام و درب ها و کاشیکاری های بازار را به کلی مرمت و این بازار را به یکی از مهمترین و زیباترین جاذبه های شهر کرمان تبدیل کنند.

قیصر به نگین بازار کرمان شد

نکته جالب توجه این است که تک تک کسبه این بازار بدون کوچکترین کمک مالی از خارج از بازار و دستگاه های مربوط و با تکیه بر توان خود، با این کار نشان داده اند مرمت، استحکام و زیبا سازی قیصر به بخشی از زندگی، هویت و تاریخشان است و بدون هیچ چشم داشتی کاری را کرده اند که بدون شک باید مورد تقدیر و توجه ویژه مردم و مسئولان قرار گیرد. اما این همه ماجرا نیست، وقتی در کنار حوض زیبا با ماهی های قرمز و فضای سنتی بازار قرار بگیرد صدای زنگ تنها ساعت زنگ دار و قدیمی شهر کرمان نیز هر بیننده ای را به خود جذب می کند.

مردی که تار و پود ذهنش با تاریخ و بازار کرمان گره خورده است

این ساعت نیز به همت یکی از بازاریان کرمان که به

هنوز صدای زنگ های ساعت بازار قیصر به در گوش می پیچد و الوان زیبای کاشی کارهای مجموعه ابراهیم خان مقابل چشمانم خودنمایی می کند. یاد بخشی از کتاب مرحوم باستانی پاریزی می افتم که در آن نوشته است که «کاشی کارهای مجموعه ابراهیم کرمان از نظر رنگ و طرح در کشور بی نظیر و بی همتا ترین اثر است»

این گفته مرحوم باستانی پاریزی را می توان به عینه در جای جای قیصریه، مدرسه، حمام، ساعت و یادگیر بزرگ بازار کرمان دید.

هر چند در کمال تعجب گرد فراموشی بر اکثر بخشهای این بنا ها نشسته اما کمی آن سو تر در حمام ابراهیم خان یکی از بی نظیر ترین گامهای مردمی در راستای احیای یک اثر تاریخی غنی که بدون شک پهلو به پهلو حمام بزرگ گنجعلیخان بازار کرمان می زند در حال رخ دادن است.

نخستین گام برای مرمت بازار

ودیعتی مردی عاشق میراث تاریخی کرمان است و سینه اش مملو از داستانهای کهن کرمان و تاریخ کاشی به کاشی و سنگ یه سنگ این مجموعه است، بدون

شک همین روح و طراوت در وجود تک تک کسبه این بازار وجود داشته است که با یکدیگر و بدون دخالت مادی میراث فرهنگی توانسته اند چنین اقدام بی نظیری را بدون تعطیل شدن حتی یک روز بازار کرمان انجام دهند.

ودیعتی نخستین گام را در راستای بازسازی بازار قیصریه کرمان برداشت و با طرح فکر بازسازی بازار سایر بازاریان را همراه خود کرد.

ودیعتی وقتی از بازسازی بازار قیصریه سخن می گوید سختی های کار شبانه در بازار را به یاد می آورد و می گوید: هر یک از کسبه راسته بازار ۳۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان برای بازسازی این بازار هزینه کردند و با نظارت کامل با استفاده از این بودجه به مدت سه سال کار بازسازی قیصریه را انجام دادیم.

وی تاکید می کند که در بازسازی بازار هیچ گونه هزینه ای توسط هیچ دستگاه دولتی انجام نشده است و تمام هزینه ها توسط بازاریان تامین شده است. وی بیان کرد: شب ها بعد از تعطیلی بازار کار را شروع می کردیم و صبح بعد از اذان صبح بازار را می شستیم

صورت عجیبی تار و پود ذهنش با میراث و تاریخ کهن کرمان شکل گرفته است مرمت و مجددا راه اندازی شده است.

ساعت ۱۲ ظهر با ۱۲ بار به صدا آمدن صدای زنگ این ساعت ودیعتی، مرد فرهنگ دوست و عاشق تاریخ کرمان را می بینم، برایم عجیب است وقتی که سرمایه گذاری در بازار طلا و دلار و مسکن و ساخت و ساز می تواند سودهای هنگفت داشته باشد چگونه امکان دارد هزینه چند میلیونی را برای مرمت ساعتی بپردازد که سالهاست حتی مسئولان هم آن را فراموش کرده اند.

اما حرکت جمعی که در این بازار روی داده است نشان می دهد هنوز هم هستند عاشقانی که برای تاریخ و هویت بازار کرمان اهمیت قائل هستند و منتظر اقدامات دولتی نمی مانند و شب روزشان را برای مرمت بازار می گذارند و اگر این فرهنگ به صورت گسترده در بخشهای مختلف بازار کرمان توسعه یابد آن زمان دیگر شاهد صحنه های دلخراش تخریب بخشهایی از بازار نخواهیم بود.

و به گونه ای کار می کردیم که از ابتدای صبح برای بازدید مردم و فعالیت بازاریان هیچ مشکلی وجود نداشته باشد.

وی گفت: به جز کمک های مشاوره ای و محدود حتی یک آجر و یا یک دانه شن از هیچ نهادی به ما کمک نشد و این کار نمادی از حرکت فرهنگی تک تک اعضای بازار قیصریه بود که امیدواریم به عنوان یک الگو در بخشهای مختلف بازار مورد توجه قرار گیرد.

ودیعتی ادامه داد: درب شمالی بازار به دلیل فرسودگی غیر قابل استفاده بود به همین دلیل بعد مدتها صرف وقت و جستجو چوب چنار ۷ ساله از اردکان یزد خریداری و به بازار منتقل و درب جدید مطابق با اصل درب ساخته شد اما دو درب محوطه وسط و درب جنوبی مرمت و مجددا مورد استفاده قرار گرفت.

ودیعتی با شور و اشتیاق از نحوه بازسازی و کارهایی که به صورت شبانه و یا در روزهای تعطیل در بازار قیصریه انجام شده است یاد می کند. این علاقمند به آثار تاریخی کرمان می گوید: بازار کرمان گنج کرمان است و از این گنج باید مراقبت و محافظت کرد تا بتوانیم آن را به آیندگان تحویل دهیم در این مسیر بازاریان نقش قابل توجهی دارند و بازار قیصریه نمادی از همکاری بازاریان برای بازسازی بنا بدون کوچکترین کمک و دخالت دولت بود.

وی گفت: برای نصب تابلوهای بالای سردر مغازه های بازار مشکلات بسیاری تحمل کردیم و بعد از مخالفت در کرمان مجبور شدیم از طریق یکی از مسئولان میراث فرهنگی در تهران اقدام کنیم.

وی در حالیکه به مرمت پشت بام و سقف بازار اشاره می کند می گوید: قبل از مرمت برخی از کسبه تصمیم داشتند به دلیل فرسودگی بازار اینجا را ترک کنند وضع به گونه ای بود که از ترک های سقف آسمان را می توانستیم ببینیم اما در نهایت همراهی همه بازاریان با یکدیگر باعث شد حالا شاهد زیباترین صحنه های بازار کرمان در قیصریه باشیم.

ماجرای بازسازی ساعت زنگ دار بازار کرمان

وی به تنها ساعت بازار کرمان اشاره می کند و می گوید: برج این ساعت متعلق به سال ۱۳۲۱ است که بدون کمک و فقط با هزینه شخصی خودم آن را مرمت کردم بطوریکه برای ساخت برخی از کاشی ها مجبور شدیم مدتها وقت بگذاریم و استادکاران مجرب در استان کرمان را به کار بگیریم.

ودیعتی گفت: به گفته باستانی پاریزی کاشی کاری های اطراف مجموعه ابراهیمه در ایران بی نظیر است. وی گفت: ساعت ۷۵ ساله بازار که مدتها قبل خراب شده بود مرمت شد و حالا در راس هر ساعت به تعداد عدد ساعت، صدای آن در بازار می پیچد و به جاذبه ای گردشگری تبدیل شده است.

کاشی های برج ساعت و دیواری که مدرسه ابراهیمه را به بازار از هم جدا می کند را نشان می دهد و می گوید: هیچ یک از کاشی های این بازار شبیه دیگری نیست چون همه کاشی های ها به صورت پداده کاری ساخته شده است.

داستان پیدا کردن طرح های کاشی هم شنیدنی است، برای پیدا کردن طرح کاشی های فرو ریخته دیوار مقابل حوض میانه میدان ودیعتی سراغ عکاس های قدیمی شهر رفته و با استفاده از آرشیو موجود و اسناد به جای مانده در مرکز اسناد کرمانشناسی طرح های قدیمی را با استفاده از تکنولوژی روز

طرحی که می‌توان الگویی موفق در مسیر کسبه بازار کرمان باشد

حالا نسیم زندگی بار دیگر در حال دمیدن در بازار ابراهیم خان کرمان است، ناقوس ساعت بازار قیصریه سه بار به صدا در می‌آید سه ساعت را در مجموعه زیبای ابراهیم خان بدون اینکه بدانم زمان چگونه سپری شده کنار مردی گذرانده‌ام که یک بار به دلیل مشکلات مرمت این بنا سگته مغزی کرده است اما وقتی سخن از مرمت این بنا می‌شد چابک از پله‌ها و دالنه‌های حمام گذر می‌کند. کسی که می‌توانست مانند بسیاری دیگر پول خود را در برج‌ها و مراکز تجاری اطراف بازار سرمایه‌گذاری کند اما ترجیح داده است بنای حمام را بار دیگر به آغوش مردم کرمان باز گرداند.

مرمت بازار قیصریه، ساعت و حمام ابراهیم خان می‌تواند الگویی برای مرمت بخشهای دیگر بازار با مشارکت بازاریان باشد، اما بی‌مهری‌ها و عدم حمایت از بازاریان انگیزه را کم رنگ کرده است.

اما اگر به این نکته اشاره شود که مرمت بازار می‌تواند رونق را بار دیگر به این مجموعه برگرداند و به وضعیت فعلی بازار قیصریه به عنوان یک نمونه موفق نگاه شود می‌توان به این نتیجه رسید که راه تحول به روی بازار و بازاریان بزرگترین راسته بازار خاورمیانه باز شده است.

در این میان باید از مسئولان استان کرمان به خصوص مسئولان مرتبط خواست با حمایت از این افراد و بازاریان ضمن ایجاد انگیزه بیشتر در بین آنها، زمینه را برای مشارکت بیشتر بازاریان در مرمت بزرگترین راسته بازار خاورمیانه مهیا کنند.

هایی بود که در دیوارهای بازار خاطراتش را در دل خود حفظ کرده‌اند.

وقتی به حمام نگاه می‌کنید تاریخ کرمان در مقابل چشمانتان گذر می‌کند این حمام هر چند که چند سال قبل در برخی از بخشهای مرمت شده بود اما در دوره جدید بسیاری از اقدامات مرمتی به ناچار و برای استحکام بخشی مجدداً انجام شده است.

استاد کاران در گوشه گوشه بنا و روی دار بستها در حال کار هستند، تعدادی بر روی گچ ببری سقف بنا در حال کار هستند و تعدادی در بخشهای میانی حمام در حال مرمت کاشی‌ها هستند.

تبدیل حمام به موزه طلا و نقره کرمان

ودیعتی می‌گوید: این حمام قرار است تغییر کاربری دهد و به موزه طلا و جواهرات کرمان تبدیل شود. در این موزه طلاها و نقره‌های کار دست شکر الله خان و فتح الله خان و دیگر استادکاران طلا و نقره به همراه مجسمه‌ها و شیوه کار کردن آن‌ها برای نخستین بار در معرض دید عموم قرار گیرد که این مصنوعات شامل ۱۵ کیلو طلا و ۷ هزار مثقال نقره ناب می‌شود.

برخی از این قطعات برای نخستین بار در معرض دید عموم قرار می‌گیرد و بیش از ۱۳۰ سال قدمت دارند. گوشه گوشه بنا پر از کاشی‌های زیبا، ستون‌های حکاکی شده و تابلوهای نقاشی کاشیکاری که هر یک داستانی را در خود محفوظ کرده‌اند است.

کمی آن سو تر بر روی سقف مجموعه هم با مصالح بومی و اصیل کار مرمت ادامه دارد، چندین استاد کار که موی خود را در بناهای تاریخی و بازسازی این مجموعه سفید کرده‌اند در حال مرمت سقف هستند.

بازایی و مجدداً طراحی کرده و حالا بازار جان تازه‌ای گرفته است.

اما یکی از زیباترین حمام‌های ایران هم در این بازار قرار گرفته است، حمامی که سالها به دلیل فرسودگی بیش از حد درش به روی مردم بسته و سقفش فرو ریخته بود.

تنها چیزی که از این حمام باقیمانده بود سر در داخل قیصریه و دیگری دربی کوچک چوبی در محوطه بیرونی بازار قیصریه است.

ودیعتی برای بازسازی این مجموعه هم آستین بالا زده است، جالب اینکه تا کنون برای مرمت این بنا نزدیک به ۱۵ میلیارد تومان هزینه کرده است.

به همراه ودیعتی وارد حمام ابراهیم خان می‌شویم، یکی از حمام‌های بزرگ و قدیمی شهر کرمان که تا چند سال قبل فعال بوده است.

این حمام ۲۰۸ سال قدمت دارد، ابراهیم خان ظهیر الدوله با ساخت این حمام و مدرسه و بازار سعی داشته بار دیگر شکوه از دست رفته کرمان بعد از حمله آقا محمد خان را باز گرداند و در این راه موفق هم بوده است.

شکوه به حمام ابراهیم خان باز می‌گردد

از حمام ابراهیم خان تا جایی که آقا محمد خان از سر مردم کرمان مناره ساخت و یا میدان تاریخی گنجعلیخان که بسیاری از مردم را در آن کور کرد تنها چند دقیقه فاصله است.

مردمی که بعد از محمد خان به فلاکت افتاده بودند، با تکیه بر روحی که در بازار کرمان دمیده شد و رونق تجارت در این بازار بار دیگر جان گرفتند. حمام ابراهیم خان در آن دوران مرکز تعاملات اجتماعی و گفت و شنود

گلیم هرسین در قبضه دلالان / دسترنجی که به تاراج می‌رود!

گلیم هرسین که نام و آوازه‌ای در جهان برای خود دست و پا کرده، این روزها در قبضه دلالانی قرار گرفته که دسترنج تولیدکنندگان را به یغما می‌برند.

قرار بود پایتخت گلیم جهان باشد، شهری که از کهن‌ترین زیستگاه‌های بشری می‌نامندش و آوازه دست‌بافته زرین هنرمندانش در بازار گلیم ایران نام و نشانی به هم زده است.

نقش و نگاره‌های چشم‌نواز و جذاب گلیم هرسین که ذوق و هنر بافندگانش را به تصویر می‌کشد با هارمونی زیبایی سادگی، جذابیت و بازی با رنگ‌ها حس نشاط و زندگی را به بیننده هدیه می‌دهد.

سابقه تاریخی این هنر - صنعت زیبا را باید در تاریخ کهن و قدمت تمدن این شهر باستانی جستجو کرد، چنانکه هنرمندان این خطه وارث میراثی جاودان هستند که با وجود ناملایمات روزگار این هنر را سینه‌به‌سینه به دست نسل امروز رسانده‌اند.

دنیای رنگارنگ گلیم حکایت از غم‌ها و شادی‌های بافنده‌ای دارد که حب و بغض‌ها و اشک و لبخندهایش را در دل این نقوش دار زده و رد هنر را بر پیشانی این دارها کشیده است.

حالا اما یکسال از ثبت ملی جغرافیایی گلیم هرسین یکی از شاخص‌ترین دست‌بافته‌های این شهرستان می‌گذرد و نه تنها خبری از ثبت جهانی نیست بلکه با روندی که پیش روی تولید این هنر - صنعت قرار گرفته هنرمندان روز به روز برای ادامه کار بی‌ رغبت تر می‌شوند.

روندی که با میدان‌داری عده‌ای محدود برای دلالی و واسطه‌گری در خرید و فروش گلیم دست‌هنرمندان و تولیدکنندگان را از سودهای بازار کوتاه می‌کند و با خرید به قیمتی اندک آنرا تا سه برابر بیشتر از ارزش به فروش می‌رسانند!

راز ناکامی ثبت جهانی گلیم هرسین

معاون سابق صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمانشاه در خصوص دلایل ناکامی در ثبت جهانی گلیم هرسین اظهار داشت: افرادی باید برای این کار در نظر گرفته شوند که علاوه بر فهم فرهنگی، بینش و آگاهی و سطح اطلاعاتی وسیعی در این زمینه داشته باشند.

نصرت‌الله سپهر افزود: متأسفانه افرادی برای دفاع و تبیین ارزشهای گلیم در نظر گرفته شدند که اطلاعات چندانی در این خصوص ندارند و تنها بنابه دلایلی متولی این امر شده‌اند و نتوانستند این موضوع را به سرانجام برسانند، چرا که در این خصوص باید بتوانند مسئولان را مجاب کنند و این کار جز با آگاهی امکان ندارد.

وی گلیم هرسین را یک اثر ارزشمند، والا و گرانبساز برشمرد و خاطرنشان کرد: بنده به خاطر درک این ارزش‌ها ۱۰ سال پیش در ورودی شهر هرسین تندیس یکی از بافندگان مطرح گلیم هرسین را نصب کردم تا همگان بدانند و از اهمیت این اثر مطلع باشند.

این کارشناس و پژوهشگر فرهنگ و هنر خاطرنشان کرد: یک بخش از کار ثبت جهانی گلیم هرسین تئوری و بخش دیگر آن عملی است و باید از افرادی دعوت کنند که گلیم را می‌شناسند، بر اهمیت آن واقف هستند و

همچنین تجربه عملی و تجربی در این زمینه دارند.

سود ۳ برابری دلالان گلیم از قبل دسترنج تولیدکنندگان

سپهر در ادامه به مشکلات تولیدکنندگان این حوزه نیز اشاره‌ای داشت و تصریح کرد: گلیم هرسین در حال حاضر به انحصار تعداد معدودی درآمده است و زنان و دختران بافنده را با کمترین دستمزد پرداختی به کار می‌گیرند.

وی با بیان اینکه باید زمینه‌ای فراهم شود که هنرمندان خودشان تولیداتشان را در بازارچه‌ها و نمایشگاه‌ها به فروش برسانند، افزود: قبلاً هم خیلی در این زمینه تلاش کردیم، اما در حال حاضر واسطه‌ها و دلال‌های سودجو و فرصت‌طلب که چندین نفر هم هستند در این شهرستان فعالیت می‌کنند که باید دستشان را از این بازار کوتاه کرد.

معاون سابق صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمانشاه خاطرنشان کرد: اگر این افراد واسطه آدم‌های منصفی بودند و هوای بافنده را داشتند تا به سود حاصله دلگرم می‌شدند اتفاق خوبی بود، اما آنها این دست‌بافته‌های هنرمندان را ۲ تا ۳ برابر قیمت خرید می‌فروشدند.

وی تأکید کرد: گلیم هرسین می‌تواند با مساعدت و حمایت‌ها در این شهرستان اشتغال ۳ هزار نفری را در پی داشته باشد اگر برای آن برنامه‌های اجرایی و نه لفظی داشته باشند و ایده‌های نظریه‌پردازان امر را عملیاتی و اجرایی کنند.

۵ هزار بافنده گلیم داریم، ولی هنوز ثبت جهانی نشدیم!

اما معاون صنایع دستی، اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمانشاه تعداد هنرمندان بافنده گلیم در سطح استان را ۵ هزار و ۵۲۲ نفر اعلام کرد و گفت: از این تعداد ۲ هزار و ۶۰۶ نفر در شهرستان هرسین فعالیت دارند.

پروانه‌های صادر شده از این تعداد را مربوط به پروانه‌ها و مجوزهای صادر شده عنوان کرد و افزود: یعنی تعداد

بافندگان قاعدتاً باید بیش از این میزان باشد چرا که در حوزه فرش و گلیم احتمال بسیار کمی برای کارگاه‌های تک نفره وجود دارد، حالا با این وجود جای سؤال است که چرا با این تعداد زیاد بافنده در سطح استان و همچنین مرغوبیت گلیم هرسین دست‌متولیان از ثبت جهانی این موضوع کوتاه مانده است؟!

وی با اشاره به ثبت نشان ملی جغرافیایی گلیم هرسین افزود: در تلاش هستیم تا نشان ملی جغرافیایی بین‌المللی را نیز برای گلیم هرسین کسب کنیم و اکنون نیز در حال جمع‌آوری پرونده ثبت جهانی این گلیم هستیم.

حمایت، خواسته اصلی تولیدکنندگان از متولیان

یکی از بافندگان جوان گلیم به علاقه‌ای که از بچگی به هنر گلیم بافی داشته اشاره کرد و گفت: از بچگی در خانواده‌ای بزرگ شدیم که همگی به کار بافت گلیم مشغول بودند و حالا من هم تصمیم گرفته‌ام این راه را ادامه دهم. هرچند با مشکلات زیادی در این زمینه رو به رو بوده‌ام.

مریم کاکاوندی خواستار حمایت دولت برای حفظ و توسعه فعالیت بافندگان گلیم در شهرستان شد و این حمایت را موجب ایجاد اشتغال و درآمدزایی بیشتر برای مردم منطقه عنوان کرد و گفت: سود و حاصل دسترنج ما نباید در جیب دیگران برود و در این زمینه هم نیازمند حمایت هستیم.

وی تسهیلات اشتغال‌زایی و در اختیار گذاشتن مواد اولیه مرغوب و مناسب برای بافت گلیم را از دیگر خواسته‌های تولیدکنندگان این حوزه عنوان کرد و گفت: گاهی اوقات نمایشگاه‌های برپا می‌شود که به دلایل مالی ما امکان حضور در آنها را نداریم که در این زمینه هم باید از ما حمایت شود.

به گزارش مهر، هرچند متولیان مدعی در ثبت جهانی گلیم هرسین نتوانسته‌اند توفیقی حاصل کنند، اما حداقل نباید از وضعیت بفرنج تولیدکنندگان و هنرمندان این عرصه غافل باشند چرا که با این روندی که دلالان و واسطه‌ها در پیش گرفته‌اند تولیدکنندگان با دلسردی یکی پس از دیگری گوی و میدان را می‌سپارند و از گود خارج می‌شوند و این به معنای نابودی یک هنر - صنعت با سابقه تاریخی چند هزار ساله است.

■ وجود برخی مشکلات از جمله نبود کنسرسيوم مدون صادراتی و نبود بازاریابی حرفه‌ای و کم توجهی به تنوع بازار باعث شده قم در صادرات غیر نفتی جایگاه مطلوبی نداشته باشد.

■ انتظار ۹۵ هزار سهامدار برای تبدیل استان به عسلویه شمال کشور و تحقق وعده‌ها برای به ثمر رسیدن پروژه پتروشیمی گلستان که حالا ۱۱ ساله شده، ادامه دارد.

■ باید بپذیریم که شرایط آب و هوایی استان سمنان از نظر بارش نزولات جوی مناسب نیست و نسبت به سال قبل در وضعیت مطلوبی قرار نداریم لذا باید تلاش شود تا آب موجود را حفظ کنیم.

■ توسعه روستایی یکی از اجزای فرایند توسعه در هر جامعه‌ای به شمار می‌رود و برای تحقق این مهم نیز ایجاد زیرساخت‌ها و ارائه خدمات زیربنایی لازم ضروری است.

اقتصاد ایران

آذربایجان غربی / کریدور ترانزیت بین‌المللی / پایانه مرزی تقویت شود

شرایط جغرافیایی و همسایگی با چهار کشور خارجی، آذربایجان غربی را در شاهراه ارتباط ایران با اروپا قرار داده، شاهراهی که نیازمند توجه و تقویت زیرساخت‌های مرزی است.

سکینه اسمی

آذربایجان غربی از شمال با جمهوری آذربایجان و از غرب با کشورهای عراق و ترکیه همسایه و نیز به‌صورت غیرمستقیم با کشور ارمنستان هم‌مرز است، تنها استان کشور که از چنین ظرفیت مرزی بالایی برخوردار است.

آذربایجان غربی با ۸۹۱ کیلومتر مرز مشترک به دلیل دارا بودن پنج پایانه مرزی از ۲۳ پایانه موجود در کشور و ۹ گمرک مرزی پتانسیل بالایی برای دسترسی به بازارهای جهانی به‌خصوص اروپا دارد اما تاکنون این ظرفیت مرزی مورد توجه جدی قرار نگرفته است.

اختصاص بیشترین حجم صادرات و واردات آذربایجان غربی به کشورهای همسایه، مشترکات بی‌شمار از تمامی ابعاد بین استان‌های مرزی آذربایجان غربی با استان و شهرهای مرزی کشورهای همسایه، ظرفیت واردات و صادرات کالا از طریق مرزهای آذربایجان غربی، جای شکی برای توسعه و تقویت زیرساخت‌های مرزی نمی‌گذارد.

فعالیت ۱۴ گمرک و بازارچه در نوار مرزی شمال و غرب آذربایجان غربی افق‌های روشنی را در زمینه ترانزیت و توسعه روابط اقتصادی بین‌المللی ایجاد کرده و با توجه به توسعه زیرساخت‌های ارتباطی به‌خصوص در پایانه‌های مرزی آینده روشنی پیش روی اقتصاد استان و منطقه ترسیم کرده است. کارشناسان اقتصادی معتقدند که در کنار این مزیت بزرگ، سرمایه‌گذاری برای توسعه خطوط آهن و اتصال راه‌آهن مراغه به ارومیه و گسترش آن تا راه‌آهن رازی فضای بهره‌گیری از ظرفیت ریلی ایران با ترکیه و به‌تبع آن اروپا را بهبود می‌بخشد و زمینه را برای رشد تجارت مرزی فراهم می‌کند، وجود دو فرودگاه در شهرهای ارومیه و خوی نیز از ظرفیت‌های مهم برای توسعه صادرات مرزی محسوب می‌شود. پایانه‌های مرزی استان آذربایجان غربی شامل مرز زمینی پلدشت و بازارگان در شمال، رازی و سرو در مرکز و مرز ترمچین در جنوب استان است که ترمچین با کشور عراق و پلدشت با جمهوری خودمختار نخجوان جمهوری آذربایجان هم‌مرز بوده و سه مرز بازارگان، سرو و رازی دروازه عبور و مرور و تجارت با کشور ترکیه است.

۵ پایانه مرزی مهم از ۲۳ پایانه مرزی کشور در آذربایجان غربی واقع شده است

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی در خصوص آخرین وضعیت پایانه‌های مرزی استان گفت: آذربایجان غربی به دلیل موقعیت خاص مرزی و ترانزیتی یکی از استان‌های مهم و برخوردار در بحث اقتصادی است.

عبدالحسین علی‌اکبری با بیان اینکه این استان

مسافری پایانه مرزی ترمچین از سال گذشته آغاز شده است افزود: اعتبار اختصاصی برای ساخت سالن مسافری پایانه مرزی سرو ۱۲۰ میلیارد ریال است.

وی با اشاره به مشخصات فیزیکی طرح ساخت سالن مسافری پایانه مرزی سرو ادامه داد: سالن مسافری به زیربنای چهار هزار و ۱۶۰ مترمربع و در دو طبقه با اسکلت فلزی که سقف آن اسپیس است، احداث می‌شود که شامل طبقه زیرزمین با کاربری تأسیساتی به مساحت ۲۰۰ مترمربع، طبقه همکف به مساحت ۲ هزار و ۲۰۰ مترمربع، طبقه اول به مساحت هزار و ۷۶۰ مترمربع خواهد بود.

علی‌اکبری افزود: اجرای محوطه‌سازی اطراف سالن مسافری محدوده خروجی و ورودی نقطه صفر مرزی به مساحت ۷۱۰۰ مترمربع، مخزن آب ۲۸۰ مترمکعبی برای تأمین آب مصرفی و آتش‌نشانی و دیوار حائل بتنی به طول ۱۲۵ متر و ارتفاع متوسط ۶ متر دیگر اقداماتی است که در قالب این طرح به مرحله اجرا در خواهد آمد.

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی به عملیات اجرایی پایانه مرزی رازی خوی اشاره کرد و اظهار داشت: پایانه مرزی رازی به‌صورت موقت از سال ۹۰ راه‌اندازی شده ولی طرح جامع این پایانه مرزی در حال احداث است.

تردد ۵۰۰ هزار نفری از پایانه مرز رازی در خوی

علی‌اکبری از زیرساخت‌های پایانه مرزی رازی خوی به‌عنوان یکی از طرح‌های مهم نام برد و گفت: فاز اول این طرح با اعتباری بالغ بر ۸۰ میلیارد ریال در حال احداث است و فاز دوم نیز با اختصاص ۴۰۰ میلیارد ریال اوایل سال آینده آغاز می‌شود.

وی خاطر نشان کرد: سالن پایانه مرزی برای تردد ۲۰۰ هزار نفر پیش‌بینی شده بود که با توجه به حجم بالای تردها از این پایانه مرزی تا اتمام طرح اصلی سالن مسافری موقت با ۱۰ میلیارد ریال اعتبار

با داشتن ۱۳ هزار کیلومتر انواع محورهای ارتباطی مرزی، روستایی، اصلی و فرعی یکی از استان‌های تأثیرگذار در حوزه اقتصادی کشور محسوب می‌شود، افزود: ساخت و ایجاد زیرساخت‌های پایانه‌های مرزی از وظایف مهم راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور و به‌تبع آن استان است.

وی از بازارگان، سرو، ترمچین، پلدشت و رازی به‌عنوان پایانه‌های مهم مرزی استان نام برد و عنوان کرد: پایانه مرزی بازارگان دومین پایانه بزرگ مرزی و زمینی کشور به شمار می‌رود که به همراه سرو در ارومیه و رازی در خوی در مرز استان و ترکیه قرار گرفته، پایانه مرزی پلدشت در مرز استان با نخجوان و ترمچین نیز در مرز استان و کردستان عراق واقع شده است.

علی‌اکبری از طرح توسعه پایانه مرزی بازارگان خبر داد و گفت: برای اجرای این طرح ۱۵۰ میلیارد ریال اعتبار اختصاص یافته است، این طرح از سال گذشته آغاز شده و هم‌اکنون از پیشرفت فیزیکی ۶۰ درصدی برخوردار است.

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی با تأکید بر اینکه طرح‌های عمرانی در پایانه‌ها به‌صورت مستمر برای ایمن‌سازی و تسهیل روند تردها اجرا می‌شود اضافه کرد: تکمیل محوطه‌سازی و احداث ورودی و خروجی مسافر و حمل کالا در مرز بازارگان در مراحل پایانی قرار دارد و در صورت تخصیص اعتبارات مورد نیاز به‌زودی آماده بهره‌برداری می‌شود.

سالن مسافری پایانه مرزی سرو ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد

علی‌اکبری در خصوص احداث زیرساخت‌ها در پایانه مرزی سرو در ارومیه گفت: عملیات ساخت سالن جدید مسافری پایانه مرزی سرو از ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی برخوردار است.

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی با بیان اینکه عملیات ساخت سالن جدید

آن باید راه‌های مرزی استان نیز مورد توجه قرار گیرد.

وی با اشاره به سرعت و کیفیت بالای احداث سالن‌های تجاری و مسافری در پایانه مرز سروری ارومیه گفت: با تلاش‌های صورت گرفته تلاش شد تجهیزات مورد نیاز از جمله «یکس ری» برای این پایانه مرزی خریداری شود تا در روند ورود و خروج کالا مؤثر بوده و شاهد تسهیل در این زمینه باشیم. نماینده مردم ارومیه در مجلس شورای اسلامی در ادامه با بیان اینکه در پی توسعه زیرساخت‌های مختلف در مرزهای استان به‌عنوان دروازه ورودی ایران به اروپا در سال‌های آتی شاهد رونق اقتصادی در استان و ارومیه خواهیم بود گفت: توسعه و رونق پایانه‌های مرزی نیازمند تعامل و همکاری تمام دستگاه‌های اجرایی و نیز استان‌های مرزی کشورهای همسایه است.

بهداری با بیان اینکه آذربایجان غربی نقش گسترده‌ای در صنعت ترانزیت و راهداری کشور دارد افزود: افزون بر ۵۰ درصد از مرزهای زمینی کشور در محدوده آذربایجان غربی است و کریدورهای بین‌المللی ترانزیتی از استان ما عبور می‌کنند که هم اهمیت داخلی داشته و هم در بعد بین‌المللی دارای اهمیت ویژه است.

آذربایجان غربی در موقعیت جغرافیایی ممتاز و منحصربه‌فردی واقع شده که این موقعیت دسترسی آسان کشورمان را به بازارهای جهانی فراهم آورده است، راه‌های زمینی ارتباط با اروپا از طریق جاده و ریل و همچنین مبادی اصلی ورود و خروج زمینی کالا و مسافر از کشور به اروپا و بالعکس در آذربایجان غربی واقع بوده و زیرساخت‌هایی که متناسب با این امور در استان ایجاد شده در کنار مزیت‌های کم‌نظیر جغرافیایی و اقتصادی آذربایجان غربی را به یکی از کانون‌های مهم تجارت و صادرات کشور تبدیل کرده است.

پایانه مرزی با ریزنی‌های صورت گرفته به ۱۶ ساعت افزایش یافت که در ماه‌های آتی شاهد گسترش و تحولات اساسی در این پایانه مرزی خواهیم بود.

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی در خصوص شاخص‌های حمل‌ونقل جاده‌ای در استان افزود: استان آذربایجان غربی در شاخص‌های حمل‌ونقل از جمله جایابی کالا، رانندگان و ناوگان سهم چهار الی پنج درصدی در کشور را داراست. وی اضافه کرد: در ۹ ماهه سال جاری ۸۵ میلیون تن کالا جابجا شده و ۴۷ میلیون مسافر توسط ناوگان حمل‌ونقل مسافری و جاده‌ای استان جابجا شده‌اند که سهم پنج درصدی در کشور را نشان می‌دهد. علی‌اکبری در خصوص سن ناوگان حمل‌ونقل در استان اضافه کرد: در این زمینه تقریباً برابر با میانگین کشوری هستیم و هم‌اکنون سن ناوگان کامیون در استان ۱۵ سال، اتوبوس و سواری ۱۰ سال و مینی‌بوس ۲۷ سال است که این میانگین در کشور در بخش مینی‌بوس ۲۳ سال است.

پایانه‌های مرزی ظرفیت مهمی برای ارتقای اقتصاد آذربایجان غربی است

نماینده مردم ارومیه در مجلس شورای اسلامی نیز در خصوص وضعیت پایانه‌های مرزی استان گفت: به دلیل هم‌مرزی استان با سه کشور خارجی پایانه‌های مرزی نقش مهم و انکارناپذیری در اقتصاد استان و منطقه دارد.

هادی بهداری با بیان اینکه توسعه زیرساخت‌ها در مرزها به‌خصوص راه‌های دسترسی، پایانه‌های مرزی می‌تواند گام اساسی در راستای افزایش میزان تبادلات اقتصادی استان با کشورهای همسایه باشد افزود: تمامی زیرساخت‌ها در مرزها باید همسو باهم توسعه یابد، در حال حاضر در پایانه‌های مرزی اقدامات عمرانی خوبی در حال اجراست که در کنار

در حال احداث است تا حجم مسافران از این مرز را پاسخگو باشد.

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی اظهار داشت: تنها در شش‌ماه نخست امسال بیش از ۵۰۰ هزار مسافر از پایانه مرزی رازی خوی تردد کرده‌اند که پیش‌بینی می‌شود این میزان در سال آینده افزایش قابل توجهی داشته باشد.

علی‌اکبری در خصوص روند احداث پایانه مرزی تمرچین هم گفت: پایانه مرزی تمرچین پیرانشهر در جنوب استان، با سرمایه‌گذاری ۱۴۲ میلیارد ریالی ساماندهی شده و زیرساخت‌های توسعه این پایانه تأمین می‌شود.

وی اضافه کرد: محوطه‌سازی، احداث کریدور مسافری، سایبان قسمت مسافری، کف‌سازی بتنی، محوطه‌سازی سردرب غربی، فنس کشی موقت محدوده جنوبی و سایبان پارکینگ‌ها از جمله اقدامات در نظر گرفته‌شده برای ساماندهی این پایانه به شمار می‌رود.

علی‌اکبری با بیان اینکه طرح ساماندهی این پایانه از اواخر تابستان امسال آغاز شده و قرار است تا پایان سال آینده به اتمام برسد افزود: در حال حاضر حدود ۱۰ درصد پیشرفت را در اجرای این طرح شاهد هستیم و برای احداث آن ۱۴۰ میلیارد ریال اعتبار اختصاص یافته است.

ساعات کاری پایانه مرزی پلدشت به ۱۶ ساعت افزایش یافت

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی در خصوص روند اجرای زیرساخت‌ها در پایانه مرزی پلدشت هم عنوان کرد: پایانه مرزی پلدشت که با هزینه اعتباری بالغ بر ۴۵۰ میلیارد ریال سال گذشته اتمام و بهره‌برداری رسید هم‌اکنون در حال ارائه خدمات است.

وی اضافه کرد: دو هفته گذشته روند فعالیت این

تنهامرزی که بازار چه و گمرک ندارد / ظرفیت روابط تجاری با ترکمنستان

خراسان شمالی با وجود ۲۸۱ کیلومتر مرز مشترک با کشور ترکمنستان اما از داشتن بازارچه، منطقه آزاد و گمرک مرزی محروم است، تا ظرفیت روابط تجاری و اقتصادی با این کشور مغفول بماند.

بهنام یزدان پناه

«مرز» یکی از بهترین فرصت‌های اقتصادی به‌منظور مبادلات تجاری بین‌المللی، رونق کسب‌وکار و جذب گردشگر به شمار می‌رود و این فرصت به توسعه اقتصادی استان‌های مرزی کمک زیادی می‌کند. خراسان شمالی با داشتن ظرفیت‌های طلایی یکی از محروم‌ترین استان‌های کشور محسوب می‌شود که برای توسعه اقتصادی آن تلاش‌های فراوانی می‌شود، اما گاهی راه‌کارهای خروج از موانع توسعه‌ای با گره‌های سختی مواجه است که گذر زمان هم توان رفع آن ندارد.

وجود مرز مشترک بین خراسان شمالی با ترکمنستان سال‌هاست به‌عنوان فرصتی برای توسعه اقتصادی این استان و به دنبال آن تأثیرگذار بر کشور مطرح است اما در حال حاضر تنها استان مرزی بوده که بازارچه مرزی و گمرک ندارد.

نزدیک به هشت سال است که ایران به دنبال بازگشایی بازارچه مرزی «پرسه سو» بوده تا از این طریق باب صادرات کالا، حواله‌های بانکی و سایر مباحث گمرکی را باز کند، در حالی که در تمامی دولت‌ها رایزنی‌هایی به این منظور انجام و حتی در اجلاس‌های مشترک بین ایران و ترکمنستان این موضوع عنوان شده اما از سوی کشور همسایه اماوگره‌هایی وجود دارد.

علیرغم نزدیکی قومیتی و فرهنگی و همچنین انتخاب رئیس اتاق بازرگانی خراسان شمالی به‌عنوان رئیس اتاق بازرگانی مشترک بین ایران و ترکمنستان اما متأسفانه این کشور هم‌مرز تمایلی برای ایجاد بازارچه مرزی ندارد و تنها استفاده مفیدی که از این مرز مشترک ترکمنستان دارد، رفت‌وآمد برای مسئله درمانی است.

کشوری که برای مراجعه به پزشکان ایرانی مشکلی ندارد و در واقع همسایگی با ایران را بهترین فرصت برای درمان می‌بیند، اما اینکه چرا استقبالی از پیشنهاد اقتصادی ایران نمی‌کند جای سؤال دارد؟

ظرفیت اقتصادی مرز فرصتی برای جذب سرمایه‌گذار

وجود مرز فرصتی ارزشمند برای انجام فعالیت‌های تجاری و اقتصادی است چراکه راه‌اندازی منطقه آزاد و گمرک سرمایه‌گذاران را برای صادرات کالاهای خود به سمت استان‌های مرزی سوق می‌دهد و این تأثیر چشمگیر بر توسعه اقتصادی و افزایش سود گمرکی دارد.

همچنین ایجاد بازارچه مرزی که یکی از بهترین فرصت‌های مبادلات کالا بین دو کشور و اشتغال‌زایی برای مرزنشینان است، علاوه بر آن سبب مراودات بین دو کشور نیز خواهد شد و سطح روابط را افزایش می‌دهد.

بازارچه مرزی مهم‌ترین شاخص توسعه خراسان شمالی

استاندار خراسان شمالی از روز نخست حضور خود در این استان تاکنون بر رشد توسعه اقتصادی تأکید

همچون راه و راه‌آهن را یکی از علت‌های ایجاد نشدن منطقه آزاد در مرز بین ایران و ترکمنستان اعلام کرد. علی قربانی اظهار کرد: پیگیر هستیم تا راه مرزی خراسان شمالی با ترکمنستان در قالب پروژه ملی تعریف شود تا طی سه سال آینده پس از چهار بانده شدن جاده جنگل گلستان این راه نیز چهاربانده شود. قربانی افزود: چنانچه این راه مرزی به‌عنوان طرح ملی تصویب شود ارتباط با کشور ترکمنستان به‌منظور توسعه اقتصادی و حتی گردشگری بیشتر خواهد شد. وی تصریح کرد: تا زمانی که زیرساخت‌های مناسب فراهم نشود و امکان ارتباط برقرار نباشد، گردشگران باوجود این همه معضلات جاده‌ای و کشته در محور راز و جرگلان رغبتی برای آمدن به خراسان شمالی نخواهند داشت.

نماینده پنج شهرستان خراسان شمالی بایان اینکه راه‌اندازی قطار در استان قطعاً افزایش ارتباط ترکمنستان با ایران تأثیری خواهد گذاشت، گفت: امیدواریم هرچه سریع‌تر ادامه پروژه راه‌آهن آغاز شود تا در آینده شاهد گسترش ارتباطات باشیم.

قربانی بازگشایی بازارچه مرزی «پرسه سو» را فرصتی برای گسترش ارتباطات بین دو کشور دانست و تصریح کرد: به‌منظور ایجاد بازارچه مرزی بین دو کشور، ایران

داشته و راه‌اندازی بازارچه مرزی «پرسه سو» را یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه خراسان شمالی برشمرده است. محمدرضا صالحی همچنین در دیدار با سفیر ایران در عشق‌آباد بر بازگشایی بازارچه مرزی پرسه سو تأکید داشته است.

وی با اشاره به اهمیت بازگشایی مرز پرسه سو، افزود: باوجود اینکه میزان صادرات کالا از خراسان شمالی بالاتر از سهمیه اختصاص یافته است اما به دلیل معرفی نشدن فرصت‌های اقتصادی و نبود زیرساخت‌ها، این استان هنوز به جایگاه مناسبی در صادرات کشور نرسیده است.

سفیر جمهوری اسلامی ایران در ترکمنستان نیز با اشاره به مرز طولانی مشترک این کشور با خراسان شمالی گفت: باید از این فرصت برای توسعه روابط و بازاریابی استفاده کرد.

سید محمد احمدی افزود: گیاهان دارویی، سیمان و محصولات کشاورزی خراسان شمالی از توانمندی‌های مناسب این استان، برای حضور فعال در بازارهای ترکمنستان است.

راه یکی از علت‌های ایجاد نشدن منطقه آزاد

نماینده مردم بجنورد، مانه و سملقان، رازو جرگلان، گرمه و جاجریم، فراهم نبودن زیرساخت‌های توسعه‌ای

وی تصریح کرد: میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان شمالی آمادگی استفاده از این ظرفیت را دارد چراکه به توسعه گردشگری استان کمک می‌شود.

استقرار گمرک نیازمند ایجاد مرز رسمی است
مدیرکل گمرک خراسان شمالی درباره ارتباطات مشترک بین گمرک این استان با ترکمنستان گفت: تاکنون تفاهم‌نامه‌های بین دو کشور وجود نداشته است چراکه نخست مرز رسمی ایجاد و در نهایت گمرک مستقر می‌شود.

جواد جعفری اظهار کرد: چنانچه گمرک در مرز بین ایران و ترکمنستان ایجاد شود قطعاً بر توسعه صادرات کالاهای خراسان شمالی تأثیرگذار خواهد بود.

بنابراین گزارش، با توجه به اینکه خراسان شمالی در پایین‌ترین رتبه شاخص توسعه‌ای قرار دارد قطعاً ایجاد منطقه آزاد و گمرک در این استان مرزی تأثیری جدی بر توسعه اقتصادی و گردشگری این استان خواهد گذاشت.

ایجاد بازارچه مرزی بین مرز ایران و ترکمنستان امیدی برای رفع مشکلات اقتصادی و صادرات کالاهای بیشتر از خراسان شمالی است و همچنین زمینه برقراری ارتباط گمرکی و جذب گردشگر به این استان را فراهم می‌کند.

مطرح شدن بازارچه «پرسه سو» برای مردم مرزنشین که از بیکاری رنج می‌برند آرزویی است تا بتوانند از این فرصت مناسب سودی حاصل کنند از همین رو انتظار می‌رود پیگیری‌های بیشتری برای تحقق این وعده چندساله انجام شود.

دنبال می‌کنیم.
وی مطرح کرد: به‌منظور راه‌اندازی این بازارچه مشترک به روسای جمهور هر دو کشور پیشنهاد پیگیری داده شده است.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن خراسان شمالی همچنین به انعقاد تفاهم‌نامه به‌منظور گسترش گردشگری بین دو کشور ایران و ترکمنستان اشاره کرد و گفت: امیدواریم طی چند ماه آینده شاهد این اقدام مهم باشیم.

صمدی اظهار کرد: چنانچه گردشگری توسعه یابد اشتغال‌زایی و به دنبال آن درآمدزایی و رشد اقتصادی را خواهیم داشت.

وی افزود: همچنین پیگیر رفع موانع و مشکلات فعالان اقتصادی همچون حواله‌های بانکی و صدور ویزا و ... بین دو کشور ایران و ترکمنستان هستیم.

معیر مرزی سبب افزایش مرادوات بین دو کشور می‌شود

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان شمالی بازگشایی معیر مرزی و بازارچه پرسه سو را سبب افزایش مرادوات بین ایران و ترکمنستان دانست.

آدینه محمد سویدانلویی اظهار کرد: بازگشایی این بازارچه علاوه بر توسعه اقتصادی قطعاً سبب حضور گردشگران و مردمان کشور ترکمنستان در خراسان شمالی می‌شود.

سویدانلویی افزود: بازگشایی این معبر مرزی نیازمند پیگیری استاندار، اتاق بازرگانی و به‌ویژه وزارت کشور است.

کاملاً آمادگی دارد اما ترکمنستان موافقت خود را اعلام نمی‌کند.

وی بیان کرد: برای بازگشایی این بازارچه مشترک به وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد رایزنی داده شده است.

وی با بیان اینکه تبادلات مرزی بین ایران و ترکمنستان با بازگشایی بازارچه مرزی افزایش می‌یابد، اضافه کرد: همچنین پیشنهاد دیدار برخی بزرگان قوم ترکمن ایران با بزرگان ترکمن کشور هم‌مرز داده شده تا شاید با پادرمیانی آنان بازارچه راه‌اندازی شود.

نماینده پنج شهرستان خراسان شمالی همچنین گفت: چنانچه ارتباطات تجاری بین ایران و ترکمنستان افزایش یابد، شاهد ارتباط در زمینه کشاورزی و صنعت نیز خواهیم بود.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن خراسان شمالی که برای نخستین بار خبر راه‌اندازی بازارچه مرزی پرسه سو را در تیرماه سال ۸۹ داده بود، اکنون درباره علت مخالف ترکمنستان با این بازارچه اظهار کرد: پیگیر راه‌اندازی این بازارچه مرزی هستیم اما فعلاً دلایل مخالف ترکمنستان قابل بازگو کردن نیست. محمد صمدی اظهار کرد: علیرغم مخالفت ترکمنستان برای بازگشایی این بازارچه اما در اجلاس‌های مشترک بین دو کشور این موضوع که سال‌ها از تصویب آن می‌گذرد مطرح می‌شود.

صمدی با بیان اینکه ما بر بازگشایی بازارچه پرسه سو پافشاری داریم، افزود: ما بازگشایی این بازارچه که توسعه اقتصادی و گردشگری را برای خراسان شمالی به همراه دارد را تا زمان عملیاتی شدن آن با جدیت

زنجره باارزشی که ناقص است / لزوم توسعه صنایع پائین دست پتروشیمی

تولیدات پتروشیمی‌ها به دلیل نبود صنایع پائین دستی پتروشیمی به خارج از کشور صادر و تبدیل به محصولاتی می‌شوند که با ارزش افزوده چندبرابری وارد کشور می‌شود.

سعید رضایی

کشور ما در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی دارای ظرفیت‌های بسیار بالایی است و بخش قابل توجهی از منابع زیرزمینی نفت و گاز جهان در این کشور قرار دارد که بخشی در داخل استفاده می‌شود و بخشی نیز صادر می‌شود.

اگرچه درآمد حاصل از فروش نفت و گاز در اقتصاد کشور نقشی اساسی داشته و توانسته کشور را در بعد اقتصادی نگه دارد ولی خام فروشی نفت و گاز و محصولات بالادستی پتروشیمی را می‌توان به عنوان مهمترین آسیب در این زمینه عنوان کرد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در تشریح سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بارها بر روی جلوگیری از خام فروشی تاکید داشته‌اند و در واقع یکی از مهمترین بندهای اقتصاد مقاومتی جلوگیری از صادرات نفت خام و گاز بدون ارزش افزوده است.

برخی از کشورهای دنیا امروزه بدون اینکه نفت و یا گازی داشته باشند، به عنوان بزرگترین صادرکننده محصولات پلاستیکی و شیمیایی و... شناخته می‌شوند ولی ما با وجود برخورداری از این نعمت عظیم خدادادی هنوز در اول راه هستیم.

بی توجهی به ارزش افزوده

تولیدات پتروشیمی‌ها به خارج از کشور صادر می‌شود و تبدیل به محصولاتی می‌شوند که با ارزش افزوده چندبرابری وارد کشور شده تا جای خالی صنایع پائین دست پتروشیمی بیشتر احساس شود.

در حالی که امروزه یکی از مهمترین دغدغه‌ها و چالش‌ها در سطح کشور مربوط به موضوع اشتغال است، توسعه صنایع میانی و پائین دست پتروشیمی در کشور می‌تواند یکی از مهمترین راهکارها برای توسعه اشتغال باشد.

ایجاد و راه‌اندازی این صنایع علاوه بر نقش مهمی که در توسعه اشتغال دارد، زمینه ساز درآمذایی گسترده و کاهش نیاز به واردات محصولات است که باید برای ایجاد بستر مناسب به این زنجره ارزش تلاش بیشتری صورت گیرد.

صنایع میانی پتروشیمی به علت عدم حمایت در زمینه تامین خوراک و همچنین در زمینه حوزه تامین تکنولوژی این صنایع، از ظرفیت مناسبی برخوردار نشده است و بخش عمده‌ای از عدم توفیق در کسب ارزش افزوده در زنجره صنعت پتروشیمی را در این موضوع می‌توان دنبال کرد.

ایجاد جذابیت برای صنایع پائین دستی پتروشیمی

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان بوشهر اظهار داشت: به دنبال رفع مشکلات صنایع هستیم و همواره با دعوت از سرمایه‌گذاران سعی در حل مشکل صنعت استان داریم.

سید حسین حسینی محمدی با اشاره به ظرفیت‌های بالای استان بوشهر در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی، بر استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاران تاکید کرد و افزود: باید به فکر تولید کالاهای جدید بود و از آن استفاده خوب کرد.

سرسناس و توانمند در حال مذاکره و جمع‌آوری ایده‌ها و مشارکت‌ها هستیم و مسائل را با آنها مطرح می‌کنیم و امیدواریم از قبل این بازدهی‌ها به تعدادی پروژه اجرایی در نقاط مختلف استان برسیم.

وی تصریح کرد: این استان دارای مزیت بالایی در عرصه پتروشیمی است چون دارای صنایع گازی و همچنین تاسیسات عظیم پتروشیمی است و این استان می‌تواند مواد اولیه صنایع پائین دست پتروشیمی را تامین می‌کند.

قائم مقام سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران گفت: امیدواریم در آینده نزدیک تعدادی ایده‌های اجرایی برای صنایع پائین دستی پیدا کنیم و با همکاری مسئولان استان بتوانیم نقشی در تسریع کار داشته باشیم چراکه این پروژه‌ها در درآمذایی و ایجاد اشتغال نقش خوبی را خواهند داشت.

تنوع بالای صنایع پائین دست

وی اضافه کرد: از نظر صنایع پائین دستی در شاخه متانول تنوع بالایی وجود دارد که در شش سطح این صنایع ادامه خواهند داشت و محصولات نهایی با ارزش افزوده بسیار بالایی را تولید می‌کنند.

دلیری تصریح کرد: متأسفانه در کشور ما به هیچ عنوان این صنایع توسعه نیافته است و ما فقط در بهترین حالت متانول صادر می‌کنیم و محصولات بعدی را وارد می‌کنیم.

وی اظهار داشت: امیدواریم این محصولات را به زودی بتوانیم تولید کنیم و در این مسیر با شرکت‌های بخش خصوصی و شرکت‌های مورد نظر از خارج دعوت کنیم و به تعداد زیادی پروژه تعریف کنیم و باعث توسعه این صنایع شویم.

باید شرایط مناسبی برای حضور بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران برای استفاده از ظرفیت‌های صنایع پائین دست پتروشیمی فراهم شود چرا که نقش مهمی در تولید و اشتغال و تحقق اقتصاد مقاومتی خواهد داشت.

وی ادامه داد: با توجه به سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در صنایع بالادست پتروشیمی در شهرستان‌های عسلویه، دیر و کنگان و تولید انواع گازهای متان، اتان، اتیلن، متانول و همچنین دسترسی به آب‌های آزاد از مزیت‌های رقابتی استان برای سرمایه‌گذاری و ایجاد واحدهای پائین دستی پتروشیمی است.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان بوشهر بیان کرد: امروزه در کشور ایجاد جذابیت و مشوق برای سرمایه‌گذاری به یک رقابت و مسابقه بین استان‌ها تبدیل شده و باید با تلاش، هم‌افزایی و تسهیل‌گری و ایجاد اعتماد و اطمینان شرایط محیطی لازم را برای جذب سرمایه‌گذاری در بخش تولید فراهم کنیم.

صنایع پائین دست پتروشیمی گسترش می‌یابد

فرداد دلیری قائم مقام سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران اظهار داشت: امروز در استان بوشهر از صنایع بازدید کردیم و امیدواریم در فرآورش بیشتر و ایجاد ارزش افزوده از این صنایع و معدن نقش‌هایی را تعریف کنیم؛ باید پروژه‌هایی با تکنولوژی بالا را تعریف کرد و این موضوع پیگیری خواهیم کرد.

قائم مقام سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران با اشاره به بازدید خود از پروژه متانول کاوه در شهرستان دیر بیان کرد: این طرح بزرگترین پروژه متانول کشور خواهد بود و به زودی راه‌اندازی خواهد شد.

وی ادامه داد: امیدواریم بتوانیم با بخش خصوصی که توانمند است، در پتروشیمی سرمایه‌گذاری کرده و ایده‌هایی را در بعد پائین دستی پتروشیمی که دارای ارزش افزوده بیشتری است ولی در کشور به خوبی توسعه نیافته است را اجرایی کنیم.

جذب مشارکت برای توسعه صنایع پائین دست

دلیری با اشاره به اینکه نیاز به سرمایه‌گذاری بالایی دارد و توسعه تکنولوژی و یافتن لیسانس‌های مربوطه نیاز به کار و تلاش زیادی دارد، افزود: با شرکت‌های

سهم ناچیز ظرفیت قم در صادرات / نوسانات ارز بازار را ملتهب می کند

این اساس تسهیلات صادراتی مناسب به متقاضیان ارائه و مشوق هایی برای حضور در نمایشگاه های بین المللی، ثبت برند در کشورهای هدف و حضور هیئت های تجاری در نظر گرفته شده است. سیجانی خواستار افزایش تعامل و مشارکت بانک های استان قم به ویژه بانک های غیر تخصصی برای ارائه تسهیلات به فعالان اقتصادی و صنعتی شد و گفت: ارائه تسهیلات مناسب به واحدهای تولیدی و رفع برخی ضوابط و قوانین زائد، ارتقاء سطح کیفی و کمی صادرات را به دنبال دارد.

سرمايه گذاران از حمايت هاي قمي هاراضي نيستند
رئيس اتاق بازرگاني استان قم نيز در قم، در خصوص راهکارهای توسعه مخاطبان صادراتی گفت: یکی از مخاطبان و بازارهای صادراتی قابل توسعه کشور روسیه است. ابوالفضل خاکی از راه اندازی غرفه ایرانیان در شهر آستارا خان روسیه خبر داد، و گفت: در توافق های به عمل آمده ۳۰ غرفه دائمی با عنوان سرای ایرانیان در این منطقه ایجاد می شود که یک غرفه مختص قم بوده و می تواند برای صادرات محصولات استان به سراسر روسیه مورد بهره برداری قرار بگیرد.

وی با اشاره به برنامه ریزی های گسترده برای حضور هیئت های تجاری قم در کشورهای هدف، تصریح کرد: در این هیئت های تجاری، فعالان تولیدی و صنعتی در رشته های گوناگون حضور خواهند داشت و تولیدات متنوع استان را به نمایش می گذارند.

این پیشکسوت حوزه تولید و صادرات در ادامه از نبود حمایت کافی و مؤثر برای جذب سرمایه گذاری در استان گلایه کرد و گفت: متأسفانه هنوز زیرساخت های کافی و مفید برای جذب سرمایه گذار در استان فراهم نشده است.

خاکی با تأکید بر اینکه بحث سرمایه گذاری در قم ضعیف و ناچیز است، افزود: وقتی یک سرمایه گذار داخلی یا خارجی نمی تواند برق و گاز مورد نیاز خود را در شهرهای صنعتی استان فراهم ببیند دیگر دلیلی برای سرمایه گذاری نمی بیند.

صادرات تولیدات چوبی قم به عراق

مدیرعامل شرکت شهرک های صنعتی استان قم نیز اظهار داشت: عراق کشور هدف در زمینه صادرات

مختلف طی ۹ ماه سال جاری ۲۴ درصد افزایش یافته است، گفت: صادرات قم ۱۵۷ میلیون دلار با وزن ۱۲۸ هزار تن بود که حدود ۳۰ درصد افزایش ارزش و حدود ۶۸ درصد افزایش وزن داشته است.

لزوم معرفی ظرفیت های صادراتی قم

سیجانی با طرح این مطلب که افزایش مشوق های صادراتی و اختصاص پارانه به سود تسهیلات بانکی در رشد صادراتی مؤثر بوده است، اظهار کرد: در سال جاری سعی کرده ایم که مشکلات صادرکنندگان در بخش های مختلف گمرکی، بانکی و مالیاتی را حل و فصل کنیم.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان قم با بیان اینکه فرش، کفش، مواد پلاستیکی و پلیمری، محصولات سرب و انواع چسب و محصولات شیمیایی از مهم ترین کالاهای صادراتی استان است، اظهار داشت: بازار نخست صادرات قم، کشور عراق است و پس از آن کشورهای افغانستان، امارات، ترکیه، کره جنوبی، پاکستان، ازبکستان، آذربایجان، هند و ترکمنستان قرار دارد.

وی با اشاره به بسته حمایتی توسعه صادرات غیرنفتی مصوبه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی کشور، گفت: بر

وجود برخی مشکلات از جمله نبود کنسرسیون مدون صادراتی و نبود بازاربایی حرفه ای و کم توجهی به تنوع بازار باعث شده قم در صادرات غیر نفتی جایگاه مطلوبی نداشته باشد.

یار محمدی

وقتی اقتصاد به سمت ایستایی و رکود کشش داشته باشد، نباید انتظار داشت که خبرهای خوشی به گوش مردم برسد. اما در همین بجنوبه کم رقمی، رشد بالای ۳۴ درصدی صادرات استان نسبت به ۹ ماهه سال ۹۵ می تواند کمی حال کم رقم اقتصادی شهر قم را التیام بخشد. به هر حال در این زمینه متولیان و مسئولان صنعت و تولید استان قم دیدگاه هایی دارند که در ذیل می آید.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان قم با بیان اینکه صادرات استان قم در سال جاری رشد نسبتاً خوبی داشته است، گفت: البته هنوز میزان صادرات استان با ظرفیت ها و توانمندی هایی که در قم نیمه فعال و یا بالقوه باقی مانده است همخوانی ندارد و رضایت بخش نیست.

محمود سیجانی با ارائه گزارشی از صادرات سال جاری استان قم، اظهار کرد: محور صادرات کالای استان به کشور عراق بوده است و در حال حاضر بیش از ۴۴ درصد صادرات استان به این کشور ترازیت می شود. وی با تأکید بر اینکه سعی داریم بازار صادراتی خود را در کشور عراق تقویت کنیم، ادامه داد: در این زمینه در نظر داریم با افزایش نمایشگاه های توانمندی بازار محصولات استان فرایند عرضه مستقیم به شهرهای مهم و بزرگ عراق را گسترش دهیم.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان قم با بیان اینکه ایجاد فصل مشترک دینی و فرهنگی می تواند در رشد همکاری های اقتصادی مؤثر باشد، گفت: در این زمینه در اسفندماه سال جاری یک نمایشگاه ۱۰ روزه در نبطیه لبنان و در سال آینده نیز در شهر نجف عراق نمایشگاهی از توانمندی ها و فعالیت های اقتصادی استان قم بر گزار خواهیم کرد.

وی با اعلام اینکه رشد صادراتی استان به کشورهای

صنایع چوبی استان بوده که برای این منظور نیز در سال جاری ۲۰ کانترینر از مبلمان و محصولات چوبی دیگر به این کشور صادر شده است.

امیر هوشنگ طیبی نژاد با اشاره به این نکته که خوشه‌های صنعتی بسترهای توسعه بازارهای بین‌المللی استان را به صورت چشمگیری ارتقا داده‌اند، ادامه داد: خوشه مبلمان در حال بررسی بسترهای صادرات مبلمان به ۵ کشور مختلف است و خوشه صنایع سنگ هم توانسته‌اند بازار قزاقستان را تثبیت کنند.

وی با تأکید بر اینکه سنگ، مبلمان و تولید سوهان به عنوان ظرفیت‌های استان در حال توسعه و کسب بازارهای بین‌المللی است، افزود: ظرفیت استان قم به‌ویژه در بخش سنگ، مبلمان و تولید سوهان ظرفیت ویژه و قابل ملاحظه‌ای بوده که باید از این توان تولیدکنندگان قم برای رونق اقتصاد و افزایش صادرات به کشورهای هدف استفاده کرد.

تولیدکنندگان در محاصره ۳۶ سازمان دولتی

رئیس اتحادیه صادرکنندگان استان قم هم با تأکید بر اینکه مشکلات و موانع اصلی صادرات استانی نیست، گفت: هزینه و قیمت بالای کالاهای تولیدی مشکل نخست صادرات بوده که سبب شده به تبع آن صادرات نیز با مشکلاتی رو به شود.

حسن آقاجانی افزود: در حال حاضر ۳۶ سازمان و نهاد مختلف انواع و اقسام هزینه‌ها را به تولیدکنندگان تحمیل می‌کنند که همه آن‌ها به افزایش قیمت کالا

ضرورت تشکیل کنسرسیوم صادراتی در قم

مدیر یک واحد تولیدکننده موفق در عرصه شیرآلات الکترونیکی نیز با بیان اینکه قم بر نامه و تقویم صادراتی مشخصی ندارد، گفت: متأسفانه هر شرکت یا واحد تولیدی مجبور است با توان و تجربه شخصی خود بازارهای هدف خود را بررسی و تصمیم‌گیری کند.

علی کبیریان با بیان اینکه توانایی صادرات محصول خود را داریم اظهار کرد: هر چند به دلیل تعدد سفارش‌های داخلی نتوانسته‌ایم نیازهای بازار خارجی را بررسی کرده و در مورد آن تصمیم بگیریم.

وی تشکیل یک کنسرسیوم فعال و رسمی صادرات در استان را ضروری خواند و گفت: اگر یک شکل و کارگروه قوی صادراتی در استان تشکیل شود می‌توان بازارهای جهانی را رصد کرد.

مدیر شرکت دانش بنیان بلندای صنعت جهان افراز با اشاره به اینکه کاهش هزینه‌های تولید می‌تواند به رونق و توسعه اقتصادی منجر شود، گفت: کالاهای و خدمات ایرانی از تکنولوژی و کیفیت تولید خوبی برخوردار است که با حمایت دولت می‌تواند بازارهای جهانی را تسخیر کند.

به هر حال باید قبول کنیم برخی ضعف‌ها و رخنه‌ها از جمله نبود کنسرسیوم مدون صادراتی، نبود بازاربانی حرفه‌ای بین‌المللی و نداشتن ذائقه شناسی مخاطبان خارجی و کم توجهی به تنوع بازار در پهنه جغرافیایی دنیا و... در روند صادراتی محصولات و خدمات تولیدی کشور و استان قم به وضوح به چشم می‌خورد.

صنعتی برای افزایش درآمد در روستا/ بازار فرش و گلیم ایلام رونق گرفت

صنایع دستی در استان ایلام با صادرات ۷,۶ میلیون دلاری در سال‌های اخیر به عنوان صنعتی در آمدزا و تاثیرگذار در رشد اقتصادی روستائیان و عشایر بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته است.

رمضان نوری

صنایع دستی در استان ایلام مقوله‌ای است که اهمیت آن در سال‌های اخیر به عنوان صنعتی درآمدزا و تاثیرگذار در رشد اقتصادی بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته است. در بین صنایع دستی گلیم نقش برجسته نیز نامی آشنا در استان و کشور بوده و حتی آوازه جهانی دارد.

انواع صنایع دستی را می‌توان به صنایع دستی جامعه عشایری، صنایع دستی جامعه روستایی و نیز صنایع دستی جامعه شهری تقسیم کرد. صنایع دستی استان ایلام با تاریخ غنی و پرفراز و نشیب خود قسمت عمده‌ای از احتیاجات منطقه را تامین کرده و مزاد آن به خارج از استان صادر می‌شود.

البته این صنعت با توجه به رشد و توسعه در کشور، در استان ایلام کم‌کم مانند دیگر صنایع تحول زیادی پیدا نکرده است که علت اصلی این امر عدم حمایت مالی و نبود امکانات مالی پیشه‌وران است.

استان ایلام در سال‌های اخیر به جهت ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی استعداد خوبی در رشد تولید صنایع دستی از خود نشان داده است، اختراع هنر گلیم نقش برجسته از سوی یک بانوی ایلامی مهمترین رویداد فرهنگی و صنعتی استان ایلام است که نشان دهنده مستعد بودن جوانان ایلامی

در تولید و یا اختراع صنایع دستی جدید و معرفی آن به جهان است.

۳۳ رشته صنایع دستی در ایلام فعال است

نورالدین محسنی معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان ایلام اظهار داشت: در استان ایلام ۳۲ رشته فعال صنایع دستی وجود دارد.

وی گفت: مشکلی که در حوزه صنایع دستی با آن مواجه هستیم در بحث فروش محصولات صنایع دستی

است که جایگاه خود را در کشور و به تبع در سطح جهان پیدا نکرده است.

وی افزود: در رشته فعال صنایع دستی استان تنوع محصولات وجود دارد، اما متأسفانه در راستای فروش محصولات با مشکل مواجه هستیم زیرا سهم ما از بازارهای صنایع دستی جهان روزبه روز کمتر می‌شود.

معضلات حوزه صنایع دستی در ایلام

وی اضافه کرد: در حال حاضر تولیدکنندگان صنایع دستی هم به عنوان تولیدکننده و هم فروشنده

۲۸۰ مجوز تاسیس کارگاه قالببافی

وی ادامه داد: ۱۴ تشکل و نهاد در حوزه تولید فرش دستباف در استان فعالیت می کنند و بیش از ۱۴ هزار بافنده در استان ایلام شناسایی شده که از این تعداد بیش از ۱۰ هزار نفر تحت آموزش بافندگی مقدماتی فرش قرار گرفته اند و بیش از ۲۱۳ کلاس دوره آموزشی در این راستا برگزار شده است. معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صنعت و معدن استان ایلام گفت: همچنین تاکنون بیش از ۲۸۰ مجوز تاسیس کارگاه قالببافی در استان صادر شده است. شوهانی اضافه کرد: از سال ۸۲ تاکنون ۲۰۰ میلیارد ریال اعتبار در قالب اعتبارات قرض الحسنه ای، مشاغل خانگی، زودبازده در قالب اعتبارات در این حوزه پرداخت شده است.

رشد تولید فرش در استان ایلام

وی با اشاره به اینکه تولید فرش در سال گذشته بیش از شش هزار و ۵۱۸ مترمربع بوده است، گفت: این میزان نسبت به سال های گذشته ۲۰ درصد رشد داشته است.

معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صنعت و معدن استان ایلام افزود: در ۹ ماهه امسال نیز سه هزار و ۶۱۳ مترمربع فرش در استان تولید شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶ درصد رشد داشته است.

وی گفت: بیش از ۴۵۰۰ بافنده در استان تحت پوشش بیمه خاص قالببافان هستند، در بیمه قالببافان دولت ۲۰ درصد از بیمه را پرداخت می کند و بافنده فقط ۷ درصد دستمزد سالانه را پرداخت می کند.

شوهانی با اشاره به اعتبارات و تسهیلات این حوزه گفت: هم اکنون اعتبارات خاصی در حوزه مشاغل خانگی و روستایی را دولت ابلاغ کرده است که برنامه ما در پرداخت تسهیلات این است که در حوزه مشاغل تعداد خاصی را به صورت تسهیلات قرض الحسنه ای و کارمزد ۴ درصد پوشش دهیم.

وی افزود: در حدود ۲۰۰ نفر تاکنون در این جهت شناسایی کرده ایم، پرونده آنها تکمیل و آماده معرفی به بانک جهت دریافت تسهیلات است. اعتباری نزدیک به ۲ میلیارد تومان برای این بخش در نظر گرفته شده است.

صادرات ۷.۶ میلیون دلاری صنایع دستی استان ایلام

وی تصریح کرد: صادرات صنایع دستی استان در ۹ ماهه اول سال ۷ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار بوده است که این خود رقم بسیار خوبی است. معاون صنایع دستی ایلام افزود: گلیم نقش برجسته در آثار معنوی کشور ثبت ملی شده است. هم اکنون نیز در تلاش هستیم که نشان جغرافیایی گلیم نقش برجسته را در استان بگیریم. وی گفت: تقریباً برنامه های خوبی در این جهت انجام و برای شهر جهانی استارت این کار نیز زده شده زیرا شهر جهانی برای یک محصول نیازمند زیرساخت های گردشگری و فرهنگی است.

وی افزود: بزرگترین مشکل در حوزه گلیم نقش برجسته که با آن مواجه هستیم عدم حضور بخش خصوصی است. از لحاظ تنوع محصول و تعداد گلیم نقش برجسته مشکلی در این راستا نداریم ولی از لحاظ کیفیت یک سری نواقص وجود دارد.

وضعیت فرش استان ایلام

جمیل شوهانی معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صنعت و معدن استان ایلام نیز در خصوص کیفیت فرش دستباف استان در بازارهای داخلی و خارجی اظهار داشت: فرش دستباف استان قدمت بسیار زیادی دارد و از کیفیت بسیار بالایی برخوردار است.

وی افزود: این محصول به کشورهای حاشیه خلیج فارس و بعضاً کشورهای اروپایی از جمله کشور آلمان، ایتالیا، چین و حتی به کشور آمریکا نیز صادر می شود.

شوهانی تصریح کرد: فرش دستباف به صورت تضمینی در استان تولید می شود، یعنی تشکل هایی مانند شرکت فرش یا اتحادیه روستایی به صورت متمرکز مواد اولیه در اختیار بافنده قرار می دهند و بافنده به صورت دستمزدی کار می کند، بعد فرش بافته شده به شرکت سازنده منتقل می شود.

شوهانی اضافه کرد: در استان ایلام ۱۸ تعاونی روستایی در شهرستان وجود دارد، ۳ واحد صنفی در این راستا در استان فعالیت دارد و همچنین سازمان صنعت و معدن نیز به عنوان متولی عمل می کند. وی گفت: در حوزه فرش کمیته امداد و سازمان بهزیستی نیز فعالیت دارند.

محصول هستند که خود این به عنوان یک معضل به شمار می رود. تولید کنندگان نباید دغدغه فروش محصول را داشته باشند که در استان این مشکل وجود دارد. اکثر کارگاه داران و فعالان حوزه صنایع دستی ما یا خانم های خانه دار و یا افرادی هستند که توان مراجعه به شهرهای دیگر برای بازاریابی محصول ندارند.

وی تصریح کرد: در راستای حل این مشکل باید بخش خصوصی وارد کار شود، بعضی از سیاست های مسئولان استان نیز دخیل در این کار است زیرا متأسفانه صنایع دستی به روشی تعریف شده که هم تبلیغات و هم فروش محصول فقط باید از طریق میراث فرهنگی صورت گیرد.

معاون صنایع دستی استان ایلام افزود: این حوزه به صورت فرا اداره ای است، بسیاری از سازمان ها باید دست به دست هم دهند که در این صنعت هنری بتوانیم پیشرفتی داشته باشیم و هم این که به عنوان منبع درآمدی برای استان باشد.

لزوم استفاده از مرزری بودن استان برای معرفی صنایع دستی

وی گفت: با توجه به این که استان ایلام شاهراه ورود عتبات عالیات است، این خود به عنوان بهترین موقعیت برای استان محسوب می شود چرا که از این طریق هم می توانیم صنعت توریسم را در استان گسترش دهیم و هم این که صنایع دستی استان را بیشتر معرفی کنیم.

محسنی افزود: در اربعین حسینی در شهرستان ها و خود استان امسال ۲ نمایشگاه صنایع دستی برپا شد. در هر شهرستانی نیز یک نمایشگاه محصولات صنایع دستی برپا شد اما این کافی نیست زیرا از استان ما در طول سال تردد زوار را داریم در این راستا تلاش ما این است که در مهران بازارچه صنایع دستی برپا کنیم که این خود بستگی به این دارد که بخش خصوصی وارد کار شود.

وی افزود: نیازمند ورود بخش خصوصی در این جهت هستیم که اگر این اقدام صورت گیرد قطعاً برپایی بازارچه صنایع دستی در مهران جزو برنامه های اصلی است همچنین در استان بازارچه صنایع دستی ایلام در ایام دهه فجر افتتاح خواهد شد.

کلنگ عسلویه شمال بر زمین ماند / وعده های پتروشیمی گلستان ۱۱ ساله شد

انتظار ۹۵ هزار سهامدار برای تبدیل استان به عسلویه شمال کشور و تحقق وعده ها برای به ثمر رسیدن پروژه پتروشیمی گلستان که حالا ۱۱ ساله شده، ادامه دارد.

زهرا اهرامی

۲۴ آبان ماه سال ۱۳۸۵ کلنگ پتروشیمی گلستان به زمین خورد تا مصوبه هیئت وزیران در سفر نخست هیئت دولت نهم به گلستان وارد فاز اجرایی شود. هرچند علی محمد شاعری، استاندار وقت گلستان بارها با قاطعیت اعلام کرده بود این مصوبه هشت ماهه به سرانجام رسیده و در یک بازه زمانی سه ساله صحرای شمال گلستان به «عسلویه شمال» تبدیل می شود اما کلنگ این پروژه همچنان بر زمین مانده است. حالا پس از گذشت ۱۱ سال، ۹۵ هزار سهامدار همچنان در انتظار پایان وعده ها برای اجرای پروژه ای هستند که قرار بود در سال ۱۳۹۲ با پرداخت وام ارزی ۲۷۷ میلیون یورویی و تامین تسهیلات وارد فاز اجرایی شود و هم اکنون تنها حدود ۱۸ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

یکی از سهامداران پتروشیمی گلستان با انتقاد از بلا تکلیف ماندن این پروژه در ۱۱ سال گذشته اظهار کرد: پتروشیمی گلستان ۹۵ هزار سهامدار دارد اما هیئت مدیره آن پاسخ روشنی به سوال ها و ابهام های موجود در خصوص این پروژه و شرکت های اقماری آن به سهامداران ارائه نمی کنند.

رامین اهرن که ساکن اردبیل است، افزود: هم اکنون ابهامات زیادی در خصوص زمین سرورس جنگل به عنوان تنها سرمایه با ارزش پتروشیمی گلستان و وضعیت این پروژه وجود دارد که به نظر می رسد نیازمند شفاف سازی از سوی هیئت مدیره و بورس است.

وی که حدود ۴۸۰ هزار سهم پتروشیمی گلستان را داراست، ادامه داد: پتروشیمی گلستان باید صورت های مالی خود را به بورس ارائه دهد و راجع به برخی مسائل شفاف سازی کند که از ابتدای سال تاکنون انجام نشده است.

وی با انتقاد به اینکه بعضی از سهامداران پتروشیمی با حقوق خود آشنا نیستند، خاطر نشان کرد: مجامع عمومی پتروشیمی گلستان با حضور تعداد کمی از سهامداران برگزار می شود در حالی که سهامداران حتی می توانند اعضای هیئت مدیره را تغییر دهند.

پتروشیمی گلستان نیازمند مدیریت قوی تر است یکی دیگر از سهامداران پتروشیمی گلستان با تاکید بر اینکه پتروشیمی گلستان بیش از هر چیز نیازمند بررسی اجمالی تر و مدیریت قوی تر است، اظهار کرد: گلستان استان صنعتی نیست و به نظر می رسد به همین دلیل پتروشیمی گلستان نتوانست در این استان پا بگیرد.

صاحب نجفی نژاد با بیان اینکه طرح پتروشیمی گلستان برای تولید اور و آمونیاک در نظر گرفته شده و با گذشت بیش از ۱۰ سال این طرح دیگر صرفه اقتصادی ندارد، تاکید کرد: تغییر کاربری پتروشیمی یکی از گزینه های جدی برای به ثمر رسیدن این پروژه است و باید طرح در بازه زمانی دو تا سه ساله به بهره برداری برسد.

دادن به وضع موجود این پروژه وجود ندارد. وی با بیان اینکه مشکل اصلی پتروشیمی گلستان نبود سرمایه گذار عمده است، خاطر نشان کرد: در مجموع این پروژه نیاز به شفاف سازی دارد و اگر قرار است انتقادی بشود باید با بررسی دقیق صورت های مالی توسط حسابداران خبره این اتفاق رقم بخورد. وی متذکر شد: متاسفانه وضعیت کنونی پتروشیمی گلستان حاصل نبود نظارت کافی و بازخواست نشدن تیم مدیریت فعلی است و باید مورد تجدید نظر قرار گیرد.

هرچند سهامداران بلا تکلیفی پروژه پتروشیمی گلستان را در ضعف هیئت مدیره و تیم مدیریتی آن می دانند و معتقدند اراده قوی برای سروسامان دادن به وضع موجود آن وجود ندارد اما سیدمتف هاشمی استاندار گلستان در جلسات مختلف بر حل مشکلات پتروشیمی گلستان تاکید دارد و تعیین تکلیف این پروژه را جزو ۱۰ اولویت اصلی استان دانسته است. اما تاکید بر تعیین تکلیف پتروشیمی گلستان به پیگیری های استاندار ختم نشده بلکه سخنگوی کمیسیون انرژی از مهلت سه ماهه مجمع نمایندگان برای تعیین تکلیف آن خبر داده اظهار کرد: به استاندار قبلی و فعلی گلستان تاکید کرده ایم یک مهلت سه ماهه برای تعیین تکلیف پتروشیمی گلستان به هیئت مدیره داده شود و اگر نمی توانند یا دیگر به آن ها اعتماد نمی کنند، استعفا بدهند.

اسدالله قره خانی با یادآوری اینکه پتروشیمی گلستان بیش از ۱۰ سال معطل مانده است، گفت: مشکل پتروشیمی گلستان نبود سرمایه گذار و یا حمایت نکردن دولت نیست بلکه مشکل از چند عضو هیئت مدیره آن است.

پتروشیمی گلستان تعیین تکلیف شود

وی با یادآوری اینکه بعد از پتروشیمی گلستان چند پتروشیمی دیگر در کشور کلنگ زنی و افتتاح شده اند، افزود: از استاندار خواسته ایم موضوع پتروشیمی

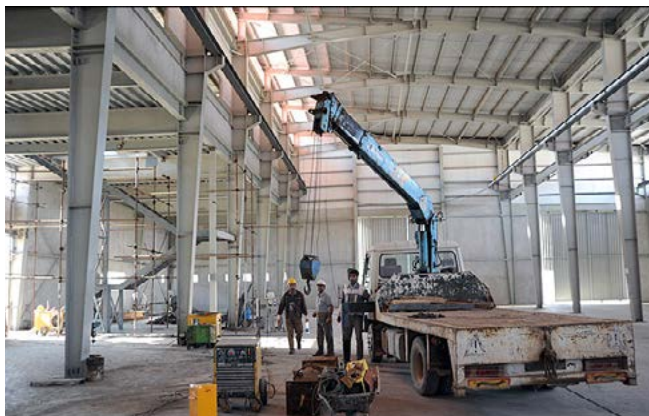
وی از نزدیکی محل اجرای پروژه به منطقه آزاد اینچبه برون و افزایش ارزش افزوده محل اجرای پتروشیمی گلستان به عنوان یک مزیت نام برد و تصریح کرد: متاسفانه پتروشیمی گلستان مدیریت جامع و قوی که قدرت چانه زنی داشته باشند، ندارد و همین امر باعث شده تاکنون نتوانند منابع را جذب کنند.

وی از تعداد زیاد سهامدارانی که حق رای در مجامع ندارند به عنوان ضعف دیگر پتروشیمی گلستان نام برد و گفت: ۶۵ هزار سهامدار این پروژه تنها یک درصد سهم پتروشیمی را دارا هستند و این امر باعث شده نتوان در مجامع تصمیم جامعی گرفت.

وی با تاکید بر اینکه اگر نقاط مثبت و منفی پتروشیمی گلستان را در کنار هم بگذاریم این پروژه بیش از هر چیز نیازمند بررسی اجمالی تر و مدیریت قوی تر است، بیان کرد: پتروشیمی طرح استانی نیست که بتوان با مدیران استانی مشکلات آن را حل کرد بلکه این پروژه باید فرااستانی جمع بندی و اجرایی شود.

اراده ای برای سروسامان دادن به وضع موجود وجود ندارد

نجفی نژاد با بیان اینکه بعید است با مدیریت فعلی و همین روال پتروشیمی گلستان به نتیجه برسد، افزود: به نظر می رسد هم اکنون اراده قوی برای سروسامان

استان مسئولیت دارند و باید حل مشکل پتروشیمی را پیگیری کنند، ادامه داد: اگر مسئولان استان برای دریافت تسهیلات ارزی پتروشیمی تلاش نکنند و مشکل پولی آن حل نشود قطعاً پروژه به همین حالت باقی می ماند.

کامیاب با تاکید بر اینکه پتروشیمی گلستان پروژه ملی است و نیازمند عزم ملی است، تصریح کرد: همه مسئولان باید برای اجرای این پروژه عزمشان را جزم کنند.

وی با بیان اینکه پتروشیمی گلستان تاکنون تنها ۱۸.۵ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است، خاطر نشان کرد: مسئولان و به ویژه نمایندگان استان اگر می خواهند معضل اشتغال استان حل شده و گلستان توسعه یابد برای حل مشکل پتروشیمی یک دست شده و جزیره ای نگاه نکنند.

رییس هیئت مدیره پتروشیمی گلستان با بیان اینکه این پروژه برای سه هزار نفر اشتغال ایجاد می کند، گفت: استاندار گلستان قول دادند مشکلات پتروشیمی را پیگیری کنند و این پروژه در اولویت کارهای اجرایی در استان قرار گیرد و امیدواریم موفقیتی در به سرانجام رسیدن این پروژه حاصل شود.

هرچند هم اکنون توپ به سرانجام رسیدن پتروشیمی گلستان در زمین استاندار گلستان است اما ۹۵ هزار سهامدار این پروژه همچنان چشم انتظار تحقق وعده ها برای تعیین تکلیف سرنوشت آن هستند.

توسط سرمایه گذار انجام شود اما بازم هیئت مدیره تضمین لازم را نداشت.

قره خانی توجیه اقتصادی نداشتن پتروشیمی و حمایت نکردن دولت و مدیران را مباحث حاشیه ای دانست و بیان کرد: ما داریم موقعیت ها را در خصوص پتروشیمی از دست می دهیم و اگر در یک مهلت سه ماهه مشکلات حل نشود ناچار می شویم به گونه دیگر چاره اندیشی کنیم.

پروژه ملی عزم ملی می خواهد

هرچند سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس تاکید دارد حمایت نکردن دولت و توجیه اقتصادی نداشتن پتروشیمی گلستان مانع اجرای این پروژه نیست و توپ اجرایی نشدن آن را در زمین هیئت مدیره می اندازد اما رییس هیئت مدیره پتروشیمی گلستان معتقد است این پروژه به عزم ملی نیاز دارد.

النفات کامیاب اظهار کرد: مشکل اصلی پتروشیمی گلستان تسهیلات ارزی است تاکنون موفق نشده ایم آن را جذب کنیم.

وی با بیان اینکه تسهیلات ارزی پروژه نیازمند تضمین و فاینانس است، افزود: فاینانس تضمین دولتی نیاز دارد ما هم بخش خصوصی هستیم و دولت ما را تضمین نمی کند.

وی با تاکید بر اینکه نمایندگان و مدیران برای توسعه

گلستان تعیین تکلیف شود و اگر این پروژه به سرانجام نمی رسد با یک سرمایه گذار دیگر پتروشیمی جدیدی را به بهره برداری برسانیم و سهام مردم را به آن منتقل کنیم.

نماینده مردم علی آبادتول در مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه مشکل پتروشیمی گلستان بدهی نیست بلکه به ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون دلار ارز نیاز دارد، ادامه داد: با پیگیری های انجام شده از سوی بنده دوبار در جلسات شورای اقتصاد و بانک ملی حضور یافتیم و مشکل دریافت تسهیلات این پروژه حل شد. وی یاد آور شد: قسط اول این تسهیلات ۴۰۰ میلیون دلاری حدود ۱۵۰ میلیون دلار معادل ۶۰۰ میلیارد تومان بود اما اعضای هیئت مدیره وثیقه ای برای ارائه به بانک نداشتند.

سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی اضافه کرد: هیئت مدیره زمین اجرای پروژه را که به رایگان از دولت گرفته اند را به عنوان وثیقه اعلام کردند و طبق قوانین بانک نمی تواند چنین تضمینی را بپذیرد.

وی با تاکید بر اینکه پروژه بزرگی همچون پتروشیمی به مدیریت قوی نیاز دارد، تصریح کرد: در همین دوره مجلس با سرمایه گذار ایتالیایی برای انجام سرمایه گذاری در پتروشیمی گلستان مذاکره کردیم و قرار شد لایسنس، تجهیزات و نصب صفر تا ۱۰۰ دستگاه ها

مشکلات کهنه آبیاری نوین؛ افول ستاره بختی که ندر خشید

ایراد را از ناحیه جهاد کشاورزی نمی بینیم ما ایراد را از مجریان طرح های انتقال که عمدتاً خصوصی هستند می بینیم و آنجا ایراد مهم به جهاد وارد است که بعد از تصویب طرح آبرسانی کشاورز را رها می کند. هیچ گاه نشده که زمینی پس از اجرای طرح مورد نظارت دقیق جهاد قرار گیرد تا بینیم اصلاً این طرح ها جواب داده اند یا خیر نتیجه این عدم نظارت آن است که امروز به گفته مدیر جهاد ۱۵۰ هزار مترمربع استخر ذخیره آب در استان احداث شده در حالی که آمار استخرها به وضوح بالای ۳۰۰ هزار مترمربع هستند و اصلاً جهاد از نیمی از استخرهای

طرح های آبرسانی نوین به حال خود رها می شوند

کارشناس امور کشاورزی و باغی درباره آبرسانی نوین به کشاورزی استان سمنان، می گوید: چندین عامل باعث شده تا سامانه های آبرسانی نوین در استان با مشکلاتی روبرو باشند که یکی از آنها عملکرد ناموفق مجریان و عدم نظارت صحیح بوده که افزایش هزینه ها را با وضعیت اقتصادی کنونی مردم رقم زده است.

علی بغیری بیان کرد: آمارها نشان می دهند که در سال های اخیر کارهای خوبی صورت گرفته و ما

مسئولان سال هاست موضوع توسعه روش های آبیاری نوین را مطرح می کنند اما به نظر می رسد توفیق چندانی در رفع موانع اجرای آن نداشته اند و با این رویه ترس از افول این طرح جدی است.

مهناز همتی

بخش هایی از کشورمان از جمله استان سمنان از نظر اقلیم در منطقه خشک و نیمه خشک واقع شده است، لذا با توجه به کاهش نزولات جوی و کمبود منابع آبی باید به سمت سیستم های آبیاری نوین در اراضی گام برداریم، بر همین اساس دولت نیز سیاست هایی نظیر تغییر سیستم غرقابی به سامانه نوین آبیاری در اراضی کشاورزی را پیگیری می کند.

باید بپذیریم که شرایط آب و هوایی استان سمنان از نظر بارش نزولات جوی مناسب نیست و نسبت به سال قبل در وضعیت مطلوبی قرار نداریم لذا باید تلاش شود تا آب موجود را حفظ کنیم. در سنوات گذشته به دلیل کمبود بارش باران جمعیت بسیاری از روستاها کاسته شده که به نظر می رسد سیاست های تشویقی دولت بر مبنای اجرای سامانه های نوین آبیاری بتواند کشاورزان را در بهبود راندمان کمک کند.

تاکنون ۴۰ میلیارد تومان اعتبار برای اجرای سامانه های نوین آبیاری هزینه شده و تا پایان سال جاری ۲۰ هزار هکتار از زمین های کشاورزی استان سمنان به دستگاه های نوین آبیاری مجهز می شوند اما مشکل کجاست که هنوز در این بخش با موانعی روبرو هستیم و این طرح در کنار طرح های مشابهی مانند کتورهای هوشمند در محاق قرار گرفته است.

نوبین آبیاری می‌شود عدم یکپارچگی مزارع است که باعث می‌شود بهره‌برداران نتوانند از تسهیلات کم‌بهره یا بلاعوض استفاده کنند و همچنین در برخی مزارع عدم دسترسی به یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های طرح یعنی منابع برق مهم‌ترین چالش را در این بخش ایجاد می‌کند.

دزنیان ادامه داد: عمده مشکل اراضی کشاورزی به عدم یکپارچه بودن مزارع منتهی می‌شود لذا برای رفع این معضل باید بازنگری در قانون ارث صورت گیرد تا از خرد شدن مزارع جلوگیری کند و قطعاً اگر طرح‌هایی برای اصلاح این روند به کار گرفته شود می‌تواند در بخش کشاورزی کمک مؤثری باشد.

عملکرد ناموفق مجریان باعث فرار کشاورزان شده است

دبیر خانه کشاورز استان سمنان یکی از مشکلات پیش روی اجرای سامانه‌های نوبین آبیاری را خرد شدن زمین بر اثر وراثت برشمرد و بیان کرد: اجرای سامانه‌های نوبین آبیاری در زمین‌های کوچک توجیه اقتصادی ندارد لذا تنها راه‌حل مطلوب در این زمینه شرکتی شدن چاه‌های کشاورزی توسط دولت و قانون‌گذار است، با این روش دیگر هیچ ورثه‌ای حق تقسیم چاه و زمین را نخواهد داشت و هر ورثه نسبت به سهم خودش هزینه‌ها را پرداخت می‌کند.

محمدحسین خنکال در ادامه تصریح کرد: قانون وراثت را نمی‌توان جابه‌جا کرد با توجه به اینکه کار در شرکت‌های تعاونی ماندگارتر خواهد بود بنابراین باید قانون‌گذاران و متولیان بخش کشاورزی نظرات کارشناسی پیرامون این پیشنهاد را ارائه دهند تا بعد از تصویب مجلس بتواند در قالب مصوبه روی دیگر این سکه یعنی مشکلات و موانع به ثبت رساندن شرکت‌ها را نیز برطرف کند.

وی بایان اینکه اجرای سامانه‌های نوبین آبیاری را با شعار نمی‌توان پیش برد و باید کار جهادی برای این هدف انجام شود، افزود: به لحاظ بحران آبی که در کشور وجود دارد غیر از کنترل آب موجود راه دیگری برای مقابله با خشک‌سالی وجود ندارد، تمام هم‌وغم حاکمیت و متولیان کشور باید بر این متمرکز باشد تا امکانات بخش کشاورزی را به سمت آبیاری‌های نوبین سوق دهند.

زد و بند شرکت‌ها برای خالی کردن جیب کشاورزان

دبیر خانه کشاورز استان سمنان بایان اینکه طراحی چندمیلیونی اجرای سیستم آبیاری نیز یکی دیگر از موانع موجود است، ابراز داشت: زد و بند شرکت‌ها

تومان تسهیلات پرداخت می‌کند این رقم در ابتدا مبلغ هفت میلیون تومان بود که با توجه به اقبال خوبی که کشاورزان از این طرح نشان دادند مبلغ تسهیلات بلاعوض افزایش یافت.

وی با تأکید بر اینکه طی شش ماهه نخست سال جاری بالغ بر ۴۳ میلیارد تومان برای اجرای این طرح هزینه شده است، افزود: اجرای سامانه‌های نوبین آبیاری در استان طی چهار سال گذشته به میزان ۲۵ هزار و ۵۰۰ هکتار رسیده و همچنین باید گفت شش هزار هکتار از اراضی استان سمنان در دست اقدام برای اجرای سامانه‌های نوبین آبیاری است و هیچ محدودیتی نیز برای اجرای این طرح وجود ندارد لذا امیدواریم با این اقدامات گامی مؤثر در راستای بهینه‌سازی مصرف آب برداریم.

میرعماد تأکید کرد: با توجه به اینکه ۸۷ درصد از آب استان در بخش کشاورزی مصرف می‌شود لذا دیگر نمی‌توان به کشت‌های پر آب نظیر هندوانه و خربزه شهرهای کویری روی آورد و اصلاح الگوی کشت امروز یک ضرورت انکارناپذیر قلمداد می‌شود.

۱۸ کارگاه برای آموزش بهره‌برداران برگزار شده است

رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی استان سمنان بایان اینکه برای بهره‌برداران طی سال به‌صورت منظم کارگاه‌های آموزشی برگزار می‌شود، ابراز داشت: از طریق انجمن صنفی کشاورزان و مدیریت ترویج سطح شهرستان طی سال جاری ۱۸ کارگاه برای آموزش در حوزه بهره‌برداری آب و استفاده از سامانه‌های تحت فشار برگزار شده است.

احمد دزنیان در ادامه تصریح کرد: مرکز تحقیقات کشاورزی با همکاری یک شرکت خصوصی روش «رین فلت» آبیاری بارانی را برای محصولات زراعی نظیر گندم، آفتابگردان و ذرت اجرا کرده است که در ایستگاه تحقیقات دامغان نیز این طرح با موفقیت به سرانجام رسید.

وی بایان اینکه برای افزایش بهره‌وری آب، طرح جامعی در قالب الگوی کشت تدوین شده است، افزود: ۹ دشت استان به‌صورت مشخص اراضی را مورد مطالعه قرار دادیم که بعد از جمع‌آوری اطلاعات خاک‌شناسی در یک بسته با استفاده از عکس‌های ماهواره‌ای و نرم‌افزار مشخص شد که در هر دشت چه محصولی با توجه به اطلاعات پایه باید کاشته شود تا کمترین خسارت به منابع آب‌و خاک وارد شود.

رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی استان سمنان بایان اینکه سیستم آبیاری زیرسطحی برای باغات نتایج رضایت‌بخشی را به دنبال داشته، بیان کرد: یکی از دلایلی که باعث عدم استقبال کشاورزان از سامانه‌های

حفرشده در باغات خبر ندارد.

وی افزود: عدم تعیین تکلیف اراضی موروثی، صرفه اقتصادی، ارائه تسهیلات نابه‌حقوق به برخی افراد، عدم ملاحظه سطح برداشت، عدم آموزش صحیح کشاورزان، تعطیلی بخش ترویج جهاد در دولت گذشته، فواصل بسیار طولانی بین شهرها و روستاها و منابع آبی، عدم ارتباط دانشگاه‌ها و مراکز علمی با کشاورزان، عدم تعیین تکلیف از سوی جهاد و دهها مورد دیگر همگی از مشکلات اجرای طرح آبیاری نوبین در استان سمنان هستند.

مهدی قرائیان مدیر امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی سمنان درباره ایراد نخست که عدم موفقیت مجریان است، می‌گوید: ۱۰ هزار هکتار از باغات استان به آبیاری قطره‌ای مجهز هستند و در حال حاضر نیز حدود دو هزار و ۵۰۰ هکتار سیستم آبیاری نوبین در باغات استان در حال اجرا است که سطح باغات تحت آبیاری تحت فشار را به ۱۲ هزار و ۵۰۰ هکتار می‌رساند.

وی می‌افزاید: هر ساله بخش زیادی از محصولات باغی به دلیل خشک‌سالی و کمبود منابع آبی در تابستان از لحاظ کمی و کیفی دچار خسارت می‌شود لذا با توجه به شرایط اقلیمی موجود استفاده از سامانه‌های نوبین آبیاری یک ضرورت محسوب می‌شود.

اما در بخش مزارع نیز آمار با باغبانی تقریباً برابر است، در مجموع باید گفت تاکنون ۱۳ هزار هکتار اراضی کشاورزی استان سمنان به سامانه‌های آبیاری نوبین مجهز شده‌اند که با احتساب باغات به رقم ۲۵ هزار هکتار خواهیم رسید که برابر تمام سامانه‌های اجرا شده آبیاری در ۳۷ سال انقلاب اسلامی تا سال ۹۴ محسوب می‌شود و می‌تواند دستاورد مهمی باشد.

۶۰ درصد آبیاری در سمنان سنتی است

به نظر می‌رسد در استان سمنان در اجرای سامانه‌های آبیاری مشکل خاصی وجود نداشته باشد اما بنا به گفته میرعماد رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان سمنان بیش از ۶۰ درصد انتقال آب در مزارع استان سمنان به‌صورت سنتی بوده و از طریق کانال‌های روباز انجام می‌شود که این امر نیز سبب هدر رفت آب و تبخیر این مایه حیات می‌شود.

۱۰ میلیون تومان برای اجرای طرح‌های آبرسانی پرداخت می‌شود

سید حسن میرعماد، رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان سمنان اما در آخرین اظهار نظر خود درباره طرح‌های آبرسانی بیان کرد: دولت در هر هکتار راه‌اندازی سامانه‌های نوبین آبیاری مبلغ ۱۰ میلیون

استفاده از این روش را دارند، توصیه می‌شود.

نظارت کافی در محاسبه هزینه برای مجریان وجود ندارد

عضو هیئت‌مدیره خانه کشاورز نیز موانع عمده پیش روی اجرای سامانه‌های نوین آبیاری را خرده مالکی و در دسترس نبودن شبکه برق‌رسانی دانست و ابراز داشت: در پذیرش اصل موضوع شکی نیست اما باید پذیرفت که اجرای این طرح در مزارع خرد نمی‌تواند مقرون به صرفه باشد و از سوی دیگر پیمانکار برای آموزش کشاورز در این زمینه نیز زمانی را صرف نمی‌کند در نتیجه با آموزش و خطا باید سیستم را به روزرسانی کند که مطمئناً با تداوم این روند خسارات زیادی بهره‌بردار متحمل می‌شود.

امیر آرین در ادامه تصریح کرد: متأسفانه برای مقابله با پدیده خرده مالکی راه کار جدی وجود ندارد چراکه در قانون اسلامی ارث را با شرایط مشخص به رسمیت نمی‌شناسد و اراضی کشاورزی کمتر از پنج هکتار را نمی‌توان خرید کرد و توجیه اقتصادی هم ندارد.

وی افزود: تسهیلات برای اجرای سامانه‌های نوین آبیاری جواب‌گوی نیازها نیست چراکه عمدتاً نظارت کافی نیز در محاسبه هزینه برای مجریان وجود ندارد و از سوی دیگر اگر همه شرکای یک منبع آبی با هم یک سیستم آبیاری را اجرا کنند کل هزینه را دولت پرداخت می‌کند که این امر نیز کمتر در بخش کشاورزی اتفاق می‌افتد.

عضو هیئت‌مدیره خانه کشاورز با بیان اینکه حاکمیت و تمام قوا مسئول سامان‌دهی زندگی مردم هستند بنابراین کشاورزی باید اولویت توجه قرار گیرد، تصریح کرد: در حالی که استان‌های دیگر بهینه و ارزان‌تر سیستم سامانه‌های نوین را اجرا و آن را به اتمام رساندند اما در استان هنوز با مشکلاتی از قبیل عملکرد نه‌چندان مطلوب پیمانکار مواجه هستیم که از اجرای ناقص مجریان تنها بهره‌برداران دچار خسارت می‌شود اکنون سه سال از کلید خوردن این طرح گذشته است و پیمانکاران باید هزینه‌ها را مقرون به صرفه تر کنند.

کشاورزی استان سمنان نیازمند روش‌های جدید

در نهایت باید گفت آنچه مسلم است، تغییر در الگوی کشت و اجرای سامانه‌های آبرسانی می‌بایست در زمره اولویت‌های مسئولان در استان سمنان باشد استانی که خشک‌سالی ۱۷ سال گریبانش را رها نکرده است. همچنین شاهد مصرف ۷۸ درصد از آب‌های موجود در سومین استان خشک ایران در بخش کشاورزی هستیم که تناقضی عجیب را رقم زده است.

امروز سطح زیر کشت اراضی استان سمنان با آبرسانی نوین به ۲۵ هزار هکتار رسیده اما باید در نظر داشت که همچنان راه طولانی در پیش است و مسئولان نباید این فرآیند را تمام‌شده بدانند، به نظر می‌رسد ترویج، تشویق، به‌کارگیری مهندسان توانمندتر، نظارت بهتر، همراهی با کشاورزان، ارتقای کیفی طرح‌های آبرسانی، کاهش هزینه طراحی آن‌ها و ده‌ها مورد دیگر باید در دستور کار مسئولان استان قرار گیرد تا شاهد اجرای این سیستم به‌صورت ۱۰۰ درصدی باشیم.

همچنین مسئولان امروز باید به فکر تغییر الگوی کشت و کشت گلخانه‌ای نیز باید باشند چراکه هنوز در گرسار و بیارجمند که آب برای خوردن وجود ندارد هندوانه و خربزه کاشته می‌شود که برای هر کیلوگرمش حدود ۱۰۰ لیتر آب مصرف می‌شود و این در حالی است که سایر نهادها نیز باید به کمک جهاد بیابند تا در زمینه فرهنگی نیز بتوانیم شاهد موفقیت‌هایی باشیم.

مشکل می‌شوند.

محمدرضا قاسمی افزود: اجرای سامانه‌های نوین آبیاری به تأمین زیرساخت‌های لازم از جمله تأمین برق نیاز دارد متأسفانه در برخی جاده‌های فرعی روستایی خطوط انتقال برق وجود ندارد و از سوی دیگر اجرای سیستم نیازمند ایجاد استخرهای ذخیره آب کشاورزی نیز است تا دبی ورودی را تنظیم کند که اجرای برق کشی و استخر هزینه‌های بسیاری را به بهره‌بردار تحمیل می‌کند.

وی با بیان اینکه اجرای سامانه‌های نوین آبیاری در قطعات کوچک غیراقتصادی است، ابراز داشت: وجود پدیده خرده مالکی بیش از حد امکان اجازه پیاده کردن سامانه‌های نوین آبیاری را نمی‌دهد لذا در این زمینه برای رسیدن به شرایط بهتر باید دولت متناسب با نرخ تورم سهم خودش را در تأمین منابع اجرای سیستم بالا ببرد.

مدیر جهاد کشاورزی شاه‌رود با بیان اینکه قانون ارث که منجر به ریز شدن زمین‌های کشاورزی می‌شود مهم‌ترین مانع را در اجرای سامانه‌های نوین آبیاری ایجاد می‌کند، تصریح کرد: قانون جدید و سختگیری‌های اعمال‌شده تا حدی می‌تواند در این زمینه مؤثر باشد، به دلیل بحث‌های فرهنگی و نبودن

شرایط مناسب به لحاظ اجتماعی شرایط مناسب برای یکپارچه شدن اراضی ایجاد نشده است.

قاسمی افزود: باید در این زمینه شرایط را به نحوی پیش ببریم تا از خرد شدن اراضی جلوگیری کند یا سیاست‌های تشویقی به‌کار برده شود و کشاورز به تجمیع اراضی ترغیب شود اما مسائل حاشیه‌ای موجود در مناطق مختلف یکی از موانع اصلی یکپارچه‌سازی اراضی را شامل می‌شود.

وی با بیان اینکه امسال کمک‌های بلاعوض دولتی به شکل قابل توجهی افزایش پیدا کرده است، ابراز داشت: در روش‌های آبیاری موضعی، قطره‌ای، نواری و تیپ حدود ۱۰ میلیون تومان در هکتار و در روش‌های بارانی بین ۶.۵ تا ۸.۵ میلیون تومان کمک دولتی پرداخت می‌شود.

قاسمی با بیان اینکه آبیاری قطره‌ای برای باغات انگور توجیه‌پذیر نیست و ضمن افزایش هزینه برای کشاورز، عملیات زراعی را نیز دچار مشکل می‌کند، اضافه کرد: توسعه روش‌های کم‌فشار در باغات انگور بیشتر در حوزه بخش مرکزی می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

وی افزود: روش آبیاری کم‌فشار که در واقع ایجاد شبکه انتقال آب محسوب می‌شود، با مبلغ چهار میلیون و ۴۰۰ هزار تومان به ازای هر هکتار کمک بلاعوض دولتی خاص باغات انگور و باغات پسته که «ای سی» آب آن‌ها کمتر از ۱۰ هزار است و امکان

برای خالی کردن جیب کشاورزان مانع از اجرای سامانه‌های نوین آبیاری می‌شود به‌عنوان مثال گفته شد که اگر طرح خارج از استان برای اجرای این امر فراخوانده شود تنها شرط حضور آن‌ها احداث دفتر مذکور در شهرستان است تا در صورت بروز مشکل بتواند آن را برطرف کند.

خنکال ادامه داد: متأسفانه در اجرای سامانه‌های نوین آبیاری صرفاً نفع شخصی مدنظر است بسیاری از پروژه‌ها توسط پیمانکاران داخلی و خارجی در کشور بدون دایر شدن دفتر در شهرستان‌ها تکمیل و افتتاح شد و پیمانکار با عمل به تعهدات خودش حسن نیت خود را اثبات می‌کند از سوی دیگر باید دست کشاورز را در اجرای فناوری جدید را باز بگذارند تا با ارزان‌ترین و مطمئن‌ترین کار، آن را به سرانجام برسد.

وی افزود: اینکه چرا کشاورزان به سمت توصیه‌های جهاد کشاورزی حرکت نمی‌کنند سرخ پاسخ را باید از ناکارآمدی عملکرد مسئولان مربوط جستجو کرد، برخی مجریان با عملکرد نه‌چندان موفق خودشان باعث فرار کشاورزان شدند و آموزش‌های لازم برای کشاورزان با سطح سواد پایین به کلی ارائه نشده است.

نمک دشمن آبرسانی نوین در شهرستان‌های کویری است

دبیر خانه کشاورز استان سمنان در پاسخ به این پرسش که آیا سیستم تیپ پاسخگوی نیازها است، ابراز داشت: در برخی مناطق به کشاورز سیستم تیپ را پیشنهاد دادند در این نوع آبیاری بعد از هر کشت نوارهای تیپ باید دور انداخته شود و گاهی سوراخ شدن تیپ‌ها نیز باعث هدر رفت آب خواهد شد و از سوی دیگر این روش بالا آمدن نمک در سطح زمین را به دنبال دارد.

خنکال با بیان اینکه اجرای سامانه‌های نوین آبیاری در زمین‌های کوچک مقرون به صرفه نیست، تصریح کرد: اگر مالکان زمین‌های کوچک بتوانند توافق کنند می‌توان با تعریف یکپارچه‌سازی سامانه‌های نوین آبیاری را در اراضی اعمال کرد در شرایط کنونی الگویی مبنی بر عدم صدور سند برای باغ کمتر از سه هکتار یا اراضی کمتر از پنج هکتار تعریف شده است.

وی ادامه داد: برای باغ‌های کوچک استان سمنان در سیستم یکپارچه نیاز به حضور میراب است که آب را بتواند به‌درستی سهمیه‌بندی کنند که این راه‌حل بسیار سختی است با این سیاست‌های جدیدی که دولت و حاکمیت اعمال می‌کند خودبه‌خود کشاورزان خرده‌پا در حاشیه قرار می‌گیرند چراکه کشاورزی در زمین کوچک دیگر توجیه اقتصادی ندارد.

خنکال در ادامه تصریح کرد: با توجه به دلایلی که ذکر شد یکپارچه شدن اراضی برای اجرای سامانه‌های نوین آبیاری امکان‌پذیر نیست چراکه هر چاه اراضی تحت آبیاری مشخص قرار دارد و از سوی دیگر در برخی نقاط شهرستان اراضی تبدیل به زمین‌های مسکونی شدند اگر خرده‌مالکان در یک قالب توافق کنند تا نسبت به جریب‌های خودشان هزینه اجرای طرح را پرداخت کند، این کار نشدنی خواهد بود اما در درازمدت قطعاً با مشکل مواجه خواهند شد.

چالش پدیده خرده مالکی

مدیر جهاد کشاورزی شاه‌رود نیز ضمن بیان اینکه شرکت‌های مجری طرح سامانه‌های نوین آبیاری توانمند نیستند، تصریح کرد: این شرکت‌ها بیش از حد وابسته به تأمین سهم دولت و تأمین مالی از سوی کشاورزان هستند که گاهی در زمینه پرداخت‌ها دچار

موانع اتصال قزوین به مازندران / محوری که مسیر شمال را کوتاه تر می کند

محمد رضا جباری

با احداث پروژه ملی قزوین- الموت- تنکابن ضمن صرفه جویی ۱۰۰ میلیون لیتری در سوخت و کاهش ۱۸۰ کیلومتری مسیر استان های قزوین و مازندران، گره ترافیکی محورهای شمال رفع می شود.

افزایش جمعیت و تعداد خودروها در سال های اخیر و در کنار آن بالا رفتن تعداد مسافرت ها از پایتخت به شمال کشور موجب شده محورهای اصلی سه گانه اتصال پایتخت به استان های شمالی کشور همواره شاهد ترافیک بسیار بالایی باشد به طوری که گاهی اصل مسافرت را تحت تأثیر قرار می دهد و مردم را از رفتن به سفر شمال پشیمان می کند. جاده های هراز، فیروزکوه و چالوس با قدمتی بیش از نیم قرن در حال حاضر تنها راه ارتباطی از جنوب و مرکز به استان مازندران است که ظرفیت کم آن ها هر ساله بار ترافیکی سنگینی را به مسافران و گردشگران تحمیل کرده و باعث اتلاف وقت و انرژی و بروز سوانح منجر به جرح و فوت می شود. هر چند اقدامات خوبی در سال های گذشته برای تعریض و بهسازی این جاده ها در راستای کاهش سوانح و روان سازی تردد صورت گرفته، اما طولانی شدن ساخت آزادراه تهران به شمال، موجب شد تا همچنان مشکلات این محورها باقی بماند. در جریان سفر رهبر معظم انقلاب به قزوین در آذرماه

سال ۸۲ طرحی به تصویب رسید که بر اساس آن ساخت جاده قزوین- الموت به تنکابن با هدف تحت پوشش قرار دادن چند استان کشور مورد توجه قرار گرفت و عملیات احداث آن آغاز شد. جاده قزوین- الموت- تنکابن به عنوان راه دسترسی جدید از شمال به جنوب رشته کوه البرز و چهارمین راه ارتباطی به مازندران و به ویژه غرب استان مطرح شد که با احداث آن مسافت کنونی قزوین تا تنکابن در غرب مازندران که حدود ۳۳۰ کیلومتر است، حدود ۱۸۲ کیلومتر کاهش می یابد. محدود بودن محورهای منتهی به شمال موجب شد مطالعه ایجاد مسیرهای جدید برای دسترسی به شمال کشور به عنوان مسیر جایگزین به ویژه در ایام تعطیلات و مناسبت ها و نیز مواقع بروز بحران در پدافند غیرعامل نیز مورد توجه قرار گیرد و در کنار توسعه و چهار خطه کردن محورهای موجود برای کاهش حجم ترافیک مطرح شود.

راهی پدافندی

مسعود حق لطفی مدیرکل راه و شهرسازی استان قزوین گفت: راه اصلی قزوین، الموت به تنکابن به طول ۱۴۸ کیلومتر دارای ۶ قطعه است که تکمیل قطعات ۱، ۲ و ۳ و حذف فاصل ۶ کیلومتر صفر تا ۶۲ کیلومتر تا الموت در اولویت قرار گرفت که البته در حال حاضر نوع قطعه بندی تغییر کرده است. وی افزود: محور قزوین، الموت به تنکابن یک طرح ملی است که راه پدافندی محسوب می شود و زمان

سفر را ۲ تا ۳ ساعت کاهش می دهد. به گفته حق لطفی در برآورد اولیه برای ساخت این جاده حدود ۱۰۰۰ میلیارد تومان اعتبار پیش بینی شد که با هزینه های کنونی رقم مورد نیاز حدود ۲۵۰۰ میلیارد تومان برآورد می شود که تاکنون ۲۷۰ میلیارد تومان برای ساخت آن هزینه شده است. مدیرکل راه و شهرسازی تصریح کرد: اعتباری که تا پایان پروژه در محدوده استان نیاز داریم بالغ بر ۴۰۰ میلیارد تومان است تا بتوانیم ۶۲ کیلومتر مسیر را تا مرز مازندران در قطعه اول تکمیل کنیم.

حق لطفی گفت: ۱۰ کیلومتر مسیر هم در پایین اکبرآباد با رانش زمین مواجهیم و امیدواریم تا پایان سال آینده ۹۵ درصد مسیر به پایان برسد که امسال قرار بود ۳۹ میلیارد تومان به پروژه تزریق شود و تاکنون ۲۶ میلیارد تومان تخصیص داده شده است.

مجوز زیست محیطی به زودی تعیین تکلیف می شود

مدیرکل راه و شهرسازی استان قزوین اضافه کرد: در همایش مدیران راه و شهرسازی کشور وضعیت راه های استان و نیازهای خود را با وزیر مطرح خواهیم کرد و برای تعیین تکلیف ارزیابی محیط زیست مسیر قزوین، الموت به تنکابن هم تصمیم گیری می شود تا ادامه کار تسریع شود.

وی سرعت اجرای طرح را مطلوب دانست و یادآور شد: در شرایطی که دولت با محدودیت های شدید مالی مواجه است تزریق اعتبارات فعلی هم به این پروژه

حدود ۹۰ درصد ابنیه و ۸۰ درصد عملیات خاکی انجام شده است.

مدیر ساخت و توسعه راه‌های اداره راه و شهرسازی استان قزوین تصریح کرد: یکی از مشکلات کنونی عبور از محدوده لغزشی کیلومتر ۳۵ تا ۴۵ است که برای این کار به مطالعات دقیق ژئوتکنیک و تهیه طرح‌های حفاظتی و پایدارسازی نیاز داریم که این کار انجام شده است.

قزوینیان اضافه کرد: همچنین از کیلومتر ۵۸ تا ۶۲ نیز آسفالت شده و امیدواریم محور قزوین تا روستای شهرک تا پایان سال آینده آماده بهره‌برداری شود. وی بیان کرد: اجرای این پروژه حدود ۱۰۰۰ میلیارد تومان هزینه دارد که تاکنون برای اجرای نیمی از مسیر قزوین به الموت و تنکابن بالغ بر ۲۸۰ میلیارد تومان هزینه شده است و تکمیل آن در محدوده استان قزوین با برآورد جدید به ۴۰۰ تا ۶۰۰ میلیارد تومان اعتبار دیگر نیاز دارد.

تأمین اعتبار به‌موقع موجب تسریع در ساخت جاده می‌شود

قزوینیان اظهار داشت: اگر اعتبارات به‌موقع پرداخت شود امیدواریم تا پایان سال آینده بتوانیم ۶۲ کیلومتر مسیر را در حوزه استان قزوین تحویل دهیم و ترافیک این مسیر برقرار شود.

نگران عبور و حوش منطقه از مسیر جاده هستم

سیاوش شمسی‌پور مدیرکل محیط‌زیست استان قزوین هم در مورد نگرانی‌های زیست‌محیطی اجرای این پروژه اظهار داشت: در کشور ۱۷۰ پروژه ملی، ارزشیابی زیست‌محیطی ندارد که یکی از آن‌ها همین طرح است لذا در شرایط کنونی برای بررسی وضعیت جاده قزوین، الموت به تنکابن جلسات مختلفی برگزار شد.

وی ادامه داد: در دو ماه گذشته نیز بازدید مشترکی با همراهی کارشناسان راه و شهرسازی و محیط‌زیست صورت گرفت و قرار شد برای حفظ وحوش منطقه و پوشش گیاهی مسیر در کیلومتر ۴۵ تا ۵۵ تونلی ایجاد شود تا وحوش بتوانند عبور کرده و از بین نروند.

وی بیان کرد: البته باید پذیرفت احداث جاده در محورهای کوهستانی و جنگلی حتماً به محیط‌زیست آسیب می‌رساند و باید تلاش کنیم این آسیب‌ها به حداقل برسد و این پروژه هم به‌رحال به پیشرفت ۵۰ درصدی رسیده و هزینه‌های سنگینی داشته و ما هم کمک می‌کنیم تا با رفع مشکلات زیست‌محیطی این طرح به پایان برسد.

شمسی‌پور اضافه کرد: در محدوده استان قزوین مشکل خاصی نداریم و اگر دغدغه‌های محیط‌زیست برطرف شده و تونلی برای عبور حیات‌وحش منطقه ساخته شده و طبیعت و محیط‌زیست مسیر با رعایت همه موارد فنی حفظ شود بخشی از مشکلات حل خواهد شد.

مدیرکل محیط‌زیست استان قزوین در پاسخ به این سؤال که آیا دغدغه‌های اجرای این طرح دارید تصریح کرد: این طرح دو فاز دارد که یک بخش از قزوین تا الموت است که از سال ۸۶ آغاز شده که در منطقه شیرکوه باید تونلی احداث شده و زیرگذر و روگذر برای وحوش منطقه پیش‌بینی شود.

وی اظهار داشت: فاز دوم در محور الموت تا مرز مازندران است که در این مسیر درختان ارس و جمعیت زیادی از گونه‌های درختی وجود دارد که در این مسیر

اینکه محور قزوین به الموت با داشتن قلعه و دریاچه اوان محور گردشگری است می‌توان با عبور از این مسیر به رونق اقتصادی و گردشگری منطقه کمک کرد و مسافرتی جذاب را محقق کرد.

مسیر استان‌های قزوین و مازندران ۱۸۰ کیلومتر کوتاه می‌شود

با اجرای این طرح ملی فاصله استان‌های قزوین و مازندران ۱۸۰ کیلومتر کاهش می‌یابد و روستاهای مسیر هم از بن بست خارج شده و در مسیر شکوفایی اقتصادی قرار می‌گیرند.

همچنین با ساخت جاده قزوین-الموت-تنکابن ضمن کاهش مسافت بین استان‌های مرکزی با استان‌های شمالی کشور، سالانه بیش از ۱۰۰ میلیون لیتر سوخت صرفه‌جویی می‌شود که ارزشی معادل ۲ هزار و ۲۵۰ میلیارد ریال دارد.

کم شدن سوانح رانندگی و تلفات انسانی، کم شدن ترافیک جاده‌های شمالی، صرفه‌جویی در وقت مردم و رونق اقتصادی، کشاورزی و گردشگری و ایجاد اشتغال از دیگر ویژگی‌های منحصر به فرد احداث جاده قزوین، الموت به تنکابن است.

جعفر قزوینیان مدیر ساخت و توسعه راه‌های اداره راه و شهرسازی استان قزوین در خصوص پیشرفت فیزیکی این جاده گفت: ترافیک موجود در محورهای شمالی تنها به شهرهای مقصد ختم نشده و قسمت عمده آن به مقصد شهرهای شمالی، وارد جاده کناره دریای خزر می‌شوند که در این شرایط دیگر محور ساحلی کشت ترافیک یادشده را ندارد.

قزوینیان بیان کرد: در این راستا احداث محور قزوین به الموت-تنکابن در برنامه اجرایی قرار گرفت که این محور از کیلومتر ۱۰ آزادراه قزوین-کرج آغاز شده و پس از عبور از منطقه الموت و رشته‌کوه‌های البرز با طی مسیری ۱۴۸ کیلومتری به کمربندی تنکابن متصل می‌شود.

وی اضافه کرد: ۹۲ کیلومتر این مسیر در استان قزوین قرار دارد و آنچه باید احداث شود حدود ۱۱۸ کیلومتر است و ۳۰ کیلومتر همان جاده‌های موجود در استان مازندران است که به مسیر جدید متصل خواهد شد. قزوینیان گفت: در محدوده صفر تا کیلومتر ۱۳ یک‌لایه آسفالت ریخته شده و از کیلومتر ۱۳ تا ۴۰

ارزشمند و قابل قبول است. حق لطفی افزود: هر چند اجرای طرح‌های عمرانی مشکلات زیست‌محیطی هم دارد اما باید پذیرفت که راه زیرساخت توسعه است و با همه مشکلاتی که برای محیط‌زیست ایجاد می‌کند و ما باید آن را کاهش دهیم در توسعه و شکوفایی اقتصادی و گردشگری نقش اساسی دارد که امیدواریم با اجرای این طرح شاهد کاهش سوانح و هزینه مسافرت و رونق گردشگری و خروج از بن بست مناطق دیدنی مانند الموت هم باشیم.

کاهش سوانح جاده‌ای

سرهنگ نصرالله بیگلری رئیس پلیس راه قزوین مهم‌ترین ویژگی اجرای پروژه قزوین به الموت و تنکابن را کاهش سوانح جاده‌ای به‌ویژه در مسیرهای پرتراфик دسترسی به استان‌های شمالی می‌داند و می‌گوید: در روزهای تعطیل و پرتراфик بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار دستگاه خودرو از راه‌های مواصلاتی استان به‌ویژه محور قزوین به رشت تردد و در طرح نوروزی تا یک میلیون دستگاه خودرو از این مسیر عبور می‌کنند که ساخت این جاده بهترین راه برای شکستن ترافیک مسیرهای شمالی و کاهش سوانح است.

سرهنگ بیگلری اضافه کرد: در فصل سرما و زمستان معمولاً جاده هراز بسته می‌شود و مسافران از مسیر قزوین به رشت استفاده می‌کنند که اگر این جاده ساخته شود عملاً راهی جایگزین برای جاده فعلی شمال است.

وی گفت: خستگی و خواب‌آلودگی به دلیل بالا بودن ترافیک و شلوغی مسیر موجب افزایش سوانح در محورهای شمال می‌شود که جاده قزوین به الموت و تنکابن می‌تواند این مشکل را حل کند و به کم شدن سوانح جرحی و فوتی منجر شود.

سرهنگ بیگلری تصریح کرد: با احداث این جاده ترافیک اتوبان کرج به رشت هم کاهش می‌یابد و از نگاه ترافیکی برای ما اهمیت دارد و به کم شدن استرس و اضطراب رانندگان و ایمن شدن مسافرت‌ها کمک می‌کند.

رئیس پلیس راه استان قزوین بیان کرد: این مسیر می‌تواند از برخی مسافرت‌های بازگشتی به تهران و کرج جلوگیری کند. همچنین در تابستان با توجه به

محدوده قزوین تا الموت پیشرفت مناسبی داشته است

توسعه و رونق گردشگری در منطقه الموت و شهرستان‌های شمالی واقع در مسیر به لحاظ شرایط طبیعی و تاریخی منحصربه‌فرد، ایجاد اشتغال در مدت‌زمان اجرای طرح و پس‌از آن با رونق فعالیت‌های اقتصادی با توجه به توسعه همه‌جانبه و رونق گردشگری در منطقه و صرفه‌جویی در سرعت و زمان سفر با توجه به کاهش طول مسیر از دیگر مزایای این پروژه است.

بسیاری از اهالی روستاهای منطقه الموت قزوین حداقل هشت ماه از سال را در شهرهای مازندران به‌ویژه تنکابن سکونت دارند و مسیر خاکی فعلی را برای سفر انتخاب می‌کنند و محصولات باغی و زراعی فراوانی همچون گیلان، البالو، زردآلو، سیب در منطقه الموت تولید می‌شود که بیش از نصف آن برای فروش از مسیر خاکی بازگشایی شده به تنکابن برده می‌شود که بازگشایی این مسیر موجب کاهش زمان و هزینه‌های سفر، فروش و بازاریابی محصولات و ایجاد درآمد بیشتر برای کشاورزان می‌شود.

همچنین حدود ۶۰ کیلومتر از این مسیر مربوط به حوزه استحفاظی شهرستان است که مشکلاتی در مسیر اجرای طرح به لحاظ زیست‌محیطی و تملک اراضی در منطقه سربالان ایجاد شده که با کمک مسئولان استان مازندران قرار است به تدریج آن‌ها نیز حل شود.

تسهیل در بهره‌برداری از معادن منطقه، رونق گردشگری در منطقه تاریخی و طبیعی الموت، تسهیل در دسترسی مردم مناطق صعب‌العبور استان‌های قزوین و مازندران به مراکز استان، کاهش ترافیک مسیر کرج - چالوس و قزوین - رشت و رونق کشاورزی و آبی‌پروری در مناطق الموت و شهرستان تنکابن در غرب مازندران با توجه به منابع آبی از دیگر مزایای این طرح ملی است که با بهره‌برداری از این طرح اقتصاد مازندران به‌ویژه غرب این استان نیز در حوزه گردشگری، کشاورزی و صنعتی متحول خواهد شد.

امید است با تأمین به‌موقع اعتبارات پیش‌بینی شده و اختصاص آن به پروژه در ادامه اجرای این طرح ملی شاهد تکمیل جاده قزوین به الموت و تنکابن در سال آینده باشیم و گامی اساسی در ایمن‌سازی مسیرهای دسترسی به شمال و کاهش هزینه‌های مسافرت و نیز رونق گردشگری برداشته شود.

را تأمین کنیم و امروز وضعیت خوبی داریم و در ۵ سال اخیر روند کار بسیار مطلوب بوده و حمایت مالی مناسب است و سرعت قابل قبولی دارد.

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی یادآور شد: نیمی از مسیر تاکنون در محدوده استان قزوین از پیشرفت خوبی برخوردار است و ۶۲ کیلومتر آن تا سال آینده آماده بهره‌برداری می‌شود.

نقش پدافند غیرعامل جاده الموت به تنکابن اهمیت مضاعف دارد

محمدی با اشاره به مزایای احداث این جاده بیان کرد: مهم‌ترین مزیت این پروژه نقش پدافند غیرعاملی آن است تا اگر برای مسیرهای قزوین به رشت مشکلی ایجاد شد راه جایگزینی باشد.

وی کاهش مسافت، مصرف سوخت و ترافیک در دسترسی به شمال را از دیگر مزایای این طرح دانست و افزود: آرزوی دیرین مردم قزوین به‌ویژه مناطق الموت که در بن‌بست قرار دارند این بود که بتوانند با هزینه کمتر و زمان کوتاه‌تری به شمال مسافرت کنند و با این منطقه مراودات اقتصادی داشته باشند که این آرزو پس از نیم‌قرن در آستانه برآورده شدن است و این طرح می‌تواند کشاورزی و اقتصادی منطقه گردشگری و زیبای الموت و روستاهای مسیر را متحول کند.

ارتباط سریع و آسان استان‌های مرکزی با شمال کشور از دیگر مزایای اجرای پروژه قزوین، الموت به تنکابن است که موجب کاهش ترافیک محورهای منتهی به شمال به‌خصوص محورهای کرج به چالوس و قزوین به رشت نیز می‌شود.

کاهش ترافیک در محور کناره دریای خزر، امکان حمل‌ونقل سریع محصولات صنعتی، کشاورزی، دامی از استان‌های شمالی به سایر نقاط کشور و بالعکس و توسعه همه‌جانبه مناطق واقع در مسیر از دیگر مزایای این پروژه است.

با احداث این پروژه مسافت فعلی قزوین به الموت و تنکابن نزدیک به ۱۸۰ کیلومتر کاهش پیدا خواهد کرد که این امر می‌تواند به کاهش مصرف سوخت تا ۱۰۰ میلیون لیتر در سال منجر شود که کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی را نیز به دنبال خواهد داشت.

۵ تونل در دست ساخت است و باید مراقب باشیم این درختان قطع نشود و باطله‌ها و خاک‌برداری‌ها در آبراهه رودخانه ریخته نشود اما در نهایت به زودی با تعیین تکلیف نهایی این پروژه وضعیت جواز زیست‌محیطی آن مشخص می‌شود.

محمدی: تحقق آرزوی ۵۰ ساله مردم استان در اتصال به مازندران

داود محمدی رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی با مهم دانستن اجرای این پروژه ملی اظهار داشت: یکی از وظایف مسئولان ایجاد راه‌های ایمن برای مسافرت‌های آسان و کم‌حادثه برای مردم است و محور شمال به دلیل ترافیک سنگین همواره دغدغه مسئولان راه و شهرسازی و مجلس بوده و به همین دلیل جلسات متعددی با وزیر راه و شهرسازی برگزار کردیم تا این مسیر ایجاد شود.

محمدی بیان کرد: کاهش مسیر تا ۵۰ درصد و کم شدن ترافیک مسیرهای دیگر دسترسی به شمال از مهم‌ترین اهداف احداث جاده قزوین، الموت به تنکابن است و مهم‌ترین رویکرد ما پاسخگویی به موضوع پدافند غیرعامل است که این جاده آن را تأمین می‌کند.

نماینده قزوین در مجلس شورای اسلامی اضافه کرد: با همراهی همه مدیران دستگاه‌های ذی‌ربط خوشبختانه در محدوده استان قزوین هیچ مشکل و مانعی در اجرا نداریم و پروژه در چند مرحله در حال اجراست.

محمدی روند اجرای پروژه را مطلوب می‌داند و می‌گوید: با همه محدودیت‌های مالی دولت توانستیم از محل فروش سهام فولاد خوزستان منابع مالی پروژه

نعمت گاز، گرمای امید بخش زندگی در ۱۰۶۰ روستای «استان برف و سرما»

جنور صادقی

۱۷ سال از تزریق گرمای امید بخش گاز به روستاهای استان کردستان می گذرد و اکنون هزار و ۶۰۰ روستای این استان مشهور به استان برف و سرما از نعمت گاز طبیعی برخوردار هستند.

توسعه روستایی یکی از اجزای فرایند توسعه در هر جامعه ای به شمار می رود و برای تحقق این مهم نیز ایجاد زیرساخت ها و ارائه خدمات زیربنایی لازم و ضروری است. روستا، از نظر تقسیمات کشوری در ایران کوچک ترین واحد سکونتی اجتماعی و سیاسی است که از طریق کشاورزی و دامپروری امرار معاش می کند و جمعیت آن کمتر از پنج هزار نفر است.

برخورداری هر منطقه ای اعم از روستایی و شهری از آب، برق، گاز و تلفن از جمله اصلی ترین حقوق مردم محسوب می شود و در کشور ما شهرنشین ها بسیار زودتر از روستاییان از این خدمات بهره مند شدند و در دوره ای روستاییان ما از نبود شرایط رفاهی لازم گلایه مند بودند و همین مسئله هم یکی از عوامل دخیل در مهاجرت آنها به حاشیه شهرها بوده است.

سال ۷۱ به عبارتی ۲۵ سال پیش گازرسانی به مناطق شهری کردستان آغاز شد که در این سال خط فلزی

۲۰ کیلومتری از همدان به طرف شهرهای قروه، دهگلان و سنندج منتقل و استارت گازرسانی به شهرهای استان کردستان زده شد.

بعد از سپری شدن ۸ سال از آغاز گازرسانی به نقاط شهری کردستان یعنی در سال ۷۹ گازرسانی به روستاهای استان هم شروع و نخستین روستایی که از نعمت گاز طبیعی برخوردار شد، روستای قلعه از توابع شهرستان قروه بود. بی شک به هر میزان که دولت ها به روستاها توجه کنند و شرایط رفاهی روستاییان را فراهم و بهبود ببخشند شاهد ماندگاری و ممانعت از مهاجرت آنها به شهرها خواهیم بود چراکه آنچه این افراد را روانه حاشیه شهرها در طول سالیان گذشته و حتی اکنون می کند، نبود امکانات و درآمد کافی بوده و است.

قابلیت گازرسانی به ۱۵۰۰ روستای کردستان وجود دارد

مدیرعامل شرکت گاز کردستان با اشاره به اینکه هم اکنون ۴۸۲ هزار مشترک صنعتی، خانگی و تجاری در شهرها و روستاهای استان وجود دارد، گفت: هزار و ۷۰۰ روستای دارای سکنه در استان داریم که از این تعداد هزار و ۵۰۰ روستا قابلیت گازرسانی دارند.

احمد فعله گری با اشاره به اینکه در ابتدای امسال هزار و ۳۵۰ روستای استان از نعمت گاز طبیعی برخوردار بودند، عنوان کرد: از ابتدای امسال تاکنون تعداد روستاهای گاز دار استان به هزار و ۶۰۰ روستا افزایش یافته و تا پایان امسال هم به هزار و ۱۵۰۰ روستا خواهد رسید.

وی شعار امسال شرکت گاز استان را، «هر سه روز یک روستا گاز دار می شود» خواند و اظهار داشت: شعار این شرکت برای سال آینده هر دو روز یک روستا گاز دار می شود، تعیین شده است.

میزان از امکانات رفاهی و خدمات زیربنایی بهره مند شوند دیگر شهر برای روستاییان جذابیتی نخواهد داشت.

وی بیان کرد: همواره یکی از مشکلات روستاییان ما در فصول سرد سال مربوط به تامین سوخت مورد نیاز آنها بود، که با گازدار شدن بسیاری از روستاهای ما این دغدغه از بین رفته و اکنون زمستان های گرمی را سپری می کنند.

از آنجا که کردستان در منطقه ای کوهستانی واقع شده است، زمستان های سخت و سردی را هم تجربه کرده و می کند، گاه بارش برف به حدی است که مسیر ارتباطی بسیاری از روستاهای این منطقه برای چندین روز مسدود می شود بنابراین یکی از مهمترین دغدغه های آنها مربوط به تامین سوخت مورد نیاز خود در این فصل از سال است.

وظیفه تامین سوخت روستاهای فاقد گاز طبیعی هم برعهده شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه کردستان است که این شرکت هر سال برای تامین و توزیع سوخت در منطقه سردسیر استان از ابتدای سال اقدام به ذخیره سازی فرآورده های نفتی برای بیش از ۳۶ هزار مشترک روستایی در این منطقه می کند.

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه کردستان نیز در این رابطه گفت: برای سوخت رسانی مطلوب به مناطقی از استان که فاقد گاز طبیعی هستند، به ویژه در فصل سرد سال که شاهد کاهش شدید دمای هوا هستیم، تدابیر مناسبی برای اینکه این مناطق مشکلی از لحاظ سوخت نداشته باشند، می اندیشیم.

ذخیره سازی سوخت برای بیش از ۳۶ هزار مشترک روستایی در کردستان

فریدون یاسمی عنوان کرد: از ابتدای خردادماه امسال اقدام به ذخیره سازی سوخت برای بیش از ۳۶ هزار مشترک روستایی کرده ایم. وی ادامه داد: به این ترتیب، در روزهای اخیر که شاهد بارش برف در استان بوده ایم، سوخت رسانی به شکل مطلوبی در حال انجام است و خوشبختانه در هیچ ناحیه ای از استان با مشکل مواجه نیستیم.

وی با اشاره به اینکه از ابتدای سال جاری تاکنون بیش از ۶۵ میلیون لیتر نفت سفید به مناطق روستایی استان ارسال و ذخیره سازی شده است، بیان کرد: از این میزان فرآورده بیش از ۴۹ میلیون لیتر آن در روستاهای نقاط صعب العبور ذخیره سازی و توزیع شده است.

روستاییان همواره در تابستان آذوقه ای برای پاییز و زمستان خود تامین می کنند لذا از نظر مواد خوراکی در زمستان ها با مشکل چندانی مواجه نمی شوند و بیشتر دغدغه ی آنها مربوط به گرم کردن خانه هایشان است که خوشبختانه در چند سال اخیر با گازرسانی به تعداد زیادی از روستاها این دغدغه روستاییان به مراتب کاهش پیدا کرده است.

استفاده از بخاری های نفتی همواره خطرات زیادی به همراه داشته و دارد بنابراین دیگر روستاهای کردستان هم که هنوز از این سوخت در فصول سرد سال استفاده می کنند، چشم انتظار برخورداری از گاز طبیعی هستند.

وی یکی از اهداف شرکت گاز استان در سال آینده را گازدار کردن ۱۸۰ روستا ذکر کرد و گفت: این هدف در صورت تامین بودجه مورد نیاز آن قطعاً تحقق پیدا می کند.

مدیرعامل شرکت گاز کردستان با اشاره به اینکه برای ارتقاء ضریب نفوذ گاز طبیعی در بخش روستایی برنامه های مدونی تنظیم شده است، بیان کرد: ضریب نفوذ گاز در بخش روستایی در اوایل سال جاری ۷۶ درصد بود.

وی اظهار امیدواری کرد این ضریب در پایان سال به ۸۸ درصد افزایش یابد و افزود: این امر باعث می شود مردم روستاها از مهاجرت به شهرها خودداری و حتی مهاجرت معکوس انجام دهند.

گازدار شدن تمام روستاهای کردستان تا دو سال دیگر

مدیرعامل شرکت گاز کردستان اعلام کرد: تا پایان سال ۹۸ و نهایتاً ابتدای سال ۹۹، تمام روستاهای بالای ۲۰ خانوار جمعیت در استان کردستان گاز دار خواهند شد. فعله گری بیان کرد: استان کردستان در حالیکه در تعدادی از شاخص ها در کل کشور دارای ضریب پایین تری است ولی در بخش شاخص گازرسانی جزء ۱۰ استان برتر کشور است و این نشان از تلاش بی وقفه کارکنان تلاشگر این بخش دارد.

وی هزینه نصب و راه اندازی هر انشعاب را ۶۰ میلیون ریال ذکر کرد و افزود: به ازای نصب هر انشعاب ۶۰ میلیون ریال به شرکت گاز استان پرداخت می شود و این میزان در سراسر کشور یکسان است.

گازکشی به مناطق روستایی کردستان با دیگر نقاط کشور، به دلیل توپوگرافی و صعب العبور بودن این منطقه متفاوت و هزینه بردارتر است و قطعاً نیاز به اعتبارات بیشتری هم دارد.

پایانی بر دغدغه روستاییان در سرما زمستان

بخشدار حسین آباد نیز در این زمینه با اشاره به اینکه بخش حسین آباد سنندج دارای ۴۱ روستا است، گفت: ۳۲ روستای این بخش حدود چهار سال است که از نعمت گاز طبیعی برخوردار شده اند.

صلاح زارع با اشاره به اینکه گازرسانی به دو روستای ماموخ علیا و سفلی در این بخش هم به پیمانکار واگذار شده و اجرای آن آغاز شده است، بیان کرد: مجوز گازرسانی به چهار روستای دیگر این بخش هم برای سال آینده صادر شده است.

وی به تاثیر برخورداری این روستاها بر روی مهاجرت روستاییان اشاره کرد و اظهار داشت: قطعاً روستاها به هر

حماسه تماشای

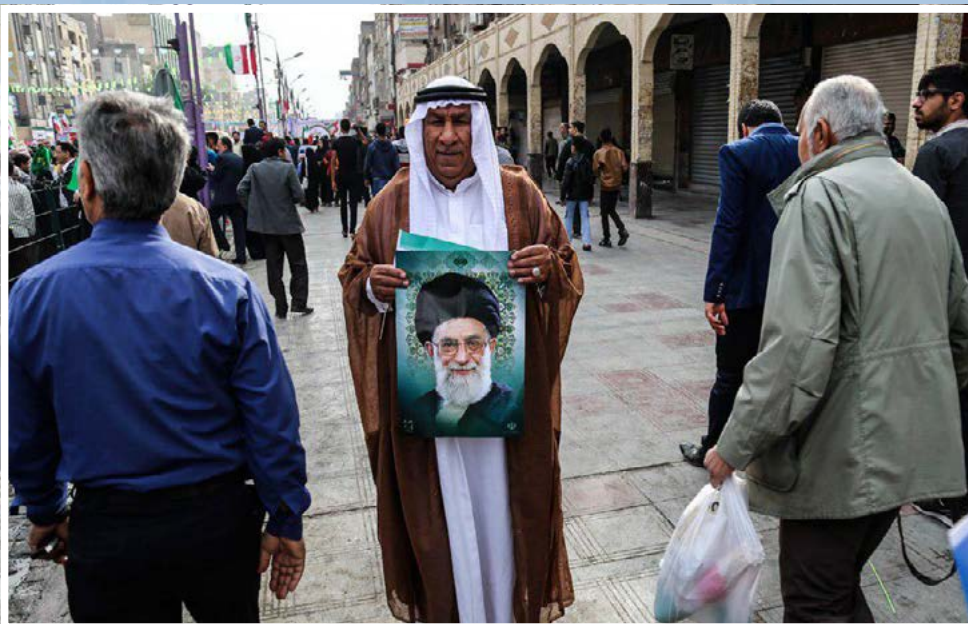
ایرانی دوباره به صحنه آمد تا بگوید ایستاده ایم چون دماوند و دنا و الوند، حماسه شدیم از خزر تا خلیج تا ابد فارس، در جای جای ایران «حماسه ای تماشایی» برپا شد.

اینجا ایران است، ساعت به وقت همدلی و همراهی، آری اینجا ایران است، جغرافیایی که مردمانش دنیا را مبهوت و وحدت، ولایتمداری و عشق به سرزمینشان کرده است. از خلیج فارس تا خزر نیلگون، از اشترانکوه و دماوند تا دنا و هامون، وسعتی از غرب تا شرق ایران سراسر فریاد ملتی بود که بار دیگر اعلام کرد: هستیم بر سر عهده ای که بستیم، پابرجا و استوار...

راهپیمایی ۲۲ بهمن در اهواز

راهپیمایی ۲۲ بهمن
در یزد

راهپیمایی ۲۲ بهمن در مشهد

راهپیمایی ۲۲ بهمن در خرم آباد

راهپیمایی ۲۲ بهمن در عسلویه

راهپیمایی ۲۲ بهمن در گرگان

راهپیمایی ۲۲ بهمن در تبریز

راهپیمایی ۲۲ بهمن در تهران

راهپیمایی ۲۲ بهمن در تهران

راهپیمایی ۲۲ بهمن در تهران

راهپیمایی ۲۲ بهمن در اصفهان

راهپیمایی ۲۲ بهمن
در زنجان

راهپیمایی ۲۲ بهمن در قم

راهپیمایی ۲۲ بهمن در شیراز

